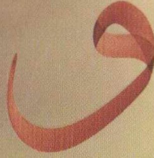
Kadir Mısıroğlu

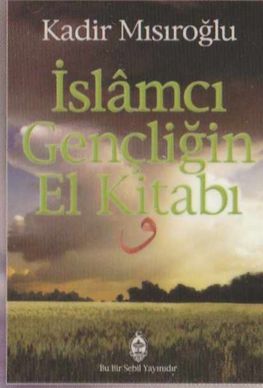
İslâmcı Gençliğin El Kitabı

Bu Bir Sebil Yayınıdır

5. BASKI

İslâmcı Gençler, İbrahimî bir mazhariyetle, asrî nemrutların dehşetengiz manevî ateşlerinde yanmayan Muhammedî goncalardır!.. Bu nâçiz eser, onların mes'ud gülistanında dertli bir bülbül serenadından başka bir şey değildir. Evet, dertli bir bülbül serenadı yahut emektar bir bahçivanın, çiçek tarhlarında bir mevsimi diğerine ulaştırmaya me'mur toprakaltı köklerinin bahardaki tuğyanı karşısında teemmül ve tehalükün, sabır ve teaddinin, şevk ve şekvanın hatt-ı munfasılındaki canhıraş sayhası... Taşımaya çalıştığı hak ve hayrın nâmütenahi teselsül ve temadi talihine mazhar olmak niyazıyla...

Sebil Yayınevi

ISBN 978-975-580-042-4

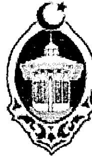

KADİR MISIROĞLU

İSLÂMCI GENÇLİĞİN EL KİTABI

BEŞİNCİ BASIM

SEBİL YAYINEVİ
Tunusbağı cad. Nu: 16 Doğancılar
ÜSKÜDAR-İSTANBUL
Tel: 0216 553 51 51
www.sebilyayinevi.com

İmtisâl-i câhidû fi'l-lâh olubdur niyyetüm,
Dîn-i İslâm'ın mücerred gayretidür, gayretüm.
Fazl-i Hakk u himmet-i cünd-i ricâlullâh ile
Ehl-i küfrü ser-te-ser kahreylemekdür niyyetüm..
Enbiyâ vü evliyâya istinâdım var benüm,
Lûtf-i Hak'tandır hemân, ümmid-i feth ü nusretüm
Nefs ü mal ile n'ola kılsam cihanda ictihâd,
Hamdü lillâh var gazâya sad-hezâran rağbetüm..
Ey **Muhammed**, mu'cizât-i **Ahmed-i Muhtar** ile,
Umarum gâlib ola, a'dâ-yi dîne devletüm!...*

FÂTİH SULTAN MEHMED HAN

* **İmtisâl**: Örnek. **Himmet**: Yüce bir yerden yardım. **Cünd**: asker. **Serteser**: Üstüste, mükerreren. **Nusrat**: Allâh'ın yardımı. **İçtihad**: Gayret sarfetme. **Sad**: Yüz. **Hezâran**: Binlerce. **A'dâ**: Düşmanlar.

MÜELLİFİN (YAZARIN) YAYINLANMIŞ ESERLERİ

- İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜ (2008)
- MAKBUL VE MAKTUL İBRAHİM PAŞA (Tarihî Roman) (2008)
- VELİ BÂYEZİD'İN BEDDUÂSI (Tarihî Roman) (2008)
- BİR MAZLÛM PADİŞAH SULTAN ABDÜLHAMİD (2007)
- CEM SULTAN'IN PAPAĞANI (Tarihî Roman) (2006)
- BİR MAZLÛM PADİŞAH SULTAN ABDÜLAZİZ (2006)
- ZAĞANOS PAŞA (Tarihî Roman) (2006)
- BİR MAZLÛM PADİŞAH SULTAN VAHİDEDDİN (2005)
- HAYAT FELSEFESİ YAHUD YAŞAMAK SANATI (2005)
- DÜZMECE MUSTAFA (Tarihî Roman) (2005)
- KAVUKLU İHTİLÂLCİ (Tarihî Roman) (2005)
- İTHAFLI FIKRALAR (2005)
- FİLİSTİN DRAMI'NIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ (2004)
- GURBET İÇİNDE GURBET (2004)
- ÜÇ HİLÂFETÇİ ŞAHSİYET (1995)
- ÂŞIKLAR ÖLMEZ!.. (1994)
- GEÇMİŞ GÜNÜ ELERKEN C. I (Hâtırât) (1993)
- GEÇMİŞ GÜNÜ ELERKEN C. II (Hâtırât) (1995)
- BİN UYDURMA KELİMEYİ BOYKOT (1993)
- İSLÂM YAZISINA DÂİR (1993)
- ÜSTÂD NECİP FÂZIL'A DÂİR (1993)
- GEÇMİŞİ VE GELECEĞİ İLE HİLÂFET (1993)
- CEMRE (Şiir) (1992)
- HİCRET (Hâtırât) (1990)
- İSLÂMCI GENÇLİĞİN EL KİTABI (1981)
- KANLI DÜĞÜN (Tarihî Roman) (1972)
- UZUNCA SEVİNDİK (Tarihî Roman) (1973)
- KIRIK KILIÇ (Tarihî Roman) (1973)
- ALİ ŞÜKRÜ BEY (1978)

- LOZAN ZAFER Mİ, HEZİMET Mİ? C. I (1965)
- LOZAN ZAFER Mİ, HEZİMET Mİ? C. II (1974)
- LOZAN ZAFER Mİ, HEZİMET Mİ? C. III (1977)
- OSMANOĞULLARI'NIN DRAMI (1974)
- MUSUL MES'ELESİ ve IRAK TÜRKLERİ (1972)
- MOSKOF MEZÂLİMİ C. I (1970)
- MOSKOF MEZÂLİMİ C. II (1970)
- AMERİKA'DA ZENCİ MÜSLÜMANLIK HAREKETİ (1967)
- KURTULUŞ SAVAŞI'NDA SARIKLI MÜCÂHİDLER (1967)
- YUNAN MEZÂLİMİ (TÜRK'ÜN SİYAH KİTABI) (1966)
- MACAR İHTİLÂLİ (1966)

CÜNEYD EMİROĞLU TAKMA ADI İLE

- YAHUDİ (İngilizce'den Terc.) (1974)
- PERİLİ KÖŞK (Masal) (1972)

İTHÂF:

Dün,

Aziz bir dâvâ uğruna zindanda çile doldurmakta olduğumdan mes'ûd doğumunda bulunamadığım,

Bugün,

Vatanım ve bütün sevdiklerimle birlikte kendisinden de cüdâ kaldığım sevgili oğlum,

MEHMED SELMAN'a

gönül dolusu hasret ve muhabbetlerimle!..

Kadir Mısıroğlu

Frankfurt (1981)*

* Bu ifâdenin gerekliliğini kavramak için **"Gurbet İçinde Gurbet"** (İstanbul, 2004) isimli eserimize şöylece bir göz atmak kâfîdir.

Müellif
(2008)

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ BASIMA ÖNSÖZ 11
İKİNCİ BASIMIN TAKDİMİ 13
ÖNSÖZ 15

BİRİNCİ KISIM
İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜ

GİRİŞ 19

I - İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN FÂRİK VASIFLARI

A - İLÂHİLİK 26
B - DÜALİZM 30

II - İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN PRENSİPLERİ

1- İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN MÜCERRED VEYA FELSEFÎ PRENSİPLERİ

A-ÂLEMŞÜMÜLLÜK (ÜNİVERSALİZM) PRENSİPİ..39
B-TECRİD VEYA İDEALİZM PRENSİPİ 43
C-İNSÂNİYETÇİLİK VEYA HÜMANİZM PRENSİPİ..46
D-GERÇEKÇİLİK VEYA REALİZM PRENSİPİ 48
E-İRADECİLİK VEYA VOLANTARİZM PRENSİPİ ...51

2- İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN MÜŞAHHAS VEYA AMELÎ VE AHLÂKÎ PRENSİPLERİ

A-İYİMSERLİK VEYA OPTİMİZM PRENSİPİ 54
B-TEADDÎLİK VEYA DİNAMİZM PRENSİPİ 55
C-İÇTİMÂÎLİK VEYA SOSYAL ADALET PRENSİPİ.57
D-NİZAM PRENSİPİ 59
E-ADALET PRENSİPİ 61
F-HÜRRİYET PRENSİPİ 62
G-FİİLÎ KISTAS PRENSİPİ 64

İKİNCİ KISIM
İSLAMCI GENÇLİĞİN MES'ELELERİ

-MÜREBBÎ İHTİYACI 68

-İSLÂMÎ MÜCÂDELEDE METOD MES'ELESİ YÂHUD
"BİR ÇOCUK HASTALIĞI" 72
-MASLAHAT MES'ELESİ 84
-FİİLÎ HAREKET İHTİYACININ TATMİNİ 93
-LİDER KADRO İHTİYACI 97
-TEFEKKÜR VE TEADDÎ MUVÂZENESİ 101
-İLME RAĞBETSİZLİK 105
-ÂLEMŞÜMUL ALÂKA MECBÛRİYETİ 110
-AKIL VE HİS MUVÂZENESİ 115
-MESLEK SEÇİMİNİN TESÂDÜFE TERKEDİLMİŞ
OLMASINDAKİ VEHÂMET 121
-NEFSİ KURBAN ETMEK MECBÛRİYETİ 127
-RÛHÎ MUVÂZENE 132
-EVLENME HENDİKAPI 138
-İSTİKRAR VE TEMÂDÎ MECBÛRİYETİ 145
-"AĞAÇLAR AYAKTA ÖLÜR!.." 147
-AŞK TEMÂYÜL VE İSTİDÂDINDAKİ KİFÂYETSİZLİK.151
-YOLUN NERESİNDEYİZ? 155
-TARİH PERSPEKTİFİ 160
-ÎTİDAL ÜZRE OLMAK 169
-DEDİKODU GAYYÂSINA DÜŞMEMEK 174
-İSLÂMÎ MÜCÂDELENİN ÂHENKLEŞTİRİLMESİ 180
-DÜŞMANI TEŞHİS EDEBİLMEK 185
-MÜCÂHEDE İLE DONKİŞOTLUK ARASINDAKİ FARK..189
-BİR İSLÂM SAVAŞÇISININ KÜTÜPHÂNESİ 194

ÜÇÜNCÜ KISIM

BİRKAÇ YAZI BİRKAÇ MES'ELE

BİR TEMCİD PİLÂVI 202
MUKADDES EMÂNETLER 208
BATI ROMA'NIN FETHİ MÜJDESİ 215
GÜNEŞ BATIDAN DOĞARKEN 220
ATEŞLE OYNAMAK 225
DİN TAHRİPKÂRLIĞININ LİSÂN VECHESİ 237

ÜÇÜNCÜ BASIMA ÖNSÖZ

Bu eserin ilk basımını 1981 yılında Frankfurt'ta yapmış ve O'nun önsözünde şöyle demiştik:

*"...Ne yazık ki; kitap hâlinde neşri için O'nu tekrar gözden geçirirken -gayr-i müsâid gurbet şartları sebebiyle- gerekli bazı noktaları genişletmek imkânını bulamadık. Bunlar arasında bilhassa **"İslâm Dünya Görüşü"**nün yeniden ve mufassal bir sûrette yazılamayışını ve bu kısımda yer alan hükümlerin âyet ve hadis olarak şer'î mesnedlerinin -dipnotlar hâlinde- gösterilemeyişini üzüntüyle kaydetmek isteriz. Bu mühim işe bir zamanlar **"Sebil"**de başlamış, araya giren bazı mâniler yüzünden bitirememiştik. Kitap hâlinde neşri esnasında da bu imkâna sahip olamayışımız şâyân-ı teessüftür."*

Bugün artık bu teessüfe mahal kalmamıştır. Zîrâ **"İslâm Dünya Görüşü"** tarafımızdan mufassal bir sûrette yazılmış ve müstakil bir kitap hâlinde yayınlanmış bulunmaktadır.[1] Üstelik ondan da önce bir genci yönlendirmenin temel esasları **"Hayat Felsefesi yahud Yaşamak San'atı"** adıyla müslüman gençlerin istifadesine sunulmuştu.[2] Bu vesile ile birbirlerini tamamlayan bu üç eserin arka arkaya okunup incelenmesinin lüzum ve ehemmiyetine işâret etmek isteriz.

Bu sebeple **"İslâmcı Gençliğin El Kitabı"** isimli işbu eseri yeniden yayınlarken, ehemmiyetsiz birkaç tashih ve ilâve ile iktifâ ettik.

1 Bkz: **Kadir Mısıroğlu**- İslâm Dünya Görüşü, İstanbul, 2008.

2 Bkz: **Kadir Mısıroğlu**- Hayat Felsefesi yahud Yaşamak San'atı, İstanbul, 2005.

Bu vesile ile şunu da söyleyelim ki, bu eserde serdedilen düşüncelerin bir çoğu 1980 öncesindeki sağ-sol silâhlı çatışması dolayısıyla serdedilmiş olduğu için, günümüz şartlarında biraz boşlukta kalmış bulunmaktadır. Buna rağmen onların çoğunu muhafaza ettik. Zira temeldeki Hak-Bâtıl mücâdelesi, şekil, sûret ve üslup değiştirmiş olarak da olsa hâlâ devam etmektedir. Epey bir zaman daha da devam edecek gibi görünmektedir. Üstelik güyâ din âlimi (!) yaftası ile bir sürü sapıklık münâdîsi ile İslâm anlayışında tahrifât ortalıkta kol gezmektedir!..

Bir de şunu ifâde etmek isteriz ki, bu eserin ünvânındaki **"İslâmcı"** kelimesine birçokları itiraz etmişlerdir. Bunlar, Türkçemizde bir mesleğe mensûbiyeti ifâde eden **"-cı"** ekinin, İslâm kelimesine ilâve edilmesini doğru bulmamaktadırlar. Bunun yerine **"Müslüman Gençlik"** tâbirini tervic etmektedirler.

Hâlbuki **"islâmcı"** kelimesi, **"galat-ı meşhur"** hâline gelmiş bulunduğu gibi **"İslâm'ı dâvâ eder bir durumda bulunmayı"**, **"müslüman"** kelimesinden daha ziyâde ifâdeye müsâid telâkkî olunmaktadır. Bu yüzden onu kullanmayı daha doğru bulduğumuzu ifade etmek isteriz. Mâlumdur ki, ecdâd, **"Lügat-ı fasihten evlâdır, galat-ı meşhur!.."** demiştir.

Bu eseri, üçüncü defa olarak imanlı gençliğin istifadesine sunarken bir bütünlük arzetmeleri itibariyle **"İslâm Dünya Görüşü"** ve **"Hayat Felsefesi yahud Yaşamak San'atı"** isimli eserlerimizin de birlikte mütalaa edilmesini, okuyucularımıza hâsseten tavsiye ederiz. Ve minallâhi't-tevfîk!..

Kadir MISIROĞLU
Çengelköy
24 Ocak 2009

İKİNCİ BASIMIN TAKDİMİ

Bu takdimi iki katlı bir bahtiyarlık hissi ile yazıyorum. Bir kere on bir yıllık elîm bir ayrılıktan sonra azîz vatana dönmenin sonsuz saâdeti içindeyim. Diğer taraftan -kitap gibi az hareketli bir vasıta ile de olsa- **"İmanlı Türk Gençliği"**ne yeniden seslenmenin imkânına, bu vesile ile kavuşmuş olmanın sevinciyle doluyum. Şu mes'ud tecellî sebebiyle Cenâb-ı Hakk'a ne kadar şükretsem azdır. Beni, **"İslâm Davası"**nın emrinde kullanageldiğim kalemime ve O'nun müştâk okuyucularına kavuşturmuş olmasının şükrünü edâdan âcizim.

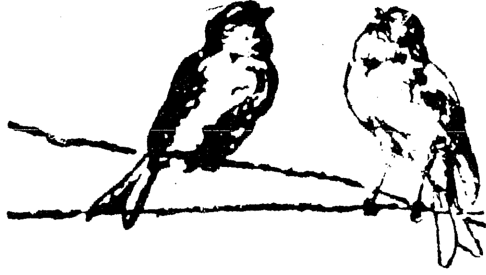
Vatana döner dönmez ilk karşılaştığım acı gerçek, Müslümanlar nezdinde asâletsiz, uydurma kelimelerin revaç bulmuş olması ve mes'elelerin kavranmasındaki sığlık olmuştur. Enflasyonun sadece maddî kıymet ölçülerinde, hâssaten para da değil, belki ondan ziyâde mânevî kıymetlerde vâki olmuş bulunduğunu müşâhede etmek, benim için gerçekten cesaret kırıcı oldu. İhtimal, gitgide, **"İslâm yazısı"** ve O'nunla vücud bulmuş eserlerden uzaklaşılmasının neticesi olan bu felâkete eklenen prensip sahibi kalem fıkdanı da, asâletsiz kelimelere rağbeti, âdeta sârî bir hastalık haline getirmiştir. Lisânımızda asırlardan beri kullanıla-

gelmiş ve binbir mânâ inceliği kazanmış kelimeleri boykot edip nisyana mahkûm etmeye uğraşanların hedefi, Kur'ân ve O'nunla yoğrulmuş İslâm kültürüdür. Böyle olduğu hâlde, şu hıyânete karşı çıkmak yerine ona tâbî olunmuştur. Böylece genç dimağların fikir muhtevalarına ârız olan kısırlığı temin için dağlardaki çobanların bile bildiği **"hâkim, hayat, mektep, vak'a"** gibi sayısız kelimenin katline seyirci -hattâ- yardımcı olmanın vehametini kavramaktaki eski aczin dehhâmeleştiğini görmek bizi dilhûn etmiştir.

Bunun **"İslâm Dâvâsı"**nın tezatsız bir sûrette kavranmasındaki zaaftan doğduğunu düşünmek, beni bu yeni devir neşriyatına, elinizdeki şu eserle başlamaya mecbur bırakmıştır. O'nun ilk tab'ı da yazarı gibi gurbetzededir. 1981 yılında Frankfurt'da basılmıştır.

Şimdi O'nu vatandaki **"İslâmcı Gençlik"**e sunarken şartların büyük bir isti'cali gerektirmiş olmasından dolayı birtakım ilâveleri yapamamanın üzüntüsü içindeyim. En azından **"Bir İslâm Savaşçısının Kütüphanesi"** bahsindeki listenin yeniden tanzimi ve bazı yeni mes'elelerin ilâvesi zarurî idi. Ne yapalım ki, zamana mütevakkıf olan bu keyfiyet, gecikmeyi intaç edecekti. Bizse, bacayı sarmış bulunan yangına bir an önce bir kova su serpmek gereği ile hareket ettik. Eserin bu hâliyle de faydalı olacağı düşüncesiyle O'nu mes'ud neticeye her an biraz daha yaklaşmakta bulunan talihli İslâmcı gençlere en derin muhabbetlerimle sunmanın bahtiyarlığı içindeyim.

Kadir MISIROĞLU
22 Ağustos 1991
Dikilitaş / İSTANBUL

ÖNSÖZ

Bu eserde yer alan makaleler, **"İslâm Dâvâsı"**nın nâil olabildiği nisbî bir hürriyet havası içinde ve o sırada neşv ü nemâ hâlindeki **"İslâmcı Gençlik"**e, zamanın ve mevcud bulunan mahdud imkânların azamî bir îtina ile kullanılması lüzum ve ehemmiyetini telkin etmek maksadıyla kaleme alınmıştı. Onların **"Sebil"**de tefrika edilişiyle işbu sûrette kitaplaştırılışı arasında geçen kısacık müddet, terviç eylediğimiz **"itidal** ve **"ihtiyat"**ın değerini en münâkaşa götürmez bir sûrette müşahhaslaştırmaya kâfî gelmiştir.

Bununla beraber şimdi "Ah!.. vah!.." etmenin hiç bir faydası yoktur. Geçen geçmiştir ve bir daha geri çevrilemez. Üstelik her olan da bir **"kader îcâbı"**, yani **"kaza"**dır.

Ancak, bütün imkânları mâzide kalmış addederek hâl ve istikbali bomboş sanmak da -aslâ- doğru değildir. Her ânın îcâbı ve -azlık çokluktan kat'annazar- imkânları başka başkadır. Mühim olan bunları değerlendirmesini bilmek; **"maslahat"**a göre hareket edebilmektir. Bunun içinse, geçmişte yaşanılmış hâdiseler ve onların muhtevasındaki **"ibret dersleri"** birer meş'ale gibidirler. Henüz yürünecek yollar için onların aydınlatıcılığından müstağnî kalınamaz.

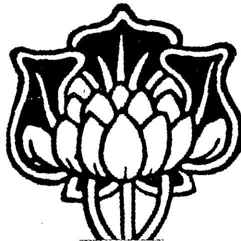
Bugün şu lâzımenin her zamankinden daha fazla ehemmiyet taşıdığı pek nâzik şartlar içinde bulunmaktayız. Böyle bir mevsimde **"İslâmcı Gençlik"**in îkaz ve irşadına hasredilmiş bulunan işbu eserin yayınlanmasının müstesnâ bir değer taşıdığı muhakkaktır.

Ne yazık ki; kitap hâlinde neşri için O'nu tekrar gözden geçirirken -gayr-i müsâid gurbet şartları sebebiyle- gerekli bazı noktaları genişletmek imkânını bulamadık. Bunlar arasında bilhassa **"İslâm Dünya Görüşü"**nün yeniden ve mufassal bir sûrette yazılamayışını ve bu kısımda yer alan hükümlerin âyet ve hadis olarak şer'î mesnedlerinin -dipnotlar hâlinde- gösterilemeyişini üzüntüyle kaydetmek isteriz. Bu mühim işe, bir zamanlar **"Sebil"**de başlamış, araya giren bazı mânîler yüzünden bitirememiştik. Kitap hâlinde neşri esnasında da bu imkâna sahip olamayışımız şâyân-ı teessüftür.

Umarız ki, nâçiz eserimiz, bu gibi noksanlıklarına rağmen yine de faydalı olur ve pâk gönülleri, İslâm adına hizmet ve mücâhede aşkıyla yanan vatan evlâtlarının yürümeye mecbur ve me'mur bulundukları yolları boğan sislerin dağılmasında -bir nebze olsun- fayda sağlar!..

Ve minellâhittevfîk...

Kadir MISIROĞLU
Frankfurt
16 Muharrem 1401

BİRİNCİ KISIM

İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜ

Ebû Hüreyre -radıyallâhu anh-'ten rivâyet edildiğine göre, Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

"Başka bir gölgenin bulunmadığı Kıyâmet gününde Allah Teâlâ, yedi insanı, arşının gölgesinde bulunduracaktır:

Âdil devlet başkanı,

Rabbına kulluk ederek temiz bir hayat içinde serpilip büyüyen genç,

Kalbi mescidlere bağlı müslüman,

Birbirlerini Allah için sevip buluşmaları da, ayrılmaları da Allah için olan iki insan,

Güzel ve mevkî sahibi bir kadının beraber olma isteğine, "Ben, Allah'tan korkarım!.." diye yaklaşmayan yiğit,

Sağ elinin verdiğini sol elinin bilemeyeceği kadar gizli sadaka veren kimse,

Tenhâda Allâh'ı anıp gözyaşı döken kişi."

(Buhârî, Ezân 36, Zekât 16, Rikak 24, Hudûd 19; Müslim, Zekât 91. Ayrıca bk: Tirmizî, Zühd 53; Kudât 2)

GİRİŞ

İslâm, ekmel bir Dünya görüşüdür. Ekmel, yani kusursuz!.. En mükemmel!.. Dünya görüşü, bütün insanları şümûlüne alan, harcıâlem yani herkes tarafından paylaşılan bir görüş demek değildir. Zira Dünya'nın her tarafında, inananı bulunmak keyfiyeti, bazı hurâfeler için dahî vâriddir.

Bir görüş, eğer muayyen vasıfları hâizse, bir tek inanan ve tatbik edeni olmadan bile Dünya görüşü sayılabilir. Bu **"muayyen vasıflar"** fizik ve metafizik âleme müteallik olup insan müfekkiresi için vârid-i hâtır olan bütün sualleri cevaplandırabilmek ve bu iki âlemin vâkıalarını tezadsız bir îzah tarzı ile değerlendirebilmek imkânını bahşeden birtakım temel umdelere (prensiplere) sahip olmaktır. Ancak bu temel umdelerin kullanılması sûretiyledir ki; mükevvenâtın tezatsız bir izahına ulaşılabilir. Bunda asıl olan, hükümlerin doğruluk veya yanlışlığı değil, tezadsızlığıdır.

Bu esastan bakıldığında İslâm'ın bir Dünya görüşü olmak iddiasıyla ortaya konulmuş bulunan beşerî telâkkîlerin hepsinden daha mükemmel olduğu kolayca anlaşılır. Bu kemâl, O'nun temel prensiplerinin hâiz bulunduğu bütün âleme şâmil hududsuz derinlik ve genişliğin tabiî bir neticesidir. Gerçekten İslâm Dünya Görüşü, nâmütenâhî derin ve geniştir. Zira beşerî Dünya görüşlerinin gerçeğe vukûf ve vusûl için yegâne vâsıtaları olan aklın müntehâsında inkıtaa uğramaz! Zira ilmi mutlak ve sonsuz olan Cenâb-

ı Hak tarafından vaz' edilmiş bulunduğundan dolayı onda gerçekler, tezatsız bir sûrette ve sonsuz bir teselsül hâlinde devam edip gider. Üstelik en hâlis ve müsmir ibâdetlerle arınmış kalblerin, menşei ilâhî olan sünûhâtıyla ona iman etmiş olanların zihni muhtevâları verâyı aşıp mâverâya ulaşır.

İslâm Dünya Görüşü, nâmütenâhî derin ve geniştir. Zira müstakbelin gerçeklerini (şe'niyetlerini) bile kucaklayabilmek için **"ictihad kapısı"**nı kıyâmete kadar açık bırakmıştır.

İslâm Dünya Görüşü, nâmütenâhî derin ve geniştir. Zira o, **"insan"** da dâhil olmak üzere varlıkların zâhir ve bâtın bütün husûsiyetlerine mütedâir Allah indindeki vukûfa istinâden vaz' edilmiş bir kaideler mecmuâsıdır. Mahlûku, Hâlık derecesinde bilmeye imkân var mıdır ki; İslâm'la kabil-i kıyas beşerî bir görüş mevcud olabilsin!..

İslâm Dünya Görüşü'nün âlemşümul karakterini ortaya çıkaran iki temel vasıf vardır.

Bunlar;

a- İslâm'ın insanlık câmiasına bakışı ve

b- İslâm'ın devlete bakışıdır.

İslâm bütün insanlığı tek bir babanın çocukları tarafından teşkil edilmiş geniş bir âile gibi telâkki eder. Onlar arasındaki farkı sadece, **"îman"** ve **"takva"**ya inhisar ettirir. Dâveti ise, bütün beşeriyete şâmildir. Allah, **"Rabbü'l-âlemîn"**dir.

Fahr-i Kâinat Efendimiz ise, **"âlemlere rahmet"** olarak gönderilmiştir. Bu sebeple hitab ve dâveti bütün insanlığı ihâta eder. Beşeriyet, tekmil âzâsı ile O'nun -tâbir câizse- sulta-yı nübüvveti altındadır. Bi'setinden îtibaren kıyamete kadar devam edecek olan bu husus, bütün insanları O'nun ümmeti kılmıştır. Mes'ud dâvetine icâbet edip,

îman dâiresine girenlere **"Ümmet-i icâbe"**; girmeyenlere ise, **"Ümmet-i gayr-i icâbe"** denilir. Yani O'nu kabul etmeyenler de kendisinin nübüvveti hâricine çıkamazlar. Zira zaman, nübüvvet, selâhiyyet ve iktidarı bakımından kıyamete kadar O'na tahsis edilmiştir.

Devlet ise, İslâm'ın getirdiği hakikatler manzûmesini gâlip ve hâkim kılmak için teessüs ve taazzuv etmiş bir vâsıtadan başka bir şey değildir. Yani onun temeli, İslâm mefkûresidir. Bu mefkûrenin gerçekleşmesinde zaman ve mekâna taallûk eden, ârızî ve tâlî husûsiyetler, **"maslahat"**a yani **"hâlin icâbı"**na terk edilerek bunlara ehemmiyet atfedilmemiştir. Beşerî hayatı tanzim ederken de fertlerin bu gibi ârızî sıfatları yerine, değişmeyen ve değişmesi melhuz bulunmayan fıtrî husûsiyetleri göz önüne alınmıştır. İslâm'ın **"ebedî yeni"** kalmasını sağlayan asıl sâik budur. İslâm Dünya Görüşü'nün bu temel husûsiyetleri ileride -başka vesîlelerle- daha fazla tafsil ve ta'mik (derinleştirme) olunacaktır.

Memleketimizde nice zamandan beri İslâm'ı, sâir dinlerde olduğu gibi mâhdud ibâdetlere inhisar ettirmeye çalışmakta olanlara, İslâm Dünya Görüşü'nün ölümsüz ve rakip kabul etmez gerçeklerini haykırmakta -ne yazık ki- geç kalmış bulunmaktayız. Fakat yakın istikbâl, onu sadece vatanımızda değil Cihan çapında bir Dünya görüşü olarak ilân, îzah ve icrâ etmenin mes'ud tecellîlerine gebe görünmektedir. Bu bakımdan **"islâmcı"** bir gencin karşısına çıkan ilk fiilî ve fikrî mecbûriyet, İslâm'ı, bir Dünya görüşü olarak kavramaktır. Bu, İslâm düşmanlarının istemedikleri, tahammül bile edemedikleri ve edemeyecekleri, müslümanların -pek çoğunun ise- henüz lüzum ve ehemmiyetini lâyıkı veçhile kavrayamamış bulundukları nâzik bir mes'eledir.

Gerçekten, İslâm'ın îtikat, ibâdet ve hatta muâmelâta mahsus kaidelerini, her elinizi attığınız dînî kitapta bulabileceğiniz hâlde, O'nun hayat ve Kâinat'ı îzâh ediş tarzı, başta ilm-i kelâm kitabları olmak üzere bir kısım dînî eserlerde dağınık bir sûrette kalmış ve sistemli bir şekilde bir araya getirilmemiştir. Vaktiyle sâhib-i selâhiyet ulemânın bolluğuna rağmen İslâm, ferd ve cemiyet plânında hakkıyle temsil ve temessül edilmekte olduğundan böyle bir ihtiyaç hissedilmemiş, ihtiyaç ortaya çıkınca da kifâyetli bir kalem ve kanunî imkân mevcud olmamıştır. Bu iki şartın yâni **"kifâyetli bir kalem"** ve **"kanunî imkân"**ın hâlâ da -tam manâsıyla- mevcud olduğu söylenemez. Bununla beraber bu eksikliğin telâfisi keyfiyetinin, daha fazla geciktirilmeye tahammülü yoktur.

Zîrâ kendi iç bünyesinde birtakım çekişmeler ve sapmalara sürüklenmekten bir türlü kurtulamayan islâmî hareketi, asıl mecrama oturtacak olan berrak şuur ve idrak, İslâm'ın bir Dünya görüşü olarak kavranmasına bağlıdır. İşte bizi, bir **"tecrübe-i kalemiye"** olarak bu mes'eleye -muhtasar bir sûrette de olsa- temas etmeye zorlayan asıl âmil budur.[3]

Şunu da ifâde edelim ki, bu mes'elenin henüz kitablaştırılamamış bulunduğunu söylemek hiç bir sûrette fark edilememiş olduğunu manâsına gelmez. Bu, bir temâyül ve seziş hâlinde de olsa pek çok islâmcı gençte mevcuddur. Evet, bir temâyül ve seziş halinde!.. İşte bu, kâfi değildir. Gereken, İslâm'ın bir Dünya görüşü olarak geniş bir esbâb-ı mûcibe ile kavranmasıdır. Bütün mukadder suallere cevap veren bir esbâb-ı mûcibe ve bunların şer'î mesnedleri ile!.. Bu ise, mes'elenin iyi tertiblenmiş bir eser çapına

3 Hamd olsun; bu lâzıme, ***İslâm Dünya Görüşü*** (2008) adlı eserimizle bugün tarafımızdan yerine getirilmiş bulunmaktadır.

ulaştırılmasını gerektirir. Biz böyle bir eseri, İslâmî İlimler sahasının müstakbel ehliyetlilerine havale ederek, burada kuşbakışı bir tahlil ile iktifâ etmek istiyoruz. Bizimkisi, asıl gerekli olan esere, ancak bir **"fezleke"** olabilecek bir hülâsadan ibârettir.

İslâm Dünya Görüşü'nü, sâirlerinden ayıran iki fârik vasıf vardır.

Bunlar:

a- İlâhîlik ve

b- Düalizm'den ibârettir.

İslâm Dünya Görüşü'nün vâzıı Cenâb-ı Hak olmak itibariyle bu görüş ilâhîdir. Hıristiyanlık gibi sâir dinler, bütün bir hayat ve Kâinât'ı ihâta etmedikleri için -bugünkü şekilleriyle- bir **"Dünya Görüşü"** değildirler. Bu vasfı hâiz bulunmak yönünden İslâm Dünya Görüşü, tektir.

Düalizm ise, her şeyin müsbet ve menfî istikametlerde çift olarak ele alınması keyfiyetidir ki, bu da İslâm Dünya Görüşü'ne mahsus bir sıfattır. Gerçekten İslâmiyet, Dünya ile Ukbâyı, ruh ile bedeni ve mânâ ile maddeyi bir bütün hâlinde ele alıp değerlendirir. Bu vasıfları, biraz ileride daha geniş olarak îzah edeceğiz.

İslâm Dünya Görüşü'nü benzer görüşlerden ayıran bu fârik ve kendine mahsus sıfatlardan başka O'nun diğer birçok vasfı daha mevcuttur ki, bunların bazıları başka görüşlerde de bulunabilir. Ancak bunların da en mükemmeli, yine İslâm Dünya Görüşü'ndedir. İslâm'ın, hayat ve Kâinatı îzâh eden temel umdeleri olarak ele alınabilecek olan bu vasıfları, iki gurupta toplayabiliriz.

1 - İslâm Dünya Görüşü'nün Mücerred veya Felsefî Prensipleri

Bu kategoride de şu temel prensipler yer almaktadır:

a- Âlemşümûllük yâni üniversalizm prensipi,
b- Tecrid veya idealizm prensipi,
c- İnsâniyetçilik veya hümanizm prensipi,
d- Gerçekçilik veya realizm prensipi,
e- İrâdecilik veya volantarizm prensipi.

2 - İslâm Dünya Görüşü'nün Müşahhas veya Amelî ve Ahlâkî Prensipleri

Bu kategoride şu temel prensipler yer almaktadır:
a- İyimserlik veya optimizm prensipi,
b- Teaddîlik veya dinamizm prensipi,
c- İçtimâîlik veya sosyal adalet prensipi,
d- Nizâm prensipi,
e- Adâlet prensipi,
f- Hürriyet prensipi,
g- Cihad prensipi,
h- Ahlâk prensipi,
ı- Fiilî kıstas prensipi.

Bunların her biri üzerinde uzun uzun durmak mecbûriyeti âşikârdır. Bu eserde böyle bir imkâna sahip olamadığımızdan daha önce bahsetmiştik. Ancak bizim için asıl mühim olan; **"İslâmcı Gençlik"**in dâvâsını, bir Dünya görüşü hâlinde kavrama mecburiyetinin ortaya konulmasıdır. Esâsen **"İslâm Dünya Görüşü"** mevzuuna, el atışımız da bu mecburiyet veya lâzıme sebebiyledir. Bunun içindir ki; tahlillerimiz, İslâmcı Gençlik için kâfî addedilebilecek bir muhtevâ ile tahdid olunmuştur.

Bu kısa girizgâhtan sonra **"İslâm Dünya Görüşü"**nün fârik ve mümeyyiz vasıfları ile prensiplerinin tahliline girişebiliriz.

I- İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN FÂRİK VASIFLARI

Bir görüşün hakkıyla kavranabilmesi için evvelemirde (her şeyden önce) onu diğerlerinden ayırt etmeye yarayan fârik (belirleyici) ve mümeyyiz (seçkin) vasıflarının ortaya konulması gerekir. Ancak bu sûretledir ki -eskilerin tâbiriyle- **"efrâdını câmî, ağyarını mâni"**, yani kendine âid olanları içine alan ve yabancı unsurları dışarıda bırakan bir târife ulaşılabilir.

Fizik ve metafizik (fizikötesi) âlemlere âid olmak üzere akla gelebilecek her suale cevap verebilen ve bu cevaplarında kendisine esas aldığı prensipleri kullanarak tezada düşmekten kurtulabilen, böylece de ortaya Kâinat'ın tam bir îzahını koyabilen görüşlere **"Dünya Görüşü"** diyoruz. Demek oluyor ki, bu husus, görüşlerin **"hak"** veya **"bâtıl"** oluşuyla değil, sırf bu şümûl ve tezadsızlık sebebiyle gerçekleşebiliyor. Bir tek inanan ve tatbik edeni bulunmasa bile... Tıpkı fiilen hiç bir mensubu olmayıp sırf kitaplarda kalmış bazı hak mezhepler gibi!..

Bu ölçüyle bakıldığında -evvelce de ifâde edilmiş olduğu üzere- **"İslâm Dünya Görüşü"**nün iki fârik ve mümeyyiz vasfı vardır ki, bunlar İlâhîlik ve düalizmdir.

A - İLÂHÎLİK

İslâm Dünya Görüşü'nü sâirlerinden ayırt etmeye yarayan birinci vasıf, **"ilâhîlik"**tir. Bu, O'nun ihtiva eylediği bütün kıymet hükümlerinin menşeinin ilâhî olduğu mânâsını tazammun eder. Yani hepsinin vâzıı Cenâb-ı Hak'tır.

Şâri-i A'zam, yani şeriatın yüce kaaide ve düsturlarını vaz' eden Rabbin tâlimleri üzerinde imâl-i fikreden müctehidler, tamamen hür değil; sebeb-i nüzûl, hadis ve sünnet gibi çeşitli bağlarla mukayyeddirler. Bu yüzdendir ki, muhtevasında sayısız içtihadın bulunması **"İslâm Dünya Görüşü"**nün ilâhîlik vasfını ihlâl ve izâle etmez.

İlâhîlik vasfı, tekmil Dünya görüşleri içinde sadece İslâm'a mahsustur. Gerçi yeryüzünde Mûsevîlik ve Hıristiyanlık gibi menşei ilâhî olan başka âlemşümul görüş ve inanış sistemleri de mevcuddur. Fakat bunlar, hayat ve Kâinat'ın tamamına şâmil bir değerlendirmeye kaadir değillerdir. Bu yüzden de bir **"Dünya Görüşü"** sayılamazlar.

Şu keyfiyetin birtakım temel sebepleri vardır: Her şeyden önce Peygamberlerin selâhiyet, iktidar ve vazifeleri, gerek muhteva ve gerekse şumûl bakımından birbirinin aynı değildir. Bazıları mahdud bir cemaate gönderilmişlerdir. Üstelik vazife ve selâhiyetleri de mahdud olmak üzere!..

Diğer taraftan semavî dinlerin aslî hüviyet ve karakteri **"Vahdaniyet"**ten ibâret olmakla beraber bunlar beşeriyetin tâbî olduğu tekâmüle muvâzî (paralel) bir gelişme kaydetmişlerdir. Bu bakımdan aralarında mâhiyet değil, derece ve şümûl farkı bulunan semavî dinlerin teselsülünde, İslâm bir nevî **"son durak"** olarak ortaya çıkmış ve bu gelişmenin zirvesini teşkil etmiştir. Bu bakımdan hepsinden

daha mükemmel ve şümûllüdür.

Bu şümûlün bütün âleme râci olmasını sağlayan âmillerden birisi de beşer için kıyâmete kadar vâki olabilecek ihtiyaçları karşılamak üzere **"ictihad"**a imkân bahşedilmesidir. Ancak bu da İslâm Dünya Görüşü'nün ilâhîlik sıfatını ihlâl ve izâle etmez. Zira öyle sıkı şeraite bağlanmıştır ki, bu faaliyet esnasında keyfîlik ve şahsîliğe meyletmek mümkün değildir. Gerçekten İslâm hukukunun dört temel kaynağından birini teşkil eden **"kıyas"** için konulan kaideler, bu sûretle varılan hükümlerin de menşeini ilâhî kılacak vasıf ve mâhiyettedir.

İslâm peygamberine vâkî tebligât-ı ilâhiyenin şumûl ve ehemmiyetine bakınız ki, bütün beşeriyetten mâadâ, cinler bile O'nun -tâbir câizse- sulta-yı nübüvveti altına konulmuş olduğundan, kendisine **"Rasûlü's-Sakaleyn"** nâmı verilmiştir. İslâm'ı, kâmil bir Dünya görüşü mevkiine yükselten O'nun peygamberinin, seleflerinin sahip bulunduğu salâhiyet ve iktidar ile mükellef bulundukları vezâifin mecmuundan fazlasına sahip ve nâil kılınmış olmasıdır. İşte bu sebepledir ki, O, **"ilâhîlik"** sıfatında müşterek ve beraber bulunduğu diğer semavî dinlerin hepsine tefevvuk etmiş (üstün olmuş) ve onlar gibi hayat ve Kâinat karşısında nâkıs (eksik) ve mevziî değerlendirmelerde duraklamayarak bir **"Dünya Görüşü olma"** mevkiine yükselebilmiştir. Üstelik emsâlleriyle kıyaslanamayacak bir mükemmeliyette!..

İlâhîlik sıfatını hâiz başka düşünce ve inanç sistemleri de mevcud olmakla beraber bunların bir Dünya görüşü mevki ve mâhiyetine yükselemedikleri ve böylece de Dünya görüşleri arasında ilâhîlik sıfatını, sadece İslâm'ın hâiz bulunduğu tebeyyün ettikten sonra biraz da bu sıfat dolayısıyla vâkî itirazlara temâs edelim.

Fizik ve metafizik âlemin hakikatlerini beşeri-

yete bir küll hâlinde takdim eden İslâm'ın asıl hasmı **"pozitivizm"**dir. Laboratuarda te'yid edilmeyen hiç bir şeyin hakikatini kabul etmemek sûretinde ifâde edebileceğimiz bu bâtıl görüşün, ortaya çıktığı Batı'da çoktan çürütülmüş olmasına rağmen bizim çeyrek münevverler tarafından hâlâ İslâm'a itiraz sadedinde sermaye olarak kullanılması, hazin bir tecelli ve fiilî bir gericiliktir.

Henüz kitap hâlinde neşredilememiş olan **"Kemalist İnkılâbın Anatomisi"**[4] isimli incelememizde tezatlarını ortaya koymuş bulunduğumuz bu zavallı görüş üzerinde bahsimizin mecraını büsbütün değiştirmemek için -maalesef- lâyıkı ile durmak imkânından mahrumuz. Hatta bunun çeşitli sahalara aksetmesiyle vücud bulan **"siyantizm"** ve **"rasyonalizm"** için de aynı durumdayız.

İlmi (müsbet ilmi) mâbud ittihaz eden ve onun hududsuz bir kudrete mâlik bulunduğuna inananların görüşü demek olan **"siyantizm"** (ilimcilik) ile aklı aynı duruma yükselten **"rasyonalizm"** için de değerli okuyucularımızı aynı incelemeye havale etmek mecburiyetindeyiz. Hatta pozitivizmin sosyal hâdiselere tatbîkinden doğan ve bizde çeyrek münevverlerin sapıklığından birinci derecede mes'ul olan **Ziya Gökalp**'in terviç eylediği (Yahudi asıllı) **Durkheim** sosyolojisi için bile... Ancak bir İslâmcı genç, **"İslâm Dünya Görüşü"**ne sahip bulunduğu şu **"ilâhîlik"** sıfatı dolayısıyla vâki itirazları tatminkâr bir sûrette cevaplandırabilmek için bu bâtıl görüşlerin gerçek mâhiyetini -bütün sakatlıkları itibariyle- çok iyi bir sûrette öğrenmeye mecburdur.

Biz burada şu kadarını söyleyelim ki, nassa (dogmaya) bağlılık, **"İslâm Dünya Görüşü"** için, aslâ bir nakîse

---

4 Bkz: 1 Ocak 1976'dan itibaren yayınlanmaya başlayan Haftalık Sebil Dergisi, sayı: 1-52.

değildir. Zira İslâm'daki nasslar, başka dinlerde olduğu gibi aslâ tahrif edilmemiş, bunlara beşerî zekâ gölgesi düşürülememiştir. Hepsi de Kudret-i Külliye ve ilm-i küll sahibi Vâcib Teâlâ tarafından ilk vaz' olunduğu gibi durmaktadır. Dinin metafizik gerçeklerine itiraz edilecekse, önce bunların menşei ve vâzıı olan Cenâb-ı Hakk'ın varlığı ve müteâl oluşu ele alınmalıdır. Zira o müteâl varlık, bir kere kabul edilirse, Onun eserinin kemâlini münâkaşa etmenin abesliği kendiliğinden ortaya çıkar.

Bu bâbda ise, aklın ve laboratuarın aczi aşikârdır. Zira siyantist ve rasyonalistler, laboratuarda te'yid olunamayan ve duyu organları (hasseler) ile kontrol edilemeyen nice mücerred mefhumu kabul etmektedirler. Fiilî tezâhürlerine bakarak mevcûdiyetlerinden şüphe etmedikleri, meselâ bir **"melekât-ı akliyye"** ile **"Allah"** mefhumu arasında isbat külfeti bakımından ne fark vardır ki? Üstelik aklen ve hukûken **"red"** ile **"kabul"**, aynı isbat külfetini gerektirmez mi?!.

Bugün bütün müsbet ilimler, birtakım metafizik noktalara gelmiş dayanmış ve bunların hepsi de geniş ölçüde spiritüalist (ruhçu) ve mâneviyâtçı bir yola dökülmüştür. Maddenin mâbudlaştırılmasına karşı tabiî ve insânî bir aksülamel olarak âdeta insiyâkî bir sûrette ortaya çıkan şu gelişme, biraz da atom üzerindeki çalışmaların ve fezâ araştırmalarının pek çok ilerlemesinden doğmuştur. Nihayet maddenin, belli bir çerçevede hapsedilmiş bir enerji olduğu gerçeği ortaya çıkınca, enerjinin mâhiyetini araştırma, fizikî ilimlerle metafiziğin mütedâhil hâle gelmesini sonuçlandırmıştır.

Unutmamak gerektir ki; beşerî ilmin (mutlak ilmin değil), müntehâsı (sonu) peygamberlerin mûcizeleridir. Bu noktaya doğru yaklaşıldıkça İslâm'ın ölümsüz (muhal-

led) gerçekleri kalbî tasdikten ziyâde aklî ve ilmî mutalarla (donelerle) te'yid olunacaktır. Hatta bu daha şimdiden başlamış bile sayılabilir. İslâmcı Gençlik, daha şimdiden elde edilen gerçekleri, gerici pozitivist ve materyalistlerin hidâyeti için müessir bir koz hâlinde kullanmaya, **"İslâm Dünya Görüşü"**nün eşsizliğini bir de bu yoldan isbat etmeye mecburdur. Kimbilir, belki biraz da bu vazife içindir ki, Cenâb-ı Hakk'ın son zamanda küfür ve ilhad murdarından, daha ziyâde mütefennin dimağları korumakta olduğu müşâhede olunmaktadır!..

B - DÜALİZM

Bir kısım görüşler, bütün ferdî ve içtimâî hâdiseleri tek bir sebeple îzah ederler. Bunlara nazaran, *"Vukuât ve şuûnatta (realitelerde) birçok sebep müşâhade edilse bile, bunların teke ircâı kaabildir. Zira sebepler zincirinde geriye doğru gidildiğinde bir tek aslî sebebe varılır."* der ve *"bu sebebin, her hâdisede aynı olduğunu"* iddia ederler. Bunlar, sebepleri teke ircâ etmelerinden dolayı, frenkçe **"monist"** kelimesiyle tavsif olunurlar.

Bilindiği üzere, Dünya görüşleri sadece ferdî ve içtimâî hâdiselere şâmil olmayıp, fizik ve metafizik (fizik ötesi) âlemle ilgili olarak zihne vârid olabilecek (akla gelebilecek) her suale -doğru veya yanlış- ve fakat, temel ittihaz edilmiş umdelerle teşkil olunmuş mahsus bir mantık silsilesi dâhilinde tezadsız cevaplar verebilen doktrinlerdir. Bu sebeple ortaya koydukları kıymet hükümlerini, bütün âleme teşmil ederlerse de, bizi burada daha ziyâde alâkadar eden husus, bu görüşlerin beşerî faaliyetlere taallûk eden yönü; yani ferdî ve içtimâî hâdiseleri îzah tarzlarıdır.

Bu zâviyeden (açıdan) bakıldığında **"monist"** telâkkilerin her birinin, bütün beşerî davranışları tek bir sebeple

îzâha çalıştıkları ve ondan gayrisini aslî saymadıkları görülür. Bunlardan meselâ bir **"Froydizm"**de bu tek ve temel saik, fıtrî (yaradılıştan) olan **"cinsî arzular"**dır. Her türlü ferdî ve içtimaî davranışa vücud veren bunlardır. **"Materyalizm"** ise, bu vasfı, sadece **"maddî îcâb ve ihtiyaçlar"**da görür. Ona göre de evlenip boşanmadan harb ve darblere kadar her çeşit beşerî faaliyetin ilk ve esas sebebi budur.

Monist görüşlerin her birinin esas kabul eylediği âmilin varlığı kadar ehemmiyetini de inkâr kaabil değildir. Lâkin bu telâkkilerin, beşerî faaliyetlere vücud veren -haddizâtında- girift ve çeşitli sebeplerden sadece birini esas kabul ile diğerlerini fer'î saymaları ve istinad eyledikleri sebebin rol ve ehemmiyetini mübalâğalandırarak onu hayâtî tezâhürlerin tamamına şâmil kılmaları yanlıştır. Bu hata, onların **"Kâinat"** gibi **"insan vâkıası"**nı da nâkıs (eksik) keşf ve idrak eylemelerinden doğmaktadır. Bu hâliyle de bunlar, realist (gerçekçi) değil, ütopik (hayalci) görüşlerdir.

Buna mukabil **"İslâm Dünya Görüşü"**nde her müessire lâyık olduğu yer ve değer verilmiştir. Yani herhangi bir sebep, ne inkâr ve ihmâl edilmiş ve ne de mübalâğalandırılmıştır. Zira o, insan ve Kâinat hakkındaki ilmi mutlak olan Cenâb-ı Hak tarafından vaz' edilmiştir. Rabb'in vukûfu karşısında, beşerî idrâki var saymaya bile imkân olmadığı meydandadır. Bu yüzden **"İslâm Dünya Görüşü"** ile herhangi bir beşerî görüşün mukayesesi abesle iştigalden başka bir şey değildir. Biz de burada -hâşâ- böyle bir mukayese gayreti içinde değiliz. Belki bunun imkânsızlığının sebep ve delillerini ortaya koymaya çalışıyoruz. Daha doğrusu henüz neşv ü nema hâlindeki **"İslâmcı Gençlik"**e -aklımızın erebildiği kadarıyla- İslâm'ın hayat ve Kâinat'a âid kıymet hükümlerini daha berrak bir sûrette kavratabilmek için çırpınıyoruz. Bunu yaparken de zaman zaman -ister

istemez- başka görüşlerin eksik ve yanlışlarına da temas mecbûriyetini hissediyoruz. Bu bakımdan, ortada bir tezat yoktur. Tıpkı bir duvara yazılan **"Buraya ilân asmak yasaktır!"** ibâresindeki gibi bir kaçınılmazlık mevzuu bahistir.

Realist bir sistem olan **"İslâm Dünya Görüşü"**nün hayat ve Kâinat hakkındaki ilk müteârifesi, yani münakaşasız olarak kabul edilmiş temel gerçeği **"bu âlemin zıtlar üzere kaim olduğu"** hususudur. O derecede ki, mukabil veya muârızı, zıt ve mütenâzırı mevcud olmayan hiç bir varlık veya keyfiyet mevcud değildir. Olsa da beşerî idrak çerçevesine girmesi imkânsızdır. Yani kavranamaz.

Gerçekten varlıklar, ancak zıtları sayesinde bilinebilirler mealindeki **"El-eşyâu yünkeşefü bi-zıddihâ"** tarzında vârid olagelen kanun ve kaaide meşhurdur. Bu kaide önünde tek kalan Rabb'in -zât olarak- bilinmeyişi, bunun **"Len-terânî"** (Göremezsin!) hitâb-ı ilâhîsi ile çoktan mühürlenmiş olduğu gerçeği bir yana, O'nun da zıtları nefsinde cem etmiş (toplamış) bulunduğu ve bu âlemdeki ihtilâfın (farklılığın) esâsen şu gerçekten ileri geldiği ehlinin malûmudur.

İslâm nazarında **"insan"**, bir zübde-i Kâinat'tır. Yani Kâinat'ın bir özü, tohumu ve hülâsasıdır. Bu sebeple zıtlık ve farklılıklar, aynen onun küçücük varlığında da meknuzdur. Hayır ve şer, hüsün (güzellik) ve kubuh (çirkinlik), ruh ve beden ilh... Bunları müsbet ve menfî olarak iki kategoride toplayabilir, sonra da her grupu teke ircâ edebiliriz. Meselâ menfîlikler için **"nefsâniyet"**, müsbetler için de **"rûhâniyet"**i kabul ile bunların her birinde, kendi grubundaki çeşitli keyfiyetleri meknûz (saklı) sayabiliriz. Dikkat edilirse, böylece birbirine zıt iki vasıf ortaya çıkar. Bir tek değil!.

Esâsen bu bizim arzumuz ve kabullenişimiz neticesi değil de, gerçeğin ta kendisi olarak aynen böyledir. İnsan, ruh ve beden veyahut da nefsâniyet ile rûhâniyetten mürekkeb olunca, onun eseri olan ferdî ve içtimâî faaliyetlere hep şu iki temel sâikin vücud vermesinden daha tabiî ne olabilir. İşte **"İslâm Dünya Görüşü"**nü düalist, tâbir câizse **"ikici"** kılan sebeplerden biri de insan hakkındaki şu telâkkidir.

Gerçi İslâm'da Cenâb-ı Hak **"müsebbibü'l-esbab"** yani sebeplerin sebebidir. Bütün sebepleri halk eden O'dur. Fakat şu îmân umdesi, **"İslâm Dünya Görüşü"**nü monist kılmaz. Zira Cenâb-ı Hak, beşerî bir fiilde **"hâlık"** sıfatı ile tecellî eder ve bu sûretle o fiilin vücud bulmasını sağlar. Fâiliyet, yine kuldadır. İnsanlara tefviz edilen şu fâiliyetin gerçekleşişinde müessir olan ve onun mâhiyet ve istikametini belirleyen fıtrî temâyüllerdir. Bunlarınsa nefsâniyet ve rûhâniyet olarak iki esâsa râcî olduğunu belirtmiştik. Şu hâle nazaran, ferdî ve içtimaî hâdiselerin değerlendirilişinde bizi bunların Rabb'e âid halk edilişi değil, beşerî ve zâhirî yönü alâkadar ettiği için bunların şu iki sebep altında ortaya çıktıklarını söylemekte hiç bir beis yoktur. Rabbin fiile **"hâlık"** sıfatı ile dahli şart-ı evvel olarak mütalâa edilir ve beşerî veçhe değerlendirilirken hesaba katılmaz. Bu sebepledir ki, hâlık sıfatı ile her beşerî fiilde **"irâdesi"** mevcud olan (rızası değil... O, yalnız hayırlı fiillerde vardır.) Cenâb-ı Hakk'ın **"müsebbibü'l-esbab"** yani sebeplerin sebebi olarak kabulü İslâm'ı monist kılmaz.

Düalist olan **"İslâm Dünya Görüşü"**nün hak ve maslahata uygunluktaki eşsiz üstünlüğü, **"insan"** vâkıasının ona tam ve mutlak bir sûrette in'ikâsından doğmaktadır. Sâir görüşler, bazen mütehavvil beşerî husûsiyetlere ağırlık verdiği veyahut da fıtrî olan bir temâyülü doğru olarak tesbit ettiği hâlde bunun rolünü tâyin ve tahdidde hataya düştüğü

için güdük kalmaya mahkûmdur. Nasıl başka türlü olabilir ki... **"İnsan"** vâkıasım tanıyıp tahlil eden ve bu tanıyışın ışığında ona rehberlik ederek kendisini saâdete ulaştırmak isteyen de nihayet aynı müsbet ve menfî temâyüllerin hilkaten mahkûmu olan bir insan değil mi?!.

İşte bu sebepledir ki, beşeri güyâ saâdete ulaştırmak üzere va'z edilmiş görüşlerden birçoğu, onu felâketten felâkete sürükler. Bunun en tipik misâli, insan vâkıasınm sadece bir yön ve temâyülünü görüp diğer ciheti inkâr eden materyalizmdir. Hatadan sâlim olması mümkün olmayan beşerin, yanılma ve yanıltılmadan korunabilmesi, ancak ve ancak rahmeti bütün mahlûkatı kuşatmış olan Rabb'in vaz' ettiği **"İslâm Dünya Görüşü"**ne sarılmakla mümkündür. O'na bu imtiyazı bahşeden de ferdî ve içtimaî hâdiseleri nizamlayışta insan vâkıasının fıtrî ve tabiî mâhiyetine tetâbuk etmek üzere **"düalist"** oluşudur.

II - İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜ'NÜN PRENSİPLERİ

Daha önce de ifâde etmiş olduğumuz gibi, İslâm'ın hayat ve Kâinat hakkındaki kıymet hükümleri, birtakım umûmî prensiplere ircâ edilmiş ve bir araya toplanmış ve gruplandırılmış değildir. O'nun kaidelerinin **"nazarî"** olanlarını ilm-i kelâm, akaid ve usûl kitaplarında **"amelî"** olanlarını ise, -daha ziyâde- fıkhî eserlerde en ince teferruatına kadar bulmak mümkündür. İslâmî ölçü ve düşünceleri, hayatın bu en ince teferruatına kadar aksettirme keyfiyeti bilhassa fıkıh kitaplarında hayal ötesi bir genişliğe sahiptir. Bunun da iki sebebi vardır:

a) İslâm'da ictihadın fevkalâde teşvik edilmiş olması:

O derece ki, şartlarını hâiz olup da ictihadda bulunanların reylerinde isabet kaydetmeleri hâlinde kendilerine iki, hataya düştükleri takdirde ise, bir sevap verileceği bilinen islâmî bir gerçektir. İctihadların genişleyip, hayatın bütününü kucaklaması için, bundan daha büyük bir teşvik olmaz.

b) Fıkıhta kazüistik (mes'eleci) metodun benimsenmesi:

Gerçekten, İslâm'da birtakım umûmî kanun ve kaideler vaz' olunmakla iktifa edilmemiş, bunların müşahhas olarak mes'elelere ayrı ayrı in'ikâsı (aksetmesi) da incelenmiştir. Fakîhler, akla gelebilecek ve hayal edilebilecek her

mes'eleyi bir sual hâline getirerek cevaplandırmışlardır. Bu durum fıkıh kitaplarının alabildiğine genişleyip teferruatlanmasını intaç eylediğinden (neticelendirdiğinden) bu ilim hakkında eskiden beri bir **"bahr-i bî-pâyân"** yani uçsuz bucaksız deniz tâbiri kullanılagelmiştir.

Fıkıh ve fakîhler için büyük bir ilmî şeref ve iftihar vesilesi olan şu durumun tatbikatçının işini güçleştirdiği ve onun derin bir âlim olmasını gerektirdiği muhakkaktır. Bu sebepledir ki, İslâm hukukunun tatbikatında ihtilâfa el koyan kadıların hâdiseyi şahıslardan tecrid ederek, şer'î hükmü müftülerden sorması esası kabul edilmiştir.[5] Ancak

---

5 1954 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi'ne henüz kaydolmuş bir talebe iken, o zaman esas teşkilât hukuku derslerine gelen ve bu dersin daha ziyâde **"tarihçe"** kısmını anlatan merhum **Ord. Prof. Dr. Ali Fuad Başgil** hocamızla aramızda geçen bir münâkaşaya burada temas etmeden geçemeyeceğiz.

Merhûmun o zamanki ders takrirleri bize teksir edilerek dağıtılmıştı. Bunlarda İslâm Hukuku'nda esas teşkilât mes'eleleri anlatılırken, *"İslâmiyet'in Sûriye ve havalisine yayılmasından sonra, burada Roma Hukuku'nun formüllü usûl-i muhâkemesinin tatbikatıyla karşılaşıldığı ve bunun benimsenip alındığı"* söyleniyordu. Roma Hukuku ile İslâm Hukuku arasında tatbikat bakımından ortaya çıkan benzerlik, kaadının müftüye, Roma hâkiminin ise pretör denilen hukuk âlimine sormasından ibârettir. Ancak bu benzerliği daha önce aynı fakültede Roma Hukuku okutmuş olan **Schwarz**, kitabında mütekabil tesirlerden ziyade, benzer gelişme şartları ile îzah ederken, bizim daha lise sıralarındayken tanıyıp sevdiğimiz **Başgil Hoca**'nın böyle yazması bizde haklı bir infiâle sebep olmuştu.

O zaman **"Amelî kur"** denilen tatbikat derslerinden birinde kendilerine bayağı hazırlanıp gelerek yaptığımız itirazlar bu yanlışı doğrultmaya kâfî gelmemişse de merhumla sonradan bir hoca-talebe münâsebetinden çok daha yakın bir sûrette anlaşma ve dost olmamızı sağlamıştı.

Bu vesîle ile şunu da söyleyelim ki, ülkemizde islâmî anlayış ve bu anlayışı fiilen temsil sahasında pek çok gelişme kaydedilmiştir. Bugün merhumun **"Din ve Lâiklik"** kitabını okuyanlar pek çok eksik ve tâvizkâr bulabilirler. Ancak o gün, o kadarını bile söylemek büyük bir kahramanlıktı. Ve fikirleri yüzünden merhum, şu nâçiz satırların yazarı gibi

bu durum dahî kadılarda belli bir seviyenin üstünde ilmî kifâyeti gerektirdiğinden, Tanzimat'tan sonra bizde de tatbikatçının eli altında bir kanun metni bulunması lüzumu ileriye sürülmüş, bu hengâmede hazin bir inkılâpçı zihniyetle **"Napolyon Kod Sivili"**nin (**Napolyon** zamanında meydana getirilmiş olan Fransız Medenî Kanunu) tercüme ve iktibası bile ileri sürülmüştü. Büyük İslâm âlimi **Ahmed Cevded Paşa**'nın gayretleriyle **"Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye"** vücud bulmuş ve bu menfî cereyan önlenebilmişti.

Şu hâle nazaran Hanefî fıkhı esas alınmak sûretiyle meydana getirilen **"Mecelle"**, İslâm Hukuku'nda yazılı kanun metni olarak istisnâîdir ve bir inkılâptır. Bu sebeple geniş ve teferruatlı ictihad mecmualarındaki islâmî hüküm ve kaideleri birtakım umûmî prensipler altında toplayıp gruplaştırmanın güçlüğü kendiliğinden ortaya çıkar.

Şu umûmî girizgâhtan sonra İslâm Dünya Görüşü'nün prensiplerini ne sûretle ele alıp inceleyeceğimizi açıklayalım:

Malûm olduğu üzere, İslâm Dünya Görüşü'nün muhtevasındaki kıymet hükümlerinin bir kısmı nazarî veya mücerred, diğerleri ise müşahhas veya amelî ve içtimaîdir. Buna göre biz bu kıymet hükümlerini önce iki umûmî grupa ayıracak, ondan sonra her birine idhali kaabil olanları teker teker tâdâd ve tahlil edeceğiz. Birinci gruptakileri **"İslâm Dünya Görüşü'nün Mücerred veya Felsefî Prensipleri"**

---

27 Mayıs'ta İstanbul Harbiyesi'nde hücre hapsine mâruz bırakılmıştı. O gün binbir güçlükle söylenenler, bugün daha fazlasının söylenebilmesini mümkün kılmıştır. Bugün ve yarınlar için de durum aynıdır.

Şimdi, kendilerinden önceki emekler karşısında bir inkâr kampanyası başlatmış bulunan bir kısım insanlar unutmamalıdırlar ki, ancak kıymet bilenin kıymeti bilinir. Bu gibilere hiç kimsenin bir gün gelip mâziye dâhil olmaktan kurtulamayacağı gerçeği ile birlikte bir atasözümüzü de hatırlatmakta fayda görüyoruz. O atasözümüz şudur: **Rüzgâr eken, poyraz biçer.**

umûmî serlevhası altında incelemeyi düşünmekteyiz. Burada kullandığımız **"felsefî"** kelimesinin nakil yerine aklı tedâî ettirdiği için, pek de yerinde olmadığı muhakkaktır. Ancak biz bu kelimeyi harcıâlem mânâsından ziyade **"nazarîliği"** ifade etmek üzere kullanıyor ve onunla **"mücerred"** kelimesi arasında **"veya"** ilâvesiyle maksadımıza vuzuh vermiş olduğumuzu sanıyoruz.

İkinci gruptakileri ise, **"İslâm Dünya Görüşü'nün Müşahhas veya Amelî ve Ahlâkî Prensipleri"** başlığı altında incelemek istiyoruz. Bu kısımda da İslâm'ın daha ziyade pratik hayata âid hüküm ve kaideleri yer alacaktır.

1- İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜ'NÜN MÜCERRED VEYA FELSEFÎ PRENSİPLERİ

A- ÂLEMŞÜMÛLLÛK VEYA ÜNİVERSALİZM PRENSİPİ

İnsan tabiatının öyle birtakım husûsiyetleri vardır ki, bunlar hiç bir zaman ve mekân içinde değişiklik göstermeyerek hep aynı kalırlar.

İlk insanlardan beri her fertte daima mevcud olagelmiş bulunan bu tabiî meyil ve husûsiyetleri terennüm etmenin birtakım edebî eserlere bile bir ölmezlik (muhalledlik-klâsiklik) kazandırdığı ve bu sebeple **Shakespeare** ve **Cervantes** gibi imzaları taşıyan eserlerin üzerlerinden geçen asırlara rağmen eskimeyerek aynı değeri hep muhafaza edegeldiği bilinen bir gerçektir.

Bu keyfiyetin İslâm'da en had bir derecede mevcud olması, O'na âlemşümul (üniversal) bir karakter kazandırmıştır. Gerçekten, İslâm, insanı her zaman ve mekânda sahip olageldiği aslî ve tabiî, ruhî ve bedenî meyillerle tanır ve ona göre yönlendirir. Onun mütehavvil (değişken) ırkî ve kültürel husûsiyetlerine tâlî (ikinci derecede) bir ehemmiyet atfeder.

Beşeri, asıl değişmeyen husûsiyetleriyle nazar-ı dikkate alıp emir ve nehiylerini (yasaklarını) bu keyfiyetlere istinad ettirir. Bu sebepledir ki; onun temel kaideleri her zaman geçerlidir ve âlemşümul bir karakter taşır. Yani İslâm her zaman ve mekânın insanına hitap etmek ve onu yaradılış ga-

yesine uygun bir sûrette istikametlendirmek imkânını daima elinde tutar. Bu imkân ve gayeye mâkes olan **"cihad"** bütün âleme şâmildir. Zaman ve mekân kaydına hapsedilemez!..

İslâm'ın değişmez tabiî meyillere istinadını bir misâl ile açıklayalım:

Meselâ; insan tabiatının bir âile bağı te'sis etmeye dair tabiî meylini dikkate alan İslâm, Hıristiyanlık'taki gibi evlenmeyip rahip veya rahibe olmayı değil, mükemmel bir yuva kurarak bu meyil ve arzuyu cemiyet plânında en fâideli bir şekilde gerçekleştirmeyi emreder. Zira Dünya'nın hiçbir yerinde ve hiçbir ırktan herhangi bir insan yoktur ki; gayr-i cinsine arzu duymasın!.. Şu hâle göre; gereken, doğuştan mevcud olan bu meyil ve arzuyu inkâr değil, ferd ve cemiyetin hayır ve saâdetine uygun bir sûrette tanzim etmektir.

İslâm'ın bütün emir ve yasaklarının, aynen bu misaldeki gibi insanların içinde yaşadıkları zaman ve mekâna bağlı mütehavvil husûsiyetlere değil, değişmeyip dâimâ aynı kalan aslî madenlerinin îcaplarına sâdık kalması, İslâm Dünya Görüşü'nün âlemşümûl bir tatbik kabiliyeti kazanmasını neticelendirmiştir. Gerçekten o, ferdin içinde bulunduğu değişik ırkî ve içtimaî yapının husûsiyetlerine âid teferruatı -hemen ekseriyâ- maslahat veyahud da birtakım **"mubahat"** mevzuları olarak telâkki eder.

Ferde, biri **"azîmet"** diğeri de **"ruhsat"** adıyla bilinen iki yol çizer. Azîmet yolu asıl, ruhsat ise ârızî hâllere münhasırdır. Bu keyfiyeti misalimiz üzerinde teşrih etmek (açıklamak) gerekirse, diyebiliriz ki, tek evlilik, azîmet; ikinci bir kadınla evlenmek ise, ruhsat yoludur. Azîmet yoluna âid hüküm ve kaideler kadar, gerektiğinde şu ruhsat yolunun da açık bırakılması İslâm'ın bütün zaman ve mekânlara şâmil bir sûrette ve suhûletle (kolaylıkla) tatbîkine ve insan tabiatının zaman ve mekân içinde değişiklik

gösteren bütün îcap ve ihtiyaçlarına da cevap verebilmesini sağlar.

Bu sebepledir ki; akl-ı selîm sahibi hiçbir kimse, İslâm'ın emir ve yasaklarını fıtrat (yaradılış) kanunlarına aykırı bulamaz!.. Nasıl bulabilsin ki, o aslî ve müşterek husûsiyetler kadar şahsî ve ârizî temâyül ve îcapların bile fert ve cemiyetin aleyhine olacak bir sûrette tezâhürüne mâni olacak müspet çıkış yolları gösterir.

Gerçekten âyet-i celîleler, insan denilen varlığı mensup olduğu ırk ve kültür itibariyle değil, taşıdığı aslî insaniyet cevherinin değişmez husûsiyetleriyle muhatap alarak **"İnsâne... İnsâne..."** diye terennüm eder. Bu yüzdendir ki, İslâm'ın sînesinde muhtelif ırk ve kültürlere mensup topluluklar barınıp kaynaşmaktadırlar. Bu geçmiş asırlarda böyle olduğu gibi gelecekte de aynı kalacaktır. Zira İslâm, gerçekten bir **"İnsanlık Dini"**dir. İnsanlar arasındaki temel tefriki, ırk ve kültür gibi basit ve mütehavvil unsurlara değil, **"iman"** ve **"küfür"** gibi şahsiyetin bütün davranışlarına hâkim iki temel sâikine istinad ettirir. İnsanlar arasında, onların, akıl, his ve basiretlerini kullanmak sûretiyle ulaşacakları îman, ahlâk ve fazilet dışında hiçbir imtiyaz ve üstünlük kabul etmeyen, bunun dışındaki medâr-ı tefrik husûsiyetleri, tâlî addederek bütün beşeriyeti emir ve yasaklarında aynı ölçü ve mükellefiyetlere tâbî tutan İslâm, istikbâlin dinidir!..

Şu husûsiyetler sebebiyle, O en büyük beşerî vâkıa olan **"Devlet"**e de zaman ve mekâna âid kayıt ve değişiklikleri aşarak, âlemşümûl bir nazarla bakar. Bu yüzden yeryüzünde ideolojik esaslara müstenid ilk devleti, İslâm'ın zuhûru ile O'nun büyük ve muazzam Peygamberinin mübarek ellerinde doğmuş görüyoruz. Zira birlik ve ayrılışların asıl sebebinin beşerî fiillere birinci derecede tesir eden duygu ve düşünceler, daha emin bir tâbirle söylemek gerekirse,

"ideoloji" olduğunu takdir eden İslâm, en büyük beşerî ve siyasî vâkıayı, yani devleti de bu gerçeğe istinad ettirir.

İslâm'ın koyduğu bu esas telâkkî, bugün çeşitli huzursuzlukların zebûnu olan yirminci asrın insanlarının başka yollardan ve fakat hayâtî bir zarûretle ardından koştuğu bir büyük emel olarak ortaya çıkmış görünmektedir. Gerçekten, bugün milletlerarası münâsebetlerin en müessir bir unsuru hâline gelmiş bulunan paktlar ve bloklaşmalar, İslâm'ın devlet gerçeğine mesned ittihaz ettiği ideolojik unsurun, asrımızdaki tecellî şeklinden başka bir şey değildir. Şurası muhakkaktır ki; **"Cemiyet-i Akvam"**dan sonra, **"Birleşmiş Milletler Teşkilâtı"** ve buna muvâzî olarak ortaya çıkan **"Nato"** ve hattâ **"Varşova Paktı"** gibi gruplaşmaların, hatta **"Avrupa Birliği"** yolundaki gayretlerin hikmet-i vücûdu, sadece **"ideoloji"**dir. Bu demektir ki, zamanımızdaki en esaslı birleşme ve ayrılmalar, ideolojik sebeplerle ortaya çıkmaktadır. Bu gelişme, İslâm'ın devlete temel mesned olarak vaz' ettiği ideolojinin realitede kabul ve tasdikinden başka bir şey değildir!..

Şu inkârı gayr-ı kabil gerçeklere rağmen, hâlâ daha ülkemizde bazı kimselerin **"siyasî ümmetçilik"** diyerek, İslâm'ın ve müslümanlarm devlet gerçeğine âid şu aslî gâyesine yan bakışlarını, akl-ı selîm önünde anlamaya imkân yoktur. Böyleleri, ya ne Dünya'da olup bitenlerin derûnî hikmetine ve ne de İslâm'ın muhtevasına vukufları olan ve binnetice ruhları mâzî ve ecdad düşmanlığı ile kararmış zavallılar veyahud da birşeyin olması gerekeni ile, beşerî zaaflar yüzünden olabilen arasındaki farkın ârızî sebep ve hikmetlerini kavramaktan âciz kimselerdir.

Her şeyin bir ideali, bir de ona yaklaşılabildiği nisbette değerli olan reeli (şe'nî olanı) vardır. Bunu fark edemeyenler, en azından hayat ve tabiat kanunlarından habersiz

demektir. Böyleleri ayrıca, bugün Dünya'da olup bitenlerin, başka yol ve vasıtalarla da olsa İslâm'ın devlet vâkıasına temel ittihaz eylediği ideolojinin, değerini ortaya koyduğunu da fark etmemiş demektir.

Gerçekten, yukarıda da işaret edildiği gibi, bugün bütün Dünya'daki en esaslı birleşme ve ayrılıkları, insan tabiatının aslî meyillerinden olan inanma ihtiyacının tatmin şekil ve sûretlerinden doğmaktadır. Bu şekil ve sûretlerin **"hak"** olması da ehemmiyetli değildir. Elverir ki, bu husustaki bağlılık **"îman"** sayılabilecek bir seviyeye yükseltilebilmiş bulunsun!..

Şu hâle nazaran beşeriyet, asırların mahsûlü olan çeşitli menfî tesir ve telkinlerle, varsın istediği kadar İslâm'dan uzak bulunsun!. İhtiyaçların sevkiyle teşkil eyledikleri paktlar ve bloklaşmalarla, İslâm'ın üniversalist (âlemşümûl) gerçeklerine -belli ölçüde de olsa- paralel hareket etme mecbûriyetinden kurtulamamaktadır. Bu sâikle ortaya çıkan beynelmilel davranışlarla, İslâm'ın kıymet hükümleri arasında istikamet farkı olsa da mâhiyet beraberliği zarûreti bertaraf edilememektedir. Bu sebeple bütün beşeriyetin ergeç İslâm'ın âlemşümûl gerçeklerine teslim olacağına muhakkak nazarı ile bakılabilir. Aksi hâlde insanoğlunun ıstırabını dindirmek mümkün olmayacaktır!..

B - TECRİD VEYA İDEALİZM PRENSİPİ:

İslâm, bütün insanlığı, koyduğu iman esasları dâhilinde inanmaya dâvet eden bir **"Dünya Görüşü"**dür. Herkes bilir ki; bu ideolojinin üssü'l-esâsı imândır. Îmanın ilk merhalesi ise, Allâh'ın zât ve sıfat keyfiyetlerinin çerçevelediği mutlak varlığına inanmaktır. Allah ise gâibdir. Zuhûrunun şiddetinden gâib olduğunu bildirmek sûretiyle varlığının, insan idrakini aşan azametini ifade buyurmaktadır.

Bir insanın İslâm dairesine girişinde atacağı ilk adım,

Allâh'ın zâtını kabul etmektir. Bu ise, mutlak ve mücerred bir hakikatin arayıcılığını icap ettirir. Esâsen, îmanın bütün erkânı (rükünleri, esasları) -Peygamberlere îman hariç olmak üzere- hep mücerred keyfiyet ve varlıklara mâtuftur. Melekler, âhiret günü, ba'sü ba'de'l-mevt, ilh.. hep böyledir. İmânın ilk esasının ise, mücerred ve müteâl bir **"hâlık"**a inanmak olduğu malûmdur.

İslâm'ın bu iki mes'eleden başlamak üzere bütün sistemine hâkim olan ve hakikat arayıcısı insanın üstün idrak ve ihâta kabiliyetine hitab eden aslî takdim üslûbu, hep tecrid ikliminde cereyan eder. İnsan müfekkiresini, basit ve kokmuş müşahhaslar üstünde bir dolap beygiri gibi dönmekten kurtarıp hayâl ve hislerin uçsuz bucaksız fezâsında seyahate çıkarır. Bizzat Allah için, **"Nasıl tasavvur edebiliyorsan, ondan başka türlüdür."** hükmünü koyarak insan his ve idrakini ebedî bir mesafenin yolcusu kılar. Terbiyeyi, Rabb kökünden türetmek sûretiyle insanı müteâl, yani idealin ötesinde sıfatiyle takdim ettiği Rabb'e ulaşmağa dâvet eder.

En basit, en nefsânî ve müşahhas eşya ve hâdiselerde dahî onları aşan ideal izahlarıyla hepsini hârikulâde bir şekilde mânevîleştirir. Bir misâl vermek gerekirse, insanın nefsini en had ölçüde şahlandıran cinsî münâsebete **"Besmele-i Şerîfe"** ile başlatmak sûretiyle böylesine bir müşahhası bile, mücerred gerçeklerle çerçeveleyip, mücerredin emir ve îcabınca tanzim eder. İslâm kelimesinin muhtevasındaki bütün gerçeklerin devam ve temâdîsine medar olacak bir hayru'l-halefin vücûduna âmil olmakta bulunduğunu kendisine o Besmele-i Şerîfe ile idrâk ettirir.

Tefekkürü, en büyük bir ibâdet telâkki etmek sûretiyle insan müfekkiresine keşfi bitmez ufuklar açar. Müşahhasla uğraşan bütün ilimlerin ardından koştuğu hakikatlar ne kadar geniş ve hududsuz görülürse görülsün nihayet maddî

eşya ve vâkıaların imkânları ile sınırlıdır. Bu yüzden insan müfekkiresinin eşya ve vakıaların çizdiği hudutlara isyan meylinden felsefe doğmuştur.

Felsefe, eşya ve vâkıaları izahta onların maddî ve zâhirî varlıklarını aşan bir usûl ve araştırma iklimi yarattığı için bir ferahlık getirmiştir. Fakat vâsıtası akıl ve nâdiren de hads (**Bergson**) olması dolayısıyla gerçekleri gayr-i mahdud olan bir sahada selâhiyet ve iktidarları mahdud olan vâsıtalar mârifetiyle hakikat arayıcılığına çıktığı içindir ki, insanın dipsiz hakikat aşkını tatmin edecek gerçeklere kat'iyyen vâsıl olamaz. Aksine birbirini yıkmakla ömür ve enerjisini tüketen sistemleriyle, beşer idrâkini yorup usandırmaktan başka bir işe yaramamıştır.

Hâlbuki İslâm, selâhiyetleri mahdud olan bu vâsıtaların araştırma sahalarını da tahdid ettiği içindir ki, hiç bir arayıcıyı inkisara uğratmayacak ideal ölçüleri koymuştur. Aklın duracağı yerden öteye geçecek nûrânî ruh ve gönül kanatlarını ona lâyık kahramanların ulaşabileceği güçlüklerin arkasına saklamıştır. Bu sûretle de Rabbimiz, en mükemmel bir şekilde ve kendisine vâsıl olmak istidadıyla yarattığı insana, kendi mutlak varlığı da dâhil olmak üzere bütün hakikatlerin kapısını açık bırakmıştır. Sonra da bu hakikatleri, en basitinden en giriftine kadar uzvî ve ruhî temrinlerle ne tarzda elde edilebileceğini en sâde, mâkul ve pratik usûller içinde tâyin etmiştir. O tarzda ki, en şaşırtıcı sadelikle en ürpertici derinliği lâlettayn gibi görünen bir harekette birleştirerek ona en büyük sırları en basit davranışlar içinde teklif ve takdim etmiştir.

Şu namaza bakınız: İlk nazarda ne kadar şeklî, zâhirî ve -hâşâ- basit olarak gözüküyor. Hâlbuki medlûlündeki bütün ihtişamı müdrik olarak **"Allâhuekber"** diyerek O'ndan mâadâ her şeyi arkaya attım mânâsına elleri kulak-

lara götürmek sûretiyle tekbir alıp ona teveccüh etmenin derinliğini kolay kolay ihata edebilir miyiz? Namazın her ânını ve her tavrını bu ölçüye vuralım. Secdede O'nu tesbih ve tenzih ederken neyi, nasıl ve ne ölçüde teşbih ve tenzih ettiğimizi düşünebilsek, bir ânlık secdemize asırlar ve cihanlar sığabilir. Bu sebeple **"namaz"**ın tekâsüf etmiş bir mânâ okyanusu olduğunu söyleyebiliriz.

İşte İslâm, bütün müşahhaslarda ancak zevkan idrak edilebilecek birçok sır ve hikmetle mücerredin derin ve ürpertici idrakini yaşatarak, eşya ve hâdiselerin ideal gerçeğine ulaştıran ve bunu her sıfat ve seviyedeki insana iktidar ve istidadınca tattıran yegâne sistemdir. Eşya ve hâdiselerde zihni tecridden uzaklaştırarak bâtınındaki mücerred hakikatleri gizlemek sûretiyle müşahhas keyfiyetlerini dondurup katılaştıran şekil ve üslûplardan hazzetmez. Bu yüzden resim ve heykele, mücerrede kıymış, insanı kaba şekil idrakine mahkûm etmiş iki cânî nazarıyla bakmıştır!..

C- İNSANİYETÇİLİK VEYA HÜMANİZM PRENSİPİ:

Ezel ve ebedin verâsında, yani âlem-i Gaybda, gerçeği mutlak olarak ancak kendince bilinen, idrak ötesi büyük ve var olmak için hiç bir var ediciye muhtaç bulunmamak sıfatı ile var olan Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücûd, insan idraki seviyesinde bilinip tanınmayı ve bu idrakin getirdiği zarurî bir mükellefiyetle ins ve cin tarafından ibadetle yâd olunmayı arzu eylediğinden varlıklar Âlemini yoktan halk etmiştir. İlâhî esmâsının **"Kün"** (Ol!..) irâde-i celîlesinin aynasında aks ve tecellî eylemesiyle o ilâhî esmânın nâmütenâhî ittifak ve ihtilâf ile vâkî tecellî ve teşahhus terkibleri, bu **"Âlem-i Kesret"**i meydana getirmiştir.

Fakat Kâinat'ta mevcud eşyadan hiçbirinde, bu ilâhî esmânın toptan mütecellî olduğu söylenemez. Bunun tek

istisnası **"insan"**dır. Gayrisinin her biri esmâdan bir veya birkaçına âid tecellîden mutlak olarak mahrum kalmak sûretiyle insanın mâdûnu mevkiinde halk edilmişlerdir. Cenâb-ı Vâcibü'l-Vücûdda mevcud bütün esmânın tecellî dereceleri ferdden ferde değişmek sûretiyle de olsa nefsinde cem' eden sadece **"insan"** olmuştur. Üstelik onda da **"beka"** ve **"hâlık"** sıfât-ı ilâhiyeleri mevcud değildir.

İşte bu husus, insanın mahlûkat arasında yaratıcısına en fazla yaklaşmasını temin eden bir keyfiyet olmuştur. O kadar ki, Hâlıkı nûrdan halk edilmiş olan meleklere bile ona secde etmelerini emretmiştir. Sonra da kendi rûhundan ona nefhetmek sûretiyle ilâhî esrar ve derinliğinin ona -vüs'ati nispetinde- intikalini temin etmiştir. Kanaatimizce insanın metafizik istidadı, buradan doğmuştur. Kâinatta canlı cansız bütün yaradılmışları, aslî unsuru insan olan bir sistem ve kanuna tâbî kılmak sûretiyle onu yeryüzünde kendine **"halîfe"** kılmıştır. Çünkü **"ahsen-i takvim"** üzere (en güzel bir sûrette) halk etmek sûretiyle bu liyâkati ona bizzat bahşetmiştir.

İşte İslâm'ın insanı yükselttiği yüce mevki budur. Cihanda hiç bir sistem insanoğluna İslâm'ın tahsis ve tayin ettiği bu mevki ve değerle kıyası mümkün bir mevki ve değer tâyin edememiştir. Allah insana, o ölçüde bir kıymet ve şeref izafe etmiştir ki; her türlü imkân ve iktidara sahip olsa bile, bir mü'minin, O'nu inkâr eden kâfire cebir kullanmak sûretiyle îman dairesine getirmesine cevaz vermemiştir. Ve yine insana o ölçüde bir kıymet tanımıştır ki, en günahkâr bir ferdin dahî günahkârlığının zikr ve îlânını **"gıybet"** nâmıyla günah-ı kebâirden (büyük günahlardan) saymıştır. Bütün mü'minleri, Kâbe-i Muazzama'nın maddî ve mânevî varlığına tevcih sûretiyle edâsına me'mur kıldığı namazın sonunda duâ edilirken imamın Kâbe'ye arkasını, cemaate yüzünü dönmesi emir buyurulmuştur. Kul hakkı, kendi hakkından

üstün tutularak afv şûmûlü dışında bırakılmıştır. **“Nefsini bilen Rabbini bilir.”** hadîs-i şerifi, Rabb’in mutlak varlığına giden yolda, önce ferdî varlık üzerine eğilmenin lüzumuna binâen ve insanın şu ekremiyeti sebebiyle vârid olmuştur.

Cenâb-ı Hakk’ın insanoğluna bu derece büyük ve şerefli bir mevki tâyin ve takdir etmesinin bâtınî sır ve sebebi; olsa olsa -velev ismen ve şeklen de olsa- onlarınkinin aynı mâdeni taşımak şartıyla halk edilecek bulunan Kâinat’ın Fahr-i Ebedîsi ve O’nun biricik sevgilisi ve bizim yegâne şefaat medârımız, Peygamberimiz, Rasûller Rasûlü ve esrar yumağı -aleyhissalâtü vesselâm- Efendimiz Hazretleri’nin mübârek ve muazzez varlıklarının onun indinde hâsıl ve te’sis eylediği hatırdır.

Gerçekten Cenâb-ı Hak, insana varlıklar arasında son derecede aslî, merkezî ve ulvî bir değer ve yücelik izâfe etmiştir. Bu durum, insanların bizzat îcad ettikleri bâtıl dinlerde, her şeyi halk etmiş bir varlık, olmak sıfatıyla Allah mefhumuna izâfe ettikleri kudret ve kemâlâttan bile daha üstündür.

Hümanizm mefhumunun ufuklarını bu derece genişleten İslâm ile kaabil-i kıyas bir hümanist telâkkiyi insanlık bugüne kadar görmüş ve tanımış mıdır?! Hangi sistem, hangi filozof ve din, insana İslâm’ınkine zerrece yaklaşabilen bir mevki, şan ve şeref izafe edebilmiştir ki, kendini insan bilen bir varlık için İslâm’dan gayrı bir mefkûreye bağlı bulunmak mâkul olabilsin! Bu yüzden İslâm’ın ne ölçüde hümanist bir sistem getirdiği bilindiği takdirde insan için akıl; idrak ve şeref sahibi olmanın zarureti **“Dahîlek Yâ Rasûlallâh!..”** sayhasıyla O’na teslim olmaktır. Aksi, ya İslâm’ı bilmemek, ya da idrak, iz’ân ve şereften mahrum bulunmaktır!..

D - GERÇEKÇİLİK VEYA REALİZM PRENSİPİ:

İslâm emir ve yasaklarında gerek insan, eşya ve hâdiselerin tabiatlarına âid gerçekleri (realiteleri) ve gerekse

koyduğu sistemin temâdî ve terakki talihini arttıracak metod icaplarını son derece ince, hassas fıtrat ve tabiat kanunlarının icaplarına göre tâyin ve tesis etmiştir. Hiç bir zaman şe'niyetin (realitenin) icaplarına sırt dönerek nazariye ve hayallerden hareket etmemiştir.

İslâmiyet'in ilk devresinde takip edilen ince ve metodik mücâdele, herhangi bir kırılma ve ezilmeye meydan vermeden onun adım adım emin ve sıhhatli bir şekilde gelişimini temin etmiştir. **"Hudeybiye Müsalâhası"**nda İslâm'ın hâl ve istikbâline en muvâfık gelen şartların etrafın muhâlefetine rağmen Hazret-i Peygamber tarafından tesbit ve imza edilmiş olması, bu hususun en güzel bir delilini teşkil eder. Müslüman, o günden beri şe'niyeti (realiteyi) görmek ve onun îcaplarını hakkıyla tartıp dökebilmek mevki ve mükellefiyetindedir. İçki yasağının ceste ceste ve gitgide hakikate daha yaklaşmak sûretiyle gerçekleştirilmiş olması da İslâm'ın metodda maslahatın emir ve îcaplarına esastan fedakârlık etmemek sûretiyle intibak kabiliyetini gösteren bir keyfiyettir.

İslâm, usûlde olduğu kadar esasta da şe'niyet (realite) ve maslahata kıymet vermiştir. Fakat bu hiç bir zaman mücerred ölçülerden ziyade müşahhasın emir ve îcaplarına kayıtsız ve şartsız bir teslimiyet mânâsını tazammun etmez. Çünkü O'nun içtimâî plânda pek büyük inkılâblar vücuda getirdiği herkesçe bilinen bir hakikattir.

Asıl olan, insan ve eşyanın tabiatına âid gerçeklerin hakkıyla takdir edilerek bu gerçeklerin hak noktasından istikametlendirilmesi için bükülebileceğinden fazla zorlanmaması şartını kollamak, emir ve yasaklarda buna göre elastikiyetler vaz' etmektir ki bunun en tipik misali **"ruhsat yolları"**nın açılmasıdır. İslâm, insanın fıtrî meyillerini çok iyi tartıp dökerek onun hangi noktalarda ayağının kayabile-

ceğini hesaplayarak o noktada gerekli bir ikazla imdadına yetişmekte ve hangi noktada terakki ve teâlîsi mümkünse o noktada da madden ve mânen en süratli şekilde yükselmesini temin edecek mâkul, faydalı, tatbik kabiliyeti olan emirleri ile yoluna ışık tutmaktadır. Filhakika başka türlü olmasına da imkân yoktur. Zira İslâm'ın emir ve yasakları, insanın hâlıkı olan Allah tarafından vaz' olunmuştur. İnsanın ne olduğu ve ne olmadığını Cenâb-ı Hak kadar kim bilebilir?!.

Gerçekten insan fıtratı ve mütehavvil içtimâî şartların ön plânda ve göz önünde tutulması yukarıda zikredildiği gibi dinde **"azîmet yolları"** yanında **"ruhsat yolları"**nın da ortaya çıkmasını gerektirmiştir. Meselâ; esâsında tek evliliği, azîmet yolu olarak tayin ve tesis eden İslâm, îcap ve ihtiyaçlar karşısında ve ince eleyip sık dokuduğu -burada tahlîline imkân bulamadığımız- muayyen şartlar altında bir ikinci evliliğe de cevaz vermek sûretiyle şe'niyetin (realitenin) îcaplarını kollama yoluna gitmiştir. Çok büyük bir ayıp ve suç telâkki ettiği hırsızlığı, aç kalan bir insan için karnını doyuracak miktarda mübah saymıştır. Büyük bir hassasiyetle tahrim ettiği domuz etini dahî, muayyen şartlar altında ve belli bir miktarda mübah kılmaktadır. Yalnız bu gibi ruhsat yollarında insanı, kendi arzu ve heveslerinin elinde serbest bırakmamış, ölçü ve şartları en ince teferruatına kadar bizzat tesbit etmiştir. Meselâ; domuz etinin mübah sayılabilme keyfiyeti için **"mutlak ölüm"** tehlikesi derecesinde açlığı şart koşmuştur. Bu açlığı telâfi için domuz etinden başka hiç bir yiyecek şeyin mevcud olmaması lâzımdır. Bu şartlarla bile cevazını ancak ölüm tehlikesini bertaraf edebilecek miktara tahsis etmiştir. Buradan da İslâmî realizmin, realitenin emirlerine tâbî olmak mânâsına değil, kendi tatbik kabiliyetini her ahvâl ve şerait içinde muhafaza edebilmek hususundaki hassasiyetinden doğduğu anlaşılmaktadır.

Bu husus, İslâmiyet'in her zaman ve mekânın husûsiyetleri muvâcehesinde tatbik kabiliyetini hâiz olması gibi hayâtî bir netice sağlamıştır. Realitenin en akıl ve hayale gelmez, girinti çıkıntıları ve muhtemel tezâhürleri nazarı dikkate alınmak sûretiyle insan için her ahvâl ve şerait içinde dahî mükemmel ve tatbik kabiliyeti olan bir hareket, düstur ve ölçü verebilmek endişesi, İslâm'da **"ictihad"**a büyük bir ehemmiyet verilmesini intaç eylemiştir. O kadar ki, realitenin önceden tahmini mümkün olamayacak ölçüdeki tezâhürleri hesap edilerek **"ictihad kapısı"** -ehli için-kıyamete kadar açık bırakılmıştır.

E- İRÂDECİLİK VEYA VOLANTARİZM PRENSİPİ:

İslâm, insanı bir hukuk süjesi (hukûkî şahıs) olarak muhatap almıştır. Bir varlığın herhangi bir sistem içinde süje sayılabilmesi için bi-zâtihî emir ve yasaklara karşı irâdî olarak hareketlerini tâyin iktidarıyla mücehhez olması gerektir. İslâm nazarında insan, bu sıfatı ezelde iktisab etmiştir. Çünkü ruhlar Âleminde, onlara henüz halk edilmişlerken Kâinat'ın Hâlıkı **"Ben sizin Rabbiniz değil miyim?.."** diye bir sual tevcih etmiş ve **"Belâ"** yani evet cevabını almıştır. Ruhlarla Hâlık arasında îman ve itaat yönünden başlayan bu ilk mukâvele insanın hayâtî tezâhürata irâde sahibi bir hukuk süjesi olarak başlamış bulunduğu mânâsını tazammun eder.

Kur'ân-ı Kerîm'de semâvata, arza ve dağlara teklif edilen **"emânet"**in kendi irâde ve ihtiyariyle insan tarafından kabul edildiği beyân olunmaktadır. İnsanın mes'uliyetinin menşei bu irâdedir. Mükellefiyeti de irâde ve iktidarı nispetindedir. Yani Hakk'ın yüklediği mes'ûliyet, verdiği salâhiyet ve iktidar kadardır. Bu yüzden irâdesi elinden gitmiş olan akıl hastaları üzerinden bütün mükellefiyetler

kalkar. Hatta irâde ve ihtiyarını kısmen kaybetmiş bulunan mahkûmlarla esirler bile bir kısım ibâdetlerden muaf tutulmuşlardır. Böyleleri, meselâ Cuma namazı kılmazlar. Bu, serbest hareket iktidarı, yani hürriyetle irâdenin hem değerini, hem de lüzûmunu belirtir. Çünkü irâde ve hürriyetin mevcud olmadığı yerde hiç bir mes'ûliyet de yoktur. Elverir ki, o irâde, yine iradî olarak ortadan kaldırılmış olmasın. Meselâ kendi irâdesi ile içki içip irâdî hareket kabiliyetini kaybeden sarhoşun mes'ûliyeti bâkîdir.

İradecilik veya Volantarizm prensipi, İslâm'da kaza ve kader mes'elesinin tahlilini icab ettirirse de, bu eserin hacmi ve te'lif maksadı böyle bir tahlile müsaid olmadığından buna girişmiyoruz. Yalnız şu kadarını söyleyelim ki, İslâm nazarında, bütün oluşları ilâhî irâdeye bağlayarak, insanı otomat (irâdesiz) kabul eden görüş, yani **"cebriyye"** merduddur. Bunun aksine ferdi, fiilin hâlıkı sayarak ilâhî irâdeyi inkâr eden görüş de merduddur. İslâm, insanı irâdeli bir varlık olarak kabul etmekle beraber bu irâdenin mes'ûliyete esas teşkil etmek üzere hududlarını gayet sarih bir şekilde tespit ve tâyin etmiştir.

Ferdin her hareketinde ilâhî irâde vardır. O olmasa, fiil halkolmaz. Fakat bu, ferdin mes'ûliyetini kaldırmaz. Çünkü aynı fiilde **"fâiliyet"** sıfatıyla insan irâdesi de vardır. Münhasıran ilâhî irâdenin tâyin ettiği bir şeyde ferdin mes'ûliyeti yoktur. Mes'ûliyeti, ilâhî irâdenin halketmeye âmâde olduğu hayır ve şerri dileyerek irâdesini izhar etmesinden doğar. Cenâb-ı Hakk'ın her oluşta irâdesi vardır. Fakat rızâsı, yalnız hayırdadır.

İslâm Dünya Görüşü'nün felsefî prensiplerinin hepsini, hem de teterruatıyla tahlile burada lüzum görmüyoruz. Bu yüzden bu prensiplerin başlıcalarını böyle kısaca anlattıktan sonra müşahhas, yani amelî ve ahlâkî prensiplere geçiyoruz.

2 - İSLÂM DÜNYA GÖRÜŞÜNÜN MÜŞAHHAS VEYA AMELÎ VE AHLÂKÎ PRENSİPLERİ

İslâm, sadece nazarî hükümler koyan bir sistem değildir. O, yukarıda da belirtildiği gibi bir Dünya görüşü olarak nazarî ve mücerred bir hakikat tasavvur ve mi'yarından hareket ederek insanı kuşatan eşya ve hâdiseleri muayyen kıymet hükümleriyle değerlendirir. Bu yüzden cemiyet hayatının bütün tezâhürlerini, kendi diyalektiği (mantığı) ile tanzim ve kontrol eder. O ölçüde ki; ferdî ve içtimâî en hurda teferruat nevinden davranışlara kadar kıymet hükümlerini şümullendirmek sûretiyle büyük ve yüksek nazarî prensiplerini, amelî hayat için tatbik mevkiine koyar. İnsanı doğumundan ölümüne kadar alâkadar edecek olan bütün eşya ve hâdiseleri kendi nizamının mantığına tâbî kılar.

Bu yüzden onun cemiyetteki ahlâk, iktisad, siyâset gibi belli başlı mevzûlarla ana müesseselere verdiği istikamet, büyük ve muazzam İslâm Medeniyeti'ni doğurmuştur. İslâm'ın büyük Peygamberi, *"Ben mekârim-i ahlâkı tamamlamak için gönderildim."* buyurmak sûretiyle itikâdî sahadaki vahdâniyeti te'sis aslî vazifesine mukabil, içtimâî sahada da ahlâkı te'sis ve tahkim için gönderilmiş olduğunu belirtmiştir. İslâm, cemiyet hayatı için sulh sükûn ve saâdeti temin edecek en şaşmaz ölçüleri vaz' ederek siyâsî, iktisâdî,

hukûkî ve içtimâî bütün davranışlarda maddî ve mânevî fayda ve saâdetin şartlarını en ince teferruatına kadar tesbit etmiştir. Biz, onun sosyal ve ahlâkî esaslarından bir kaçını kısaca tahlil etmek sûretiyle bu bahsi bitirmek istiyoruz.

A- İYİMSERLİK VEYA OPTİMİZM PRENSİPİ

İslâm, yukarıda da bir nebze belirtmiş olduğumuz gibi hayr ve şerrin Allah'tan olduğu, fakat Allâh'ın rızasının sadece hayırda bulunduğu temel görüşü ile ferdî mes'ûliyeti bertaraf etmeksizin kader mes'elesini en güzel şekilde halletmiştir. Bu yüzden her olan şeyde bir hayr bulunmak ihtimâl ve vâkıasını vaz' ederek ferdi, lüzumsuz üzüntü ve kuruntulardan kurtarır. Ye'si îmanla gayr-i kaabil-i te'lif (uzlaşmaz) telâkki eylemek sûretiyle insanı bedbinliklerin karanlığından çekip çıkarır. Mutlak ye'si, **"küfür"** telâkki edecek kadar bu ölçüde ileri gider.

Bunun yanı sıra mutlak emniyeti de aynı şekilde küfür telâkki etmekte ve havf ile recâ (korku ile ümid) arasında orta yolu göstermekte ise de bizzat Allâh'ın rahmetinin gazabına gâlip olduğunu beyân sûretiyle insanı nikbinliğe (iyimserliğe) sevk eden bir ufuk açmaktadır. **"Öyle şeyler vardır ki, siz onları hayır zannedersiniz, fakat hakkınızda şerdir. Ve öyle şeyler vardır ki, siz onları şer zannedersiniz, fakat hakkınızda hayırdır."** buyurmak sûretiyle kahr içinde lütfunun veya lütuf içinde kahrının tecellî ihtimâllerini hatırlatarak belâ ve musîbetlere karşı mukavemet ve sabrı, lütuf ve ihsanlara karşı da azıp şımarmama his ve fikrini telkin eylemiştir.

Böylece, her türlü belâ ve musîbet karşısında va'd olunan büyük ve ebedî hayat yanında bu musibetlerin hiçliğini düşündüren tesellî ve ihtarlarla dolu büyük kitabı ile

hayatın belâ ve gâilelerine karşı sabır ve mukavemet telkin eder. Allah'tan, hakkımızda dâima hayr murad etmesini niyaz eylemek gerektiğini öğretir.

Rüyaların bile hayra yorulmasını emreylemek sûretiyle her işte nikbin bir hâlet-i rûhiyeye bağlanarak Allâh'ın rahmet ve lütfundan ümitvar olmayı telkin eder. İnsanı kuşatan en girift suâl ve endişeleri, en beliğ ve veciz beyânlarla cevaplandırır. Böylece Kâinat'taki mes'elelerin, tâbir-i mahsusu ile bir zenci saçı hâlinde karışıp müfekkiresini muztarip kılmasını önler. Kısaca **"Bir kere de azmedip kendi irâdene düşen rolü ifâ ettikten sonra artık Allâh'a tevekkül et."** diye emrederek ferdi, sükûn ve saâdete ulaştırır. İslâm'ın bu husustaki görüşü bir döviz hâline konmak icap etse kısaca şöyle denebilir: **"Allah var, keder yok!.."**

İslâm'ın ne ölçüde nikbin (iyimser) bir görüş ufku getirdiğinin anlaşılması için Peygamber Efendimiz Hazretleri'nin hayatlarından bir vak'ayı misâl olarak zikredelim:

O, ashabı ile bir yola gidiyorlardı. Yolda kokmaya başlamış bir köpek cesedi vardı. Herkes burnunu tıkayarak oradan geçerken O, cesede yaklaşıp bakarak:

"-Bu köpeğin ne güzel inci gibi dişleri var, gördünüz mü?" diye buyurmuşlardır. İşte mü'min gözünün ölçüsü budur.

Ayrıca o yüce varlık bir hadîs-i şerîflerinde *"Mü'minin iyimserliği îmanındandır!.."* buyurmuşlardır.

B- TEADDÎLİK VEYA DİNAMİZM PRENSİPİ

İslâm ticâret, san'at, siyâset ve bilcümle sosyal davranışlarda dinamizmi emretmiştir. Dünyayı, ebedî saâdet veya felâketin yaşanacağı mahal olarak bildirdiği Âhiret'in bir tarlası, yani sermâyesi ilân ederek bunu en azamî şekil-

de verimli kılmak için dinamik olunması emredilmiştir. İyi müslüman, Dünya'yı ihmal ederek rahip hayatı yaşamak üzere bir kenara çekilen insan değildir. Aksine O, kalbini inzivadaki adam kadar Rabbine tahsis edebilmek imkân ve meyline mâlik olmak şartıyla Dünya'nın bütün gâilelerini omuzlayıp kaldırabilen insandır. İslâm, insanı âile yükünden, cemiyetin kaderine âid bir mes'ûliyet payı deruhte etmeğe kadar, her türlü ferdî ve ictimâî gâile ve sıkıntıları hâl ve fasletmeye memur kılan bir görüştür.

Ticaret hayatında cesur tüccarın rızıklandırıldığı bildirilmiş, âile hayatında tahsil, terbiye ve iâşelerini ihmâl etmemek şartıyla çok evlâd sahibi olanlar övülerek ümmetin çokluğu ile iftihar edileceği açıklanmıştır. İlim hayatında beşikten mezara kadar, Çin'de bile olsa ilmi tâkip etmenin zarûreti telkin edilmiştir. Kısaca İslâm, ferd ve cemiyeti ilgilendiren her davranışta hamleyi, daha emin bir tâbirle dinamik hareketi emreder.

Bu yüzden büyük Peygamberimiz fâidesiz ilimden, yani iş ve davranışa intikâl etmeyen bilgiden Allâh'a sığındığını beyân buyurmuştur. Umûmiyetle İslâm düşmanlarının iddiâ edegeldikleri gibi İslâm, terakkiye mâni hiçbir hüküm ve telkinâtı ihtiva etmemektedir. Bilâkis "*Kimin ki, iki günü birbirine müsâvî geçmektedir, o ziyandadır.*" buyrularak her günün bir evvelkinden daha müterakkî olmasını emretmiştir.

Şu hâle nazaran İslâm, ferdî ve içtimâî bütün emirlerinde dinamizmi (teaddîyi) vazgeçilmez ve aslî bir prensip olarak vaz' etmiştir. Her türlü misyoner teşkilâtından mahrum bulunmasına rağmen onun gayet süratli bir şekilde yayılarak Cihan'ın büyük bir kısmını hüküm ve emirlerine ram etmesi, muhtevasındaki bu dinamizmin başta **"Ashâb-ı Kirâm"** olmak üzere ilk devir Müslümanları tarafından

hakkıyla kavranıp tatbik mevkiine konulmuş olmasındandır.

Bir Müslüman kendi inanışına zıt bir hâl ile karşılaşırsa mümkünse eliyle veya diliyle onu düzeltir. Değilse kalbiyle buğz eder. Bu da İslâm'ın müteaddî (reaksiyoner) insan istediğini gösterir. Yapacak hiç bir şey kalmadığı zaman bile kalbiyle buğzu emrederek yine de aksülâmel göstermekten geri kalmayacak kadar dinamik (müteaddî) olmayı isteyen başka bir sistem yeryüzünde mevcud mudur?

C- İÇTİMÂÎLİK VEYA SOSYAL ADÂLET PRENSİPİ

Ferd ve cemiyetin menfaatlerini te'lif bakımından İslâm kadar hukûkî, siyâsî iktisâdî ve bilcümle içtimâî hâdiselerde kılı kırk yarmış bir sistem mevcud değildir. Cemiyetin kaderini alâkadar eden her husustan herkesi birinci derecede ve münhasıran kendisi mes'ulmüş gibi muhatap almaktadır. Âmme menfaatinin korunmasından her ferdi mes'ul kılmıştır. ***"Hepiniz çobansınız ve çobanlığınızdan mesulsünüz!"*** diyerek mesûliyeti şümûllendirmiştir. ***"Nasılsanız öyle idâre olunursunuz!"*** demek sûretiyle de şikâyetlerin, önce nefislerimize tevcihini te'min etmiştir. İslâm düşüncesi, her gün beş kere tekrarlanan namazın cemaatle kılınanını ferden kılınanına üstün tutmuş, bütün duâ âyetlerini **"Biz, biz"** diye cemi' (çoğul) sîgasiyle beyân buyurmuştur.

Bir mahallede bir ferd açlıktan ölse, mahşerde o mahalle halkının her birinin o ferdin kaatili olarak hesap vereceğini bildirmiştir. Koyduğu her türlü içtimâî tesânüd kaaidesi ile cemiyetin ferdlerini birbirlerine sevgi ve saygı bağları ile perçinlemiştir. Zekât ve sadakaların en yakından başlamak sûretiyle gittikçe uzaklara doğru şümûllendiril-

mesi bunun bir misalidir.

Ayrıca, sadece kazançtan vergi alan kapitalist sistemin eksiğini telâfi etmek sûretiyle zekâtı, mevcud üzerinden emrederek iktisâdî muvâzenesizlikleri önlemiş ve bu yüzden cemiyetin âhengini bozan husûmetleri bertaraf etmiştir. Buna mukabil komünizmin de birikmiş emek demek olan sermayeye karşı, "**Emeği koruyacağım.**" derken yine emeğe kıyması tehlikesini de emek ve sermaye arasında, sermayenin âtıl kalmasını önleyerek teşebbüs hâline geçmesini mecbur kılan zekât müessesesi ile müthiş bir âhenk ve muvâzeneye ulaştırmıştır. Ticâreti helâl, fâizi haram kılmıştır. Ticâret, emeğin sarfını ve gerçekleşmesini mümkün kılan sermâyenin, teşebbüs hâline geçmesiyle vukû bulacağına göre emeğe yardımcı ve koruyucu demektir. **"İnsana çalıştığından başka bir şey yoktur."** meâlindeki ilâhî beyânla emeği tahsin eylemiştir.

Cemiyet, âilelerden teşekkül edeceğine göre âilenin kurulmasına sebep teşkil eden evlenme müessesesini dikkat ve ehemmiyetle telkin ve tanzim etmiştir. Velhâsıl her meselede ferd kadar umûmun menfaatini de nazarı dikkate alarak hükümlerini ona göre koymuştur. Bu keyfiyeti birinci plânda hesaba katan bazı kimseler, **"İslâm Sosyalizmi"** diye dâhiyane (!) bir görüş ortaya koymaktadırlar. Hâlbuki İslâm, siyâsî veya iktisâdî hiç bir sisteme bir sıfat teşkil edecek **"tâbî ideoloji"** (mefkûre) değildir. O nazarî ve amelî bütün hakikat ve güzelliklerin eksiksiz bir çelengidir. Bu çelenge âid bazı çiçekler diğer sistemlerde de bulunursa, bunlara bakarak İslâm'ı onlara yamamağa kalkışmak büyük ve muazzam **"İslâm Dünya Görüşü"**nü hakkıyla kavrayamamış bulunmaktadır. Öbür sistemlerde İslâm'a yakın bir kaç nokta mevcud ise, bu, onların ancak bu hakikatler miktarınca gerçeklik taşıdığını gösterir. Yoksa bu benzer-

likten hareketle onları İslâm ile te'life kalkışmak, İslâm'ın orijinalitesini ihlâl eder.

Meselâ; İslâm'ın men ettiği fâizi komünist iktisâdî görüş de tanımamıştır. Demokrasinin bazı umdeleri, İslâm'ın bazı prensiplerine uygundur. Fakat bu hususlar, onları hak kılmaz. Çünkü meselâ; demokrasi bazı umdeleri itibariyle İslâm'a yaklaşırken hakikate miyar olarak ekseriyeti kabul etmekle ondan pek çok uzaklaşmaktadır. Çünkü İslâm nazarında hakkı çoğunluğun reyi değil, Rabb'in irâdesi tayin eder. Bazen bir kişinin iddia ettiği şey, milyonlara karşı gerçek olabilir. O hâlde halk ekseriyetinin yanılmayacağı yolundaki müteârife, mutlak bir gerçeğin değil, ancak idârî bir mecbûriyetin ifadesidir.

İşte birçok sistemler, hukuk, iktisat ve siyaset sahalarında veya felsefî doktrinler bazı umdelerinde ona muayyen bir nispette yaklaşırlarsa da hiçbir zaman onun insanı mebde ve mead itibariyle ihata edip saâdet ve selâmetini iki Cihan ufku içinde gerçekleştiren muhteşem fikrî yapısıyla boy ölçüşemezler. Bu yüzden gerçek bir mü'min için yegâne mefkûre, sadece ve sadece İslâm'dır. O'nun insan hayatının her sahasına âid olmak üzere koyduğu aslî kaideler, insan ve cemiyet realitesinin (gerçeğinin) Allah indindeki mutlak bilgisine istinâden tâyin edildiğinden o mükemmeliyete hiç bir beşerî doktrinin ulaşmasına asla imkân ve ihtimâl yoktur!..

D- NİZAM PRENSİPİ

Her müspet işin başarılması, iyi bir hesap ve nizam dâhilinde çalışmaya bağlıdır. İslâm gibi bütün insanlığı, te'sis eylediği maddî ve mânevî saâdetin ikliminde toplanmaya dâvet eden bir mefkûrenin, nizama son derece muhtaç olduğu muhakkaktır. Bu yüzden ferde tevcih ettiği bütün

emirler; onda derin bir nizam fikrinin yerleşip kökleşmesini temin edecek evsaftadır.

Namazın muayyen fâsılalarla bir ömrü dolduran periyodik îfâsı, insana ister istemez nizam dâhilinde hareket alışkanlığım kazandırır. İnsanoğluna, başıboş bırakılmadığı, Kâinat'ta her şeyin muayyen bir nizama bağlı olarak fonksiyonunu (vazîfesini) îfâ edebildiği Kur'ân-ı Kerîm'de sık sık hatırlatılmıştır. Amelî hayatla birlikte duygu ve düşünce sistemimiz bile birçok aslî prensiplere tâbî tutulmuştur.

Amelî hayatta en önemsiz görülen hâdiseler bile muayyen içtimâî veya ferdî menfaatler sebebiyle psikolojik sâiklerle kılı kırk yaran kaidelere bağlanmıştır. O kadar ki, def'-i hacet etmenin bile kaidelerini koyarak hiçbir husûsu ihmâl etmemiştir. Meselâ ayakta su dökmeyi men etmiştir. İyi düşünülüp tahlil edilirse, bunların her biri, ferdin ve cemiyetin faydasına pek çok incelikler ihtiva eder. Bu inceliklerin birçoğu da ancak ilimler ilerledikçe anlaşılabilmektedir. Bir misâl vermek gerekirse, abdest alırken kolların yıkanmasında, suyun dirsekten akıtılması emri gösterilebilir. Bu sûretle mikropların en çok kullanılan parmak uçlarında değil, hiç kullanılmayan dirseklerde toplanması temin edilmiştir. İslâm'ı **"şekiici"** diye yermeğe kalkışan tatlı su frenkleri, onun koyduğu şekillerin rûhuna acaba ne ölçüde vâkıf olabilmişlerdir? Bu bahsi fazla uzatmaya imkân olmadığından misalleri çoğaltamıyoruz.

Kısaca şunu söyleyelim ki, İslâm, ancak nizâmı te'sis için **"Hak Yolu"**ndan ayrılan idâreciye karşı kıyamı terviç etmiştir. Bu, tamamen istisnaî bir hâldir. Böyleyken İslâm'da **"Huruç ale's-sulta"** denen bu direnişin birçok şartları vardır. Yani o bile bir nizama bağlıdır.

Namazdaki saf tertibi, Müslümanlığın muhtevasın-

daki engin nizam meylinin ilk bakışta insanı hayran eden müstesnâ bir tezâhür şeklidir.

Üç kişi hâlinde bir seyahate çıkılsa, birini **"emir"**, yani önder seçerek yol ayrımlarında ona itaatle, çıkacak ihtilâfları önlemek emredilmiştir. Velhâsıl İslâm, nizâmın ta kendisidir. Büyük ve muazzam İslâm Medeniyeti de bu nizâmın eseri olmuştur.

Bizler gibi akıp giden hâdiseler ve tesâdüflere tâbî Müslümanların hâli, gerçek İslâm ile tam bir tezat teşkil etmektedir. Zaten amelî hayatta ona tam mânâsıyla uygun düşen ne hâlimiz var ki, ızdıraplarımızın dinmesini bekleyelim.

E- ADÂLET PRENSİPİ

İslâm kadar adâleti temel bir görüş hâlinde benimsemiş bir başka içtimâî görüş mevcud değildir. Dillere destan şu **"Adâlet, mülkün yani idârenin temelidir."** vecizesini insanlığa ilk defa ilân eden İslâm olmuştur. Bu husus, pek çok insaflı Batı mütefekkirinin takdirini celbetmiştir. Fransız ihtilâlcileri, 1789'da meşhur **İnsan Hakları Beyannâmesi**'ni ortaya koymadan önce bütün hukuk sistemlerini, bu arada tabiatıyla İslâm Hukuku'nu da tetkik etmişlerdi. Bunlardan **Lafayet**, İslâm Hukuku'ndaki üstün hakkaniyet ve adâlet prensiplerini görünce, mübarek Peygamberimiz Hazretlerini kastederek:

"-Ey şanlı Arap; aşkolsun sana!.. Adâletin tâ kendisini bulmuşsun!.." demekten kendini alamamıştır.

Çünkü O, *"bir saat adâletle hükmetmeyi, altmış yıl ibâdetten hayırlı"* saymıştır.

Kur'ân-ı Kerîm'de *"İnsanlar arasında hakem veya hâkim olursanız adaletle hükmedin!"* diye emredilmiştir. Beytülmâl'den gayet az bir alacağı olan biraz görgüsüz bir

kimse, Efendimiz hazretlerinin huzurunda alacağını haşin bir üslûpla isteyince ashab, bu adama ihtarda bulunarak edebe dâvet etmişlerdi. Fakat O âlemlerin efendisi:

"-Haklıdan yana olunuz!.." diye etrafını ikaz buyurarak şu ölümsüz gerçeği insanlığa düstur ilân etmişlerdi: ***"El-hakku ya'lû ve lâ yu'lâ aleyh"*** yani *"Hak üstündür. Ondan üstün hiç birşey olamaz!.."*

Büyük Peygamberimizden başlayarak İslâm tarihini dolduran şanlı adâlet örneklerini anlatmaya burada imkân yoktur. Sadece şahsında bütün milletimizin O'nun tarafından övülmesi saâdetine nâil olduğumuz büyük atamız **Fâtih Sultan Mehmed** Hazretleri'nin adâlet nâmına kollarının kesilmesine rızâ gösterip **"Hüküm, şer'-i şerîfindir."** diyerek en parlak bir adâlet örneğini göstermiş bulunduğunu hatırlatmakla iktifâ edelim.

Cenâb-ı Hak, bütün emirlerinin âdilâne ve güzel olduğunu, bizzat te'yid buyurmaktadır. Hatipler, her Cuma minberde bunu ilân ederler. **"Âdil"**, O'nun esmâsından biridir. Emirlerin hepsi de insanın nefsi ve içinde yaşadığı cemiyet hesabına âdilâne ve fâidelidir. Yeter ki, onlara basiretle bakılabilsin.

F- HÜRRİYET PRENSİPİ

İslâm'ın bütün emirleri, hür bir irâde ile kaimdir. İslâm, emir ve yasaklarını mükâfât ve mücâzât ile müeyyidelendirmiştir. Bu müeyyidelerin işleyebilmesi için ferd, hür olmalıdır.

İslâm ortaya çıktığı zaman çok kötü şartları olan bir kölelik müessesesi ile karşılaşmıştı. Bu müesseseyi, ancak ismen ilgâ etmesi kalmış sayılacak kadar muhtevâ itibariyle bertaraf etmiştir.

Onun insana ne ölçüde saygılı bulunduğunu yukarı-

da Hümanizm prensibini incelerken görmüştük. O ölçüde insana değer veren bir sistemin, köleliği kabul etmesine imkân olmadığı meydandadır. Bu yüzden köleliğin şartlarını öylesine değiştirmiştir ki, bir kimse için kölesini âzâd etmek, onu muhafaza etmekten daha kârlı olmuştur. Köle, efendisinin gerçek bir evlâdı gibi âdil ve müşfik muâmele şartlarına tâbî kılınmıştır. Efendisi ile aynı kaptan yemek yer, aynı kumaştan elbise giyer. Çalışma şartları, günümüzün işçilerinden çok daha iyidir.

İnsanlar arasında harb ve darbin dâima mevcud olması, **"harb esirliği"** neticesini doğurur. Buna göre, onu **"ilgâ"** yerine **"ıslâh"** etmek insanlığın daha lehine olan bir keyfiyettir. Aksi hâlde harblerde öldürmeler daha çok olurdu.

Diğer taraftan milletler arasında bugünkü gibi toplu anlaşmalar mevcud olmadığı için Müslümanların esâret ve köleliği tek taraflı olarak ilgâ etmeleri sadece kendi aleyhlerine bir netice hâsıl ederdi.

İslâm'da insan için aslî hâl, hür olmaktır. Aksi ispat edilinceye kadar hür olarak muâmele görür. Köle, harpte düşmana eman vermek sûretiyle bütün bir orduyu bağlayıcı bir salâhiyeti bile hâizdir. Tabiî Müslüman olunması veya **"eman"** dilenmesi şartıyla... Bunun İslâm tarihinde birçok misalleri vardır. Hasmın Müslüman olması, onu kardeş hâline getirir ve çarpışmaktan vazgeçmeyi mecbûrî kılar. Eman dilemesi de aynı neticeyi hâsıl eder. Şu şartla ki, eman dileyenin Müslüman olma şartı yoktur. Onlar şeriatın kendilerine tahmil ettiği mükellefiyetleri kabul etmek ve hakları kullanmak üzere **"teb'a"** (vatandaş) hâline gelirler.

Burada şer'î bir hükmü arz edersek, sanırız İslâm'ın insan hürriyetine atfettiği ehemmiyetin derecesi hakkıyla anlaşılır. Bir parkta kundaklı bir çocuk bulunsa, bir müs-

lüman, kölesi; bir hıristiyan da evlâdı olduğunu iddia etse, her iki tarafın delilleri eşit olsa, çocuğun ileride hür olarak yaşaması imkânı sebebiyle kadı, o çocuğu Müslüman'a değil, Hıristiyan'a verir. Fıkhî hüküm böyledir.

İslâm Hukuku'nda ferdin hürriyeti, hem enfüsî (sübjektif), hem de âfâkîdir (objektiftir). Sübjektiftir, çünkü ferdî varlığına âiddir. Objektiftir, çünkü eşyaya ve insanlara karşı masûndur.

Hürriyetin hududları, objektif hukuk kaideleri ile tahdide uğrar. Bu objektif hukuk kaideleri, Cenâb-ı Hakk'ın emirleridir. Beşerî irâde ile objektif bir tahdidi İslâm kabul etmez. Yani, ilâhî irâdeye, kendi sübjektif arzu ve ihtiyarı ile teslim olduktan sonra hürriyeti, ancak o küllî irâdenin çizdiği hududlar tarafından sınırlanır. İslâm'da bu ilâhî irâdenin ufuklarını çizdiği Dünya içine girmek hususunda ferde cebir tatbik edilemez. Yani ikrah yoktur. Fakat kendi hür irâdesi ile bu sistemin mantığına teslim olup Müslüman olunca artık hürriyetinin ilâhî emirlerle çizilmiş hududları içinde cereyanını kabul mevkiindedir. Bunun ihlâli, şeriatın **"ukûbât"**ta (İslâm Cezâ Hukuku'nda) gösterilen tatbîkini icâb ettirir.

İslâm'ın dogmatik vasfından ileri gelen bu keyfiyet, ferdin ona katılıp katılmamak hususundaki peşin hürriyeti sebebiyle, hürriyet prensibine zıd değildir. Bilâkis hürriyetin tahdidi için hürriyetin kullanılması sonucudur. Hem de, bunlar öyle tahdidlerdir ki, insanın hür ve şerefli varlığının korunmasına matufturlar.

G- FİİLÎ KISTAS PRENSİPİ:

Felsefî ahlâk sistemlerine nazaran İslâm'ın üstünlüğünü temin eden hususlardan biri de bu prensiptir. Şöyle ki, felsefî ahlâk sistemlerinin hemen hemen hepsi, fiilî bir kıs-

tastan mahrumdur. Ortaya attıkları fikirler, sırf bir nazariye hâlinde kalmaya mahkûmdur. **Kant**'ın **"kategorik emir"** dediği vazifenin fiilî kıstası nedir? Menşei mutlak olan vazife prensibini toprağa ve hayata nasıl intikâl ettireceğiz? **Kant** şöyle veya böyle diyecek. Ama bütün bu sözler, nazarî kalacak, fiilî bir kıstas gösterilemiyecektir.

Nietzsche'nin **"Super Human"** dediği (beşerüstü varlık) ne menem şeydir? Yaşayan hayattan buna bir misal gösterilebilir mi? Ne gezer!.. Hepsi nazarî bir yığın lâf kalabalığı ve kelime oyunlarıyla enâniyetlerini tatmin etmiş, fakat **"insan"**ı tatmin edememişlerdir. Hâlbuki İslâm, koyduğu en nazarî prensibin bile yaşayan hayatta fiilî kıstasını vermiştir: **"Ef'âl-i Peygamberî"!..**

"Ef'âl-i Peygamberî" yani Peygamber -aleyhüssalâtü vesselâm- Efendimiz Hazretleri'nin davranışları... Zira Allah, Rasûlü'nü, bir cemiyet içinde en zayıf ferd olan yetim çocuk hüviyetinden devlet başkanlığına kadar her kademeden geçirmiştir. Bu sebeple içtimâî kademeleşmenin her basamağındaki insan, O'nun hayatından fiilî kıstaslar çıkararak hareketlerini düzenleyebilir. Hamdolsun ki, O'nun hayatı, hiç bir peygambere nasip olmamış bir ölçüde mazbuttur. Yani her şey tespit edilmiştir. Hem de bakınız nasıl!..

Bugün az-çok müspet ilim olma yoluna dökülen **"Tarih İlmi"**nin bile ulaşamadığı bir mükemmellikle!.. Gerçekten tarih, bulabildiği vesikaları tahlil edip bunların âmil ve fâillerini, hayatlarının sâir cepheleri itibariyle ciddi bir tahlil ve tenkide tâbi kılmaz. Hâlbuki hadis âlimleri, Peygamberimizin bir söz veya hareketini nakleden her şahsı, bu beyân dışında da incelemeye tâbî tutar. O'nun aklî ve ahlâkî seviyesini araştırır. Hadis âlimleri bu yolda, **"Nakdü'r-rical"** adıyla bir ilim kolu bile te'sis etmişlerdir.

İşte bugünkü ilmî zihniyetin bile henüz ulaşamadığı bir ölçü ve hassasiyetle hayatı zaptedilmiş bulunan Âlemlerin Efendisi bize **"fiilî bir örnek"** (nümûne-i imtisal) olarak bizzat Cenâb-ı Hak tarafından takdim edilmektedir.

Bu sûretle İslâm'ın felsefî ve amelî prensiplerinden bir kaçını kısaca belirtmiş olduk. Bu mevzuu artık derinleştirerek müstakil bir eserde ele almış bulunduğumuzdan burada bu kadarla iktifâ ediyoruz.

İKİNCİ KISIM

İSLÂMCI GENÇLİĞİN MES'ELELERİ

MÜREBBÎ İHTİYACI

Gençlik, ömrün bir enerji ve iştihâlar mevsimidir. Üstelik bu enerji ve iştihaların tuğyan hâlinde bulunduğu bir devredir. Diğer taraftan, bir insanın hayatında iz bırakabilecek vasıftaki her dâvâ -mutlaka- bir iştihanın eseridir ve bunun gerçekleşmesi enerjiye muhtaçtır. Bu yüzden dâvâ adamları, kendilerini dâima genç hissederler.

Bugün şahsen bizim de yaşımız seksene yaklaştığı hâlde, yüzümüz hâlâ gençliğe dönüktür. Bu yaşa da hep böyle gelmişizdir. Bizi, öteden beri gençliğin meseleleri ile haşır neşir kılan bu keyfiyet -hiç şüphesiz- aynı zamanda mânevî bir mes'uliyet duygusundan kaynaklanmaktadır.

İşte bu his ve sâikledir ki; kendimizi yıllardan beri İslâmcı bir gençlik kadrosunun yetişmesi emrinde (işinde) alâ-kaderi'l-imkân (imkân nisbetinde) vazifeli addetmişizdir. Zira gençlik, istikbâl demektir. Bu yüzden gençliğe mâl olmayan veya gençliği teşekkül ettirilemeyen dâvâlar, yakın bir gelecekte ortadan kalkmaya mahkûmdurlar.

Kıyamete kadar temâdîsi va'd-i ilâhî ile te'yid edilmiş bulunan muazzez İslâm dâvâsı da -her dâva gibi- galebesini gerçekleştirmeye memur vasıflı bir gençlik kadrosuna muhtaçtır. Hamdolsun, yıllardan beri aksine neticeler hesabına seferber olmuş resmî güçlere rağmen, böyle bir gençlik teşekkül etmeye başlamıştır. Fakat bu gençliğin -halli şimdilik imkânsız değilse de pek güç görünen- maddî ve mânevî birçok mes'elesi vardır. Denilebilir ki, bunları bertaraf etmek, onu, mevcûdiyetine tahammülü olmayan resmî ve husûsî kuvvetlere rağmen ortaya çıkarmaktan bile, daha güçtür.

Ancak her güçlüğe mukabil **"iki kolaylık"**ın mev-

cûdiyetine işaret eden bir âyet-i kerîme varken çareler aramaya girişmemek, elbette ki, mes'uliyeti mûcibdir. İşte bu eserde yazılanlar böyle bir mes'uliyet hissinin eseridir.

Kanaatimizce İslâmcı Gençliğin karşı karşıya bulunduğu mes'elelerin başında onun **"mürebbî"**ye âid ihtiyacını zikretmek gerekmektedir. Mürebbî, yani yol gösterip terbiye eden...

Filhakika her zaman ve mekânda birçok mürebbîler dâima mevcud olagelmiştir. Bir kere Cenâb-ı Hak, **"Rabb"** ism-i şerîfiyle de tesbit ve ifâde edilmiş olduğu üzere, en büyük mürebbîdir. Terbiyesini halk eylediği esbâb ile çeşitli sûretlerde tecellî ettirir ki, biz bunların maksad ve mânâsı en bâriz olanları karşısında **"kaderin cilvesi"** deyip geçeriz. Sonra peygamberler ve evliyâullah hazretlerinden tutunuz da ana-babaya kadar çeşitli mürebbîler mevcuddur. Fakat insanoğlunun fıtratındaki menfîye âid temâyülleri yok ederek onu hakka ve hayra sevk etmek hususundaki bütün bu müessirlerin yekûn te'sirlerine rağmen, neticenin pek de iç açıcı olmadığı meydandadır. Bu keyfiyet, insanların şer ve bâtıllara âid temâyüllerinin kuvvetini ve bu temâyüllerin bertaraf edilmesinin güçlüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Filhakika Kâinat'ın Fahr-i Ebedîsi -aleyhissalâtü vesselâm- Efendimiz Hazretleri, İslâm'ın yüce hakikatlerini beyân ve müdâfaa eden bir zümrenin dâima mevcud olacağını ifade buyurmuşlardır. Bu zümrenin faaliyeti, hiç şüphesiz **"terbîye"** mefhumuna dâhil ve binnetice kendileri de **"mürebbî"**dirler. Ancak bunların her devir için mevcûdiyetleri hakkındaki garantiye, kifâyetleri hususunda -maalesef- mâlik değiliz. İşte bu sebepledir ki, mürebbîler, her zaman ve mekânda mevcud olmakla beraber beşeriyeti tam mânâsıyla hayra ve hakka imâle ettirmek hususunda çoğu

kere kifâyetsiz kalmaktadırlar.

İşte içinde bulunduğumuz zaman da böyledir. Mürebbîler az ve imkânları mahduddur. Hâlbuki yılların ihmali ile zihnî muhtevaları sakatlatılmış gençlerimizin ikaz ve irşadlarına âid ihtiyaç had safhadadır. Dikkat edilirse görülür ki, kendilerini bozuk düzenin gayyâ kuyularından az-çok kurtarabilmiş olan gençler, orkide çiçekleri gibi nâdirdirler. Bunlar, menfî resmî telkinlerin anaforundan ancak muhitlerine yakın düştükleri -sayıları mahdud- mübârek mürşid ve mürebbîlerden birinin himmeti ile kurtulabilmişlerdir. Kendi kendine -**Hazret-i İbrahim** gibi- eşya ve hâdisâtın tahlili sûretiyle hidâyete ermek, nâdir fıtratlara mahsustur. Sâir insanlar, mutlaka hâricî himmet ve alâka ile doğru yolu tutarlar. Bu mürebbî ihtiyâcı, Cenâb-ı Hakk'ın her kavme mutlaka bir peygamber göndermiş olmasıyla da teeyyüd olunmuştur.

Bir mevzuda ihtiyaçlar had safhaya ulaşır da, bunlar gerçek vasıtalar ile karşılanamaz ise -tabiî bir sûrette- ikâme kanunları cereyan etmeye başlar. Bu keyfiyet yalnız beşerî ve mânevî sahada değil, maddî ve iktisâdî mes'eleler hakkında bile vâkidir. Ekmek bulunmadığı zaman -bilfarz- patatesin onun yerini alması ikame kanununun iktisâdî hayattaki bir tezâhürüdür.

Fetret devirlerinde gerçek mürebbîler, adetlerinin azlığı bir yana kendilerini -belli sebeplerle- fâş etmek istemeyerek daha ziyâde uzleti ihtiyar ederler. Bu durum, mürebbî ihtiyacı had safhada olan insanların karşısına birtakım nâlâyık kimselerin o nâm ve görünüşle çıkmasına sebep olur. Bu da ikaame kanununun beşerî sahadaki tezâhürlerinden biridir. Ancak bunun büyük bir tehlike kaynağı olduğunu dikkatten uzak tutmamak lâzımdır. Hak ölçüler yerine, birtakım sansasyonel (heyecan verici) sloganlarla cilâlanıp

setredilmiş şahsî emellerin hâkim olması ve kitlelerin kâh fikirde ve kâh da harekette dalâlet ve tefrikaya sevk edilmeleri hep bu **"mürebbî"** taslaklarının eseridir.

Bu yönden cemiyetimiz, öylesine bir başıboşluk içindedir ki, düne kadar tam İslâm'ın karşısında bulunan bir kimse, artık hidâyete erdiğini iddia ederek aramıza gelse, zemin, onun samimiyetini kontrol için en küçük bir tecrübe devresi ihtiyacı hissedilmeden hemen mürebbî tavrı almasına bile alabildiğine müsaiddir. Elverir ki, o şahıs birtakım açıkgözlülükleri mâhirâne bir sûrette becerebilsin. Bu hususta bâtınî esbâbı araştırmak üzere bir teemmüle ihtiyacı hissetmemek, mürebbîye âid sakatlığın ne ölçüde pahalıya mâl olabileceğini lâyıkıyla kavrayamamanın neticesidir. Hâlbuki hâdiselere asıl yön verenler, şahısların kalb ve zihinlerine hükmedenlerdir. O hâlde kalb ve zihne yön vermek dâvâsıyla ortaya çıkanları ince eleyip sık dokumak **"İslâmcılık"** hareketinin selâmeti için ilk lâzımedir. Esâsen Cenâb-ı Hak, bize **"Sâdıklarla beraber olunuz!.."** diye buyurmaktadır.

Hâl böyleyken **"İslâmcı Gençlik"** bugün kapanın elinde kalacak bir sûrette başıboşluğa terk edilmiştir ki, bundan doğabilecek zararlar saymakla bitmez. Üzerlerine ehlullâhın kokusu sinmiş, müstesna kaabiliyetlerin ilâhî bir sıyânet, himmet ve sür'atle gerçek **"mürebbî"** vasfını iktisab edip arkadaşlarının önüne geçecekleri güne kadar devam edeceğe benzeyen bu keşmekeşlik **"İslâmcı Gençlik"**'in karşı karşıya bulunduğu tehlikelerin en büyüğü ve en ehemmiyetlisidir.

İSLÂMÎ MÜCÂDELEDE METOD MES'ELESİ YAHUT "BİR ÇOCUK HASTALIĞI"

Bugün **"İslâmcı Gençlik"**in karşı karşıya bulunduğu ve kendisine en pahalıya mal olan gâilelerden biri de, İslâmî mücâdelenin fiiliyatta tavazzuh etmiş bir metoda sahip bulunmaması ve bu hususta -çoğu kere- İslâm'ın rûhuna aykırı bir hatt-ı hareket tâkip edilmesi keyfiyetidir. Burada böylece basit bir sûrette ifade ettiğimiz bu eksiklik, İslâmî mücâdelenin tahakkuk şansını azaltan en ehemmiyetli bir menfî müessirdir. O derecede ki, üzerinde ciltler dolusu yazıp çizmeye değer.

Her insan, hayatım -ister istemez- kendi mizacına göre yaşar. Terbiye, fıtratta mevcud olmayan bir hususu ihdas edemediği gibi, mevcud olanı da, büsbütün ortadan kaldırmaya muktedir değildir. Böyle söylemekle bazı menfîlikleri asgâriye indirmekten, müsbet hususları da geliştirmekten ibâret bir fayda sağlayan terbiyenin rolünü inkâr ediyor değiliz. Ancak herşeye rağmen fıtratta meknûz olan aslî temâyüllerin beşer hayatında mutlaka büyük ölçüde rol oynadığını belirtmek istiyoruz.

Varlıklar, Cenâb-ı Hakk'ın esmâ-i ilâhiyesinin çeşitli şekillerde tecellîsine mazhardırlar. Bunlardan birkaçının belli derecede tecellisi ile vücud bulan mevcûdât içinde sadece insandır ki; kendisinde **"el-Hâlık"** ve **"el-Bâkî"** sıfât-ı ilâhiyeleri hâriç olmak üzere bütün esmâ, eksiksiz bir sûrette mevcuddur. Onu **"eşref-i mahlûkat"** kılan da bu keyfiyettir. Ancak insanlardaki bu tecellî de -adet itibariyle- aynı olmamakla beraber, derece itibariyle insandan insana

nâmütenâhî değişiklik gösterir. Böyle olmakla beraber, her insanda esmâdan bir veya birkaçının tecellîsi gâlibiyet gösterir ki, o insanın mîzacma vücûd veren de budur.

Realist bir sistem olan İslâm, mizaç farklarını inkâr etmez. Ancak bu farklara da alabildiğine hayat hakkı ve tahakkuk şansı tanımayarak onları belli bir sûrette düzene (disipline) sokar. Bunun için beşeriyetin asgarî müştereklerini nazar-ı dikkate alan mükellefiyetler vaz' eder. Dikkat edilirse, şeriatın muhtevasındaki ölümsüz kaideler, beşer fıtratının müşterek tâkat ve husûsiyetlerini dikkate alarak vaz' olunmuştur. Bu iştirakte en zayıf fıtratlar da hesaba katıldığından, emirler -farz olarak- asgarî seviyede tutulmuş, daha fazlasına müstaid insanlar içinse, birtakım açık kapılar bırakılmıştır.

Bu açık kapıların kullanılmasıyla vücud bulan tasavvufî cereyanlarda, mizaç farklarının kaale alınışı daha bârizdir. Denilebilir ki, tarikatler arasındaki çeşitlilik, sırf bu mizaç farklarına imkân vermek ve herkesi mizacının meşrû olan temâyülleri istikametinde daha fazla bir inkişâfa mazhar kılmak için vücud bulmuştur.

İslâmî mücâdele, bütün hayata şâmil ve yaygın olduğu için, her mîzaç ve üslûp karşısında takınılacak tavır aynı değildir. Buna âid dikkatin, birer mürşid (doğru yol göstericisi) olan tarikat mürebbîlerince hassasiyetle korunduğuna dair pek çok misâl vardır. Ancak cemiyetimizde İslâm'ın temel akaid mes'elelerinin ve içtimâî üslûbunun -belli ölçüde- kaybolduğu dikkate alınır da, evveliyetle bu eksikliklerin giderilmesindeki zarûret hesaba katılırsa, faaliyetlerimizin şeriat hükümlerinin vaz'ında dikkate alınan asgarî müşterekler üzerindeki hassasiyet ölçüleriyle yürütülmesi gereği, kendiliğinden ortaya çıkar. Esâsen İslâm, ilk defa tarafımızdan müdâfaa edilen bir sistem değildir

ki, bir metod vaz'ı mecburiyeti karşısında olalım. Bir kere İslâm adına yapılan mücâdelelerin bin dört yüz yıllık bir geçmişi vardır ki, bunun en parlak ve muvaffak devresini teşkil eden **"Asr-ı Saâdet"** bizim için bir ibretler meşheri gibidir!..

İslâm'ı, sâir Dünya görüşlerinden üstün kılan hususlardan birinin de O'nun her iyi, doğru ve güzel için bir vâhid-i kıyasîye mâlik bulunmasıdır. Bu vâhid-i kıyâsîleri, en başta Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm-'ın davranışları, sonra da ashâb-ı kiram ile İslâm büyüklerinin hareketleri teşkil eder. Bunları inceleyip tedkik etmeden ve gerekli dersleri almadan, sanki hiç iz bulunmayan yeni sürülmüş bir tarladan ilk defa kendimiz yürüyormuşçasına, bir mücâdeleye girişmek, olsa olsa gaflet ve cehâletin eseridir. Böylesine bir gaflet ve cehâletin, umûmîleşmek istîdadı gösterdiği zamanımızda, Asr-ı Saâdet'ten başlayarak bütün İslâm tarihini dolduran davranışların -emsal alınmak kasdıyla- tedkikindeki zarûret ve ehemmiyet aşikârdır.

Dikkat edilirse görülür ki, Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm- hazretlerinin hayatında iki devir vardır:

1- Mekke Devri: Mekke, İslâm'ın mücerred itikadî emir ve nehiylerinin tebliği ile geçmiş bir hilmiyet safhasıdır. Bu durum -yukarıda da belirttiğimiz gibi- İslâm'ın realist bir sistem olmasından doğmuştur. Yeni hükümlere nâmütenâhî derecede uzak ve hatta ters bir hayat süren insanlara, birdenbire onların kabullenmeleri güç gelecek amelî prensipler vaz' olunmamıştır.

2- Medine Devri: Medine'de ise, şartlar değişmiş, İslâm kuvvetlendikçe ve muhataplar rûhen bu yeni sisteme inhimak ettikçe, içtimâî ve fiilî ahkâm âyetleri nâzil olmaya başlamıştır. Bu durum, -tâbir câizse- ilâhî menşe'li olan dinde bile **"Sosyal siyâset"**'in îcaplarına uyulmuş olduğunu

göstermektedir. Mekke'de, kınında duran kılıçların, on yıl sonra çekilip küffarı dize getirecek bir sûrette kullanılacağından imâ ile dahî bahsedilmemiştir. Böyle olmasa, İslâm tahakkuk şansını daha o gün ve ebediyyen kaybederdi.

Hemen hemen bütün içtimâî inkılâblarda büyük bir hassâsiyetle korunan bu prensipin bazı İslâmcı gençlerce tehlikeli bir sûrette ihlâl edilmekte bulunması, -bu dâvaya emek vermiş bir insan sıfatıyla- bizi dilhûn etmektedir. Bilfarz **M. Kemal Paşa** bilâhare gerçekleştirdiği içtimâî değişiklikleri, Sakarya Zaferi'nden evvel ifâde ve îlân etseydi, ne Sakarya Zaferi'ni kazanmaya ve ne de düşündüklerini gerçekleştirmeye imkân bulabilirdi. Fakat bunun en dikkat çekici misâlini komünizmin tarihi içinde müşahede etmekteyiz. Şöyle ki:

Marx'a göre, emeğin istismarı mutlaka ihtilâle ve binnetice işçilerin hâkimiyet kazanmasıyla bir **"işçî diktatörlüğü"** kurulmasına müncer olur. Emeğin istismarı ise, sanâyiin ilerlemiş olduğu memleketlerde had safhaya ulaşır. **Marx**'ın gününde, sanâyide en ileri gitmiş iki devlet, Almanya ve İngiltere idi. Bu bakımdan O, ihtilâlin en evvel Almanya ve İngiltere'de ortaya çıkacağını ümid ediyor ve çalışmalarını -daha ziyâde- bu iki ülkenin işçileri üzerine teksif etmiş bulunuyordu. Tuhaftır ki, bir nevî kâhin gibi hayâlî hedefler göstermiş bulunan **Marx**, bilindiği üzere bunda da yanılmış ve ihtilâl, sanâyide hiç bir merhale kat' etmemiş bulunan Rusya'da patlak vermiştir. **Lenin** ve arkadaşları da, **Marx**'ın bu telkinlerine kapılarak önceleri ümidlerini, İngiltere ve Almanya'ya bağlamışlardı.

Bu sebepledir ki, Rusya'daki muvaffakiyetsiz 1904 İhtilâli'nden sonra, asıl ümid merkezlerinden biri olan İngiltere'ye kaçan **Lenin** orada bir müddet çalışıp bilâhare Almanya ve İsviçre'ye geçmiştir. O'nun Avrupa'daki faa-

liyetlerinin eseri olarak ilk önce Alman gençleri arasında heyecanlı bir komünist grup ortaya çıkmıştır. Bunlar, bir nevî iftihar hissi ile **"mutlaka iktidara geleceklerini ve iktidar olduklarında komünizmin mâlûm prensiplerini büyük bir şiddetle gerçekleştireceklerini"** açıkça ilân ediyorlardı. Bu durum -hiç şüphesiz- komünist prensiplerinin tatbikinden zarar görmesi muhtemel bulunanları onlara karşı birleşip tedbir almaya sevk ediyordu. Böylece komünizmin Almanya'daki tahakkuk şansı daha başlangıçta akamete uğramış oluyordu.

Dünya'nın her yerinde komünistler, kendi prensiplerinin tatbikinden evvel, mevcud nizamın aksaklıklarını ortaya koyar ve **"İnsaniyetçilik"** maskesi altında bir mücâdele yürütürlerken Alman gençlerinin bu, etrafta ürküntü meydana getiren fütursuz beyânları, **Lenin'i** harekete geçirmiş ve onlar aleyhine bir kitap yazmasına sebep olmuştur. **Lenin**, bunların tutumunu **"Bir Çocuk Hastalığı"** olarak tavsif etmiş ve yazdığı esere de bu adı vermişti. Türkiye'deki, Marksist-Leninist hareketin ön safındakilerin bazı taktiklerinin, bu eserde yer alan irşad (!.) ve ikazların eseri olduğu muhakkaktır. Yıllardır, Kemalizm'in arkasına saklanmaları bunun en aldatmaz bir örneğidir.

Şimdi görüyoruz ki, bu **"Bir Çocuk Hastalığı"**nın bir benzeri de bizim İslâmcı gençliğimizde başlamıştır. Bunun vahim neticeleri üzerinde bir nebze durmak istiyoruz.

Lenin'in henüz kâfi derecede kuvvetlenmeden niyetlerini açığa vuran ve bir nevî iftihar hissi ile yapacaklarını ilân ederek bunda bir nevî nefsânî tatminkârlık bulan genç Alman komünistlerinin tutum ve davranışlarını tenkit için yazdığı **"Bir Çocuk Hastalığı"** isimli eserde yer alan düşüncelerle, bunun bir benzeriyle karşılaştığımız İslâmcı cephedeki metot hatalarına geçmeden önce, İslâm'ın -dok-

trin ve Dünya görüşü itibariyle- vaz' ettiği mücâdele esaslarını hülâsa etmek istiyoruz.

Evvelce de temas ettiğimiz üzere İslâmiyet, **"sulh ve müsâlemet"** dinidir. O'nun ismi bile, bu mânâyı mutazammındır. Bu bakımdan, İslâm'da harb, **"taarruzî"** değil, **"tedâfüî"**dir. İslâm, taarruzu sûret-i kat'iyyede yasaklamıştır. Buna ancak -bir mecbûriyetle gelen- müdâfaa içinde ve hasmın **"eman dilemesi"** ânına kadar cevaz vermiştir.

Bu sulhçu karakteri yüzündendir ki, İslâm'ın, mensuplarına tahmil eylediği ilk vazife, O'nun muhtevasındaki mes'ud itikadî ve amelî esasları öğrenmektir. Bugünkü İslâmcı gençliğin yapacağı ilk iş de budur.

Zamanımızda -çarpık mevzuatımıza rağmen- İslâmî neşir faaliyeti takdire şâyân bir seviyeye ulaşmıştır. Filhakika bu faaliyetin keyfiyet noktasından tenkidi mûcip hususları yok değildir. Fakat bugünkü nesil, yine de okuyacak pek çok ciddî islâmî eser bulmak imkânına sahiptir. Hâl böyleyken, basit ilmihâl bilgilerinden bile mahrum bir kısım gencin, silâhlı mücâdeleye kalkışması ve bu hevesi umûmîleştirmeye çalışması nefsânî tatminkârlık maksadından başka bir sûrette kaabil-i izah değildir. Kaldı ki, bunun henüz neşv ü nemâ hâlinde bulunan islâmî mücâdele ve gelişmeye zarar vereceği de aşikârdır.

İslâm'ın mensuplarına yüklediği ikinci vazife ise, hayatı İslâm esasları dâhilinde yaşamaktır. Yani önce öğrenmek, sonra da öğrendiğini fiîlen tatbik etmek, Müslüman'ın temel, aslî, vazgeçilmez ve en başta gelen vazifeleridir. Zira öğrendiğini anlatarak olduğu kadar, yaşayarak da telkin etmek esastır. Bu iki lâzımenin îfâsından sonradır ki, İslâm'ın müdâfaası için yola çıkılabilir. Ancak bu yola çıkışta da herkesin aklına estiği gibi hareket etmesine cevaz verilmemiştir. Şöyle ki:

İslâm'ı lâyıkı veçhile öğrenen ve öğrendiğini hayatında fiilen tatbik eden bir kimsenin, İslâm'ın terakkî ve teâlîsi için yükleneceği vazifenin ilk ve vazgeçilmez şekli, **"telkin"** ve **"tebliğ"**dir. Bu o derecede ehemmiyetli bir keyfiyettir ki, İslâm, telkin ve tebliğ edilmeden O'nun menfaati maksadıyla da olsa bir kimseyi öldüren kaatil olur. Katl ise, İslâm'ın yasakladığı en büyük günahlardan biridir.[6]

İslâm'ın ekmel tatbikatçısı ve Kur'an-ı Kerim'de bize bir **"nümûne-i imtisal"** (örnek) olduğu bildirilen Kâinat'ın Efendisi, hemen her seferde askerlerine düşmanları defaatle İslâm'a dâvet etmeden, onlara İslâm'ı telkin ve tebliğ eylemeden taarruza geçmemelerini ve dâima sulh imkânlarını araştırmalarını tenbih buyurmuştur. *"Sizin, babalarını öldürmüş olacağınız çocuklarla ve kadınlarla geldiğinizi görmeye bedel, mühtedîlerle geldiğinizi görmek isterim."*[7] buyruğu, O'nun yüce bir emridir.

Esâsen harb de -yukarıda söylediğimiz gibi- taarruzî değil, tedâfüîdir. Zira Kur'ân-ı Kerim'de:

"Sizinle dövüşenlerle Allah yolunda dövüşün." (Bakara Sûresi, 190) buyrulmaktadır. Buna ilâveten:

"Dinde zorlama yoktur." (Bakara Sûresi, 256) kaidesi de doğrudan doğruya cebir ve şiddete başvurmayı men eder. Bu yüzdendir ki, **Yavuz Sultan Selim**'in, ülkesi dâhilindeki herkesin müslüman olmasını istemesine, meşhur Osmanlı âlimi **Zenbilli Ali Efendi** bu Kur'ânî delille karşı çıkmış ve bu sebeple o şiddetli hükümdarın bu arzusu gerçekleşememiştir.

Silâhlı çatışmadan önce İslâm'a dâvet ve İslâm'ın telkini bakımından da insanlar iki gruba ayrılırlar. Bunların

6 1980 öncesi şartlarına göre söylenen bu sözlerin bugün bir gereği olmayabilir. Fakat geleceğin ne sûretle şekilleneceği bilinemeyeceğinden bunları burada muhafaza etmeyi daha uygun bulduk. (2009)

7 Siyer, c: 1, sh: 46-47.

birincisi İslâm'dan habersiz olanlar, ikincisi ise kendilerine dâvet vâki olduğu hâlde inkıyadsızlık, temerrüd, istihfaf ve adem-i tenezzül hissi ile mukabele edenlerdir.

Bu ikinci gruptakilere karşı, İslâm kumandanı dâveti resmen yenilemeden harbe başlamakta muhtar ise de, tatbikat bunun aksine cereyan etmiştir. Peygamber -sallallâhu aleyhi ve sellem- zamanında islâmî mücâdele sahası mahdud olduğu ve bu sahada İslâm'ın şan ve şöhreti herkesçe malûm bulunduğu hâlde bile, O yüce peygamber, hiçbir cemaate karşı resmen ve mükerreren **"dâvet"** îfâ etmeden harb etmemiştir. Hatta bu dâveti, harb içinde tekraren icrâ ettiği bile vâkîdir.

Dâvete muhatap olmak yönünden öteki grup ise, İslâm'dan bîhaber bulunduğundan onlara karşı İslâm'ın emir ve nehiyleri ve bunların maddî ve manevî fâideleri etraflıca ve bütün delilleriyle anlatılmadıkça harb sûret-i kat'iyyede yasaktır. Ancak dâvetin silâhla mukabele görmesi hâlindedir ki, bir nevî meşrû müdâfaa şeklindeki karşılık vermek câiz olur. Ancak, dâvet olunanlar, İslâm'ı kabul etmeyip kendi din ve mezheplerinde devam şartıyla İslâm'ın, idâresi altındaki gayrimüslimlere tahmil eylediği vergi vesâir mükellefiyetleri îfâya râzı olurlarsa, silâhlı çatışmaya son verilir. Hatta böylelerine bir masuniyet bahşetmek mecburiyeti bile vardır. Çünkü Cenâb-ı Hak, Rasûlü'ne:

"(İnsanları) **Allah yoluna hikmetle** (sağlam, doğru sözle) **güzel öğütle** (bi'l-hikmeti'l-mev'izati'l-haseneti) **dâvet et. Onlarla en güzel sûrette münâkaşa, mübâhase et!..**" (Nahl Sûresi, 125) buyurmuştur.

Bu ilâhî emre adem-i riâyet, mes'ûliyeti muciptir. Eğer bir kumandan, kâfirleri usûlü dâiresinde İslâm'a dâvet etmeden ve bu husustaki delilleri etraflıca serdetmeden onlarla muhâsemata girişir ve kendilerini ansızın baskın sû-

retiyle gaflet üzere yakalayıp öldürtür ise, aynen bir müslümanı katletmiş gibi **"diyet"** ödemekle mükellef olur. Böyle bir hareket, ancak çatışma başladıktan sonra, yani harbin bir safhasında icrâ edilebilir. Zira İslâm'dan haberi olmayan bir kavmin, mü'min olması zan ve farz olunur. Yani Hazret-i Peygamber'den evvelki bir peygamberin dinine sâlik olup bu dinin münfesih bulunduğundan habersiz sayılır.

Halid bin Velid -radıyallâhu anh- İslâm irşad hey'etlerinden birinin başında bir kabileye gönderilmişti. Kendisine verilen emre muhalif olarak dâvette bulunmadan harbe giriştiğinden, Peygamberimiz, bu savaşta öldürülen insan ve hayvanların kendisine diyetini ödetmiştir. Hatta bu esnada öldürülen hayvanlar arasındaki köpeklerin bile!..

Hazret-i Ali de Hayber Muhârebesi esnasında Peygamberimiz'den Sancak-ı Şerifi alıp da:

"-Yahudilerle dövüşe dövüşe onlara İslâmiyet'i kabul ettirecek miyiz?" diye sorması üzerine Peygamberimiz:

"-Hayır, Müslümanlığı, onlara hilm ve sükûnetle teklif ediniz." buyurmuşlardı. (Sahîh-i Buharî)

Rasûlullah -sallâllâhu aleyhi ve sellem-, Mekke'de on yıl sadece bu tebliğ, teklif ve dâvet ameliyesi ile iştigâl buyurmuşlardır. Bu esnada karşılaştıkları ezâ ve cefâya katlanmışlar, mukabeleden içtinab eylemişlerdir. Zulüm şiddetlenince de -daha müsâid bir zemin olması hasebiyle- Medine-i Tâhire'ye hicret eylemişlerdir. Daha ilk günden kılıca sarılıp karşı koysalardı, **Ebrehe**'yi **"Ebâbil"** kuşlarıyla perişan eden Cenâb-ı Hak, yüce Rasûlü'nü çaresiz mi bırakırdı?!.. Hâşâ!.. Ancak bu takdirde, bizler için emsâl olan **"ef'âl-i peygamberî"** kaabil-i taklid olmaktan çıkardı.

Pak yürekleri İslâm'ın galebesi arzu ve heyecanıyla dolu olan genç kardeşlerimizin mücâhedelerinde takip et-

mekle mükellef bulundukları usûlî kaaidelerin -lâyıkı veçhile- kavranması için evveliyetle iki mefhum ve mes'elenin çok iyi anlaşılması şarttır. Bunlar, **"îmân"** ve **"maslahat"** mefhumları ile bu ikisi etrafındaki birkaç mes'eledir. Biri hâkim ve mümeyyiz vasıfları itibariyle **"kaza ve kader"**e, diğeri ise **"beşerî irâde"**ye müteallıktır. Şöyle ki;

1 - İslâmcı bir genç, her şeyden önce -itikâdî bir esas olarak- şunu bilecektir ki; bu Âlem, li-hikmetillâhi Teâlâ, zıdlıklar üzere halkedilmiştir. İhtilâf, yani farklılık, hilkatin tayin ve titizlikle takip eylediği temel bir prensiptir. **"Her şey zıddı ile kaaimdir."** sözü, bu gerçeği terennüm eden bir müteârifedir. Meşhud, yani görünebilen, müşâhadesi kaabil olan Âlemde, bu umûmî kaidenin tek bir istisnası dahî yoktur. Bu sebepledir ki, **"el-Eşyâu yünkeşefü bi-zıddıhâ."** yani *"Varlıklardan her biri, ancak kendi zıddı sayesinde kavranabilir."* denilmiştir.

Esâsen, bu Âlemi mümkün kılan da üzerine parmak bastığımız şu **"zıtlıklar"**dır. Aksi kaabil-i tasavvur değildir. Zira her şey, mutlak varlığa âid sıfatların muhtelif derecelerde tecellî terkipleriyle vücud bulmuştur.

Mutlak varlık ise, **"câmiu'l-ezdad"** yani zıtları câmi'dir. Bu çerçeve içinden bakınca anlaşılır ki, mü'minde Cenâb-ı Hakk'ın **"el-Hâdî"** (hidayet verici) sıfat-ı ilâhiyesinin tecellîsi gâliptir. Onu mü'min kılan, bu sıfatın tecellîsindeki galebedir. Kâfirde ise **"el-Mudill"** (dalâlete götürücü) sıfat-ı ilâhiyesi aynı durumdadır. Sâir varlıklar da, bu esâsa kıyasen değerlendirilmelidir.

Bütün varlıklar, Rabbin lütuf ve keremi ile var edilmişlerdir. Binâenaleyh onlar için Cenâb-ı Hakk'a karşı -hâşâ- bir istihkak mevzuubahs değildir. Çünkü ezelde yoktular. **"Yok"**un **"var"** olmaya istihkakı düşünülemez!.. Bir an için -muhalifin farzı sûreti ile- aksi düşünülürse, en aşağı

mevkide varlıklar, yani **"cemâdât"** (cansızlar), bir üst kademeye, yani **"nebâtât"**a geçmeyi dâvâ etseler ve bu dâvâ mâkul kabul olunsa, oradan da aynı mantık silsilesi ile hayvânât ve insanlık câmialarına geçmeleri kabul olunmak gerekir. Bu iddia ve hareketin müntehası, varlıkların **"tek"**e rücûuna (dönüşüne) kadar aynı mantık zarûreti ile devam eder ki, bu da şu Âlemin ortadan kalkmasını neticelendirir. Demek ki, ihtilâf, yani farklılık ve zıtlıklar olmasa, ne bu Âlem vücud bulabilir ve ne de vücud bulsa kavranabilir. Duran bir şey olmadıkça, hareketin kavranamaması gibi...

Mevcûdât gibi, vukuât ve şuûnât yani oluşlar, hâdiseler, keyfiyetler de, Cenâb-ı Hakk'ın sıfatlarının tecellîlerinin eseridir. Bu tecellîler, iki grupta toplanır ki, bunlardan biri **"celâlî"** yani şiddete, kahra ve menfîye diğeri ise, **"cemâlî"** yani lütfa, hüsne ve müspete mütedair olanları câmi'dir. Cemâlî tecellilerin en büyüğü **"iman"**, celâlî tecellîlerin ise **"küfür"**dür. Böyle olunca, bunların her ikisinin de vehbî (kesbî değil), yani Cenâb-ı Hakk'ın takdiri ile olduğu kendiliğinden ortaya çıkar. Belki kemalleri kesbîdir, yani kulun çalışıp kazanması sûretiyle kemâle erer.

Maksadımız, -dinde münâkaşa ve mübâhasesi pek sevilmeyen- kader meselesini, şerh ve îzah olmadığı için, bunun sebep (hikmet) ve neticeleri üzerinde fazla durmayacağız. Söylediklerimizin hülâsası, -hep işitegelmiş olduğunuz- **"Hidayet, Allah'tandır."** kaidesine müncer olur. Aksi hâlde Kâinat'ın Fahr-i Ebedîsi'ni, O'nun nûr ummanı mübârek cemâlini ve muhayyirü'l-ukûl (akılları, hayrette bırakan) mûcizelerini gördüğü hâlde küfürde inad edenlerin durumunu izah mümkün olmaz!..

O hâlde bize düşen vazife, sadece ve sadece **"hakkı tebliğ"**dir. Tabiîdir ki, imkân ve iktidarımız nisbetince... Ola ki, âlem-i esbab olan bu Âlemde kaadir-i mutlak tara-

fından, bir kişinin hidâyeti de, bizim gayret ve faaliyetimize tefviz ve ta'lik kılınmış bulunsun!.. Bizzat Rasûlullah -sallâllâhu aleyhi ve sellem-'e bile emredilen, ancak bu kadardır.

O hâlde biz, neticeden değil, imkânlarımızdan mes'ûlüz. Bu imkânlar, Rabbimizin emrettiği ölçüler dâhilinde kullanıldığı hâlde matlub netice tahakkuk etmezse, bize hiçbir mes'ûliyet terettüp etmez. Bunun aksi de vâriddir. Hakkın galebesi için mümkün olan yapılmadığı hâlde, Rabb'in halkettiği sâir sebeplerle bu keyfiyet gerçekleşirse, bundan hiçbir şeref ve sevap payımız olmayacağı gibi mes'uliyetimiz de bâkî kalır. Demek ki, elindeki imkânları kullanmak sûretiyle vazifesini yapan için, İslâm'ın galebesi tahakkuk etmiş gibi daima sevap, hasenât ve derece vardır.

Bir de şu husus dikkatten uzak tutulmamalıdır ki, bu âlemde **"temşiyyet-i ilâhiyye"** yani Hakk'ın kendine mahsus tasarrufu veya **"âdet-i ilâhiyye"** (âdetullâh) denilen birtakım aslî kanun ve kaideler câridir ki, bunların bir kısmını **"tabiat kanunları"** sûretinde tanımakta ve isimlendirmekteyiz. Âdetullah iktizası olarak, bu âlemde bazen celâlî, bazen de cemâlî tecellîler hâkim ve gâlip olur. Bu takdirde -mukadderi önlemek mümkün olmadığına göre- bize düşen **"maslahat"**ın kollanmasıdır. Maslahat, yani hâlin îcâbı karşısında İslâm'ın temel esaslarından ayrılmaksızın mümkün olanı yapmak meselesine, dinimizde büyük bir ehemmiyet atfedilmiştir.

İslâm, bütün zamanlar ve mekânlar için olduğuna göre, onun her türlü ahvâl ve şeraite müteallik kaideleri ve bu kaidelerin tatbik kaabiliyetine mütedâir usûlî hükümler mevcuddur. **"Mukallibü'l-kulûb"** yani kalbleri kendi yed-i iktidarında tutarak dilediği istikamete çevirmekte fâil-i muhtar olan Cenâb-ı Hak, celâliyle tecellî edip de Hak adı-

na girişilecek mücâdeleyi bizzat çetinleştirdiği zamanlarda, mücâhidlerin yegâne melcei, yine bir islâmî esas ve mefhum olan bu **"maslahat"**tır.

O hâlde **"maslahat"** nedir?!. Önce bunu îzah edelim:

MASLAHAT MES'ELESİ

Pâk yürekleri, yüce **"İslâm Nizamı"**nın galebesi vecd ve heyecanıyla dolu olan gençlerin, evveliyetle ve dakîk bir sûrette öğrenmeleri gereken mefhum ve meselelerin ikincisi de **"maslahat"**tır. Bu, **"hâlin îcâbı"** demektir ki; İslâm'da usûl ve hatta esâsî hükümlerin şekillendirilmesinde rol oynayan belli başlı müessirlerden biri de budur. Maslahatların iktizası muvâcehesinde hayır ve salâha vesîle olan keyfiyetlerin zıddına **"fıkıh ilmi"**nde **"mefsedet"** adı verilir.

Maslahatın hem usûlî ve hem de esâsî hükümlerin tekevvününde (oluşmasında) ehemmiyetle rol oynaması, İslâm'ın realist (gerçekçi) bir **"Dünya görüşü"** olmasındandır. Gerçekten, şâri-i a'zam yani, muhalled (ölümsüz) şerîatimizin kaidelerini va'z eden Cenâb-ı Hak, emir ve nehiylerinin (yasaklarının) her birini bir çok hikmet (sebep) ve maslahat üzerine binâ etmiştir. Hiç şüphesiz mükelleflere bir yardım ve kolaylık sûretinde tecellî eden bu keyfiyet, mahzâ (sırf) bir lütf-i ilâhî'dir.

Rabbin, emir ve nehiylerini **"adâlet"** ve **"ihsan"** (güzellik) ile muttasıf kılan bu hikmet ve maslahatlar, her zaman âşikâr bir sûrette kavranamazlar. Zira bir kısmı zâhir, diğer bir kısmı ise, mektûm (gizlenmiş saklanmış)tır. Üstelik bilinebilenler de her zaman -ilmî keşifler sayesinde- farklı bir vüs'at (genişlik) arz eder.

Böylelerinin araştırılıp ortaya çıkarılması, birçok yardımcı ilimlere, derin bir görüş ve muhakeme ile Hak vergisi

ilham ve ferâsete sahip olmaya bağlıdır. Hatta bu takdirde bile, şer'î hükümlerin şekillenmesine âmil olan bilcümle, hikmet ve maslahatların kavranması yine de, imkân dâhilinde değildir. Bunların bir kısmını, ancak ve sırf Cenâb-ı Hak bilir. Bununla beraber, yüce şerîatimizin hükümlerinin şöyle veya böyle bir muhtevâ ile vaz' ına (konulmasına) âmil olan sebep ve maslahatların araştırılması, İslâm âlimlerini bir hayli meşgul etmiş ve bu faaliyetten **"hikmet-i teşrî"** denilen bir ilim doğmuştur.

Bilhassa, Hanefî fakîhlerinin (hukukçularının) bir hayli geliştirmiş bulundukları bu ilim, şer'î kaidelerin îcab ve ihtiyaçlara tetâbuk ve âhengini göstermek bakımından son derece ehemmiyetlidir. O kadar ki; islâmî kaidelerin, sâirlere üstünlüğünü iddia ve isbat etmek mevkiinde bulunan islâmcı gençler, bu ilmin ortaya koyduğu gerçeklerden müstağnî kalamazlar. Kendileri için muârızlarına karşı en müessir iknâ ve ilzam vasıtası olan bu bilgileri, binbir çiçekten bal yapan arılar gibi çeşitli dinî eserler ve feyizli sohbetlerden devşirmeksizin İslâm adına konuşmaya kalkışmaları, mübâhese ve münâkaşa meclislerinde ekmel (en mükemmel) İslâm nizâmını şahıslarında küçük düşürerek, günaha girmelerine sebep olur.

Bereket versin ki, bugün İslâm'a muârız olanlar, korkunç bir cehâlet ve taassub içinde bulundukları gibi, normal ferâsetten de mahrum oldukları için meseleleri arîz ve amîk (geniş ve derin) bir sûrette tahlil ve terkib kaabiliyetinden mahrumdurlar. Birçoklarının itirazları, fiilî vak'aları bile doğru bilmediklerini göstermektedir. Fakat bu demek değildir ki, İslâm'a mu'teriz olanların hepsi de, ilim ve mantık itibariyle sığdır. Kaldı ki, muhatabın durumu ne olursa olsun, İslâm'ın mükemmel bir sûrette îzahı şarttır. Bunun için hepimizin âlim olması gerekmez. Bildiğimiz kadar konuş-

mamız ve bilmediğimiz meselelere karışmamamız kâfîdir. Zira eksiklik ve hele yanlışlıklara sürüklenmekten sakınmak, bizim, önce Rabbimize, sonra kendimize ve cemaatimize yani, sâir Müslümanlara karşı hassasiyetle îfâ edilmek lâzım gelen bir borcumuzdur.

Bu arada, İslâm adına ortaya çıkan ve müdâfaalarda bulunan gençlerimize şunu da hatırlatmakta fayda vardır ki, şer'î hükümlerin hikmet ve maslahatları, onların bizzat vücûbunu gerektirmezler. Biz, ilâhî emirleri, sadece Cenâb-ı Hak'tan sâdır olduğu için kabul, tasdik ve îfâ eyleriz. Bu îmânın mutlak oluşundan doğan bir mükellefiyettir. Meselâ, orucu ele alınız; bunun çok çeşitli hikmetleri, faydaları ve maslahat iktizâsı husûsiyet ve neticeleri vardır. Bunları kavramak lâzım ve hatta şarttır. Ancak, bunlar orucun vücubunu müstelzim değildir. Bu keyfiyet, Cenâb-ı Hakk'ın emredişi ile gerçekleşir. Amelî ve itikadî bilcümle şerî hükümler için de durum aynıdır.

Maslahat mes'elesi, hakkında nass vârid olmayan hususlarda daha büyük bir ehemmiyet taşır. Zira ictihadı gerektiren bu gibi meselelerde ictihadın sıhhati için, maslahatların dakîk bir sûrette tesbiti gerektir. Bu bakımdan, İslâm şeriatinde bir maslahatın mûteber sayılabilmesi için dört şart aranmaktadır.

a- Bir maslahatın mûteber sayılabilmesi için, onun mutlaka **"umûmî"** olması lâzımdır. Şahsî ve husûsî menfaat ve maslahatlar, hüküm ve ictihadlara medar olamazlar.

b- Bir hususun maslahat teşkil ettiği kat'î bir sûrette mâlûm olmalıdır. Şeriatimizde maslahatın ihtimallere binâen mûteberiyeti kabul edilmez.

c- Bir maslahatın mûteber addedilebilmesi için, aksi vârid olduğu takdirde ortaya çıkması melhuz bulunan mefsedetten daha büyük bir ehemmiyet taşıması lâzımdır. Aksi

hâlde, mefsedeti def için maslahatın terk ve te'hiri gerekir... Bu gerçeği ifâde için eski medenî kanunumuz olan Mecelle'de **"Def-i mefâsid, celb-i menâfiden evlâdır."** hükmüne yer verilmiştir.

d- Maslahat îcabı olduğuna hükmedilen keyfiyetin mûteber bir hükme mesned ittihaz edilebilmesi için bu durumun şer'î naslardan biriyle küllî veya cüz'î bir sûrette delâlet ve alâkası bulunmak lâzım gelir. Zira nass'la reddedilmiş bulunan bir hususa itibar ile onun maslahat addedilmesi tecviz edilmemiştir.

Bu şartlar dâhilinde dînen mûteber addedilip bir hükme asas alınabilecek olan maslahatlar, **"dînî"** ve **"dünyevî"** gibi kısımlara ayrılırlar. Ayrıca **"maslahat-ı mûtebere, maslahat-ı mürsele ve maslahat-ı merdûde"** gibi başka sûretlerde de taksimata uğrarlar ki, bunların tafsilâtına girmiyoruz.

Bütün bu söylediklerimizin hülâsası şudur: Şâri-i a'zam, yani Cenâb-ı Hak bazı maslahatları, bizzat nazar-ı itibare alarak yüce şeriatımızın hükümlerini bu maslahatlara binâ eylemiştir. Fakat maslahatlardan bazılarını bir nass ile te'yid etmeyip bunların dinamik olan hayat içinde zaman zaman İslâm âlimlerince bulunup ortaya çıkarılmasına, müsaade etmiştir. Yani zamanın değişmesiyle değişebilecek olan keyfiyetlerin hükümlerini, ya örf ve âdetin cereyanına terk etmiş veya onlar hakkında istisnâî hükümler vaz' eylemiştir. Bunların bir kısmı hakkında ise, sarîh bir hüküm takip etmeyip onları müçtehidlerin ictihadlarına havale eylemiştir.

Maslahatların, hakkında nass vârid olan ve bu nasslara mesned teşkil edenlerinden pek çoğunu dinî mes'elelerden haberdar herkes az çok bilir. İstisnâî hükümler için de **"taaddüd-i zevcât"ı** zikredebiliriz. Bu noktada şunu da be-

lirtmek gerekir ki, şer'î hükümler, mükelleflere iki aslî yol tayin etmiştir. Bunlar:

a- Azîmet yolu

b- Ruhsat yoludur.

Azîmet yolu, esas olarak takibi gereken kaidelerde tebellür eder. Ruhsat yolu ise, azimet yolundan gitmeye mâni sebeplerin mevcûdiyeti hâlinde, takip edilebilecek olan istisnâî hükümlerde ifâdesini bulur. Misâlimizdeki **"tek evlilik"** azîmet, dörde kadar evlenme ise -istisnâî bir kaide olması itibariyle- **"ruhsat"** yani, müsaade yoludur.

Hâl böyleyken, maslahatın ne derece ehemmiyetli olduğuna bakınız ki, bazen sırf maslahat îcabı olarak hakkında nass vârid olan hükümlerin bile terk ve te'hir edildiği görülmüştür. Meselâ **Hazret-i Ömer**, bir kıtlık senesinde hırsızlık yapanların kollarını, sırf maslahata dayanarak kestirtmemiştir.

Maslahatın takdirinden doğan farklı ictihadlardan herhangi birine ittibâ mecburiyeti yoktur. Dileyen, dilediği sünnî mezhebi ihtiyar eder ve o mezheb imamlarının ictihadlarına göre mesâlihini (işlerini) yürütebilir. Bir mezhebe tâbi olduğu hâlde, muayyen meselelerde başka mezhebin imamlarına âid ictihadları tercih etmek veya hiç bir mezhebe münhasıran bağlanmayarak dilediği ictihadlara itibar etmek, sırf **"müctehidler"** için câiz olup bizler gibi **"mukallid"**lerin işi değildir. Bu keyfiyet, büsbütün ayrı bir mesele olup bahsimiz dışındadır. Burada şunu ifâde etmek istiyoruz ki, ulû'l-emr olan **"halife"**, şer'an tecviz ve takibi mü'minlerin ihtiyarına bırakılmış bulunan ictihadlardan herhangi birini, -maslahatın kendince takdiri sebebiyle- tercih edip buna uyulmasını emrettiği zaman mü'minler için aksine hareket câiz olmaz. Yani, **"ihtiyar"** ortadan kalkar, aksine hareket edenler şeriat önünde mes'ul ve günahkâr

sayılırlar.

Maslahatın şer'î hükümlerin tatbikatında arz ettiği nezâkete en iyi bir misâl de **"Müellefe-i Kulûb"** meselesidir. Müellefe-i Kulûb, İslâm'ın ilk devirlerinde, yani zayıf olduğu zamanlarda henüz hidâyete ermemiş bulunanlara husûsî bir alâka ile zekât vesâir sûretlerde yardım edilmesindeki melhuz fâideden doğmuş bir meseledir. Bu tarz hareketle, böylelerinin İslâm'a ısındırılmaya çalışılması yoluna gidilmiştir. Bunlara kalbleri İslâm'la te'lif edilmek (uzlaştırılmak) lâzım gelen insanlar mânâsına **"müellefe-i kulûb"** denilmiştir. Müellefe-i Kulûb'dan olan kimseler, **Hazret-i Ömer** devrine kadar Müslüman olmadıkları hâlde mü'minlerin çeşitli yardımlarına nâil olmuşlardır. Aynı minval üzere yardım almak için **Hazret-i Ömer**'e müracaat ettiklerinde, artık İslâm kâfî derecede şevket ve kudret kazandığı için o büyük halîfe, talebi is'af etmemiş (yerine getirmemiş) ve kendilerine:

"-Bundan böyle aramızda kılıçtan başka bir şey mevcud değildir." cevabını vermiştir.

Maslahatın, islâmî mücâdelede ve şer'î hükümlerin tatbikatındaki ehemmiyetine en güzel bir misâl de, bizzat Rasûlullah'ın müşriklerle yaptığı **"Hudeybiye Musâlâhası"**dır. Bu müsâlâhanın altına Fahr-i Kâinat Efendimizin mübârek isimlerinin lâzım-ı gayr-i müfârıkı (ayrılmaz bir parçası) olan **"Rasûlullâh"** kelimesinin yazılmasına itiraz eden müşriklerin arzusunu, Cenâb-ı Peygamber yanındakilerin muhalefetine rağmen kabul buyurmuştur.

Fıkhî eserler kadar, İslâm tarihleri de dikkatle karıştırılırsa, maslahata atfedilen ehemmiyete dâir sayısız misaller bulmak mümkündür. Bütün bunların ortaya koyduğu gerçek şudur ki, İslâm adına girişilecek bir mücâdele ve tatbikatta, maslahatın ihmali mümkün değildir. Zira aksi tak-

dirde, muvaffakiyet imkânsızdır. Bu durum, hem İslâm'ın galebesini sağlamak ve hem de şer'î hükümlerden murad olan salâh ve sükûnun husûlü bakımından aynıdır.

Şimdi, İslâm adına mücâdeleye atılmış bulunan gençlerimizin kendilerini ihata eden (kuşatan) şartları kaale almayarak veyahud da bunları kifâyetsiz bir ilim ve tecrübe ile değerlendirerek harekete geçmelerindeki dînî ve dünyevî mes'ûliyetlerin büyüklüğünü siz takdir ediniz.

Her meslek, müntesiplerinin zekâ, maharet, ibdâ' ve ihtirâ' (yaratıcılık) kaabiliyetlerinin birbirlerine eklene eklene ilerlemesi sûretiyle kemâle ulaşır. Bu bakımdan seleflerin (önceden gelip geçenlerin) tecrübe ve tatbikatları, halefleri yani sonradan gelenler için zengin bir ibret, ders ve îkaz hazinesidir. O derecede ki, hiç kimse kendisini bu hazineden müstağnî addedemez. Addetse, ilim ve sanatlardaki terakkî vücud bulmazdı. Tekerrür eden tecrübelerin eseri olan an'aneler, meslek ve müesseselerde hâl ve istikbâli tanzim için son derecede ehemmiyetli bir rol oynar. Bu sebepledir ki, an'anesiz müesseseler bocalamaktan kurtulamazlar.

İnsan umûmî ve meslekî mânâda, şahsiyeti ile tefekkür (düşünme) ve tahassüsünü (hissediş, hislenişini) eslâftan (seleflerden) tevârüs ettikleriyle zâtî (şahsî) kaabiliyet ve iktidarından terkib ederek ortaya koyar. Nesiller arasındaki bir kopukluk, her sahada hataların çoğalmasına ve terakkînin yerini tereddîye (gerileme ve soysuzlaşmaya) terk etmesine sebep olur.

Esasen zecrî (kökten) ve âni değişiklikler demek olan inkılâbların sebep oldukları böyle kopukluklar bile, eslâftan (seleflerden) tevârüs edilen (miras yoluyla alınan) tesirlerden mutlak mânâsıyla âzâde kalmayı mümkün kılamazlar. Böyle zamanlarda mukadder olan bir eski-yeni çatışmasının

neticesi umûmiyetle bir inkılâbın istihdaf eylediğinden oldukça farklı bir sûrette tecellî eder. **"Hayata hâkim olmak için çırpınan"** -doğru veya yanlış- bir **"yeni"** ile **"ölmemek için mücâdele eden eski"** arasındaki mübâreze bazan pek kısa sürer. Kuvvetlerin muvâzenesizlikleri sebebiyle taraflardan biri, çarpışma sahasını terk ederek bir kenara veyahud satıh (yüzey) altına çekilir. Şüphesiz bu mücâdele sahasından çekiliş de mutlak değildir.

Bazense çarpışan kuvvetler, bir nevî hatt-ı munfasıl (bileşke) üzerinde âdeta anlaşarak cemiyette kendilerine mahsus bir yer alıp hâkim-mahkûm sûretinde de olsa, varlıklarını sürdürürler. Bu takdirde içtimâî hayat, her sahada düalist (ikici) bir manzara kazanır.

Fakat bu keyfiyet, geçici bir sulh, yani mütârekeden (silâh bırakışmasından) ibârettir. Taraflar, dinamik olan hayatın sürükleyip getirdiği yeni îcap ve unsurların dâhil olması veya çeşitli sebeplerin doğurduğu yıpranışlar sonunda tekrar birbirleriyle kapışırlar.

Bugün bizim cemiyetimiz, işte tam bu safhada bulunmaktadır. Dün, askerî ve sivil, yerli ve yabancı, gizli ve âşikâr birtakım güçlerin elbirliği ile ağır bir darbe vurarak hayat ve devletteki müstesnâ mevkiinden tard etmiş bulundukları muhalled (ölümsüz) islâmî prensipler, tekrar eski yerini almaya doğru bir yöneliş içinde bulunmaktadır. Bu yeni gelişme safhasına, bugüne kadar binlerce mücâhidin hesaba gelmez çile ve eziyetleri iktiham eylemeleri (göğüslemeleri) sayesinde ulaşabilmiş olduğumuzu bir an bile hatırımızdan çıkarmamamız ve onları dâimâ hayırla anmamız hepimize vicdan borcudur.

Bütün bu söylediklerimizin hulâsası şudur:

İslâm'ın yeniden ihyâsı istikametindeki faaliyetlerin başarılı olması için bu uğurda çalışanlar:

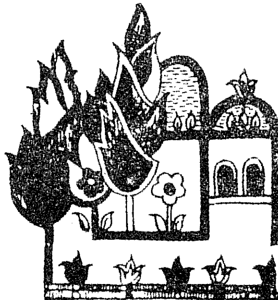
a-İslâm'ın esaslarını doğru olarak öğrenmeli,

b-Bu muhtevâyı, islâmî bir metodla dâvâ etmelidirler!..

Cenâb-ı Hak, **Hazret-i Mûsâ** -aleyhisselâm-'ı, **Firavun**'a gönderirken sırf mü'minler için bir ölçü, mîyâr olması maksadıyla, **"O'na kavl-i leyyin** (yumuşak söz) **ile söyle!.."** diye emretmesine mukabil, bugünkü mü'minlerin, değil kâfirlere, kendi din kardeşlerine bile bu ilâhî ölçü ile muâmele ve mukabelede bulunamamaları cidden hazindir.

Hükümlerini kazüistik (mes'eleci) bir metodla vaz' eden İslâm'ın, muhtevası kadar metodu da -kendisine ebedî bir mer'iyyet şansı kazandırabilmek için- melhuz ve muhtemel her keyfiyeti ihata edecek (kuşatacak) bir şümûl ve hüküm mebzûliyetine mâliktir. Yeter ki, okuyup öğrenelim.

Bunu kendi şâhsî mantığı ve aslî hedeflerini hassas bir şekilde korumak sûretiyle, nizamlayan İslâm, muhtemel boşluklar için de **"maslahat"**a itibar etmiştir. Bu hususta evvelce yazdıklarımız, göz önüne getirilirse, artık hiç kimsenin İslâm adına ve fakat kendi keyfince bir esas veya usûl vaz' etmeye kalkışmasına imkân ve zemin kalmadığı kendiliğinden ortaya çıkar.

FİİLÎ HAREKET İHTİYACININ TATMİNİ

Gençlik, beşerî enerjinin -âdeta- tuğyan ettiği bir devirdir. Bu keyfiyeti ifâde etmek üzere, lisanımızda gençlere -biraz da- **"kanı deli"** mânâsına gelmek üzere **"delikanlı"** denilmekte olduğu düşünülürse, ma'şerî şuurun bu gerçeği o çağdaki insanlar için, bir nevî fârik ve mümeyyiz vasıf olarak gördüğü husûsu kendiliğinden ortaya çıkar. Nefsânî iştihaların son derece kabarık ve teaddî (aksiyon) meylinin fevkalâde kuvvetli bulunduğu bu devre, arz ettiği tehlikelerden dolayı Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm- Hazretleri'nin mübârek lisânlarında **"cinnetten bir şûbe"** olarak tavsif buyrulmuştur.

Ferd ve cemiyete bir taraftan sulh ve müsâlemet yolundan gitmeyi emreden ve bunu sisteminin en temel esaslarından biri olarak vaz' eyleyen İslâm, diğer taraftan da pek çok teaddî (aksiyon) kaidesi ihtiva etmektedir. Üstelik bu kaideleri **"âmir hüküm"** vasfıyla takdim eylemektedir ki, bunların hepsinin birden dînî ve ıstılâhî adı **"cihad"**dır.

Bu durum, sathî bir mütâlaa ile iktifâ edildiğinde bir tezat gibi görülürse de, mes'elenin gerçeğine ulaşabilmek için, İslâm'daki **"sulh"** ve **"müsâlemet"** ile **"cihad"** tâbirlerinin şer'î mânâlarını kavramak gerektir.

Gerçekten **"sulh ve müsâlemet"**, hem ferd ve hem de cemiyet için asıl kabul edilmekle beraber, bunun ihlâline bâis olabilecek hâl ve şartların karşısına en zecrî tedbirlerle çıkan İslâm miskinliğe (pasifliğe) açılan bütün kapıları sıkı sıkıya kapamıştır. Muharref Hıristiyanlıktaki gibi **"bir yanağa tokat vurana öbürünü uzatması"**nı emretmeyip, afv ve müsâmahayı ferdin takdirine bırakarak **"Kısasta ha-**

yat vardır." düsturunu koyması, bu gerçeği en müşahhas bir sûrette isbat eder. Sükûnun bozulması hâlinde, onun yeniden tesisini sağlamak kadar, en uzak geleceklerde dahî bir daha ihlâline mâni olmak için alınacak tedbirleri ve yapılacak icraatı mensuplarına ihmâl edilemez bir borç olarak yükler.

"**Cihad**"a ise, telkin ve irşad yoluyla her şeyden önce kalbleri fethe memur bir faaliyet nazarıyla bakar.

Gerçi İslâm'ın dâvâsı âlemşümûldur. O, bütün beşeriyeti hidâyetin dünyevî ve uhrevî saâdetinden müstefid kılmak ister. Ancak bunu gerçekleştirirken "**cebr**"e cevaz vermez. Onda harb bile "**tedâfüî**" olarak, yani müdâfaa sûretinde tâyin ve tanzim edilmiştir. Şu kadar ki; müdâfaa maksadıyla da olsa, bir kere başlamış bulunan harbde -gerekiyorsa- taarruzun meşrûiyetinden daha tabiî bir şey olamaz. Ancak bunda da birtakım aşırılıklara sürüklenilmekten kurtulmayı temin için "**eman müessesi**"ni bir nevî korkuluk gibi vaz' eylemiştir. Rûhu asırlardan beri İslâm ile yoğrulmuş bulunan milletimiz, bu gerçeği, "**Eman dileyene kılıç kalkmaz!..**" sûretinde formülleştirmiştir.

İslâmcı gençler, mücâdelelerinde inandıkları yüce İslâm nizamının muhtevasındaki bu asil kaideleri görmezlikten gelemezler. Esâsen milletimizin örf ve âdetlerine yerleşmiş ve halkımızda bir nevî tabiat hâline gelmiş bulunan bu hayat ve mücâdele üslûbu, bugünkü Müslüman gençliğin de fârik bir vasfıdır. Ancak ne yazıktır ki; zamanımızda "**gâyenin her vâsıtayı meşru kıldığı**" sûretinde yaygınlaşan asrî ve sakîm (ağır hatalı) mücâdele anlayışı yüzünden, "**İslâmcı Gençlik**" miskinlik (pasiflik)'le itham edilegelmektedir. Bazı İslâmcı gençlerin de, bundan kurtulabilmek için yavaş yavaş gelişen bir hissîlik ve mantıksızlıkla, vurucu-kırıcı olmaya meylettikleri görülmektedir.

Hâlbuki İslâmcı gençliğin nihâî hedefi ve bağlı bulunduğu usûlî kaideler kadar içinde bulunduğu şartlar da bu tutumu -aslâ- haklı kılmamaktadır. Şöyle ki:

İslâmcı gençlik, yirminci asır Türkiye'sinde adına **"zinde kuvvetler"** denilen birtakım zî-nüfuz zümrelerce, hiçbir fikre karşı beslenilmediği ölçüde derin bir kin ve gayza muhatab olan İslâm'ın galebesi için çırpınmaktadır. Bu bakımdan, kendinin mâruz bulunduğu husûmet, sâir mücâdeleci grupların mâruz olduğu husûmetle kıyas bile edilemez. Zira diğerlerinin muvaffakiyeti hâlinde, bugünkü cemiyette değişecek fazla bir esâs ve müessese olmadığı meydandadır. Yani onlar, nisbî bir değişiklik için kıyam hâlindedirler. Kendilerinin evsafı ve mücâdelelerinin matlûb olan nihâî neticeleri, muârızlarının evsafı ve ayakta tutmaya çalıştıkları nizamın fârik vasıfları ile kıyaslandığında, bunlar arasında büyük bir fark mevcud olmadığı kolayca anlaşılır. Bu yüzden onlara karşı beslenilen husûmet, son derecede sönük bir derecede seyretmektedir.

Bu durum, İslâmcı gençleri yanıltmamalı ve İslâmcı gençler, zannetmemelidirler ki; kendileri de bilfarz komünistler gibi kanlı-bıçaklı bir sûrette sokağa döküldükleri takdirde, cinâyetler, **"fâili meçhûl"** kalacak ve adliyeye sevk edilenler, bir kapıdan girip öbüründen çıkabileceklerdir! Aslâ!.. Çünkü Türkiye'deki mücâdele, satıhtaki nâmütenâhî değişik tezâhüre rağmen, aslında sadece ve sadece hak-bâtıl mücadelesidir. Bâtılın muhtelif şûbeleri arasındaki kavga, asıl hedef olan seyirciyi oyuna dâhil etmek için birbirleriyle kumar oynayan üçkâğıtçı-sahtekârların hareketlerinden farksızdır. Hâdiselerin sonunda **Nasreddin Hoca** fıkrasındaki gibi, **"Yorgan gitti, kavga bitti!.."** gerçeğine sürüklenilmeye meydan vermemelidir!.

Üstelik **"İslâmcı Gençlik"**, henüz neşv ü nemâ hâlin-

dedir. O'nun yıllardan beri bu kavganın mümâresesi (antremanı) ile meşgul bulunanların bir gün topunun birden karşısına çıkacağı muhakkaktır. Ancak, kat'î bir netice alınacak güç iktisap edilinceye kadar, sabır ve temkinin muhafazası mecbûriyeti gözden uzak tutulmamalıdır.

İslâmcı Gençlik, şimdilik dâvâsını umûmî mantığı içinde tezatsız bir sûrette kavramak üzere, zamanını okumaya ve kendini yetiştirmeye hasretmelidir. Teaddî meylini de başta sünnet olan silâh tâlimi olmak üzere, yüzme ve sâir sporlarla tatmin ederek kemmiyet ve keyfiyet itibariyle hazırlığını ikmâl yolunda bulunmalıdır. Hiçbir İslâmcı gencin, elde edeceği netice değmedikçe burnunun dahî kanamasına gönlümüz râzı değildir!.. Bunun, miskinlik (pasiflik) olmadığını îzah zor değildir.

Bâtıl grupların, gençlikteki tabiî teaddî meylini tahrik ederek onları kendi saflarına çekmek hususundaki oyunlarına karşı, İslâm'ın şuur ve mantığıyla gereken susturucu cevab verilmelidir!..

İslâmcı Gençlik de elbette birgün, vakur ve levent endâmı ile bu kavga meydanında boy gösterecek ve yerini alacaktır. Zira hak adına mücâdelenin getirebileceği en son netice olan ölümün, nübüvvetten sonra mümkün ve muhtemel şereflerin en büyüğü yani **"şehâdet"** olduğuna inanmaktadır. Ancak bunun, -her hâlükârda- İslâm'ın mücâdele için vaz' ettiği yukarıda bahsi geçen ulvî kaideler çerçevesi dâhilinde gerçekleşeceği muhakkaktır. Bu da bir defa olacaktır: Nihâî neticeyi istihsâle muktedir olunacağı gün!..

Unutma!.. Akıllılık, cesareti yüreğindeki kadar değil, elde edebileceğin netice kadar kullanmaktır.

LİDER KADRO İHTİYACI

Tarihimiz dikkatle tedkik edildiğinde ortaya çıkan temel gerçeklerden biri de, milletimizin hududsuz bir ölçüde **"başa bağlı"** olduğu hususudur. Asırlarca otoriter (sultacı) idâreler altında yaşamış olmamızın tabiî bir neticesi olan bu keyfiyet, millî tarihimizin sayısız şehâdetiyle sabittir.

Yüzyıla yakın bir zamandan beri, idârecilerimizin, nâmlarına hareket ettiklerini iddiâ edegeldikleri milletimizin vicdan ve hissiyatına ters tutumlarına rağmen bu vasfımız aslâ zaafa uğramamış, değişmemiştir. Biz, yine iyi başların idâresi altında iyi, kötülerin idâresi altında ise kötü olmaya namzet ve müheyyâ (hazır, meyilli) bir millet durumundayız. Ancak bu durum, bugün içinde bulunduğumuz demokrasinin de hem bir îcâbı ve hem de tabiî bir neticesi gibidir. Bu yüzden bütün demokratik ülkelerde de aynı temâyül görülmektedir. Gerçekten demokrasiye bir **"lider rejimi"** diyenlere hak vermemek elden gelmez.

Her hareketin muvaffakiyet veya adem-i muvaffakiyetinde en büyük pay, liderindir. Bu gerçek, İslâmî hareket için de gözden uzak tutulamaz!.. Fakat ne yazıktır ki, Türkiye'mizde mektepler, elli yıldan beri bir nevî fabrikasyon sûretinde vasıfsız adam yetiştirmek hususunda birbirleriyle yarış hâlindedirler. Bu yönde her nesil, bir evvelkinden daha da kifayetsiz olarak hayata atılmaktadır. Bilfarz **Namık Kemal** nesli için umûmî kültür (irfan) çerçevesi içinde mütâlaa edilen her şey, bugünkü nesiller için birer ihtisas mes'elesi hâline gelmiştir.

Bunun sebebi, hayatı -binbir vecheden- kumar hâline getiren umûmî cereyanların nesilleri emek vermek ve zahmet çekmek temâyülünden uzaklaştırmış olmasıdır. Ticâ-

rete atılan, bir günde milyoner olmak peşindedir. Siyâsete giren birkaç yılda, başvekil sandalyesine oturmak emelindedir. Hatta ilim yolunda bulunanların bile gözü, çok kere -hak edip etmediklerine bakmaksızın- derhal profesör olabilmektedir. Bu hududsuz iştihaları ve onların zahmetsizce, çile çekmeden tatmin edilmesi meyillerini pek de kınamaya imkân yoktur. Çünkü her sahada bu neticeleri birtakım sürpriz âmillerin tesiriyle elde edenlerin sayılarının çokluğu, diğerlerine de ümit vermektedir. Kısacası nesillerin âdeta sabra, metânete ve bir çilenin haddesinden geçmeye ihtiyaçları kalmamış gibidir. Zira birçokları arzularına, maalesef, bunlarsız da nâil olabilmektedirler!.

Her zümre için mevzuubahis olan bu keyfiyet, şahıslara nefsânî bir tatminkârlık sağlamakla beraber faturası millete ödettirilen korkunç fâcialara sebep olmaktadır. Câhil profesör, tecrübesiz siyâset erbabı, yavaş yavaş kazanmadığı için parasını hazmedememiş bulunan yeni zengin tipleri, fiil ve davranışlarıyla millî ahlâk ve siyâsette kapatılması güç rahneler açmaktadırlar. Bu durum, eskilerin **"ricâl yokluğu"** mânâsına gelen bir tâbir olarak kullandıkları **"kaht-ı ricâl"** sözünün yüklendiği dehşete, rahmet okutacak bir fâcia tablosu ortaya çıkarmaktadır.

Dâvâsını, tâbir câizse, **Hazret-i Yusuf** -aleyhisselâm- gibi kuyudan çıkarmaya mecbur bulunan İslâmcı Gençlik, bu çilesiz, zahmetsiz, sabır ve metâneti gerektirmeyen, ucuz neticelerin hiç birisine iltifat etmemek mecburiyetindedir. Zira Dünya'nın en güç işine me'murdur. Bütün cihana karşı, asra yaklaşan bir zamandan beri üzeri siyah bir şalla örtülü ebedî gerçekleri gün ışığına kavuşturacak, onların ölümsüz bestesini -âdeta- ruhsuz birer ceset hâline gelmiş bulunan milyonlara bir iksir hâlinde sunacaktır. O, bu azametli dâvânın kahramanlığına taliptir!.. Kahraman-

lık, sahtelik ve ucuzculuk kabul etmez. Bu yola sapılırsa gerçeklerin acı kırbacı -er veya geç- suratlarda şaklar. **"İslâmcı Gençlik"**in etrafı ruhları zifirî karanlık, nâmütenâhî düşmanla kuşatılmıştır. Dâvâsını onlara rağmen düze çıkarmak mecbûriyetindedir.

Böyle bir mücâdelede serî malı hâlinde imâl edilmiş bulunan gençler, hiç bir işe yaramazlar!.. Ancak onlar arasından ilâhî bir siyânetle sıyrılıp kendisini kurtarabilenler, işe yarayacaktır. Bu gibiler arasından çıkacak ve kendilerini, memuriyetlerinin gerektirdiği maddî ve mânevî silâhlarla teçhiz yoluna girecek olan İslâmcı Gençler, en evvel lider kadrolarını kurmaya mecburdurlar. Böyle bir dâvada, lider kadronun yükleneceği mes'ûliyetin dehşet ve azameti ortadadır. Sahip olunması lâzım gelen üstün sıfatlar da, bu ölçüye göre hesaplanmalıdır.

Bu sebepledir ki, İslâmcı Gençlik, hâlihazır kendi elinde bulunan teşkilâtlarda kitle psikolojisinin îcâbını kavramanın tâlimini sür'atle ikmâl eylemelidir. Bu tâlimde temâyüz edenleri kıskançlıklara değil, takdir ve teşviklere muhatap kılmalıdır. Dâvânın, ellerinde bir merhale daha ileri gitmesi mümkün ve muhtemel görülenleri, eteğinden geri çekmek değil, ileri itmek fazileti gösterilmelidir. Hatalar, yapıcı irşad ve ikazlara vesile kılınmalı, tahfif, tezyif ve tezlil sebebi yapılmamalıdır.

İslâmcı Gençlik, sâir gruplardan farklı olarak doğru ve güzel hareket için müstesnâ bir mi'yara mâliktir. O da, Peygamber -aleyhissalâtü vesselâm- Hazretleri'nin davranışlarıdır. O'nun bize Yüce Kur'ân'ımızda bir **"nümûne-i imtisal"** olarak gösterildiği unutulmamalı; hayatı, son derece iyi tedkik edilmelidir. En güzel ve ideal davranışlar için O'nun hayatı nâmütenâhî müşahhas misallerle doludur. Bu tedkikat, Rasûlullâh -sallâllâhu aleyhi ve sellem-'in, her

biri tek başına hidâyete vesile ve medar olabilecek vasıftaki mübârek ashâbının hayatının incelenmesi ile ikmâl olunmalıdır. Şartların, zamanımız şartlarına yakınlığı sebebiyle millî tarihimizin gerçek kahramanlarının da elli yıldan beri yalan çamuruyla sıvanmaya çalışılan nûrânî çehreleri hakkıyla tanınmalıdır.

Bütün bu fikrî hazırlığın arkasından, islâmî harekette lider kadroya dâhil olacakların şu dört vasfı, -bugünün ölçülerine göre- ifrad sayılabilecek bir derecede hâiz bulunmaları da gerekir. Bunlar, ehemmiyet sıralarına göre şunlardır:

1- Cömertlik

2- Cesâret

3- Zekâ

4- Çalışkanlıktan ibârettir.

Bunları asgarî şart olarak hâiz olmak lâzım gelen İslâmcı hareketin lider kadrosunu bekleyen pek büyük hizmetler vardır!

TEFEKKÜR VE TEADDÎ MUVÂZENESİ

Her fiil ve hareket, nihâyet bir fikir ve düşüncenin eseridir. Bu bakımdan tefekkür, teaddîden (aksiyondan) hem evvel ve hem de ona fâiktir. Zira netice durumunda olan hareketin evsaf ve istikameti onu doğuran fikre bağlıdır. Bu yüzdendir ki, ferdî ve içtimâî hareketlerin yürüyüşüne müessir olmak ve onlara belli bir muhtevâ kazandırmak isteyenler, evvelemirde bunu temin edecek sistemli bir tefekküre muhtaçtırlar.

Hayatta bir kimsenin, hem fikir ve hem de hareket vâdisinin ikisinde birden hatırı sayılır bir seviyeyi hâiz bulunmasına nâdir rastlanır. Zira aralarında sebep-netice münâsebeti bulunan tefekkür ve teaddînin, gelişme ve gerçekleşme şartları birbirinden oldukça farklıdır. Gerçekten ilim ve tefekkür, herşeyden önce sükûnet ister. Onun doğuş şartlarının başında istikrar ve bunun neticesi olan rûhî, içtimâî muvâzene gelir. Teaddî yahud hareket ise, bu sükûneti -âdeta- ihlâle memurdur. Bu sebepledir ki, Garb lisanlarında insanları **"düşünce adamı"** ve **"hareket adamı"** olarak ikiye ayıran tâbirler mevcuddur. Bunlar, her iki vasfın birden kâmil mânâda iktisabının ve bir arada muhafaza edilmesinin imkânsızlığını demeyelim de ona yakın bir ölçüde güçlüğünü ortaya koyan bir gerçeğe parmak basmaktadırlar.

Diğer taraftan her hareket adamının -belli ölçüde- bir fikir adamı olmak mecbûriyeti de aşikârdır. Ancak, böyleleri, fikri ekseriyâ kendileri imâl ve inşa etmekten ziyâde, başkalarından sistemleştirilmiş bir sûrette alıp tatbik sahasına koyarlar. Dirayetlerini ise, kendilerine takdim edilen

fikirler arasında yaptıkları tercihlerle gösterirler. Bu gerçekler, Türkiye'miz şartları muvâcehesinde dikkate alındığında, ortaya şu neticeler çıkar:

Memleketimizi fiilî olarak allâmeler kurtaracak değildir. Böyleleri, ilmin tabiî bir neticesi olan sükûnet ve tevâzuları ile kendilerine mahsus huzurlu bir Dünya'da yaşarlar. Esâsen bunların yetişmesine müsâid bir zemin de henüz mevcud olmadığından, sayıları yok denecek kadar azdır. Binbir kargaşa içindeki cemiyetimizde gerçek ilim adamını yetiştirecek rûhî ve içtimâî muvâzene ile bunun tabiî bir neticesi olan sükûneti sağlamak, hayâtî bir ehemmiyeti hâizdir.

Her şeyden önce bunu gerçekleştirecek bir harekete ihtiyaç vardır. Hareket ise, tefekkür mahsûlü olduğuna göre, burada bir fâsid dâireye sürüklenmekten kurtulmak için hareket adamının, inandığı fikir sisteminin temel ölçülerini kavramasını kâfi addetmekten başka bir çare yoktur. Üstelik mevcud şartlar içerisinde bundan fazlasını gerçekleştirmek, esâsen mümkün de değildir. Fakat mümkün olsa da, gerekmez.

Mes'eleleri, mücerred fikir sahasında en ince teferruata kadar derinleştirmeye memur ulemânın yetişmesini güçleştiren şartları düzeltecek olanlar, sadece bu gibi, dâvânın temel esaslarını kavramakla iktifâ ederek fiilî harekete hasr-ı nefs edenler olacaktır. Şu kadar ki; bir hareket adamının sükûnete muhtaç olan ilim ve tefekküre alabildiğine dalmadan, temel esasları kavramasının mecbûrî, zarûrî ve hatta kâfi olduğunu kabul ve beyân etmemizden, cehâlete tâviz verdiğimiz mânâsı çıkarılmamalıdır. Zira bir hareket adamı için dâvâmn temel esaslarının kavranmasıyla iktifâ edişteki fiilî zarûret ve mecbûriyet aşikâr ise de, bunun **"kifâyet"**i biraz tavzih edilmedikçe yanlış anlaşılmaya

müsâiddir. Evet, onlar için bu kadarı kâfidir, zira daha fazlasına vakit ve rûhî istidad bulamazlar. Ancak, **"kifâyet"**i mevzuubahs olan bu **"temel esaslar"**ın şümûlü ve muhtevalarının tespiti, meselenin en nâzik noktasıdır.

Gerçekten bir fikir adamı için kavranması kâfi addedilecek bu temel esasların, dâvânın tahakkuk şans ve îcabı ile muvâzaneli olması şarttır. Yoksa mektebleri, ilmi değil cehli tescil eden bir şehâdetnâme (diploma) fabrikası hâline getirilmiş bulunan cemiyetimizdeki umûmî fikir seviyesi esas alınamaz. Dün, bir üniversite mezunu -mücerred üniversiteyi bitirmiş olmakla- mensup olduğu sahada âlim sayılacak derecede bilgi sahibi olarak yetişebiliyordu. Bugün, Türkiye'mizde, sadece fen sahasında Dünya'daki gelişmenin esintileriyle -belli ölçüde- bir terakkî kaydedilmiş olmakla beraber içtimâî ilimler üzerinde çalışanların seviyelerinde büyük bir gerileme görüldüğü kaabil-i inkâr değildir.

Bugünü yetmiş-seksen yıl evveli ile şöyle bir kıyasladığımızda, ortaya çıkan netice korkunçtur. Dünün münevveri, hangi ilim dalına mensup olursa olsun, kendisini din, tarih ve edebiyat sahalarında bugünkülerle kıyaslanamayacak derecede techiz eder ve bunu münevver olmanın tabiî bir şartı sayardı. Aksi hâlde kendisini içtimâî mevzûlarda fikir beyânına me'zun addetmezdi.

Bugünkü İslâmcı gençlik de, kendileri için ilim ve fikir seviyesi mevzuunda üzerine parmak bastığımız **"kifâyet"** derecesini, her gün biraz daha sığlaşmakta bulunan cemiyetimizdeki harc-ı âlem ölçülerle değil, dâvânın azamet ve îcâbına göre tesbit etmelidir. Bu bakımdan hiç olmazsa yetmiş-seksen yıl evveline kadar, yani inandığı sistemin millet mukadderâtı üzerindeki müessiriyetine kat'î bir sûrette nihâyet verildiği sıradaki münevverler derecesinde **"din"**,

“tarih” ve **“edebiyat”** sahalarında mâlûmat sahibi olmaya mecburdurlar. Bugünkü îcâp ve ihtiyaçlar kaale alındığında bunlara -sırf düşmana cevap vermek için bile olsa- bir de **“felsefe”** ve **“iktisad ilmi”**ni eklemek gerektir.

Bizce İslâmcı gencin bu din, tarih ve edebiyat sahalarında, aslında vasat derecede, fakat fikir muhtevası sığlaştırılmış nesline kıyâsen âlim sayılabilecek ve öyle telâkki edilebilecek bir seviyede mâlûmat sahibi olması gerekir. Bu müşterek din, tarih ve edebiyat irfanına damarlarındaki kan kadar muhtaçtır. Bu ihtiyacı gidermeden girişilecek teaddî yani fiilî hareket, cinnetten başka bir şey değildir.

İslâmcı bir gencin bugünün geçer silâhı olan **“kalem”** ve **“kelâm”**ı -dâvası için gerektiği ölçüde- dirâyetle kullanabilmesinin güzel ve san’atkârâne bir lisâna mâlikiyete bağlı bulunduğu keyfiyeti âşikârdır. Heyhât ki, mensub olduğu neslin mâruz kaldığı tahribat neticesinde en fazla ifsad ve idlâl edilen husus da budur. O hâlde İslâmcı bir gencin ilk vazifesi, derin tefekkür ve tahassüse imkân veren güzel Türkçe’yi, onun kadîm yazısı ve zengin ifâde kaabiliyeti ile dâvâsının emrinde kullanabilmektir. Ruhların, sonsuz hakikat ve inanma aşkını tatmine medar olan yegâne tefekkür sistemi İslâm’ın hakkıyla anlaşılması ve onun, tarihteki tatbikatından çıkarılmış müşahhas ibret levhalarına dikkat çekilebilmesi için bu keyfiyet, dâvâmızın bir numaralı emir ve icâbıdır. Bunları hall ü fasl etmeden harekete kalkışmak, tefekkür ve teaddî arasındaki muvâzane ihtiyacını kavramamak demektir ki, bu da yukarıda kaydettiğimiz gibi bilhassa **“bir nevî cinnet”** olan gençlikte **“cinnet içinde cinnet”** demektir!..

İLME RAĞBETSİZLİK

Hakkın irâdesini -beşerî plânda- hâkim kılmak sûretinde ifâde ve hülâsa edebileceğimiz aziz dâvâmızın en ehemmiyetli varlığı, gençliğimizdir. En güç mes'elemiz de, O'nu karşı karşıya bulunduğu târihî vazifeyi lâyıkıyla îfa edebilecek bir dirâyet ve liyâkatle teçhiz edebilmektir. Bu sebepledir ki, **"İslâmcı Gençlik"**in irşad ve îkazına husûsî bir ağırlık veriyoruz. Bunun pek çok sebebi vardır ki, bunların ekserisi, içinde bulunduğumuz gayr-i tabiî şartlardan doğmaktadır. Gerçekten, **"İslâmcı Gençlik"**in arz ettiği zaaflardan hemen hepsi de, bu kahrolası bâtıl düzenin eseridir. Ancak, **"vasıflı insan"** kendisine teklif ve telkin edilene hodbehod tâbî olmayandır. Her İslâmcı genç ise, memur bulunduğu vazife dolayısıyla **"vasıflı"**, hem de **"üstün vasıflı"** olmaya mecburdur. Çünkü dâvaların en azametli, fakat o nisbette güç olanını yüklenmiştir. Lâkin mâruz kalınan menfî tesirlerin anaforuna sürüklenilmeden, Hakk'ın irâdesini -beşerî plânda- kuvveden fiile çıkaracak üstün vasıflar nasıl kazanılabilir?! İşte bu eserimizin ana gâyesi, bu hayâtî ehemmiyeti hâiz suâle -mümkün olan- en doğru cevapları bulmak ve onları bekleyen gençlerimize takdim etmektir.

Gerçek mürebbîlerin (terbiyeci ve yol göstericilerin) vicdanlara ürküntü verecek derecede azaldığı şu **"fetret devri"**nde, bu hizmete kâmil bir liyâkat iddiasında değiliz. Fakat **"bir şeyin tamamı elde edilemiyorsa, elde edilebilenden de vazgeçmemek gereği"**ni ifade eden islâmî kaideye istinâden elden geleni yapmaya çalışıyoruz. Gerek yaşımız ve şahsî tecrübelerimiz ve gerekse gençlerimizle

yakın temaslarımız sayesinde İslâmcı Gençlik'in içinde bulunduğu şartlar ve husûsiyetleri İslâmî kaideler önünde muhakeme ve muhâsebe etmekten ibâret olan şu hizmetimizin ehemmiyetini -tahdis-i nimet kabilinden- ifâde etmekte mâzur olduğumuzu sanıyoruz. Bu vesile ile şu ikaz ve irşada muvaffakiyet ihsan eylediğinden dolayı Cenâb-ı Hakk'a hamd ederiz.

Hakîkaten, dâvâmızın en kıymetli varlığı, gençliğimizdir. Zira gençliği olmayan bir dâvânın, istikbâli yok demektir. Bu bakımdan bugün ülkemizde İslâmiyet kadar talihli ve bahtı açık bir başka dâvâ mevcud değildir. Fakat en güç mes'ele de yukarıda arz ve ifade eylediğimiz üzere gençlerimizin yüklenecekleri târihî hizmeti lâyıkı ile ifâ edebilecek liyakati kazanmalarını sağlamaktır. Bunun ilk şartı ise, **"ilmî kifâyet"**tir.

Böyle olduğu hâlde, bugün gençlerimiz dâvâlarının gerektirdiği **"ilmî kifâyet"**i iktisab etmelerini önleyen pek çok mâni ile kuşatılmış bulunmaktadır. Bu yazımızda işte, o mânilerin bir kısmı ile bunları bertaraf etmenin çareleri üzerinde duracağız.

Her şeyden önce şunu ifâde etmeliyiz ki, bir muhitte ilmin vücud bulabilmesi iki şarta bağlıdır: Bunlar, **"an'ane"** ile **"sükûnet"** ve **"istikrar"**dır.

Gerçekten an'anesiz ilim olmaz. Zira her ilmî başarı veya seviye, daha önceki nesillere âid bir **"ilim mîrâsı"** sayesinde gerçekleşebilir. Hâl böyleyken, ülkemizde yüzyılı aşkın bir zamandan beri, ilim, fesad ile mâlûl kılınmış ve onun müstakar an'ane ve müesseseleri -düşman vicdanlarının bile tasvib etmeyeceği bir tarzda- tahrip olunmuştur.

İlim iktisabı için gerekli olan ikinci şart ise, **"sükûnet"** ve **"istikrar"**dır. Tanzimatla başlayan içtimâî sapma ve sapıtma hareketi, gitgide o ölçüde acı meyvalar verme-

ye başlamıştır ki, bugün sath-ı vatan âdeta mütemâdî bir zelzeleye mâruz gibidir. Bâtıl ve materyalist telâkkiler ile onların mahsulü olan kıymet hükümlerinin revaç bulduğu cemiyetimizde en fârik vasıf, gerçek ilme rağbetsizliktir. Hele ilim nâmına güdümlü tellâllığı yapılan sapık fikirlerin anaforu!.. Asıl tehlike, çölde serap gibi ilim zannedilen ve kitaplardan televizyonlara kadar her vasıta ile revaç verilen binbir sapıklıktır.

Esâsen, bu psikolojik mânî bertaraf edilse bile, altından kalkılması pek güç diğer bir mâni mevcuttur ki, o da **"lisandaki anarşi"**dir. Hakîkaten sırf İslâm irfanı ile tarihî bağlarımızı koparmak maksadının eseri olan yazı değişikliğine ilâveten, dipdiri kelimeleri **"ırkçı"** bir telâkki ile nisyana terk eden **"boykot hareketi"** hiç bir seviyeli ilmî ve fikrî mes'elenin ortaya konulmasına imkân bırakmamıştır. Sârî bir hastalık hâline gelmiş olan ve temel görüş itibariyle, İslâm'a bağlı bulunanları dahî -maalesef- şümûlüne almış bulunan bu moda sapıklık yüzündendir ki, bugün İslâmcı genç, kendi dâvâsını bütün incelikleriyle ne anlamaya ve ne de anlatmaya muktedir olabilmektedir.

Diğer taraftan neşriyat sahasındaki mübâlâtsızlık da okumak isteyenin ciddî bir seçim yapmasını âdeta imkânsız kılmaktadır. Eskiden sırf bir ilim ve irfan hizmeti kabul edilen nâşirlik (yayıncılık) şimdi tam mânâsıyla bir ticâret mevzuu hâline gelmiştir. O kadar ki, farazâ bir demir tüccarı derecesinde dâvâ endişelerinden âzâde ve kültürsüz nâşirler türemiştir. Bunlar, neşredecekleri bir eserin mazarrat veya menfaatini değil, sadece melhuz ve muhtemel kârını hesab etmektedirler. Bu ölçüyle İslâm muhalledâtının (klâsiklerinin) bile sırf esere veya müellife âid şöhretten istifade için mes'uliyetsizce tertip ve neşredilmiş hatalı ve çoğu çirkin bir rekabete mevzû teşkil edecek tarzda müker-

rer nüshaları piyasayı doldurmuştur. Pek az istisnâsı ile, bu sakîm tutumu benimsemiş bulunan nâşirler, piyasayı kitaba boğmuş, fakat bu mebzuliyet, okuyucu için faydadan ziyade bir güçlük ve zarar âmili olmuştur. Yeni neşredilen kitaplara, onların müellif veya mütercimlerine itimat edilip edilemeyeceği yolunda her gün muhatab olduğumuz suâller, bizi -imkân nisbetinde- bunları tetkike ve binnetice arz eylediğimiz kanaate sevk eylemiştir.

Gençliğin ilim ve fikirden ziyâde hareket ve heyecana meyilli olan aslî tabiatı da, bütün bu âmillere eklenince ortaya dâvânın geleceği bakımından endişe verici bir **"ilme rağbetsizlik"** tablosu çıkarmaktadır.

Bazı gençlerimiz sanmaktadırlar ki, ilme rağbet etmelerini isteyişimiz, kendilerinin -an'anevî ölçülerimize göre- âlim sayılmalarını gerektirecek derecede okumaları mânâsınadır. Hayır!.. Bunu kendilerinden beklemiyoruz. Allâmeler, cemiyetimizin kurtuluşundan, sükûnet ve istikrarın avdetinden sonra vücud bulabilir. Bugün eski ulemâ ayarında insanları hayâl etmek bile imkânsızdır. Belki hilkat garîbesi sayılacak derecede farklı bir fıtrata sahib olanlar, istisnâî olarak çıkabilir. Bizim gençlerimizden istediğimiz ilme rağbet, dâvâlarını sevk ve idâreye kifayet edebilecek derecede esasları kavramaları mânâsınadır. Bu esaslarsa; din, tarih ve edebiyata mütealliktir.

"Din" dâvânın muhtevâsını, **"tarih"** esbab-ı mûcibesini, **"edebiyat"** ise, müdâfaa üslûbunun güzelliğini temin eder. Bunlar, zarûret miktarınca kazanılmadıkça, ortaya çıkmak, İslâm'ın şânına yakışmayacağı gibi neticenin de hüsranla sonuçlanması önlenemez.

Söylediklerimizi hülâseten maddeleştirelim:

1- İslâmcı Genç, her şeyden önce dâvâ ettiği İslâm irfanına eğilebilmelidir. Bununsa İslâm harflerini bilmeye

ve millî vicdanda asırlarca yoğrularak bütün dinî incelikleri ifâde kabiliyetini kazanmış olan kelimeleri tanımaya bağlı bulunduğu muhakkaktır.

2- Bir İslâmcı genç, önce İslâm'ı bizzat öğrenecek, sonra da hakkıyla yaşayacaktır. Ancak bundan sonradır ki; tebliği için ortaya çıkabilir. Bu tebliğ keyfiyeti, bütün millet efrâdını şümulüne alacak genişlikte gerçekleşmedikçe de, cebir ve şiddet yoluna aslâ başvurmayacaktır.

3- İslâmcı genç çok değil, fakat öz okuyacaktır. Eline aldığı bir kitap şâyet kendisinin yüklendiği vazifeyi hakkıyla îfâ etmesine medâr olacak bilgileri ihtiva ediyorsa, onu bir roman gibi değil, -âdetâ- içer gibi okuyacaktır.

4 - Mahdud, fakat seçkin kitaplardan aldığı temel bilgilerle sağlayacağı **"ilmî kifâyet"** ile **"hareket"** arasında zaman ve ağırlık itibariyle bir muvâzene kuracaktır ki, dirâyetini göstereceği asıl nokta da budur!..

ÂLEMŞÜMUL ALÂKA MECBÛRİYETİ

İslâm'ın en fârik (ayırdedici) vasıflarından biri de âlemşümûllüktür. Zira O'nun tebliğâtı, bütün beşeriyetedir. Bu sebepledir ki, topyekûn insanlık, bi'setinden (gönderilişinden) itibaren bütün zaman ve mekânlar boyunca sultayı nübüvveti altına havâle edilmiş bulunan Fahr-i Kâinat Efendimizin ümmetidir. O'nun mes'ud dâvetine icâbetle İslâm'ı kabul edenlere **"ümmet-i icâbe"**, etmeyenlere ise **"ümmet-i gayr-ı icâbe"** veya **"ümmet-i dâvet"** denilir.

Dâvâsını bir **"Dünya Görüşü"** hâlinde kavramak mevkî ve mecburiyetinde olan **"İslâmcı Gençlik"** mücâdelesini bütün beşeriyete şâmil bir platforma (zemine) oturtmakta geç kalmamalıdır. Uzak Şarktaki Çin'in Amerika kıtasındaki Küba'ya el atması, bir Dünya görüşünü takib ve dâva etmesinin tabiî bir neticesi değil midir? Bugün şu âlemşümul alâkanın pek çok misâli, gözlerimizin önünde cereyan edip durmaktadır. Bütün bunlar, bir Dünya görüşüne sahib olmanın doğurduğu neticelerdir.

Biliyoruz ki, komünizm de bir Dünya görüşüdür, demokrasi de!.. Zira Dünya görüşü, insan idraki için vârid-i hatır olabilecek (akla gelebilecek) bütün suâllere kendine mahsus birtakım temel umdelerle (prensiblerle) cevap verebilecek çaptaki telâkkilerdir. Burada mevzuubahs olan, cevapların hak veya bâtıl olması değil, kendi aralarında tezadsız bulunmaları ve şümûlüdür.

İslâm'ın, sâir Dünya görüşleri arasındaki mümtaz mevkii ve tek hak sistem oluşu, mevzuumuz hâricidir. Ancak her İslâmcı genç, bunu red ve cerhi imkânsız bir sûrette aklî ve ilmî delilleriyle kavramaya mecburdur.

Bu arada hatırlatılması gereken ehemmiyetli bir husus da, İslâm'da hâricî alâkanın **"en yakın"**dan başlaması gereğine âid umûmî kaidedir. İnsan fıtratının (yaradılışının) tabiî ve psikolojik (ruhî) bir temâyülünün kollanması ve kaale alınmasından doğan bu kaide, dâvânın cihan ufku çapında takibi için bir mâni teşkil etmez. Zira İslâm'ın bu husustaki emri, hâricî alâkanın yakınlarımıza **"tahsis"**i değil, sadece oradan başlatılmasıdır. Mârufu emredip münkerden nehyetmek veya mümkün olan muâvenette (yardımda) bulunmak gibi çeşitli sûretlerde tezahür eden bu **"hâricî alâka"**nın matlub olan kemâle ulaşmak üzere nihâî gâyeye yöneltilmesi, faaliyet sahasının **"cihan çapı"**nda genişletilmesini gerektirir.

Lâkin çoğu ecnebî lisân öğretmeyen maarif mekteblerinden yetişen İslâmcı gençler, kendilerini ihata eden millî ve mahallî şartların kabuğunu nasıl ve ne vâsıta ile kırıp da Dünya'ya bir panjur açmak imkânını elde edebileceklerdir?.. Üstelik mes'elenin bir de kanunî mevzuâtımızdaki -kaale alınmaması imkânsız- mânileri mevcuttur. İşte biz bu yazımızla genç İslâmcı kardeşlerimize bu iki hususu izah etmek istiyoruz.

Bir kere maârif mekteblerinin ecnebî lisân öğretmediği muhakkaktır. Hatta denilebilir ki; bu müesseseler, ecnebî lisân şöyle dursun, sağlam bir Türkçe dahî öğretememektedirler. Hâlbuki kendi ana lisanını mükemmel bir sûrette bilmeyenin, ecnebî bir dili lâyıkıyle kazanabilmesi mümkün değildir. Bugünkü maârif müesseselerimiz ise, -sâir içtimâî ilimler gibi- lisân bahsinde de gençlerimize gerekli vasfı kazandırmamaktadır!..

O derece ki, İmam-Hatib mekteblerimizi ve hatta İlâhiyat Fakülteleri'ni bitiren gençlerimizin, Kur'ân lisânı olan **"Arapça"**yı konuşabileceklerini ve birçok İslâmî in-

celikleri -kendi tabiî ıstılâhlarıyla- lâyıkıyla anlatabileceklerini sanmak bile imkânsızdır. Hâlbuki İslâmcı hareketin dört başı mâmur bir takipçisi olabilmek, sağlam bir İslâmî kültürle (irfanla) birlikte Arapça'yı ve Batı dillerinden de -hiç olmazsa- bir tekini mükemmel bir sûrette bilmeye bağlıdır. Ancak bunun, -şimdilik- bütün **İslâmcı** gençler tarafından gerçekleştirilmesini beklemiyoruz. Buna lüzum ve hatta imkân da mevcud değildir. Beynelmilel temasları kurabilecek ve yazıp çizerek, söyleyip anlatarak arkadaşlarına bu hususta rehberlik edebilecek **"lider vasıflı"** bir avuç insan -şimdilik- kâfîdir. Peki, şu anda bu **"bir avuç"** kılavuz insan var mıdır, yoksa nasıl meydana getirilebilir?

Hiç şüphesiz sistemli bir tâkib ve alâkanın eseri olmaksızın kendi kendine Avrupa'da tahsil gördüğü hâlde **"İslâmcı"** sayılabilecek vasıfta kardeşlerimiz mevcuddur. Fakat bunlar, hem kemmiyet ve hem de keyfiyet itibariyle sadra şifâ olacak bir durumda değildirler. O hâlde bunların eksikliklerini tamamlamak ve adetlerini çoğaltmak, cemaatimize düşen, vâcib ale'l-vâcib (vâcib üstüne vâcib) bir borçtur. Bunun için evlâdına sahib ve hâkim olabilecek bir kısım âilelerin, çocuklarını yabancı dil öğreten ecnebî mekteblere vermeleri gerekir. Hiç şüphesiz, sırf ihtiyaç nisbetindeki bir azınlık için tavsiyeye şâyân olan bu hareketin, tehlikeleri de yok değildir. Ancak kabul etmek gerekir ki, bugün çoğu kuruluş gayesini kaybederek bir nevî ticâret vâsıtası hâline gelmiş bulunan ecnebî mekteblerde okuyacak çocuklarımızı korumak, onların maarif mekteblerindeki kardeşlerini korumaktan daha güç değildir. Bu acı gerçek karşısında, İslâmî hareketin beynelmilel bir vasatta takibini sağlamak üzere sıyânetlerini temin şartıyla ihtiyaca kifâyet edecek miktarda gencimizin ecnebî mekteblere verilmesi gerekmektedir.

Buna ilâveten bilhassa İmam Hatib Liseleri ve İlâhiyat Fakülteleri'ni bitiren kardeşlerimizin, çeşitli sahalarda doktora (ihtisas) yapmak üzere -bir kere dâvâ şuurunu kazandıktan sonra- çeşitli Batı ülkelerine gönderilmeleri lâzımdır. Bunların buralarda bozulabileceklerine kolay kolay ihtimâl verilemez. Üstelik bunlar, Avrupa'daki işçi kardeşlerimize de faydalı olabilecekleri gibi, oraya hiç bir şeyden haberi olmaksızın bomboş gitmiş bulunan bazı talebe kardeşlerimizin hidâyetlerine de vesîle olabilirler. Zira bugün Batı'da -bilhassa talebeler arasında- takdire şâyân derecede islâmî faaliyetler mevcuddur. Bu faaliyetler sâyesinde hakayık-ı Muhammediye'ye (islâmî gerçeklere) meclûb (tutkun) kılınmış olan pek çok tanıdığımız genç vardır.

Diğer taraftan bir ecnebî mektebi bitirerek Batı dillerinden herhangi bir veya ikisini, Türkiye'de öğrenmiş kardeşlerimizin de, üniversite tahsillerini İslâm ülkelerinde ve İslâmî mevzûlarda yapmalarını sağlamak gerektir. Bu takdirde **"zülcenâheyn"** yani iki kanatlı, iki taraflı olacaklardır ki, asıl muhtaç bulunduğumuz ve eksikliğini çektiğimiz gençler bu vasıfta olanlardır.

İslâmcı hareketin âlemşümul bir karakter kazanması hususunda pek çok kanunî mânî mevcuddur. Fakat Türkiye sür'atle değişmektedir. Dün **"İslâm Konferansı"**na müşâhid göndermekten çekinen ve bunu mevzuâtına aykırı telâkkî eden Türkiye, bugün o konferansın resmen bir âzâsıdır. **"Dünya İslâm Gençlik Teşkilâtı"** adıyla bir teşkilât kurulmuştur. Bu teşkilât, geçen yılki (1978) kongresini Türkiye'de akdetmiş ve bu kongredeki söz ve hareketler, hiç bir adlî ta'kibâta mevzû teşkil etmemiştir. Aynı şekilde Avrupa ve Amerika'da UMSO ve FOSİS gibi bütün Batı Âlemi'ne şâmil bir islâmî faaliyet içinde olan gençlik teşekkülleri mevcuddur. Bunlarda vazife gören İslâmcı genç-

lerin bir kısmı da bizim ülkemizin çocuklarıdır.

İslâm'ın, bütün Dünya'da mâruz kaldığı güçlüklerle kaydettiği terakkileri zamanında ve mükemmel bir sûrette takib etmek ve bunlara -imkân nisbetinde- müessir olmak, bizim İslâmcı Gençliğimizin başta gelen vazifelerinden birisidir. Bu vazifenin hakkıyla îfâsı için gerekeni yapmakta gecikmemeliyiz. Aksi hâlde dâvânın âlemşümul karakterine uymayan bir pasiflik ve mekân darlığı içinde mahpus kalmış oluruz.

Şu hâle nazaran İslâmcı Gençliğimiz **"Âlemşümûl bir alâka te'sis etmek"** ve terakkî eden nakil ve muhâbere vâsıtaları yüzünden küçülmüş bulunan Dünyamızda, dâvasını beynelmilel bir platforma oturtmak mecbûriyetindedir. Haber kaynaklarının ekseriyeti Yahudi kontrolü altında bulunduğu zamanımızda, sâir İslâm ülkeleri ve Batı'daki islâmî hareketlere bir panjur açmakta ve onlarla temasa geçmekte geç kalmamalıyız!.. Hele **"bilgisayar"**ın keşfi ve Âlemşümul bir **"internet ağı"** ortaya çıktıktan sonra!..

AKIL VE HİS MUVÂZENESİ

İslâmcı Gençliğin kendisinden beklenen âlemşümûl harekâtı gerçekleştirebilmesinin temel şartlarından biri de **"tefekkür"** ve **"tahassüs"**ten hiç birine gerektiğinden fazla bir ağırlık vermeyerek, bunlar arasında ideal bir âhenk ve muvâzenenin kurulmasıdır. Bunu sağlamak, -çoğu kere- insanın kendi mîzacı ve fıtrî husûsiyetlerine karşı çetin bir mücâdele vermesini gerektirdiğinden, son derece güçtür. Fakat elde edilecek neticenin başarı üzerindeki müessiriyeti hesaba katılırsa, bu uğurda her güçlüğü iktihâm etmenin (göğüslemenin) lüzûm ve ehemmiyeti kolayca anlaşılabilir.

İslâm Dünya Görüşü'nün fârik (ayırdedici) vasıflarından biri de **"realizm"**, yani gerçekçiliktir. O'nun fıtrî ve tabiî bir din olmasından doğan bu keyfiyet, **"akıl"**a büyük bir ehemmiyet afv edilmesini zarûrî kılmıştır. Emir ve nehiylerin (yasakların) hikmetleri, maslahata (hâlin îcâbına) uygunlukları, eşyânın (varlıkların) husûsiyetleri ve dinin lüzûmu hep akıl sayesinde kavranabilir. Bu yüzdendir ki, dînen mes'ul ve mükellef olmak âkil (akıl sahibi) bulunmakla meşrut (şartlı) kılınmış ve **"Aklı olmayanın dîni yoktur."** buyrulmuştur. Kur'ân-ı Kerîm'de birçok kereler **"yâ ulû'l-elbâb"**, yani **"Ey akıl sahipleri!.."** diye bir hitabın mevcûdiyeti de, hep bu hikmete mebnîdir. Fakat İslâm'da akla atfedilen bu ehemmiyet, hududsuz değildir. Bu yüzdendir ki; İslâm, realist bir sistem olması itibariyle aklı tahsîn (beğenme) ve takdir ederken, bu tahsîn ve takdirine rağmen onun selâhiyet ve iktidârını mahdud kabul etmiştir. O'nun için İslâm realist bir sistemdir, diyebiliriz de, O'nun **"ras-**

yonalist" olduğunu söyleyemeyiz. Zira rasyonalizm, akla hududsuz bir kuvvet ve iktidar izâfe eder. İslâm ise, akla büyük bir ehemmiyet atfetmekle beraber onu **"nâkıs"**, yani idrâk olunacak gerçekler karşısında kifâyetsiz kabul eder.

Aynı şekilde **"hayal"** ve **"his"**se de İslâm'da hududları belli bir değer ve yer verilmiştir. Muhayyile zâtı gâib, fakat eserleri meşhud olan Cenâb-ı Hakk'ı bilmemizi, bulmamızı ve O'nu alâ-kaderi'l-imkân, yani imkân nisbetinde kavramamızı temin eder. Bu yolda akılla başlayan faaliyet, lâzım, fakat kâfî değildir. Zira dinin amelî ve içtimâî kaidelerinin faydalarıyla onların hikmetlerini akıl yoluyla kavramak mümkünse de mes'ele, dinin yüce metafizik (fizik ötesi) gerçeklerine dayanınca, akıl, bu noktada yaya kalmaya mahkûmdur. Buradan itibaren menzil-i maksûda doğru hayal ve hissin seyyal (akıcı) kanatlarıyla yol almaktan başka çare yoktur.

Ancak bu vâdide de rehbersiz hareket, son derecede tehlikelidir. Nasıl ki, dinin zâhirine ve O'nun amelî kaidelerine âid hikmetleri kavramak için son derece lüzumlu olan akıl, ilmî çalışmalarla sâlim bir mecraa oturtulamadığı takdirde ters çalışan bir dişli gibi matlûbun aksine netice verirse, hayal ve his de, aynen onun gibidir. Mânevî bir terbiye altında geliştirilmedikçe, onunla da istenilen neticeyi elde etmek mümkün değildir. Bu hususta evvelce **"Mürebbî İhtiyacı"** üzerinde söylediklerimiz hatırlanırsa, bir mü'minin metafizik dînî gerçekleri kavramak hususunda fıtrî ve tabiî sermayesi olan hayal ve hissin, bir büyük mürşidin terbiyesinde gerekli kıvama getirilmesinin lüzûmu kendiliğinden ortaya çıkar.

Şu hâle nazaran, mü'minin yürüyeceği yolun bir kısmı, vahye dayanan ilimle terbiye edilmiş akıl ve mantık vasıtasıyla aydınlatılır. Mütebâkî kısım ise, mürşid-i kâmilin

mahsus terbiyesiyle vasıflandırılmış hayal ve hisler sayesinde kat' edilebilir. Kâmil mü'minler, ancak bu derecâttan geçebilenlerdir.

Bununla beraber, mü'minler akılla yürüdükleri ibtidâî yollarda bile hayal ve hissin refâkatine muhtaçtırlar. Zira katı akıl, hâdiseleri soğuk ve ürkütücü bir muhtevâ ile takdim eder. Bilhassa fetret zamanlarında aklın raporları, irâdeye bir donukluk ve tutukluk îrâs eder. Bu hâl, hiç şüphesiz cesâret kırıcı olur. Vazîfenin ağırlığı, şartların güçlüğü karşısında, insanı hareketsiz kılması veya bir kenara çekilmeye zorlaması çok mümkün ve muhtemel olan bu keyfiyet karşısında hayal ve hissin sıcak ve yumuşak iklimine iltica şarttır. Bu yüzden bir neşve-i sûfiyyenin desteği, Cenâb-ı Hakk'ın kaderine teslimiyeti ve O'nun yüce rahmetine âid ümidleri takviye edeceği için irâdelere ârız olması muhtemel tutukluğu izâle edicidir.

Demek ki; bir İslâm savaşçısı yolunu daha başlangıçtan itibaren -aklî ve zâhirî mu'talar (doneler) kadar bir mübârek zâtın nefhası ile doldurulmuş gönlün rehberliğinde yürürse-, ye'se kapılmaktan ve hareketsiz kalmaktan kolayca kurtulabilir.

İnsanlar, babalarının sulbü ve analarının sütü ile nutfe hâlinden îtibaren şartlanmaya başlarlar. Bu şartlanmada, hâfızanın bir fotoğraf galerisi gibi mahfûzu olan tablolar başta gelir. Çocuk yaştan itibaren gözün gördüğü her şeyin, ruh, karakter ve hatta irâde üzerinde belli bir tesiri vardır. İnsan şahsiyeti, bu tesirlerin muhassalasıdır ki, bunların çoğu gayr-ı meş'ur (idrak edilmemiş, şuuruna erilmemiş)dur. Psikologların **"şuur altı"** dedikleri bu tesirler dünyasında, görülen manzaraların, duyulan seslerin müstesnâ bir ağırlığı vardır. Kundaktaki bir çocuğun evinde okunan Kur'ân-ı Kerîm'i dinlemesinden, daha emîn bir tâbirle söylemek ge-

rekirse, onu duymasından tutunuz da, mestûre anasını namaz kılarken temâşâ etmesine kadar, henüz kâmil bir îzahı ortaya konulamamış bulunan birtakım tesirlerin şahsiyet üzerinde rol oynadığı muhakkaktır. Bunun aksi de vâriddir. İçinde daima ana-babanın kavgası eksik olmayan bir yuvada hayata gözlerini açmış bulunan bir çocuğun, bu hâl, hâlet-i rûhiyesinde birtakım bozukluklara yol açabilir.

Burada kısaca temas ettiğimiz bu keyfiyet, o derece ehemmiyetlidir ki, âdemoğlunun ana rahmine düştüğü anda, sebeb-i hayatı olan ebeveyninin o ândaki hâlet-i rûhiyesi bile karakter üzerinde belli bir tesire mâliktir. Gerçekten bir âilede, ilk çocuğun müeddeb ve mahcup, sonuncunun ise, kardeşler arasında en serbest ve açıkgöz oluşu, karı-koca arasındaki münâsebetlerin neticesidir. İlk çocuğu kazandıkları ânda umûmiyetle birbirlerine karşı hayalı bulunmaları, daha sonraları ise, yüz-göz olmalarının eseri olan şu keyfiyet, insan şahsiyetinde -belli belirsiz- nâmütenâhî müessirin varlığını kabul etmemizi zarûrî kılar. Yüce dinimizde, gözlerin ve sâir âzânın haramdan korunması hususundaki sıkı tenbihlerin hikmetlerinden biri de, bu olsa gerektir.

Bir ferdin, ana-babasmdan verâset yoluyla alacağı ve gerek zaman ve gerekse mekân îtibariyle hayata başladığı içtimâî muhitten mâruz kalacağı gizli ve âşikâr tesirlerin, hemen hepsi ilâhî kader ve kazâ neticesidir. Bununla beraber, ferdin irâdesi dışında ortaya çıkan bu tesirlerin muhassalası üzerinde belli bir ölçüde müessir olmak imkânı da yok değildir. Ferdin hilkaten irâde ve bir temyiz kudreti ile techiz kılınması, onun mes'uliyetinin kaynağını teşkil eder. Üstelik Cenâb-ı Hak, bütün beşeriyete enbiyânın yol göstericiliği ile de yardımda bulunmuş ve bu yardımın **"el-ulemâ' veresetü'l-enbiyâ"** olan âlimler ve zâhidler ile ilânihâye teselsülünü lütfetmiştir. İşte bu yüzdendir ki, lügat-

larımızda **"terbiye"** diye bir kelime mevcuddur.

Şu hâle nazaran babaların sulbü ve anaların sütü ile başlayarak meşhud veya gayr-ı meşhud nâmütenâhî müessirle hayat boyunca şartlandırılan insanoğlunun, kendi irâdesi ile bu şartlandırılmaya -belli ölçüde- müdâhalesi mümkün demektir. Bu imkânı kullanarak yapılacak ilk iş, akıl ve hisleri sâlim bir mecraa oturtmak ve bunlar arasında gerekli âhengi kurmaktır. Zira akıl, hemen dâima nefse dönüktür. Bu bakımdan insanoğluna menfaat hesabı yaptırır. Hâlbuki kâmil îmân, korku ve menfaatin üstüne çıkmakla kazanılır. O korku ki, temeli bir menfaatin korunmasına dayanmaktadır.

Bir İslâm savaşçısı da, kâmil bir îmân sahibi olmaya, binâenaleyh hayatını korku ve menfaatin üstünde yaşamaya mecburdur. Bu ise, dînin zâhire müteallik emirlerindeki hikmetleri kavramakta kullandığı aklı terbiye etmesi ve onu ürkütücü bir katılık ve menfaatçiliğe sevk edici olmaktan çıkarmak üzere, yumuşak hayal ve hislerle aşılamasına bağlıdır. Bu muvâzeneyi kuramayanlar, ya menfaatten başka bir hesaba meyli olmayan **"yahudi tüccarı"** veyahud da gerçeklerden habersiz sırf hayallerle meşgul **"Aynaroz Papazı"** üslûbuna sürüklenmekten kurtulamazlar. Sırf akla veya sırf hisse tâbî olanların, beşerî ve içtimaî plânda hatırı sayılır bir eser ortaya koydukları görülmemiştir. Böyle bir hata, mutlak muvaffakıyetsizlik dâvet eder ki, bir İslâmcı Genç, İslâm'ın şu yeniden diriliş mevsiminde bu hatadan korunamazsa; şahsî muvaffakiyetsizliği ile, Âlemşümûl bir alâka içinde bulunan dâvâya, dolayısıyla bütün Müslümanlara zarar vermiş olur.

Demek ki, muvaffakiyetin belli başlı şartlarından biri de, **"akıl ve his muvâzenesi"**dir. Bu muvâzeneyi, lâyıkı veçhile kurabilmeyi önleyen engellerden gâfil değiliz. An-

cak İslâm'da, **"Her güçlüğün bir kolaylığı, muhakkak bir kolaylığı bulunduğu"** umûmî kaidesine istinâden çareler aramaktan geri durmamalıdır. Bugünkü ve her günkü en müessir çâre, bir mübârek el ve eteği yakalamaktır. Zira yolları binbir harâmînin çoktan kesmiş bulunduğu şu devirde, rehbersiz hareket, mutlaka hüsranı mûcib olacaktır!.

MESLEK SEÇİMİNİN TESÂDÜFE TERK EDİLMİŞ OLMASINDAKİ VAHAMET

Bütün içtimâî sistemler, **"insan"** içindir. İnsanın saâdet ve selâmeti için!.. Beşerî sistemler, bu saâdet ve selâmeti, sırf Dünya hayatı çerçevesinde gâye ittihaz ederken, İslâm **"saâdet-i dâreyn"** yani iki âlemin saâdeti ölçüsünü getirmiş ve beşerin ufkunu genişletmiştir. O, insanı **"ruh"** ve **"beden"**den ibâret bir vahdet hâlinde telâkki eden düalist (ikici) bir sistem olması îtibariyle de tek ve eşsizdir.

Gerçekten İslâm, âdemoğluna saâdet bahşetmek iddiasıyla ortaya konulan bütün içtimâî doktrinler arasında, mümtaz (seçkin) bir mevkie sahiptir. Zira kâbına varılmaz yücelikteki islâmî hükümler, insanın gizli ve âşikâr bütün husûsiyetleri hakkındaki mutlak bilgiye istinâden vaz' olunmuştur. Kim, beşerî gerçekleri, yaratıcı kadar bilebilir ki, aksi mümkün olabilsin!?

İslâmî hüküm ve kaidelerin -emir ve nehiy (yasak) olarak- insanı tevcih eylediği (yöneltti̇ği) nihâî gâye ise, **"rızâ-yı ilâhiye"**dir. Bunun vasıtaları da, **"saâdet-i dâreyn"**i kazandıran tekmil amellerdir. Bu amellerin bazıları farz ibâdetler gibi herkese âid mükellefiyetler hâlinde emredilmiş, diğer bir kısmı ise, çeşitli mizaç ve husûsiyet sahiplerine havâle edilmiştir.

Bilindiği üzere, Rabbin yeryüzünde kendisine bir **"halîfe"** olmak üzere **"ahsen-i takvîm"** sırrına mazhar kılarak yarattığı insan, nefsinde bütün esmâ-yı ilâhiyeyi cem' etmiş olmasıyla varlıklar arasında istisnâî bir mevkie sâhiptir. Onun **"eşref-i mahlûkât"**, yani varlıkların en şereflisi sayılmasının temel sebebi de budur.

Fakat ilâhî sıfatların hepsi de kendisinde mütecellî bulunan âdemoğlunun ferdden ferde nâmütenâhî mîzaç ve husûsiyet farklılıkları gösterdiği mâlûmdur. Bu farklılık, mutlak muhtevasıyla ancak **"Rabbü'l-Âlemîn"**de bulunan ilâhî sıfatların tecellisinde galebe hangi **"esmâ"**da ise, mizaç ve husûsiyette o ağır basmaktadır.

İşte saâdet-i dâreyni kazanmaya medâr olan amellerden, herkesin mes'ul ve mükellef bulunduğu **"farzlar"** dışında kalanlar, tamamen sübjektif (enfüsî) mizaç ve husûsiyetlere göre tercih edilmek üzere beşerî irâde ve ihtiyara bırakılmıştır. Bunlar arasında helâl rızık te'minine ve içtimâî farklılaşmada mahsus bir vazîfe îfâsına medâr olan **"meslek"**ler başta gelir. Lâkin insan hakkındaki islâmî ve tasavvufî gerçeklere dikkat edilince görülür ki, hayatta başarılı olmak için meslek seçiminde şahsî mizaç ve husûsiyetlere muvâzi bir yol tutulmak lâzım gelir. Ancak bu takdirdedir ki, matlub olan azamî muvaffakiyet gerçekleşebilir.

Hâl böyleyken Türkiye'mizde meslek seçimi tamamen tesadüflere veya temeli birtakım bâtıl umdelere dayanan içtimâî şartlandırılmalara terk edilmiş bulunmaktadır. Eskiden bir büyük zâta intisab için gidenlerin bir kısmına, o zâtın tasavvufî mesleki ile müracaatçının mizacı arasında keşfen sâbit olan mugâyeret sebebiyle istediği ders verilmez ve o zât başka bir mürşide gönderilirdi. Hiç şüphesiz insanların mîzaçlarına uygun bir mânevî terbiye yoluna girmelerine imkân vermek üzere çeşitlendirilmiş bulunan **"tarikat"**lerde dikkate alınan bu istikametlendiriliş, meslek seçimlerinde de büyük bir ehemmiyet taşımaktadır.

Ne yazık ki, umûmiyetle materyalist telâkkilerin tesiri altında bulunan cemiyetimizde islâmî mücâdele için bir kıymet ve kaabiliyet sahibi olabilecek gençlerimizin pek

çoğu, daha çocukluklarından îtibaren bol para getirebilecek olan mesleklere imâle edilmekte ve öylece şartlandırmaktadırlar. Âileden başlayan bu menfî tesir, bütün hayat ve faaliyetini islâmî telkin ve irşada tahsis etmesi mümkün olan pek çok gencimizin kendi mizaçlarına mugâyir bir yol tutarak hayatları boyunca ya bedbaht olmalarına veyahud da içlerindeki aslî cevheri gün ışığına çıkaramadan kaybolup gitmelerine sebep olmaktadır.

Bu demek değildir ki; islâmî mücâdele için sadece muayyen mesleklerde faydalı olmak mümkündür. Hayır, her meslekte islâmî ölçülere riâyet, İslâm'ı yaşama ve O'nun istikbali için faydalı olma imkânı mevcuddur. Ancak bu imkân, her meslekte aynı değildir. Bir matematik hocası, ne kadar kendisini zorlarsa zorlasın, islâmî tehassüs ve tefekkürü telkin için, bilfarz bir tarih veya edebiyat muallimi kadar imkân ve fırsat bulamaz. Çünkü bazı meslekler, İslâm ile daha ziyâde haşır neşirdir. Rûhî vecd ve selîm muhâkemeye sahip gençlerimizin ihtiyacı karşılayacak derecede islâmî telkine medar olacak mesleklere girmeleri, **"beşerî plânlama"**da her şeyden önce nazar-ı itibara alınması gereken bir husustur. Ancak bu yapıldıktan sonradır ki; artanları islâmî telkine daha az müsait mesleklere sevk etmekte bir mahzur bulunmayabilir.

Hâlbuki memleketimizde umûmiyetle bol para getiren mesleklere hücûm fazladır. Bu, beşerî bir plânlamanın mevcud olmamasından ve cemiyetimizin belli ölçüde materyalist görüşlerle şartlandırılmış bulunmasından doğmaktadır. Bugün Hollanda gibi ileri ziraat memleketlerinde hiç kimse sahib olduğu toprağa bile istediği ekini ekemez ve zirâî plânlamanın emrettiği mahsûlü yetiştirmekle mükellef tutulur. Hâl böyleyken Türkiye'mizde zirâî plânlama şöyle dursun, ciddî bir beşerî plânlama bile mevcud değildir. An-

cak bundan doğan vehâmet korkunçtur!..

Bugün Türkiye'mizde îmânlı münevverlerin ekseriyetle fennî mesleklere mensup insanlar arasında bulunması, arz edilen sebeplerin ortaya çıkardığı bir netice ise de bunda tasarruf-i ilâhiye ile meydana gelmiş bir **"ihkak-ı hak"** yani hakkın yerine konması keyfiyeti mevcuddur. Zira Avrupa'da bir Sanayi İnkılâbı'nın vücud bulmasıyla devletimizin bu harekete zamanında ve gerektiği şekilde ayak uyduramamasının neticesi olarak ortaya çıkan korkunç bir **"aşağılık duygusu"**nun kusturduğu ilk hezeyan, İslâm'ın muvâfık-ı fen olmadığı veyahud da bu yüce sistem ile maddî terakkînin mümkün bulunmadığı iddiâsı olmuştur.

Kadercilik ve kanaatkârlığı ihtivâ etmesi dolayısıyla, İslâm'a bağlı kalındığı takdirde, smâî ve iktisâdî hamleleri gerçekleştirmenin mümkün olmadığı yolunda, mâzisi yüzyılı aşkın sapık bir telkin birçok gençlerimizin fikir muhtevâlarını -belli ölçüde- çoktan sakatlamış bulunmaktayken, Rabbin müstesnâ lütuf ve himâyesine mazhar olan bir kısım gençlerimiz, bu sapık telâkkiyi fiilen nakzetmek (çürütmek) üzere hem fen tahsili yapmış ve hem de îmânlı kalabilmiştir.

İbrahim -aleyhisselâm-'ı maddî ateşler içinde yakmayıp o cehennemi gülistana çeviren Cenâb-ı Hak, asrımızda ortaya çıkan mânevî yangınları da benzer bir tasarrufla -bir kısım fen tahsil eden îmanlı gençlerimiz için- İslâm düşmanlarına susturucu bir cevap teşkil edecek şekilde zararsız bir hâle getirmiştir. Bu yüzdendir ki, sanayileşmek ve kalkınmak iddiasında bulunan İslâm düşmanları, elli yıldan beri bu vâdide arpa boyu bir mesâfe kat edememişken, memleketin îmanlı çocuklarının idârede söz ve rey sahibi olmalarıyla, Türkiye'miz büyük bir maddî gelişmeye namzet hâle gelebilmiştir.

Avrupa'nın teknik terakkisi yerine, ülkemize onun tiksindirici sefâhetini getiren bu sarhoş kafaların -hiç olmazsa bir kısmının- yerini secdeli alınlar almaya başlayınca halkımız **"ağır sanâyi"** ve **"harb sanâyii"** gibi temel kalkınma mefhumlarını işitmeye başlamıştır.

Bununla beraber, tekniğin islâmî mücâdeleye doğrudan doğruya temas ve alâkası zayıf bulunduğundan, İslâmcı Gençler tarafından evvelemirde mânevî ilimlere âid mesleklerin işgal edilmesi gerekmektedir. Zira bir yol veya fabrikayı, -bir müddet için- ecnebî bir mühendise yaptırmak da mümkündür. Fakat bir tarih veya edebiyat muallimliğini, bir saat bile rûhumuza yabancı bir kimseye terk ve havâle etmek tecviz olunamaz!.. Hâl böyleyken her türlü telkine müsâid mesleklerin -başta muallimlik olmak üzere- İslâmcı Gençler tarafından iltifat ve îtibara mazhar kılınmaması, saymakla bitmez zarar ve felâketlere sebep olmaktadır.

Vaktiyle üniversitelerimiz, imtihansız talebe alırlardı. O zaman bile rağbet daha ziyâde bol para kazandıran, fennî mesleklere idi. Bugün sözde bir imtihan yapılmakta ve puan sistemi tatbik olunmaktadır. Fakat dikkat edilirse, yüksek puan alan gençler, yine teknik tahsile kabul edilmektedir. Bunun mânâsı, zeki ve kabiliyetli gençlerimizin evveliyetle fen sahasında istihdam edilmeleridir.

Mânevî meslekler ise, derece derece daha az puan alanlara kalmaktadır. Zaten bugünkü gayr-ı millî maâriften bundan başka bir şey de beklenilemez. O, daima millî ve dînî menfaatlerin emrettiğinin aksini yapagelmiştir. Bu yanlışı düzeltmek, İslâmcı Gençler'in ancak kendi irâde ve ihtiyarları sayesinde mümkündür. Bugün hukuk fakültesi binâsı ve dershâneleri geniş olduğundan oraya, ihtiyaçtan fazla talebe alan bir maârif zihniyetinden gerçek bir ölçüyle hareket etmesi beklenilemez. Sadece İstanbul'da on bin

avukat mevcudken, bütün Türkiye'de ancak on tane petrol mühendisinin bulunması, bu sistemin kendi içinde de tezatlı olduğunu isbata yetmez mi?!

Zira fen sahasında da, bazı mesleklerin -velev muvakkat bir zaman içinde de olsa- ecnebîlere bırakılması câiz değildir. Nasıl ki, eczacılık veya doktorluk yapmak için Türk vatandaşı olmak şartı aranıyor ve bu meslekler yabancılara yaptırılmıyor ise, diğer bazı meslekler de aynen onun gibidir. Toprak altı zenginliklerimizi bulup çıkarmak da ancak vatansever ve îmânlı insanlara havâle edilebilir. Her şeyden önce maddeye îtibar eden bâtıl düzen taraftarlarının şu kadarını olsun düşünemeyerek fennî meslekler içinde dahî birtakım takdim ve te'hirlere yer vermemeleri, onlardan gençlerimizin meslekî istikametlendirilişlerinde din ve devletin menfaatlerinin îcâbına göre hareket etmelerini beklememizi imkânsız kılar. O hâlde şu iş, İslâmcı Gençler'imizin kendilerine ve onları İslâmî telkinlerle besleyen mahdud sayıdaki **"mürebbî"** ve **"mürşid"**lere kalmaktadır.

Meslek hayatında bir hayli ilerledikten sonra iç dünyası ve mîzacının isyanı ile karşılaşmak istemeyen İslâmcı Gençler, -mevcud menfî şartlara rağmen- meslek seçmek ânında kendilerini iyice tahlil edip, hangi meslekte İslâm'a daha fazla faydalı olacaklarının hesabını yapmaya mecburdurlar. Bu noktadaki hata, onların bütün hayatlarına te'sir eder. Üstelik bu hayatı, Dünya ve Ukbâ çerçevesi içinde düşünmek lâzımdır!..

NEFSİ KURBAN ETMEK MECBURİYETİ

Bir muvaffakiyetin şeref ve ehemmiyeti, onu gerçekleştirmek için aşılan mâniler nisbetindedir. Ancak elde edilen neticeye, onun uğrunda katlanılan meşakkat derecesinde kıymet vermek -beşerî plânda- hemen dâima enfüsî (sübjektif)'dir. Zira bir şeye umûm nazarında atfedilen değer üzerinde **"nedret"** ve **"faydalılık"** gibi büsbütün başka âfâkî (objektif) hususların da rol oynadığı muhakkaktır.

Mes'ele müşahhas bir hâle konulmak istenirse, denilebilir ki, meselâ bir kimse, hiç zahmet çekmeden bir küp altın bulsa, o altınların piyasa kıymeti, hiç bir zaman sahibinin emek ve meşakkati nisbetine inmez. Aksine bir balıkçı, sabahtan akşama kadar kürek çekip denizde kalmasına rağmen, sadece küçücük bir balık tutsa, o balık da alıcılar nezdinde kendisinin emeği nisbetinde bir kıymeti hâiz olmaz!..

Bununla beraber, sarf edilen emek ve katlanılan meşakkat ile elde edilecek netice arasında mutlak bir muvâzîlik bulunan haller de yok değildir. Bunların başında bir işi, muayyen bir mükâfat ve karşılık vaad ve taahhüd ederek yaptırmak gelir. Çocuğuna bisiklet almayı vaad eden bir baba, ona sınıfını geçmesi veyahud da mektebini bitirmesini şart koşar. Bu misalde görüldüğü gibi **"külfet"** ve **"mükâfat"** arasındaki nisbet ve müvâzilikte de yine birtakım enfüsî (sübjektif) hususlar rol oynar. Şöyle ki, imkânları mahdud olan bir baba, bisikleti, ancak mekteb bitirmek mukabilinde taahhüt edebilirken, varlıklı olanı bunu sınıf geçme mukabilinde mevzuubahs edebilir. Hattâ -durumuna göre- belki de **"bisiklet"** değil de, bir **"otomobil"** veya o değerde di-

ğer bir eşya alabileceğini söyleyebilir. Ama hiç bir zaman kendisi için bir kıymet ifade eden ve belli bir fedakârlığı gerektiren bir mükâfatı, çocuğuna etrafta başıboş dolaşması karşılığında vermez veya vermek vaadinde bulunmaz!..

Demek ki, **"emek"** ve **"mükâfat"** arasında hesaba katılması gereken bazı enfüsî müessirlere rağmen -az çok-âfâkî (objektif) bir muvâzîlik ve nisbet vardır. Burada asıl ehemmiyet taşıyan nokta, bir külfet tahmil edenin bunun mukabilinde vaad ve ikramının kendi zenginliği nisbetinde büyük olmasıdır. **"Külfet"** ve **"mükâfat"** arasındaki muvâzîliğin mutlak dengesini, ikram edilen lehine olarak bozan da işte külfet yükleyenin bu zenginliğidir.

Şu vâkıanın ışığı altında Allah ile kul arasındaki münâsebetler tahlil edilirse, görülür ki kula **"cennet"** ve **"cemâlullâh"** vaad olunmuştur. Cennet, Rabb'in, beşer idrakine yaklaştırmak üzere içinde ırmaklar akan yemyeşil bağlar, bahçeler hâlinde vasfettiği, sâkinlerinin her arzularının ânında halk edildiği bir mekân olarak bildirdiği sır âlemi!.. Şu fâni Dünya'dan edindiği intibâlarla mukayese imkânı olmadan, idrâke eremeyen âdemoğluna, Rabb'in mutlak'ı nâmütenahî tenzil ederek **"izâfîlik"**le bir sunuşudur bu!..

Fakat ikinci ve asıl ikrâmın, yani **"ru'yetullâh"**ın (Cenâb-ı Hakk'ı görmenin) böyle bir tenzil ile izâfe edilebileceği hiç bir vâhid-i kıyâsî mevcud olmadığından, onun üzerinde bir beyân-ı ilâhî aslâ mevcud değildir. Üstelik bu istikametteki tefekkür, tahassüs ve tahayyül bile yasaktır!.. Çünkü akıl ve idrâkin aczi sebebiyle hatadan sâlim olamaz!..

Yalnız şu keyfiyeti dikkate almak bile **"cemâlullâh"** ikramının azameti istikametinde -sırf zevken ulaşılabilecek- mest edici bir sarhoşluk getirir ki; bunun zerrenin zer-

resi nisbetinde artması, hayat-ı beşerîyeyi imkânsız kılar. Ulü'l-âzm peygamberlerden **Hazret-i Mûsâ**'nın önüne çıkan aşılmaz **"len terânî"** (Beni göremezsin!..) perdesidir bu!..

Elbette bu iki **"mükâfat"**ı istihkaka medâr olacak bir amel yoktur ve olamaz. Bunun tasavvuru bile mümkün değildir. Zira sermayesi mahdud ve âriyet olan insanın, kazancı da elbette bu sermaye nisbet ve vasfında kalmaya mahkûmdur. Ancak **"ganiyyun ani'l-âlemîn"** yani *"âlemlerden müstağnî (zengin)"* olan Rab, külfetle mükâfat arasındaki mefrûz (farz olunan) muvâzeneyi kendi zâtî rahmeti, merhameti ve gınâsı (zenginliği) sebebi ile kul lehine olarak nâmütenâhî bozmuş ve ona sadece ve sadece **"nefsini aşması"** veyahud da **"onu hakikate kurban etmesi"** sûretinde hülâsa edilebilecek bir külfet yüklemiştir. Ancak burada her ne kadar bu mefruz muvâzene, kul lehine sonsuz derecede bozulmuş olsa da, ikramların azametini düşünmek, ne zorlu bir hasım karşısında bulunduğumuzu ve ne yaman bir külfet altına girmiş olduğumuz kavramamızı sağlar.

Dünya nîmetlerininn hemen hepsi de -ister istemez-nefse bir hisse ve tatminkârlık sağlar. Bu kaçınılmaz neticenin -nefsi tuğyan hâline getirmesinden kurtulmak için- tek çare, bu his ve tatminkârlığı matlûb olmaktan çıkarmaktır. Bu takdirde nîmetler ve onların nefse sağladığı tatminkârlık, gâyenin emrine girer. Bunlar, bel bağlanılmayan neticeler hâline getirilince, kalbin herhangi bir **"put"**a saplanıp kalması önlenebilir!..

Dünya nîmetlerinin en azîzi, hiç şüphesiz **"hayat"** nîmetidir. Bir saniyeyi bile iki kere yaşamak mümkün olmadığım ve bunu, her ne mukabilinde olursa olsun sağlamanın imkânsızlığı düşünülürse, böyle aziz bir varlığı, fânî

nîmetlerin iktisabına tahsis etmenin mânâsızlığı kendiliğinden ortaya çıkar.

Şu hâle nazaran, hayat, yalnız ve ancak rızâ-yı ilâhiyenin elde edilmesine tahsis edilmek lâzım gelen, ona lâyık olan bir varlıktır. Ancak bu takdirdedir ki -tâbir câizse- yapılan alışveriş veya değiş-tokuşta aldanılmamış olunur. Üstelik hayat; akıp gitmeye mahkûmdur. Bir saniyenin iki kere yaşanamaması gibi, akıp gitmesini önlemek de mümkün değildir.

Lâkin hayatı rızâ-yı ilâhiyeyi elde etmeye tahsis etmenin bilâ-vâsıta gerçekleşmesi de mümkün değildir. Bu, ancak onu dolduran sâir fânî nîmetlerin bu maksad için, bir vasıta olarak kullanılmasına bağlıdır. Maksadsa, derûnîdir. Bu itibarladır ki, bütün beşerî imkânların bu aslî gâye hesabına vâsıta kılınmasını sağlar. Tabiatıyla her vâsıtaya atfedilecek ehemmiyet de esas maksada yardımcılığı nisbetinde olmalıdır!..

İşte, bir İslâmcı gencin ilk halledeceği mesele, kalbin şu ayarını sağlamaktır. Bu yapılamadığı takdirde, sahib olunan her nîmetin gâye hâline gelmesi, yani putlaşması tehlikesinden korunulamaz!..

Böyle putlaşmak istîdadı -Dünya nîmetleri içinde- en ziyâde **"mal"** ve **"evlâd"**da mevcud bulunduğundandır ki, Cenâb-ı Hak, bu iki nîmeti, şu tehlikesine işaret maksadıyla **"fitne"** kelimesiyle tavsif buyurmuştur. Dünya kadar malı olup, bunların bir zerresine bile gönül bağlamayıp, hepsini rızâ-yı ilâhiyeye vâsıta hükmünde tutabilen için, bütün bu sahâbet meşrû ve hatta makbul iken, bir tek buğday tanesine mâlik olup da, ona gönül bağlayıp gâyeleştirenin şu mâlikiyeti, gayr-ı meşrû ve merdûddur.

Bütün Dünya nîmetlerini aslî gâye hesabına vâsıta hâline getirmenin her ân imtihanı içinde bulunduğumuz

hatırdan çıkarılmamalıdır. Bu imtihan, Hakk'ın galebesi için yapmakla mükellef bulunduğumuz hizmetlere âid **"iktidar"**ımızla mahduddur. Mal, mülk, zaman sıhhat ilh... neye mâlik isek, bunların her birini gerektiğinde esas gâye için sarf ve fedâya hazır olmalıyız. İşte bu sarf ve feda ânında, nefsi aşabilmek ve onun hevesâtım yenebilmek, gerçek mü'min olmanın belli başlı şartlarından biridir.

Nefsi aşarak sahib bulunduğumuz nîmetleri gerektiğinde Hak yolunda fedâ edebilmenin en azîm imtihanı **"hayat nimeti"**ne sıra geldiğindedir. Kısacası, can vermek, imtihanların en zorudur!..

Hâl böyleyken, Hakka teslimiyet ve Hakkın gerçekleşmesi için canın tereddütsüzce kurban edilmesi hususunda milyonlarca mü'minin tereddüde düşmemesi sayesindedir ki, bu azametli nîmet, bizlere kadar ulaşabilmiştir. Bizden sonrakilere ulaşabilmesi de, yine aynı fedakârlığın îfâsı şartına bağlıdır.

Bu fedakârlığın en şahaser misâli, Müslümanlar arasında kurban bayramlarının icrâsına vesile teşkil eden, **İsmail** -aleyhisselâm-'ın kıssasıdır. **"İsmâiliyet"** diyebileceğimiz bu tereddütsüz teslimiyeti, -gerektiği her ân- göstermedikçe, kâmil bir İslâm savaşçısı olmamıza imkân yoktur!..

Her mübârek Kurban Bayramı dolayısıyla, Hak adına çalınan bıçakların, önce nefsimize râcî bulunduğunu düşünmeli ve me'muriyetimizin asıl imtihan noktasının böylesine boynumuzu uzatabilmeye bağlı olduğunu hatırdan çıkarmamalıyız!..

RUHÎ MUVÂZENE

Kâinât'ın, nizam ve âhengini sağlayan kanun ve esaslardan biri de, muvâzenedir. Mânâ ve maddeye şâmil, ezelî ve ilâhî bir muvâzene!.. O derecede ki, her şeyi yaradılış gâyesiyle çerçeveleyip tahdid eden ve takdir-i ilâhiyenin eseri olan bu muvâzeneyi sarsmak için harekete geçecek beşerî irâdeler veya sâir müessirler, cüce ve tesirsiz kalmaya mahkûmdur!..

Bunu bir misâl ile açıklamak gerekirse, denilebilir ki; Cenâb-ı Hak, her canlı varlığa -âdeta- hududsuz bir tenâsül (neslini devam ettirme) ve teselsül (silsilenme) kaabiliyet ve iktidarı bahsetmiştir. Böyle olduğu hâlde, yine de Kürre-i Arz, hiç bir canlının işgal ve istilâsına mâruz kalmaz. Zira ilâhî kader, bu ölçüsüz tenâsül ve teselsül kaabiliyet ve iktidarının karşısına birtakım mâniler ikaame eylemiştir. O hâlde ki; bunlar, ne tenâsül ve teselsülü mutlak mânâsıyla önler veya önleyebilir ve ne de aşırılıkların gerçekleşmesine imkân verirler.

Meselâ bir ceviz ağacındaki her meyva, kendi neslinin bir ferdini meydana getirmek istîdadına mâlik olup yaradılış gâyelerinden biri de mutlaka budur. Fakat düşününüz ki; yeryüzünde mevcud olan ceviz ağaçlarının her bir meyvası yaradılış gayesine nazaran zâyî olmayarak neslinin yeni bir ferdini meydana getirecek olsa, çok değil, üç-beş sene zarfında, Kürre-i Arz, yalnız ceviz ağaçlarına kâfî gelmez olur. Bu misâli kurttan, insana ve balıklara kadar bütün canlılara teşmîl ediniz göreceksiniz ki; netice hep aynıdır.

Gerçekten ilmen sabit bulunduğuna nazaran, bir santimetre küp insan menisinde milyonlarca milyon sperm mev-

cuddur. Bunların sadece tek bir tanesi, döllenmeyi meydana getirir ve bir insanın vücuduna âmil olur. Üstelik beşerin hayatında meni ifraz etme kaabiliyeti de, böyle santimetreküplerle ifâde edilemeyecek kadar fazladır. Aşağı-yukarı, her canlı varlıkta görülen, neslini idâme ettirme hususundaki şu mebzûliyet (bolluk, fazlalık), Cenâb-ı Hakk'ın -her türlü ârıza ve mânie rağmen- tenâsülü ve nev'in devamını te'minat altına almak istikametindeki murâd-ı ilâhîsinin eseridir.

O'nun tenâsül ve teselsül kaabiliyet ve istîdadına bahşettiği bu mebzûliyet, her canlıda melhuz ve muhtemel mânîler nisbetindedir. Bir de, o canlıya takdir buyurduğu mevkî ve mahallin gereği mevzuubahistir ki; bir nev'in nâil olabileceği nesil bereketinin hududuna âmil olan sâiklerden biri de budur. Canlıların şu fânî âlemde kaldıkları zaman süresinin tâyininde bile rol oynayan asıl sâik, bu keyfiyettir. Gerçekten, düşmanı çok ve ömrü az olan canlılar, kolay ürerler. Sinekler ve bazı balıklar gibi... Güçlü, kuvvetli ve uzun ömürlü canlılarda tenâsül gücü azdır. Balinalar ve zeytin ağaçları gibi...

Kısacası, Kâinat'ın, bu âhenk ve muvâzeneye âid çok ince ve hassas bir iç mimarisi mevcuddur ki; beşerî irâde veya sâir müessirlerle kolay kolay sarsılamaz. Sarsılırsa, onun da kendi kendine gerçekleşen bir tamir ve telâfî mekanizması vardır. Bu mekanizmanın harekete geçişindeki esrâr -ilmen- henüz çözülememiştir. Meselâ, tarih boyunca görülmüştür ki; büyük ölçüde erkek nüfus kaybına sebep olan harblerden hemen sonraki doğumlarda, erkek çocuk nisbeti oldukça yüksektir. Bugünkü Almanya, buna en iyi bir misaldir. Kadın-erkek muvâzenesi teessüs edilinceye kadar da bu fazlalık devam eder. Buna mukabil, bugünkü Türkiye gibi uzun zaman harb görmemiş ülkelerde ise, ka-

dm miktarı fazladır.

Bu, -tâbir câizse- uzviyetin, eski muvâzeneyi sağlamak istikametindeki tamir ve telâfi fonksiyonu, mânevî mes'elelerde de aynen cârîdir. Gerçekten, ahlâkî sukûtların hemen ardından büyük ıslahat hamleleri doğar. Burada da, bir amel-aksülâmel kanunu mevcuddur.

Bu görüşü ifrad derecede benimseyen, sosyal fatalizm (içtimâî kadercilik) doğru olmayabilir. Ancak unutmamak gerekir ki, yanlışlık, onun, bir gerçeği mübalâğa etmesinden doğmaktadır. Tıpkı **Freud**'un fark ettiği **"cinsî müessir"**e (lobido) gerektiğinden fazla ehemmiyet atfederek bir doğrudan yola çıkmışken birtakım fâhiş hatalara sürüklenmesi gibi...

İnsan da küçük bir Kâinat'tır. Kâinât'ta ne varsa, aynen fakat kendi vüs'ati nisbetinde insanda da mevcuddur. Bu sebepledir ki; insan için **"zübde-i Kâinat"** tâbiri kullanılmıştır. Hakikaten, mutlak olarak sadece kendisi mevcud olan Cenâb-ı Hakk'ın esmasının muhtelif derecelerdeki tecellîsinin terkip ettiği varlıklardan meydana gelen Kâinat, bir vahdet ve âhenk üzerine kurulduğu gibi, bu Âlemin bir zübdesi (tohumu, özü, hülâsası) demek olân insan da aynı kanuna tâbîdir. Onun da yaradılışın gâyesine yönelmesi, ancak ve ancak bu vahdet, âhenk ve muvâzene sayesinde mümkündür.

İnsandaki âhenk ve muvâzene **"rûhî"** ve **"uzvî"** olmak üzere iki kısımdır. Bütün uzuvların teşekkülâtı, memur oldukları fonksiyona muvâzî ve müstaid olduğu gibi, birbirleriyle de âhenkli bir vahdet teşkil eder. Bu vahdet ve âhengi bozan patolojik (marazî) hâller karşısında -aynen Kâinat'taki gibi- bir tamir ve telâfi mekanizması harekete geçer. Âmâlarda, hâfıza ve hislerin fevkalâde kuvvetlenmesi gibi...

Beşerî uzuvlar (organlar) arasındaki vahdet ve âhenk, aynen rûhî temâyüllerde de müşâhede olunur. O'nun selâmet ve sükûneti de, bununla kaaimdir. Herhangi bir baskı ile rûhî temâyüllerden biri fevkalâde bir sûrette tezâhür şans veya mecburiyetiyle karşılaşırsa, muvâzene derhal bozulur. Bu takdirde rûhî temâyüllere âid fonksiyonların da -aynen uzviyette olduğu gibi- bir tamir ve telâfi mekanizması harekete geçer.

Ruh, ezelde kendisinden kopup geldiği, mutlak varlığa müştâktır. Fizik kanunlarına benzer bir tahassürle, beden kafesini kırıp geldiği ve müştak olduğu yere dönmek ister. Bunu sağlayıncaya kadar, bir nevî hapis hayatı ve onun getirdiği sıkıntılar içinde yaşar. Bu sıkıntıları izâle eden yegâne çâre, beşerin Rabb'e taabbüdle yaklaşmasıdır. Bu yapılmadığı takdirde, bütün hayâtî tezâhürlere şuuraltını doldurmuş bir sıkıntının tezâhürleri hâkim olur.

Hakikaten, Rabb'i gerçeği gibi kavramaktan uzaklaşan Batı insanını, daracık elbiselerinden, kalb radyografisini gösteren çizgilere benzer yazısına, kaktüs dikenini andıran kilise mîmârisine ve ânî iniş ve çıkışlarla dolu mûsikisine kadar, bütün eser ve davranışları, rûha sükûnet bahşeden büyük bir tatminkârlıktan mahrûmiyetin tezâhürleriyle doludur. Müslümanların geniş elbiseleri, kavislerin hâkim olduğu yazıları, perde perde inip perde perde çıkan mûsikîleri ilh. bütün eser ve hayâtî faaliyetleri, hep rûhlarının sükûn ve huzurunu remz ve ifâde eder... Çünkü Müslüman'ın rûhu, müştak olduğu Rabb'e itaatin saâdet ve selâmetine sahiptir. Yaradılışından itibaren, sadece bedenin zinâ fiilini irtikâp ettiği ânda, Rab'den gâfil olan rûh, bunun dışında dâima ezelî mâşukuna meyyal ve O'nu müdriktir.

Türkiye'mizde Tanzimat'la başlayan inkılâp hareketleri, insanımızı, mes'ud Dünya'sından uzaklaştırarak,

Batı'nın usûl ve esâslarını takibe meylettirmiştir. Böylece de öteden beri müesses ve Âlemin gıbtasını celbetmiş olan rûhî muvâzenemiz sarsılmaya başlamıştır. Çünkü ruhun yaradılış gâyesine aykırı bir sûrette ezelî müştâkından uzaklaştırmaya çalışılması, dehşet verici bir derûnî sıkıntıya sürüklenmesine âmil olmuştur. İşte bu sıkıntı dolayısıyladır ki, Batılı insanın, Rabb'i, hakikatine muvafık bir sûrette bilememesinin tabiî bir neticesi olan rûhî sıkıntılara mâkes usûl ve esaslar benimsenmeye başlanmıştır.

Bilhassa Cumhuriyet devrinin bidâyetinden îtibaren, kendi usûl ve müesseselerimizin terki, onların yerlerine Batılı mukabillerinin tercihinin asıl ve görünmeyen âmili budur. Bir **Fâtih** devri insanı, bugünkü daracık ev ve elbiseler içinde -hiç şüphesiz- kabre girmişçesine ezâ ve cefâ duyarak yaşayabilirken bugün rûhî muvâzenesi bozulmuş olan insanımız, ne Batı mûsikîsi ve ne de buna benzer sâir usûl ve müesseseler karşısında aynı rahatsızlığı hissediyor ise, bu hâl, bozulan rûhî muvâzenemizden ve değişen rûhî temâyüllerimizden başka bir şeyle kaabil-i izah değildir!..

Şu hâle nazaran, yaradılış gâyesine zıt istikametlere tevcih ve icbar olunan rûhumuzun -henüz tam bir teşhisini yapamadığımız- sıkıntılarıdır ki; cemiyetimizi havsalaya sığmaz birtakım içtimâî çalkantıların dehşetli tezâhürlerine sürüklemiştir. Demek oluyor ki, anarşinin asıl kaynağı budur. Merhamet ve hakkaniyet ölçülerini bertaraf eden birtakım gayr-i tabiî davranışlardan kurtulmak istiyorsak, rûhumuzu eski mihrakına oturtup onu tekrar yaradılış gâyesinin emir ve îcâbı olan muvâzeneye kavuşturmamız gerekmektedir.

"İslâmcı Gençlik"in anarşik hâdiselere katılmayışı da henüz bütün ifsad ve icbar hareketlerine rağmen, rûhî muvâzenesini -belli ölçüde- muhafaza edebilmiş olmasının

neticesidir. Fakat bu rûhî muvâzenenin de matlûb olan seviyede bulunduğu söylenemez. Bunu sağlamak için, temel îtikadî esaslarla bunların îcâbı olan ibâdetleri bihakkın yerine getirmek ve bu sûretle rûhumuzu sükûnete kavuşturmak mecbûriyetindeyiz. Bunu yapmak istidadı ise, bugün sadece ve sadece **"İslâmcı Gençlik"**te mevcuddur. Bu sebepledir ki, İslâmcı Gençlik, rûhunu temel islâmî ve îtikadî esasların künhüne vukûf ve amelî esasları da bihakkın tatbik ile tatmine ve böylece evvelâ kendisini, sonra da rûhî muvâzenesi büyük ölçüde sarsılmış bulunan cemiyetimizi kurtarmaya mecburdur.

Mü'min gönüllerinde tutuşan cihad aşk ve vecdinin esas âmili budur. Bu âmille belli istikamette hareket arzusu duyanlar, rûhî muvâzenesi bozulan ma'şerî varlığın bir nevî kendi kendini tamir ve telâfi mekanizmasının emrindedirler. Zira hiç bir İslâmcı Genç, içindeki cihad aşk ve heyecanını, kendi ferdî akıl ve dirâyetinin eseri sayamaz!.. Bu varlık, önce Cenâb-ı Hakk'ın lûtfu, sonra da ma'şerî şuurun kendisine ilkah eylediği, mes'ud bir kurtarıcı sermâye olan telâfî meylidir!.. Ne mutlu, bu sermâyeyi Rabb'in irâdesi ve cemiyetin ihtiyacı istikametinde kullanabilenlere!..

EVLENME HANDİKAPI

Cenâb-ı Hakk'ın -ezelde yalnız kendi mutlak varlığı mevcud iken, bu Âlem-i kesreti (çokluk Âlemini) meydana getirmesinin sebebi, ins ü cin (insanlar ve cinler) seviyesinde -hakikatına uygun bir sûrette- bilinmeyi ve bunun tabiî ve vicdânî bir neticesi olan ibâdetle yâd olunmayı dilemiş olmasıdır. Her şeyin hikmet-i vücûdu (varlık sebebi), binnetice bu aslî ve ilâhî gâyenin gerçekleşmesidir. Bu ise, evvelemirde (her şeyden önce) neslin teselsül ve bekası ile kaaimdir. Neslin teselsül ve bekası da, ancak ve ancak evlenme ile mümkün olduğundandır ki, bu bir emr-i ilâhîdir.

Her şeyi zıdlar ve mütekabilleri ile yaratan Cenâb-ı Hak, bunları birbirlerine müştak (arzulu) ve müteveccih kılmıştır. Bütün varlıkların menşeinin tek ve aynı olmasından doğan bu vahdet, birleşme ve aynîleşme temâyülü şu âlemde carî en esaslı kanunlardan biridir. Kemmiyet ve keyfiyetler arasında hiçbir istisnâsı bulunmayan bu kanun, hem rûhî ve hem de fizikî sahalarda, birçok hâdise ve hareketin temel sâikidir.

Bilfarz, sıcaklık, soğukluk veya kokunun sirâyeti tamamen bu fıtrî temâyül ve istîdadın eseridir. Şöyle ki, sıcak ve soğuk iki cisim bir arada bulundurulursa, bunlar arasındaki sühûnet farkı zâil oluncaya kadar, fizikî bir geçişme vukû bulur. Aynı şekilde bir odanın belli bir noktasında, havaya muayyen bir koku serpilse, oda içindeki bütün hava zerrecikleri, bu kokuyu aynı derece ve nisbette kazanıncaya kadar aralarında yine bir geçişme (tedâhül) cereyân eder. Üstelik bu geçişme, hava zerreciklerinin koku bakımından homojen (tek cins) hâle gelişiyle durmaz. Hava ile onun temasta bulunduğu diğer cisimler arasında da devam edip

gider. Bu tecrübenin yapıldığı mekânı (misâlimizdeki odayı) bütün bir Kâinat'a şümûllendirebilirsiniz. Bu takdirde de netice aynıdır. Ancak farklı keyfiyetler arasındaki bu tedâhüle (geçişmeye) istîdat, bütün varlıklarda aynı değildir. Aynı olmamakla beraber -az çok- hepsinde mevcuddur.

Fizikî sahada bittecrübe (tecrübe ile) müşahâde olunan bu birleşme, aynîleşme ve vahdet temâyül ve istîdadı -işaret ettiğimiz üzere- aynen rûhî sahada da mevcuddur.

Son devrin büyük Allah dostlarından biri olan merhum **Mahmud Sâmî Efendi** Hazretleri, bir gün Beylerbeyi'nde bizim de hazır olduğumuz bir mecliste şöyle buyurmuştu:

"-Benim gençliğimde, şu Beylerbeyi'nde kalb gözü açık bir zât vardı. O, bir gün bana şöyle demişti:

"-Meşrûtiyet Devri'nde Ayasofya Câmi-i Şerîfi'nde mevlid dinlemekteydim. Âniden îzahı imkânsız bir rûhî sıkıntı hissettim. Bulunduğum yer câmi gibi mukaddes bir mahal olduğu ve Rasûlullâh'ın velâdet menkıbesi dinlenmekte bulunduğum hâlde, böyle bir rûhî inkıbazın (daralmanın) vukuu, beni hayrete düşürdü. Dikkat edince, nasipsiz birisi ile diz dize oturmakta olduğumu fark ettim. Derhal oradan kalkıp câmiden dışarıya çıktım."

O mübârek zât, bize bu vak'ayı nakleden **Sâmi Efendi**'ye o günden sonra, on beş gün müddetle keşif ve kerâmetinin zâil olduğunu ifâde buyurmuş!..

Şu bir tek misâl bile, rûhî hâllerin aynen fizikî keyfiyetler gibi sirâyetini ispat eder. Modern psikolojide iddia ve -bir dereceye kadar da- ispat edildiğine nazaran, karı-koca ömürlerinin sonlarında rûhî yapı itibariyle, birbirlerine son derece benzer bir hâle geliyorlarmış. Bu durum, hiç şüphesiz aynı beslenme şartlarına tâbî bulunmak gibi, diğer bazı müessirlerden de doğmakla beraber, asıl sâik, Kâinat'ta şümûllü bir sûrette cârî olan şu birleşme, aynîleşme ve vah-

det temâyül ve istîdadının eseridir.

Şu umûmî kaide ve kanuna ilâveten, Cenâb-ı Hak, neslin teselsül ve devamını sağlamak maksadıyla karşı cinsler arasında -ilâveten- mütekabil bir câzibe halketmiştir. Bu câzibe, sadece cinsî arzulardan ibâret olmayıp erkek ve dişinin uzvî ve mânevî olarak birbirlerini itmam (tamamlama) ve ikmâle (mükemmelleştirmeye) muhtaç bir sûrette halk edilmiş bulunmasıdır. İşte bu sebepledir ki, her canlı, kendi nev'inin gayrı cinsine karşı zapt u rabtı güç bir iştiyak ile meşbû (dolu) dur.

Rabb'in, bu Âlem'i halk etmekten maksad-ı aslîsi olan tanınmayı ve ibâdetle yâd olunmayı arzu etmesi de, ancak neslin teselsül ve temâdîsine bağlı bulunduğundan, bu teselsül ve temâdîyi mümkün kılacak şu aslî temâyül, insan tabiatının değişmez bir husûsiyetidir. Varlıkları, sükûnet ve selâmete ulaştıran onların hayatlarını, yaradılış hikmet ve sebeplerine muvâzî bir sûrette idâme ettirmeleridir. Bu sebepledir ki, bekârlık merduddur!..

Diğer taraftan, her fânî varlık, Rabb'in mutlak gerçeğine bir perdedir. O'nu setreder. Bu perdeyi gitgide açılan bir mart dumanı gibi zaafa uğratıp arkasındaki gerçeğin görülmesini sağlayan, aşk ve muhabbettir. Hangi şeye ki, aşk ve muhabbetle bakılır, onda kendi fânî varlığını aşan bir gerçeğe ulaşılır. Rûhun en derin iştiyakı, Rabb'in muttak gerçeğine müteveccih olduğundan hayatı aşksız yaşayanlar, varlıkların kısır (kabuk) iklimine takılıp kalmaya mahkûmdurlar. Bu takdirde, rûh ve bedenin sükûnet ve selâmeti aslâ sağlanamaz!..

Erkek için mevcûdât içinde mutlak gerçeği setredicilik (perdeleyicilik) vasfının -kendisine aşkla yaklaşıldığı nisbette- zâil olmak istidadı, en ziyade olan kadında mevcuddur. Kadın için de erkekte... Zira bunlar arasında

bir aşk ve muhabbetin başlamasını te'mine medar olacak ilâve bir sâik mevcuddur: Cinsî arzular!.. Ancak bunların sağladığı ile iktifâ etmek, asıl maksûda ulaşamayıp yolda kalmayı ve muhatabını putlaştırmayı intac eder ki; çoğu insan bu noktayı aşıp da **"Leylâ"** diye diye **Mecnûn** gibi **"Mevlâ"**ya ulaşamaz!.. Şu noktanın, yani kalbin Rabb'e âid olması gerekirken kadına takılıp kalmasından doğan tehlikenin büyütülmesi, Hıristiyanlık Âlemi'nde ideâl dindarlığın **"evlenmemek"** olarak anlaşılması gibi bir yanlışa müncer olmuştur. İslâmî olan yol ise, bu tehlikeden korkup kaçmak değil, onun altından girip üstünden çıkarak kalbin, binnetice yine Mevlâ'ya âidiyetini sağlamak husûsundaki bir büyük cehd, gayret ve kahramanlığa memuriyettir!..

Bu sebepledir ki, Kâinat'ın Fahr-i Ebedîsi:

"Bana sizin Dünyanızdan üç şey sevdirildi: Gözümün nûru namaz, helâlinden kadın ve güzel koku!.." buyurarak namazdan sonra hemen kadını zikretmiştir. Ayrıca:

"Kişinin saâdetini sağlayan üç şey vardır: Sâliha bir hanım, geniş bir ev ve rahvan bir at." meâlindeki hadîs-i şerîfleriyle de, beşerî saâdet için sâliha hanımı en evvel kayıt ve ifâde buyurmuşlardır.

Esâsen kendi nezih hayatları da, baştanbaşa bu anlayışın ibretli tezâhürleriyle doludur.

Rızık endişesi ve buna benzer sâiklerle evlenmekten ictinâb etmek, vasıflı bir insan olmaya mecbur bulunan İslâmcı Gençler için düşünülemeyeceğinden, bunları mevzubahs etmiyoruz. Zira bir İslâmcı Genç, herşeyden evvel, rızkın ezelde taksim edilmiş bulunduğuna inanır. Üstelik evlenmekle hayatını birleştireceği kadın ve ondan doğacak çocukların rızıklarım da Cenâb-ı Hakk'ın kendisine göndereceğini yakînen bilir. Bunun içindir ki, böyle bir endişeye kapılmak yerine, bilâkis bu hususta bir genişliğe nâil olaca-

ğına inanır. Diğer sebepler de bu kabildendir.

Ruh ve bedenin, aslî gâyesine yönelmesinde zarurî bir geçiş ve merhale teşkil ettiği içindir ki; kadın-erkek arasındaki aşk, cinsî arzuların eseri olsa bile hor görülmez ve **"aşk-ı mecâzî"** ismiyle yâd olunur. Bu, kalbin yüksek seviyedeki muhabbetullâha ulaşmasında bir nevî temrînât (antremanlar) hükmündedir. Kalb, bu sûretle esas fonksiyonunu (vazifesini) îfâya istîdat kazanır.

Diğer taraftan evlenme, Rabb'in hakikatına muvâfık bir sûrette bilinmesinden ibâret olan hak dâvânın takibine medâr olacak **"hayru'l-halef"** (hayırlı halef)lerin meydana gelmesinde zarûrî bir vâsıta bulunduğundandır ki, İslâm, cinsî münâsebette Besmele çekmek mecbûriyetini koymuştur. Bununla o fiili, nefsânîlikten ilâhîliğe yükseltmiş ve bu ulvî gâyeye hizmet etmeyen birleşmeleri yasaklamıştır.

Âile, kendi içinde bir vahdet teşkil eden en küçük bir idârî ünite olduğu içindir ki, erkek ve kadın, burada çok faydalı bir tecrübe kazanır. Kitleleri sevk ve idâre hususunda islâmcı bir gencin muhtaç olduğu dirâyeti iktisab yolunda âilenin idâresi de, bir nevî temrînât (antreman) sahasıdır.

Bütün bu fâidelerine mebnîdir ki; İslâmcı bir gencin bekâr kalması düşünülemez!.. Hatta bu hususta gecikmesi dahî afv edilir bir hata değildir! Günaha itici müessirlerin kol gezdiği ve bilhassa gençlerimizi bir ateş çemberi içine aldığı cemiyetimizde, gerçek bir islâmî hayat için en müessir koruyucu zırh, evliliktir. Böyle olduğu hâlde, bazı İslâmcı Gençler'in nefsânî birtakım endişelerle bu hareketi alabildiğine geciktirmelerine şâhid olmakla dilhûnuz. Bundan doğabilecek tehlikelerse sayısızdır. Ya ruhî depresyonlara veyahud tarîk-i müstakimden inhirafa sebep olan bu tekâsül (ihmalkârlık), İslâmcı Gençlerin müstakbel mücâdele güç ve temâyüllerini zaafa uğratan büyük bir tehlikedir.

Hâl böyleyken birtakım İslâmcı Gençler'in evlenmeyi bir **"handikap"** kabul edip buna yaklaşmaktan çekinmelerini aslâ doğru bulmuyoruz. Gerçi, hayatın bütün seyrine müessiriyet bakımından, evlenme en ehemmiyetli geçitlerden biridir. Bunun uzun uzun düşünülecek ve hesab edilecek birçok noktası mevcuddur. Ancak unutmamak gerekir ki, islâmî yol, bütün tehlikelerine rağmen bu hareketten kaçmayı men eder.

Ayrıca son zamanlarda islâmî hareketin, genç kızlarımız arasında da canlanması bu gibi endişeleri daha da yersiz kılmaktadır.

Evlilikte **"küfüv"** (denk) olmak gibi gözetilecek bütün şartlar, fıkıh kitablarında tafsilatıyla belirtilmiştir. Ayrıca bir hadîs-i şerîfte:

"Kadın dört şey için tercih edilir: Asâleti, güzelliği, zenginliği ve dindarlığı. Siz dindarlığı için tercih ediniz." buyrulmuştur ki; her hususta olduğu gibi bu işte de Rasûlullâh -sallâllâhu aleyhi ve sellem-'in emir ve tatbîkatını kendilerine rehber ittihaz edecek olanlar için, evlilik asla bir **"handikap"** değildir ve olmaz. Etrafa bakıp da, bu emirler çerçevesinde hareket etmeyenlerin huzursuzluklarından dolayı bir ürküntüye kapılmak yersizdir.

İslâmcı bir genç, güçlük ve çetinliklerin adamıdır. Onun, güçlükler karşısında **"yüz geri etme"** gibi bir prensibi yoktur. Bu bakımdan, me'mur bulunduğu işi, emredilmiş kaideler muvâcehesinde -her türlü güçlüğe rağmen- yapmak, onun aslî vazifesidir. Bu hususta dînin emirlerine riâyet ettiği hâlde yine de birtakım menfîliklerle karşılaşırsa, bunu da kaderin bir imtihanı saymak mevki ve mecburiyetindedir.

Evlenmenin İslâm'daki ehemmiyeti şununla da sâbittir ki; Cenâb-ı Hakk'ın ana-babaya, çocuklarına karşı

yüklediği üç vazifeden biri de budur. İşte bu sebepledir ki; ana-baba ve büyükler de -vaktini geçirmeden- İslâmcı Gençler'in isâbetli bir evlilik yapmaları husûsunda kendilerine yardımcı olmaları gerekir.

Bu arada mütedeyyine kız sahibi ana-babalara da düşen pek ehemmiyetli bir vazife vardır. Onlar da evlâdları için -belki- zengin değil, idealist bir İslâmcı genç bulmak hususunda ihmalkâr davranmamalı ve isâbetli namzedleri re'sen tercih ve tayin etmelidirler. Zira bu hususu ayıp sayan an'anemizin İslâmiyet'le hiç bir alâkası mevcud değildir.

Her hâlükârda, İslâmcı bir gencin en ehemmiyetli vazifelerinden biri de gecikmeden evlenmektir. Bunu yapmadıkça, aslî vazifesine -lâyıkıyla- hazırlanmış olamaz!..

İSTİKRAR VE TEMÂDÎ MECBÛRİYETİ

İslâm'ın emir ve nehiyleri (yasakları), mükellefin zâtî iktidarı ile mahduddur. Diğer bir tâbirle, Cenâb-ı Hak, hiç kimseye muktedir olduğundan fazla bir külfet yüklememiştir. Mükellefiyetlerin tâyin ve tahdidinde esas alınan beşerî iktidarın iki temel unsuru vardır: "**Hayat**" ve "**sıhhat**".

Bunlardan "**hayat**" nîmeti elden çıkmakla âdemoğlundan her türlü mükellefiyet sâkıt olduğu hâlde, "**sıhhat**"in kaybı, dâimî veya ârızî oluşuna ve bir de hastalıkların şekil, şiddet ve derecelerine göre çok muhtelif neticeler doğurur.

Gerçekten hastalıklar, mâhiyetlerine göre bazı ibâdet ve mükellefiyetleri -hem şekil ve hem de muhtevâları itibariyle- tâdil (değiştirme) veya tâlik (geriye bırakma) edebildiği gibi, büsbütün ortadan kaldırması da mümkündür. Namazın îmâ ile (işâretle) kılınması, orucun fidyeye inkılâb etmesi, haccın te'hiri veyahud da tedâvisi imkânsız bir akıl hastalığında mükellefiyetlerin tamâmen sâkıt olması (düşmesi) gibi...

Bununla beraber, hayat ve sıhhat nîmeti ile kaaim olmak şartıyla islâmî emir ve nehiyler, ferd üzerinde "**dâimî**" bir sûrette câridirler. Hacc nev'inden bir defaya mahsus olanlar istisnâîdir. Namaz ve oruç gibi bazı ibâdet ve mükellefiyetlerde bu dâimîlik, periyodiktir. Hiç bir ibâdet ve mükellefiyetin toptan îfâsı mümkün olmadığı gibi, bunların "**kaza**" edilmeleri de aslâ vaktinde "**edâ**"larına muâdil (eşit) değildir.

Şu hâle nazaran islâmî emir ve nehiylerde istikrar ve temâdî mecburiyeti, vazgeçilmez bir şart-ı aslîdir. Bunun en bâriz olduğu amel, İslâm'ın galebesini sağlamak istikametindeki hizmet ve faaliyetlerin mecmuu (yekûnu) demek

olan **"cihad"**dır. Ayrıca her ahvâl (haller) ve şerâit (şartlar) altında İslâm'ın galebesi için yapılabilecek olan birtakım hizmetlerin dâima mevcud olabileceğini kabul etmek gerekir. Buna göre, elinden hiç bir şey gelmeyecek derecede hasta veya yaşlı olan bir kimsenin, sırf içinden bâtıla buğz etmesi dahî -en zayıf şekliyle de olsa- cihad cümlesindendir. Bu sebepledir ki, İslâm'da **"mevsimlik mücâhidlik"** yoktur ve olamaz!..

Bu gerçeği îzah için yazılmış olan **"Ağaçlar Ayakta Ölür!.."** isimli yazımızı bu bahsin içinde aynen tekrarlamayı son derece faydalı buluyoruz. Böylece mevsimlik veya muvakkat mücâhidliğin, İslâm'la bağdaşmadığına dâir gerekli tafsilâtı takdim etmiş olacağımıza inanıyoruz.

İslâmî mücâdelede **"istikrar"** ve **"temâdî"** mecburiyetini bir kere daha hatırlatmanın fevkalâde ehemmiyet kazandığı bir zamanda yaşamaktayız. Zira ortalık geçici heveslerle -İslâm'ın temel prensiplerini çiğneyip- sakat bir islâmî anlayışı yaygınlaştırmaya çalışan ekran vâizlerinin (!) baykuş gulgûleleri ile doldurulmuş bulunmaktadır.

Böyle bir mevsimde, gerçek mücâhidlerle rol îcâbı öyle görünmek tavrı içindeki sahtekârları birbirlerinden tefrîke medâr olmak üzere, bir İslâm savaşçısının aslî sıfatlarını ve bunlar arasında **"istikrar"** ve **"temâdî"**nin ehemmiyetini -bir kere daha- tebârüz ettirmenin lüzûmu aşikârdır.

Bu sebepledir ki, bahsi geçen yazımızı **"İslâmcı Gençlik"**in dikkat nazarlarına tekrar arz etmek istiyoruz.

Yıllarca evvel kaleme alınmış bulunan mezkûr yazıda işaret edilen hususların bu gün aynen vâkî olmuş bulunduğu görülmektedir. O'nu, ruhları İslâm'ın galebesi vecd ve heyecanının samîmi ürpertileri ile dolu olan İslâmcı Gençlik'in dikkat nazarlarına sunarken, üzerimizdeki bütün nîmetlerin sahibi olan Cenâb-ı Hakk'a nihayetsiz şükürleri-

mizi arz ediyor ve O'nun sonsuz kereminden îkazlarımıza ebedî bir teselsül ve te'sir bereketi niyâz ediyoruz.

İşte size 16 Aralık 1977 tarih ve 103 numaralı **Sebil**'imizde yayınlanmış olan bahsi geçen yazı:

AĞAÇLAR AYAKTA ÖLÜR

İnsanoğlu hilkaten hayra da, şerre de meyyaldir. Bu âlemi bir **"imtihan sahnesi"** kılmayı murâd eden Cenâb-ı Hak, bu muradının gerçekleşmesi için âdemoğlunu birbirine zıd hayır ve şer istikâmetlerindeki meyillerle donatmıştır. Şahsiyyet, bu iki mütekâbil temayül arasındaki çatışmanın tabiî bir neticesidir.

Ancak, -müsbet veya menfî- bütün beşerî temâyüller, her fertte aynı derecede derin, şümûllü ve kuvvetli değildir. Bazılarında zayıf bir sûrette seyrederler. Bu takdirde onlar arasındaki çatışmanın neticeleri de, şahsiyyet üzerinde derin iz ve tesirler husûle getirmez. Böyleleri bir tuğla harmanından tam mânâsıyla yanmadan çıkan ham toprak gibidirler. Mukavemetleri mahduddur.

Bir cemiyette **"dâvâ adamı"** sıfatıyla yâd edilebilecek kırattaki insanlar, tabiattaki asîl mâdenler gibidirler. Onlara nâdiren rastlanır. Böyle olduğu hâlde, cemiyetin asıl yükünü büyük ölçüde bu şahsiyetler taşırlar.

Kalabalıkla beraber olmanın rahatlığına alışmış bulunanlar, bu gibi kimseleri ve onların dâvâ ve dünyalarını takdirden âcizdirler. Sadece âciz değil, onları -ekseriyâ-haksız birtakım değerlendirmelerle, rencide etmekten de geri kalmazlar. Ancak giriştikleri işin güçlüğünü müdrik ve içlerindeki zapt edilmez arzuların ulvî emrinde bu güçlüklerle cidâle mecbur bulunduğunu bilen idealistler, bu yanlış değerlendirmelere metelik bile vermezler. Bu bir lâkaydîlik değil, dâvâ adamı olmanın tabiî bir neticesidir. Gerçi

"anlaşılamamak" ve **"doğru olarak tanmamamak"** pek çok kimsenin şikâyet ettiği bir husustur. Fakat bunların ekserîsi, birtakım rûhî komplekslerin eseridir. Zira gerçekten anlaşılamayan, sadece dâvâ adamları olan idealistlerdir.

Böyle olmakla beraber, onlar da nihayet insandırlar. Zaman zaman şikâyet sesini yükseltirler. Gördükleri nankörlüklerden bîzâr olurlar. Fakat bu hâl, bir dâvâ adamında son derece kısa sürer. Derhal toparlanarak içindeki aslî cevherin emrettiği istikamette didinmesine devam eder. Zira o, her şeyden önce bir savaşçıdır. Savaşı da mevsimlik değildir. Şahsiyetinde meknûz menfîliklerden başlayarak bütün Âleme şâmil bir cidâle me'murdur. Buna âdetâ mahkûmdur. Zîra ondaki çarpışma (cidâl veya cihad) iştihasının nihayeti yoktur. Kendisini Rabb'e ulaştıracak sâfiyete kavuşuncaya kadar nefsiyle, aynı musaffa hâli kazandırıncaya kadar da Âlemle mücâdeleye mecburdur. Bu, Hakk'ın kendisini tevcih kıldığı bir yoldur ki; yürümekle tükenmez!..

Bu yüzdendir ki, bir dâvâ adamı için mesleğinde tekaüd olup bir kenara çekilmek yoktur. O, yaşadığı müddetçe devam eden bir kavganın cengâveridir. İçindeki tükenmez vecdin, âzâd kabul etmez bir kölesi gibidir.

Nâmütenâhî sürprizler ve mânialarla dolu olan hayat ve tabiat, bu vasıfları hâiz bulunmayanları yollarda bıraka bıraka ilerler. İnsanın, içindeki ulvî iştihaların emrine ne ölçüde tâbi bulunabildiği hususunu tâyine medâr olan bu imtihan, gerçek idealist ve dâvâ adamlarını ayıklayarak gitgide zirveleştirir. Böyle bir imtihanın haddesinden geçmemiş olanları acele ile hükme bağlayarak, onlara **"dâvâ adamı"** vasfını kondurmamalıdır!.. Zira bu gibi, hayâl ve arzularla inşâ edilmiş şahsiyetlerin melhuz ve muhtemel dar geçitlerde gösterecekleri zaaflar, onların bulundukları cepheye pek pahalıya mâl olur.

Telâfisi imkânsız bu gibi zararlara mâruz kalmamak için kimin ne derecede ruhî ve ahlâkî selâbete mâlik bulunduğunu hâdiseler içinde müşâhade eyledikten sonra hükme varmalıdır.

Gençlik, böyle bir teşhis ve karar için ömrün en isâbetsiz bir mevsimidir. İnsanların bu devrede çoğunda idealizm ve ulvî hisler gâlip görünür. Fakat bunların çoğu, gece karanlığında yanıp sönen Mayıs böceklerinin pırıltılarına benzerler. Son derece aldatıcıdırlar. Talebeliklerinde büyük bir **"ümid vaad eden"** nice kabiliyetler görmüşüzdür ki; az sonra atıldıkları hayat mücâdelesinde mecruh ve bîtab düşerek bir kenara itilmişlerdir.

Bugünkü nesiller, gerçek bir dâvâ adamı ve idealist insan için tesbit ettiğimiz bu gerçekleri dikkatlerinden aslâ uzak tutmamalıdırlar. Zira binbir müessirin kendilerini korku ve menfaat yönüne doğru ittiği bir cemiyet içinde, son derecede ağır tarihî bir vazifeye memur bulunmaktadırlar. Kaderin tâyin eylediği bu me'mûriyetin gerektiği şekilde îfâsı için, ham hayaller ve ölçüsüz iddialardan sakınarak sabırla çalışmalıdırlar. Zira kimin ruhunda ne kadar cevher bulunduğunu ortaya çıkaracak olan dar geçitlerle karşılaşılması gecikmeyecektir. Bunu böyle bilerek o dar geçitlerden dökülmeden, düşüp kalktıkça azmi ve iştihası biraz daha kabarmış ve takviye olmuş bir sûrette ilerlemeye bakmalıdır. Bu takdirde gerçeği, kuru iddialar yerine parlak fiilî mukavemetler haykıracaktır!..

Cumhûriyet nesilleri, umûmiyetle ya ölçüsüz iddialara meyletmekte veyahud da müthiş bir eziklik içinde bulunmaktadır. Bu hâllerin her ikisi de tehlikelidir. Birisi, nefse gurur verir ve insanı gerekli silâhlarla cihazlanmaya gayret etmekten alıkoyar. Diğeri ise, îtimad ve ümidi kırar. Gerçek dâvâ adamı, bu noktada ifrattan da, tefritten de berîdir. O,

ekseriyâ korku ve menfaatin üstünde bir hayat sürer. Korku ve menfaatin üstüne çıkamayanları hakîr görmek yerine, nefsini onlara hizmetle mükellef bilir. Üzerindeki ilâhî nîmetlerin kibir ve gururunu değil, şuur ve şükür hissini taşır.

Amerikan yazarlarından birisi, romanlarından birine şu ismi koymuştur: **"Ağaçlar Ayakta Ölür!"**

Bizce bu isim, -âdeta- numarasız bir gözlük gibi her idealist dâvâ adamının hayatını anlatacak kitaba en lâyık bir ünvan olarak kabul edilebilir. Zira yukarıda da söylediğimiz gibi, bir dâvâ adamının mücâdelesinde tekaüd olup bir köşeye çekilmek yoktur.

Bu gerçeği göz önünde tutmaya en fazla mecbur olan İslâmcı Gençliktir. Zira çoktan başlamış olan islâmî şahlanış harekâtında mevsimlik heveslere yer yoktur. Kırılma, gücenme ve bıkıp usanmanın İslâm gibi beşerin ulviyâta âid sonsuz meylini tatmine medâr olacak tek ve muazzam fikre gönül verenlerin üzerinden kolayca sıçrayıp geçebilecekleri çer-çöp kabîlinden birer basit mâni olduğu muhakkaktır. Bu sebepledir ki, İslâmcı gençler, hayatlarını, kâmil mânâsıyla ifâde edecek söz olarak bu Amerikan romancısının eserine koyduğu **"Ağaçlar Ayakta Ölür!"** ibâresini tedâî ettirecek bir üslûp içinde yaşamaya mecburdurlar. Evet, ağaçlar ayakta ölür, tıpkı İslâm mücâhidleri gibi!..

AŞK TEMÂYÜL VE İSTÎDÂDINDAKİ KİFÂYETSİZLİK

İslâmî hükümlerle, bunların âid olduğu eşya (şeyler, varlıklar) ve hâdiselerin katı akıl yerine, engin gönül perspektifinden sır ve hikmetleriyle kavranması demek olan **"tasavvuf"**un temel görüşlerinden biri de, bütün mahlûkatın yaradılış sebebinin **"aşk"** ve **"muhabbet"** olduğu hususudur. Bu telâkkiye göre, ezelde mutlak olarak sadece kendisi var olan Cenâb-ı Hak, zâtını temâşâ eylemek için, sıfatları olan esmâsını tecellî ettirerek bu Âlemi vücûda getirmiştir. Bu sûretle, ilk halkedilen, mevcûdâtın zübdesi (özü, tohumu, hülâsası) olan **"nûr-i Muhammedî"**dir.

Eskiden mühürlere birtakım hikmetli sözleri hakkettirmek (kazıtmak) âdeti vardı. Bu âdete uyanlardan **Bezmiâlem Valide Sultan (Sultan Abdülmecid**'in vâlidesi) yukarıda işaret eylediğimiz gerçekleri şiirleştirerek mührüne şöyle hakkettirmiştir.

"Muhabbetten Muhammed oldu hâsıl,
Muhammedsiz muhabbetten ne hâsıl"

Şu hâle nazaran, sâir mahlûkat ile birlikte, kendisinin de varoluş sebebi bulunan **"aşk"**, insanoğlunu aynı zamanda içtimâîleştirem, kemâl yolunda temâdî ettiren ve yaradılış gâyesinin zirvesine yönelten bir müessirdir. Bu sebepledir ki; **"aşk"** istîdât ve temâyülü beşerin değişmez, fıtrî husûsiyetlerinden biridir.

Evet, aşk, insanı içtimâîleştiren sebeplerin başında gelir. Zira basit diğergâmlık tezahürlerinin bile, temel sâiki, rûhî bir alâkadır. Öyle bir rûhî alâka ki; altında mutlaka bir sevme iştihâsının tatmini arzusu yatar. Bu arzu da, sevginin şiddeti, yani aşklaşmak istikametindeki derecesi nisbetinde

büyük ve şümûllü olur. Bu şümûl ve şiddet ise, sevenin temâyülü ve sevilenin ehemmiyeti nisbetinde sonsuza doğru yol alır gider. Müntehâda bütün varlıkları ihâta eder (kuşatır ve şümûlüne alır) ki, artık bu fiil, sadece Cenâb-ı Hakk'a âid bir muhtevâ kazanır, yani mutlak mânâsıyla ilâhîleşir.

Meselâ bir insanı seven, sevginin şiddeti nisbetinde muhabbetinin mâşuk veya mâşukasına kaabil-i nisbet olan hâller ve varlıklara âid şümul dâiresinin genişlemesini önleyemez. Önce ona nisbeti kat'î ve kuvvetli olan hareket üslûbu, ses tonu, tavırları, eşyası ve memleketi... ilh. gelir. Sonra bu halka gitgide genişler ve bütün mahlûkâtı içine almaya doğru gelişir. Muhabbet, bu şiddete ulaştığında hârikulade tesirlerini göstermeye başlar. En yırtıcı bir hayvana bile aşkla yaklaşanlar, onun uysallaştığına şâhid olurlar!.. Böyle bir kimse, dağ başında arslanlar ve kaplanlarla arkadaşlık edebilir. Ehlullâhdan bazı kimselerin bu istikamette izhar edegeldikleri kerâmetlerin sırrı buradadır.

İşte bu hâle gelince "**Leylâ**"ların mecmuu aynîleşir ve bir tek varlık hâline gelir ki, bu da "**Mevlâ**"dır. Zira sevgi, ilk adımdan itibaren en köklü ve fıtrî temâyüllerden olan birleşme (vahdete erme) ve aynîleşme arzusunun eseridir. Sâik bedenî ve nefsânî olmayıp da, bu rûhî temâyülse, her tatminkârlık arzu ve iştihayı kabarta kabarta ilerler ve "**muhabbetullah**"a ulaşır. Bu sebepledir ki, yukarıda "**aşk**"ın insanı içtimâîleştirdiği gibi kendi yaradılış gâyesinin zirvesine de yönelttiğini söylemiş bulunuyoruz. Zira beşer için "**muhabbetullah**" yani Allah sevgisinden daha büyük ve ulvî bir fiil tasavvur olunamaz. Bundan muradsa, "**vâsıl-ı ilâllah**" olmak, yani tek ve mutlak varlığa kavuşmaktır ki, İslâm'da gâyelerin gâyesi budur.

Her İslâm savaşçısı, müntehası (sonu, limiti) bu olan bir yolun yolcusudur. İslâm'ın insanoğluna, "**esfel-i sâ-**

filîn” (aşağıların aşağısı bir mekân) ile **“alâ-yı ılliyyîn”** arasında bir mevkie ulaşabilmesi için tâyin ve takdir eylediği bu gâye, hiç bir beşerî sistemin gösterdiği hedef ile kıyaslanamayacak derecede büyük, muhteşem ve sonsuzdur. Zira **“zalûm”** (kendine ve gayra çok zulmedici) ve **“cehûl”** (çok câhil) olan insanın **“müteâl”** yani idrak üstü mükemmel olan Rabb’e ulaşmasını ifâde eder. Bu sebepledir ki; İslâm’da asâletsiz **“eğitim”** kelimesiyle ifâde edilen fiilin adı **“terbiye”**, yani **“rablaştırma”**dır. Bu fiilin son safhasında, beşerin fânî varlığı yok olduğundan, cidâli ancak geldiği yere dönmek ve aslına rücû etmek sûretinde nihayet bulur!..

Bir İslâmcı genç, şu aslî ve nihâî gâye karşısında hayatı aşksız yaşayanların dindarlıklarının bile -âdeta- bezirgânlıktan farksız bulunduğunu kavramaya mecburdur. Bu gerçeği idrak edince de, büyük mutasavvıf **Yunus Emre**’nin:

“Cennet cennet dedikleri,
Birkaç köşkle, birkaç hûri!..
İsteyene ver, sen anı
Bana seni gerek seni!..”

sûretindeki mısralarında ifâde olunan istiğnâya ulaşabilir.

Yüklendiği dâvâ ve memur bulunduğu vazîfenin îcabı olarak fevkalâde vasıflı bir adam olmak mecburiyetindeki İslâmcı Gençler, ufuklarını bu nihâî gâye çapında genişletmedikçe, giriştikleri cidâle liyâkât kazanamazlar. Zira asgarî ile iktifâ etmek (yetinmek) mevkî ve mecbûriyetinde olan geniş kitlelere hakkıyla rehberlik edebilmek, ancak onlardan çok daha fazlasına sahib olmakla mümkündür. Tıpkı tatminkâr olabilmek için talebelerinin çok üstünde bir ilmî seviyede olması gereken bir muallim gibi...

Aşkın hârikulâde neticelerinden biri de meşakkatleri hafifletmesi, **“zahmet”**leri **“rahmet”** hâline getirmesidir.

Bu sebepledir ki; bugün cemiyetimizde bir tek **"anarşi"** kelimesiyle ifâdesini bulan zulüm ve haksızlıklarla câniyâne bir sûrette gırtlaklaşmaların, aşksızlıktan doğduğunu söylemekle mübalâğa etmiş olmayız. Zira insanı -bir fedakârlık yaptığı hissinin doğmasına imkân vermeden- hayat nîmetini bile, seve seve terk etmeye kadar diğergâmlaştıran, sadece aşktır. Yükü fevkalâde ağır olan İslâmcı gençlik, sırf şu nokta sebebiyle de olsa, aşkın ürpertili iklimine açılmaya muhtaçtır.

Hâl böyleyken, bugün İslâmcı Gençlik'in vazifesinin emrettiği ölçüde, **"aşk"** ve **"muhabbet"** temâyül ve istîdadına mâlik bulunduğunu söyleyebilmek cidden müşküldür. Çoktan beri bâtıl ve materyalist telâkkilerin yaylım ateşine mâruz kalan cemiyetimizde, selîm muhâkeme ve temiz rûhî temâyüllerin emrinde yaşamak, bir hayli güçleşmiştir. Sanki üzerimize gökten zehirli gaz yağdırılmıştır. Zehirlenme o derecede umûmîdir. Yine İslâmcı Gençler, bu zehirli gaz, tam tepesine düşüp de mânen mürde (ölü) hâle gelen bâtıl yolun savaşçılarına nazaran, tesâdüfen en uzak bir tesir sahasında bulunup da tehlikeyi sırf geçici bir baş ağrısıyla atlatanlar gibidir. Ama ondan bu kadarcık olsun müteessir bulunmadığı (etkilenmediği) söylenemez.

Tehlikeyi ucuz atlatışlarını, bulundukları yerin havasını -tabiattaki nebatlar gibi- süzüp temizleyen mânevî himmet ehline borçlu olan İslâmcı Gençler, **"daha fazla temiz hava"** için bu gerçek mürebbî ve mürşidlerden bir ân olsun uzak durmamalıdırlar. Onların dünyalarının feyiz ve bereketiyle haşır neşir olmadıkları takdirde, manevî **"baş ağrıları"**ndan kurtulamazlar. Bu ise, irâdeye tutukluk veren akla tebâiyyetten dolayı, liyâkatlerinin noksan kalmasına ve binnetice yollarda mecruh (yaralı) ve bîtap düşmelerine sebeb olur.

YOLUN NERESİNDEYİZ?

Her başarı, bunu sağlayan âmillerle, onların mukabilleri olan mâniler arasındaki izâfiyetin eseridir. Meselâ gâlip gelen bir ordu, muvaffakiyetini, zekâ, ilim, insan ve silâh gücü ilh... îtibariyle sahib olduğu zâtî iktidarın, düşmanına fâik (üstün) bulunmasına borçludur. Aynı ordu, bir başka hasım karşısında, pekâlâ mağlûp olabilir. Bu bakımdan ferdî veya içtimâî bir mücâdelenin neticesini -berrak bir sûrette- kestirebilmek için, mevcud şart ve imkânların, mütekaabilleri ile birlikte çok iyi bir şekilde mîzân edilmesi gerekir.

Kat'î ve nihâî kapışmadan evvel yapılması gereken bu muhâsebe, eksiklerin giderilmesi ve neticenin -daha fazla- garanti altına alınmasını sağlayacak bir şuur ve teyakkuz (uyanıklılık) doğuracağı için son derece ehemmiyetlidir. Bununsa, hem kendini ve hem de düşmanı -bütün şart ve imkânlarıyla- mükemmel bir sûrette tanımaya bağlı bulunduğu âşikârdır. Aklı olan, böyle bir muhâsebeden sonra kapışmayı, kendisi için en müsâid bir zaman ve mekânda başlatır ve hasmını bunu kabûle icbar edecek (zorlayacak) şartları bizzat hazırlar. Tarih, bu lâzımeye riâyet etmiş ve etmemiş bulunan insanların acı ve tatlı hâtıraları ile doludur.

Bugün **"İslâmcı Gençlik"**imiz de İslâm dışı güçlerle kat'î ve nihâî bir kapışmanın **"ihzarî"** ve **"psikolojik"** safhası içinde bulunmaktadır. İhzârî, yani hazırlık safhası içinde... Psikolojik yani, eninde sonunda **"sıcak"** şekle dökülecek olan bir **"soğuk harb"** hâli...

İşte bu sebepledir ki; bahsi geçen muhâsebenin yapılabileceği gün, bu gündür. Bunda gecikildiği takdirde bir

uçdan -hesaplı veya hesapsız- başlamış bulunan fiilî kapışmanın önü alınamaz ve hareketin isâbet veya isâbetsizliği üzerinde çıkabilecek münâkaşaların bir kör döğüşü hâlini alması önlenemez. Böylece de, hasma tevcihi gereken kuvvetin aksam-ı muhtelifesi (muhtelif kısımları) birbirlerini tahrib ve imhaya yönelir.

Bu yazımızda işbu esbâb-ı mûcibe (gerekçe) ile İslâmcı Gençlik'in bugün yürümekle mükellef olduğu yolun hangi noktasında bulunduğu, kuvvetinin hasımlarına nazaran -galebe için- kifâyet veya kifâyetsizliği üzerinde durmak istiyoruz.

İslâm'ı büyük bir samimiyetle yaşayan ecdâdımız, O'nun tabiî bir semeresi (meyvesi) olan büyük bir izzet ve iktidara nâil olmuştu. Uzun asırlar boyunca devam eden ve bütün İslâm dışı güçlere baş eğdiren bu ihtişam, -burada îzâhı imkânsız olan- birtakım girift (karmaşık) iç ve dış âmillerin tesiri ile zaafa inkılâp edince, küfür ve ilhad âlemi olan Batı'ya karşı ruhlardaki eski **"üstünlük duygusu"**nun yerini yavaş yavaş kahredici bir **"aşağılık duygusu"** almaya başlamıştır. Bunun tesiriyle **"ıslahat"** adı altında açılan tâviz kapılarından atılan her adım, kâmil bir hayat nizamı olan İslâm'dan bir parçayı alıp götürmüş ve bu sûretle güyâ bir zaafı bertaraf için konulan yeni usûl ve esaslar -eskiye rahmet okutacak bir tarzda- bütün illet ve kusurları kangrenleştirerek onları gitgide -âdeta- tedavi kabul etmez bir hâle getirmiştir.

Tanzimat'la resmîleşip, artık önüne geçilemez bir siyâsî cereyân hâlini alan bu tutumla, Cumhuriyet'e kadar içten yıpranma ve çürüme tamamlanmış bulunuyordu. Bu sebepledir ki; Cumhuriyet'in müessis (kurucu) kadroları, pek çok mübalâğa edilmiş bulunan Türk-Yunan Harbi sayesinde kazandıkları şükûh (münâkaşa edilmez bir otorite

ve tesir kudreti) ile son darbeyi vurmuş ve İslâm'ın siyâsî ve idârî müessiriyetine kolayca nihayet verebilmişlerdir.

Fakat tefekkür ve tahassüs ihtiyacını asırlarca İslâm gibi en azametli bir Dünya görüşü ile tatmine alışmış olan milletimizin ruh ve vicdanında bu sûretle husûle gelen boşluk bir türlü giderilememiş, O'nun yeri -bâtıl da olsa- bir başka tezadsız ve seviyeli fikir veya sistemle doldurulamamıştır!..

Gerçi İslâm'a giden bütün yollar, baştanbaşa harâmîlerle kesilmiş ve o mübârek görüş bir nevî **"memnû meyva"** îlân edilmiştir. Bu sûretle de, bir kısım insanlar kendi kendilerine yabancılaştırılarak, dehşetli bir huzursuzluğa mahkûm edilmiştir. Fakat bekası Rabb'in kefâleti altında bulunan İslâm'ın, varlığını kül altındaki bir ateş gibi muhafaza ederek bir kısım gençliğimizin gönlünde tekrar korlaşmaya başlaması için, aradan sadece yarım asırlık bir zaman geçmesi kâfî gelmiştir. Bu mes'ûd zümre, kışın toprak altında kalarak baharda yeni bir gümrahlaşmaya âmil olan, bir çiçek bahçesindeki toprak altı kökleri gibi rol oynayan, ilim ve himmet ehli büyüklerin -gayr-i müsâid şartlara rağmen- gösterebildikleri gayret, faaliyet ve fedâkârlığın eseri olmuştur. Allah, **"bir demet kardelen çiçeği"** diyebileceğimiz bu mübârek insanların cümlesinden râzı olsun.

Rabb'in, küçük, fakat şuurlu bu gibi gayret ve fedakârlıklara bahşettiği müstesnâ bir feyiz ve bereket sayesinde, bugün sath-ı vatan baştan başa îmân vecd ve heyecanıyla tutuşmuş gönüllerin nûranî aydınlığında bir şehrâyîn manzarası arz etmeye doğru yol almış bulunmaktadır.

İslâmî hareket sahasındaki bu gelişmeye mukabil, bâtıl da -bütün şûbeleri ile- son tırmanışını ortaya koymuş, fakat onun her hamlesi, bir evvelkinden daha ziyâde hüsranı mûcip olacak sûrette fiyasko ile neticelenmektedir.

Şu anda, bâtıl düzen kendi tabiî mahsûlü olan gençler karşısında bir hayat-memât mücâdelesi içinde gözükmektedir. Cenâb-ı Hak, her şeyi ifnâ edecek müessiri, bizzat içinde halkettiği gibi, İslâm'ın istikbâlini garantileyecek olanları da, **Hazret-i Mûsâ** misâlindeki tecellîye benzer bir tarzda, **Firavun**'ların ocağında büyütmüş ve korumuştur. Bunlar, **İbrahim** -aleyhisselâm-'ı yakmayan maddî ateşlerden daha fecî mânevî ve cehennemî buhranlar içinde mü'min kalabilmenin, cihad şevk ve heyecanı ile cihazlanmanın müstesnâ tecellîsine mazhar olmuşlardır.

Bu gelişme karşısında, bâtıl yolun yolcuları, -mâneviyat şöyle dursun- maddiyat itibariyle de yani idâresini tekeffül ettiği kitlelerin karnını doyurmakta bile acziyete düşmüş ve bu yüzden müşahhas musîbetleri daha kolay kavrayabilen geniş kalabalıklar önünde itibarını her gün biraz daha kaybetmeye yüz tutmuştur. Her musibet ve sıkıntı, bâtılın bir şûbesine âid zimmet hânesine kaydolurken, son günlere kadar bâkir kalmış olan sosyalizm ve hatta komünizm hesabına mevzuubahs şans ve itibar da Rusya'nın topsuz, tüfeksiz yıkılışıyla bitip tükenmek gibi bir hüsrana sürüklenmekten kurtulamamıştır.

Bununla beraber, unutmamak gerektir ki; **"Küfür, bir millettir."** ve ülkemizdeki bütün bâtılların arkasında birtakım beynelmilel zinde kuvvetler mevcuddur. Bu sebepledir ki; çoktan hayat ve mücâdele sahasını terk etmesi gerekenler, hâlâ varlıklarım sürdürme gayreti içinde bulunabilmektedir. Fakat bunlar -hiç şüphesiz- son çırpınışlardır. Adına **"zinde kuvvetler"** denilen birtakım eşhas (şahıslar) ve müesseselerdeki inat, sadece ve sadece İslâm'ı bilmemenin ve O'na karşı, çok daha önce te'sis ve telkin edilmiş bulunan hissî ve câhilâne düşmanlığın eseridir. Bunun da uzun müddet devam edeceği söylenemez!..

Şu hâle nazaran, İslâmcı Gençlik için, İslâm dışı güçlerle kat'î ve nihâî bir hesaplaşma son derece yakın demektir. Daha fazla gecikmeden, cephemizin kuvvet durumunu gözden geçirmeye ve eksiklerimizi telâfiye yönelmeliyiz. Bunun içinse **"teşkilât"** ve **"ilim"** başta gelir. Bugün İslâmcı Gençlik'in teşkilâtsız ve ilimsiz olduğu söylenemezse de, bu iki sahada gerektiği kadar mücehhez bulunduğunu iddia etmek de mümkün değildir. Teşkilât alabildiğine çoktur. Fakat çoğunun -maalesef- sevk ve idâreleri zayıftır. Bu eksiği gidermek içinse -tâbir câizse- manga başı durumundaki insanları çoğaltmak ve daha kifâyetli hâle getirmek şarttır. Bu da cesâret, sehâvet (cömertlik) gibi birtakım fıtrî husûsiyetler yanında, ilim ve maddî imkân gibi birtakım müktesep (sonradan kazanılmış) vasıtalara muhtaç bulunmaktadır.

Gerçekten bugün İslâmcı Gençlik, sayı itibariyle aslâ küçümsenemeyecek bir durumdadır. Eksik olan, gitgide kalabalıklaşan safları düzgün yürütüp istikametlendirecek olan zâbit kadrodur. Zâbit kadrosu eksik olan bir orduyla, -efrâdı ne kadar çok olursa olsun- harbedilemeyeceği ise, aşikârdır.

Son söz olarak şunu söyleyebiliriz ki; İslâmcı Gençlik bugün **"ihzârî"** (hazırlık) safhasının sonuna gelmiş bulunmaktadır. Mutlaka bu safhada halli gerektiği hâlde, henüz îcab eden kıvamı bulamamış olan **"ilmî kifâyet"** ile **"müdirân** (idâreci) **kadro"**lara âid eksikliğin giderilmesinde daha fazla geç kalınmamalıdır!..

TARİH PERSPEKTİFİ

Daha önce, İslâmcı gençlerin yöneldikleri ulvî gâyeyi hakkıyla gerçekleştirebilmelerinin, din, tarih ve edebiyata âid bilgilerin müştereken teşkil eyledikleri sağlam bir irfana (kültüre) bağlı bulunduğunu belirtmiş ve buna ne ölçüde sahip olunursa, kâfî addedilebileceği husûsunu göstermiştik. Sonra birçok vesilelerle de, bu müşterek kültür içinde en ehemmiyetli yeri işgal eden ve onlar için -damarlarındaki kan derecesinde- hayâtî bir kıymeti hâiz bulunan dînî bilgilerin, gerekli muhtevasını nakletmiş ve bu muhtevâyı -mevcud şart ve imkânlar muvâcehesinde- en asgarî ile hududlandırmıştık. Şimdi de tarih bilgisinin bunlar arasındaki yer ve değerini belirtmeye çalışalım:

Tarih, bir **"ibretler meşheri"** (sergisi)dir. Bu yüzdendir ki, içinde yaşanılan hâdiselerin doğru olarak kavranıp değerlendirilmeleri kadar, istenilen istikamete tevcihleri de -büyük ölçüde- tarih ilminin yardımlarına ihtiyaç gösterir. Çünkü bugünkü hâdiseler, dünkülerin meyvesi, yarınkilerin ise, tohumudur.

Ancak geçmiş vak'alar hakkındaki kıymet hükümleri, -hemen dâima- onları tahlil eden şahısların benimsedikleri Dünya görüşlerine göre farklılık arz eder. Zira herkes vukuâtı kendi inancının temel umdelerini (prensiplerini) mi'yar (kıstas, ölçü) olarak kullanmak sûretiyle ele aldığından, varılan neticeler birbirlerine aslâ uymaz. Birinin makbul gördüğü bir beşerî tavrı, diğeri yakışıksız bularak onun fâilini tenkid eder. **"Tarih felsefesi"** adı verilen ilmin mevzuunu teşkil eden şu keyfiyet sebebiyledir ki; tarihî hâdiselerin tahlilinden birtakım sâlim neticelerin çıkarılabilmesi de, ancak hak ve maslahata uygun kıstasların kullanılma-

sıyla mümkündür. Meselâ; materyalistler -yanlış olarak- insan vâkıasını sırf maddî îcap ve ihtiyaçlardan ibâret telâkkî eylediklerinden onun geçmişte âmil olduğu hâdiseleri de bu esas görüşle hükme bağlarlar. Böylece ortaya çıkan materyalist tarih telâkkisine nazaran, bir Mekke veya İstanbul'un fethi, ancak ve ancak iktisâdî sebeplerle izah edilebilir. Onlara göre, doğru olan budur. Derler ki; tarihteki bütün ferdî ve içtimâî hâdiseler de, bugünküler gibi iktisâdî âmillerin eseridir. Bunun dışındaki iddiâlar bâtıldır. Materyalist tarih telâkkisine bağlananların iddiâsına göre eğer târihî bir vak'anın âmilleri **"iktisâdî"** sebepler dışında bir başka müessir ve muharriki ileri sürüyorlarsa, bu, sırf bir aldatmaca ve kamuflaj (setr)dan ibârettir.

Aslında pek çok çeşidi bulunan tarih felsefesi telâkkileri, mevzuumuz hâricidir. Biz burada, târihî hâdiselerin İslâm'ın ölçüleri kullanılmak sûretiyle tahlilinin gereği ve böylece ortaya çıkarılacak neticelerin ehemmiyeti üzerinde durmak istiyoruz.

İslâm'ın insan vâkıasını maddî îcap ve ihtiyaçlar kadar mânevî ihtiyaç ve îcaplarla da, bir bütün hâlinde ele aldığı mâlûmdur. Bu esas görüşle, İslâm düalist (ikici) bir telâkkiye sahiptir. O'nu monist, yani ferdî ve içtimâî vâkıaları bir tek müessirle îzah eden telâkkîlerden üstün kılan asıl müessirlerden biri de budur. Bu açıdan bakıldığında târihî hâdiselerin de, günümüz hâdiseleri gibi kâh sırf maddî, kâh da sırf mânevî müessirlerle ortaya çıktığı ve bunlar üzerinde bazen de bu her iki müessirin birden rol oynadığı anlaşılır. Zira şahsî inanış ve davranışlarda, bazı insanlarda maddî, diğer bazılarında ise mânevî müessirler daha ziyâde hâkimdirler. Bununla beraber en materyalist bir kimsede dahî, mânevî îcap ve ihtiyaçlar, külliyyen ortadan kalkmayıp belki en asgarî seviyeye iner. Aksi de, aynıdır. Bunun

içindir ki, rolleri aynı derecede olmamak şartıyla her iki müessir hemen ekseriyâ bir arada bulunur. Topluluklar, fertlerden teşekkül ettiğinden, tesbit eylediğimiz şu gerçek, onlar için de aynen vâkidir.

Diğer taraftan yeni bir içtimâî görüş ve davranışlar manzûmesi getirip de bunu dâvâ eden hiç bir şahıs veya kadro, târihî hâdiseleri kendi zâtî kıstaslarıyla bir tahlil ve tefsire tâbî tutmaktan müstağnî kalamaz. Zira böyleleri, bir zuhur sebep ve mesnedi bulmak mecburiyetindedir. İyi, doğru, güzel ve faydalıyı tesbit için birtakım postülâlar (müteârifeler) vaz' ederler ki, -ekserîsi- bunların münâkaşasından şiddetle kaçınırlar. Târihî hâdiseleri bu müteârifelere göre değerlendirerek, yeni bir kıymet hükümleri manzûmesi ihdas etmeye çalışırlar. Böylece *"fılân târihî vak'ada, şu temel görüş veya sâikle hareket edildiğinden netice işte şöyle iyi veya kötü oldu, aksine falan görüş veya sâike iltifat edilseydi durum şu, şu şekilde müsbet veya menfî olurdu."* diyerek kendi zuhurlarını, kökü tarihin derinliklerine varan birtakım haksızlık ve yanlışlıkları bertaraf etmek gibi bir mesnede dayanmak gâyesini takip ederler. Bu hareket tarzı için, terviç olunan görüşün, doğru veya yanlış olmasının hiç bir ehemmiyeti yoktur. Sadece yeni olması lâzım ve kâfidir.

Türkiye'mizde Cumhuriyet idâresi ile değişen resmî görüşlerin, İslâm'dan önceki Türk tarihine ehemmiyet atfetmesi, **Cengiz** ve **Hülâgu** gibi zâlimleri millî mefâhir (!..) meyânına idhal etmeye kalkışması, hep bu zarûret ve sebeple ortaya çıkmıştır.

Ancak unutmamak gerektir ki, Kur'ân-ı Kerîm'in yüce muhtevâsında da, bu ölçü ve hareket tarzının benimsendiğine dâir sayısız misaller mevcuddur. O da, ilk zuhurunda -üstelik temel müteârifelerini münâkaşa dışında

tutmamak şartıyla- kendinden evvelki târihî hâdiseleri, zâtî kıstaslarıyla yeniden değerlendirmiş ve tebliğâtım geçmişten aldığı ibret levhalarıyla takviye eylemiştir. Böylece, hâl kadar, mâzî için de bir kıymet hükümleri manzûmesi meydana getirmiştir ki; bunlar hak ve bâtılın müşahhas misalleri olarak her iki yol ve zihniyetin varacağı müspet ve menfî âkıbeti en müessir bir şekilde ortaya koyan misallerdir. Evet, sadece misaller!.. Zira Kur'ân-ı Kerîm, bir tarih kitabı değildir ki; O'ndan bütün târihî hâdiseleri nakletmesi beklenebilsin!... Filhakika, **"Bu âlemde yaş ve kuru ne varsa"** o yüce kitabın ilâhî muhtevasında mevcud olduğu muhakkaksa da, bu, mücerred gerçekler îtibariyle ve -çoğu kere- mazmun yoluyladır.

Kur'ân-ı Kerîm'in bile terviç ve tatbik ettiği şu metoddan, yani hâlin değerlendirilişi ile istikbâlin istikametlendirilişinde tarihin binbir ibret levhası sunan perspektifini kullanmaktan, bugünkü İslâmcı Gençlik de aslâ müstağnî kalamaz. Üstelik eski vekâyie, bin dört yüz yıllık İslâm Tarihi'ni dolduran acı ve tatlı nice hâdise de inzimam ettikten sonra... Hangi prensipler ve onlara dayanan davranışların huzur, saâdet, izzet ve muvaffakiyet sağladığını, hangilerinin ise hüsran ve izmihlale sebep olduğunu, tesbit ve müşahhas bir sûrette göstermek için, zengin tarih laboratuarını kullanarak, oradan en susturucu ve ikna edici cevapları çıkarmak, İslâmcı Gençlik'in belli başlı vazifelerinden biridir. Üstelik **"Yiğit düştüğü yerden kalkar."** veyahut da **"Yılan girdiği delikten çıkar."** tarzındaki atasözlerimizin yüklendiği gerçek göz önüne getirilirse, mâruz kaldığımız musîbetlerden, onların, târihî oluş şekil ve şartları kavranmadıkça kurtulamayacağımız daha kolay anlaşılır.

Bu sebepledir ki; İslâm'ı dâvâ eden her genç, mücerred doğruların en mükemmel müşahhas misallerini kavra-

mak için, Rasûlullah -sallâllâhu aleyhi ve sellem- ile O'nun her biri gökteki yıldızlar gibi vesîle-i hidâyet olan sahabelerinin temiz hayatlarından sonra İslâm Tarihi'nin ibretli safahâtını -muhtasar da olsa- iyice öğrenmeye mecburdur. Bunun içinse, mütebahhir bir tarih âlimi olmaya hâcet yoktur.

Yarım asırdan beri **"târihî gerçek"** adına, resmî ağızdan yazılıp söylenilenleri şüphe ile karşılamak ve bu şüpheleri izâle edebilecek kadar tedkik ve tetebbû'da (inceleme ve araştırmada) bulunmak kâfîdir. Üstelik bugünkü İslâmcı Gençlik, şu hizmet ve faaliyetin pek çoğunu, temel görüşü İslâm olan bazı kalemlerin eserlerinde hazır bir şekilde bulmak şansına da mâliktir. Onları biraz olsun, okumadıkça, ne usûl ve ne de esas olarak, dâvâmızın müşahhaslar plânında kavranması ve muârızların ikna edilmesi mümkün olabilir!..

Allâh'a şükür ki, dînî vecd ve heyecanla yoğrulmuş bir millî tarihimiz vardır. Bu sebeple dinî gerçeklerin, bu aziz tarih mirasının kullanılması sûretiyle müdâfaası, her zaman mümkün ve çoğu ancak müşahhastan anlayan muârızların, bu yolda iknâ ve irşad edilmeleri daha kolaydır. Elverir ki; içinde, çırpındığımız buhranların **"tarih perspektifi"**nden tahlil ve îzahı lâyıkı ile yapılabilsin. İslâmcı Gençlik'in muvaffakiyeti, diğer müessirlerle birlikte, bir de bu liyakati kazanmaya bağlıdır. Ancak ne yazık ki; İslamcı Gençlik'in -şu günkü hâliyle- böyle bir liyâkatten fersah fersah uzak olduğu inkâr edilemez bir gerçektir.

Önce, eskilerin **"tebdil-i hurûf"** dedikleri yazı değişikliği, sonra da uzun bir tekâmül devrinin eseri olan temiz Türkçemize indirilen korkunç darbeler, yeni nesillere millî irfanımızın bütün hazinelerini yabancılaştırmış, onları 1928 sonrası neşriyatının dar ve sakat muhtevası ile ihticâca (ye-

tinmeye) mahkûm etmiştir. Millî mefâhirimizi, onun, ezelî düşmanlarından bile şedid bir insafsızlıkla ele alan bu gibi telkinât karşısında intak-ı hak sahipleri -fiilî ve hukûkî imkânsızlıklar sebebiyle- maalesef son derecede kifâyetsiz kalmışlar ve bu vadideki zararı asgarîye indirememişlerdir. Bu arada **Yahya Kemal** ve **İ. Hâmi Dânişmend** gibi bazı şahısların temsil ettiği ve uzaktan -daha ziyâde- bir müsteşrik hayranlığını andıran **"tarih şuuru"**, onların İslâm'ı yaşamamaları sebebiyle geniş kitlelere şümûllendirilememiş ve böylelerinden umulan faide lâyıkiyle sağlanamamıştır.

Vaktâ ki, islâmî şuur uyanıp da bir kısım gençlerimizce hâl ve onun evsaf ve şerâiti târiz oklarına hedef kılınınca mantıkî bir zarûretle suçlu aranmış ve bunu tespit için nazarlar -ister istemez- mâziye çevrilmiştir.

Hiç şüphesiz içinde bulunduğumuz maddî ve mânevî sıkıntıların asıl müessirleri, yani kökleri mâzîdedir. Fakat bunu ararken, bazı gençlerimiz -ilmî kifâyetsizlikleri ve hayat tecrübelerindeki nakîse sebebiyle- tenkid ve târiz çerçevesini- zaman, mekân ve eşhas itibariyle öylesine şümullendirmiş ve öylesine aşırılıklara sürüklenmişlerdir ki, aksine bir yoldan ecdâd düşmanı dinsiz kozmopolitlerle birleşmek gibi bir bedbahtlığa uğramaktan kurtulamamışlardır. Hatta denilebilir ki, ecdâdımızı, İslâmiyet'i hayat-memat dâvâsı hâlinde benimsemiş olmakla ittiham ve o yolda tenkid eden dinsizler, -kendi esâsî görüşlerine nazaran- tezadsız oldukları hâlde, berikiler vâkıayı tespitte bile acze düşmekte ve ilim ve mantıkla bağdaşması imkânsız iddialarda bulunmaktadırlar.

Hakikaten bu hususta öylesine korkunç cehâlet tezâhürleri ile karşılaşmış bulunmaktayız ki, bunları burada -cevap sadedinde bile- ele almaktan hicap duymaktayız. Bunların en meşhuru, **"Osmanlı Devleti'nin bir İslâm devleti**

olmadığı" safsatasıdır. Vaktiyle Ankara'daki bir sohbette bu iddiayı, kırk yıllık bir terzinin ağzından işittiğimizde haknâşinaslığın bu derecesini bir nevî akıl hastalığı sayıp geçmiştik. Ömrünü tetebbuat yerine amelî bir meslekte geçirmiş bulunan o mütefekkir taslağı, bu hükmünü kendince bir esbâb-ı mûcibeye de bağlıyordu: Osmanlı Devleti'nde **"Şeyhülislâmlık"** diye bir makamın bulunması!.. Çünkü diyordu, İslâm'ı en iyi bilenin halîfe olması gerekirken, Osmanlı halîfeleri bu eksikliklerini kabul ile bir şeyhülislâmlık müessesi kurmuşlardır. Binâenaleyh hilâfetleri de meşrû değildir!.. Sonradan görüştüğümüz bazı gençler ve bakkal, sağlık memuru gibi gayr-i müteallim insanlar da bu iddianın esbâb-ı mûcibesinin biraz daha geliştirilmiş ve genişletilmiş olduğunu müşâhade eyledik. Evlâd ve kardeş katli, usûl-i saltanat ve câriye mes'eleleri gibi... Dînî ve târihî pek çok mâlûmatı dağarcığına yerleştirmedikçe konuşulması mümkün, hatta câiz olmayan böylesine ağır ve geniş mes'elelerin kahvehâne sohbeti sermâyesiyle müzâkeresine cür'et edilmesi, yanılmak ve binnetice günahtan korkulmaması demek olduğu hâlde, şu keyfiyet, üstelik aşırı bir dindarlık sâikasıyla ortaya çıkmış oluyordu?.. Heyhat!..

Enbiyâdan mâadasının mâsum olmadığına inanan insanlar olarak ecdadı hatasız kabul ve iddiâ edenlerden değiliz. Ancak tenkidin hududu buralara kadar mı, varmalı idi?!. Usûl-i saltanattan bahis açılınca târizlerin ashâb-ı kiram hazerâtını bile şümûlüne aldığı ve bunun da kadîm Şiî mugâlata ve hayâsızlığından kaynaklandığında şüphe yoktur. Filhakika bunlar eski dâvâlar!.. Asırlarca Ehl-i Sünnet ulemâsınca cevapları verilmiş. Okuyup öğrenmeyen, kendi bilir. Herkesin vebâl ve mes'ûliyeti kendine âiddir.

İslâm'ı, bir nevî gayr-i kaabil-i tatbik, nazarî bir sistem olarak görmeye ve göstermeye müncer olan şu iddia,

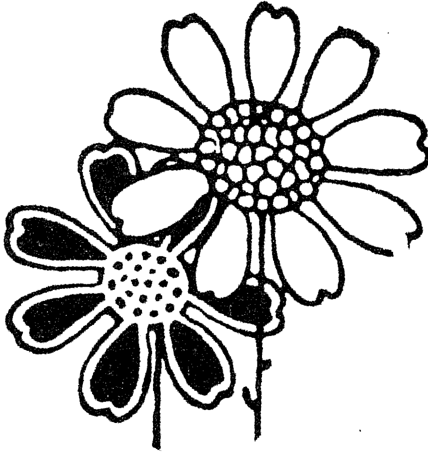
bin dört yüz yılın sadece ilk otuz yılını istisnâ kabul ile gerisini gayr-i islâmî ilân ederken süpürdüğü dînî ve millî mefâhir arasında **Ömer bin Abdülaziz**, **Fâtih**, **Yavuz**, **Kanunî** gibi dev şahsiyetlerin her birine bir kulp bularak onları reddetmekte de haklı olduğu zehâbına vücûd vermek gayretiyle öyle çamlar devirmektedir ki, bunların lâyıkıyla cevaplandırılması ayrı bir eser te'lifini gerektirmektedir.

Hazret-i Peygamber'in medhine mazhar olmuş bir **Fâtih**, sekiz sene gibi kısa bir saltanat döneminde topraklarını milyonlarca kilometrekare genişleten **Yavuz**, zamanında fetholunan üç yüz altmış küsur kaleden çanları indirtip yerlerinde ezânlar okutturan **Kanunî** ve sayısız emsâlini, devirleri ve icraatları îtibariyle İslâm dışı ilân eden şu nâdânların kendileri acaba ne yapmış olmak mukabilinde İslâm'ın çerçevesinde kalabiliyorlar?!. Ecdâda tevcih ettikleri müsâmahasızlığın yüzde biri ile mîzân edilseler, kendileri veya alkışladıkları Şiî liderler, acaba İslâm değil de insan bile sayılabilirler mi? Utanmadan **"şanlı tarih"** yerine, **"kanlı tarih"** diyerek şeâmet tellâllığı yapan nâdânların yeri, böylece ülkemizdeki lâ-dînî hareketlerin bir numaralı âmîlî, mâhud **"Sis"** şâirinin yanı olmuyor mu?!.

Şu şerait muvâcehesinde **Muhammed Kutub**'un **"İslâm'ın Etrafındaki Şüpheler"** isimli değerli eseri gibi, ecdâda karşı vâkî böyle tenkit, tariz ve iftiraları cevaplandıran bir eser telîfinin bir borç olarak üzerimize düştüğü inancındayız. Temennî olunur ki, mevsuk ve müdellel bir sûrette yazılması gereken böyle bir eser için Cenâb-ı Hak, imkân lütfetsin de şu vaadimizi gecikmeden yerine getirebilelim! Tâ ki, bir kısım gençlerin Allah ve ecdad önünde müfterî ve günahkâr olmaları önlenebilsin!.. Şimdiden şunu niyaz edelim ki, Cenâb-ı Hak, bütün ümmet-i **Muhammed**'e kendi fazl u kereminden öyle bir seziş ve temâyül lûtfetsin

ki, sevdiklerini sevelim, yerdiklerini yerelim!..

İslâmcı gençlerin en fazla dikkat etmeleri gereken husus, muhabbet ve husûmetlerin tevcih edileceği hedef ve istikamettir. Bunlardaki isâbetsizlik, telâfisi -âdeta- imkânsız maddî ve mânevî -daha emin bir tâbirle- zâhirî ve bâtınî felâket ve handikapların bir numaralı âmilidir!. Netice, -hemen dâima- muhabbet ve husûmetin lâyıkına tevcihinde gösterilecek dirâyete bağlı olarak tezâhür eder!. Bu dirâyetinse, dînî esaslar kadar, tarihî gerçeklerin de bilinmesine bağlı olduğu, hiç bir İslâmcı gencin hatırından çıkmamalıdır!

ÎTİDAL ÜZRE OLMAK

Bir dâvâ adamı için asıl ve zarûrî olan sıfatlardan biri de, **"nikbinlik"** yani iyimserliktir. Zira bu vasfın zıddı olan **"bedbinlik"** yani kötümserlik, irâdeye tutukluk vererek, hareket ve hamle güç ve arzusunu kırar, zaafa uğratır. Dâvâ adamı olmaksa, eninde sonunda harekete tâlib bulunmak demektir.

Bu sebepledir ki, **"İslâmcı Gençlik"**in de hayat ve hâdiseleri nikbinlik bahşeden bir perspektiften takip ve tahlil etmesi gerekir. Esâsen, yoluna baş koyduğu **"İslâm Dünya Görüşü"**ne inanıp bağlanmanın mes'ud neticelerinden biri de budur. Zira islâmî hükümler, hayat ve tabiatın değişmez şart ve kanunlarına, istinad ve tevâfuk eder. Hayat ve tabiatta ise, **"hak"** ve **"hayır"** gâliptir. İlk nazarda pek de, doğru gibi görünmeyen şu hükmü, bir nebze şerh ve izah etmek isteriz:

Bu âlemde asıl olan, **"huzur"**, **"sükûn"** ve **"muvâzene"**dir. Bunun belli başlı âmillerinden biri de, **"itidâl"**dir. Bunu kıyamete kadar korumayı murâd eden Cenâb-ı Hak, her çeşit maddî ve mânevî iştihâ ve temâyülü belli bir noktada **"doyma"** ve **"tatmin olma"** hissi veyahud da, onların mukabil ve muârızlarının harekât ve husûsiyetleri ile tahdid etmiş ve muvâzenelendirmiştir. Şu durum, varlıkları îtidale icbar eden tabiî müessirleri ifade eder.

Gerçekten tabiat şart ve kanunlarında âşikâr bir sûrette görülen bu keyfiyet, ilâhî ve fiilî olan nizamın temel karakterlerinden biridir. Mevsimlerin birbirini takip etmesi, her kemâlin bir zevâle mahkûm bulunması, her kuvvet ve tahrip güç ve vasıtasının daha üstün bir başka hasmın tehdidi altında bulunması ilh... Ve nihayet bu tahrip ve tehdid

iştihâsının -ekseriya- tuğyan hâlinde olmasına rağmen, hâkimiyetlerin nisbîlikten kurtulamayışını sağlayan ilâhî mâniler, şu huzur, sükûn ve muvâzene ile bunun neticesi olan **"itidâl"**in hem âmili ve hem de şâhidlerinden bir kısmıdır. Aksine bir düşüncenin haklı olabilmesi için, milyonlarca yıldan beri, tabiî bir mücâdeleye sahne olan ormanlarda arslan veya kaplanlardan başka bir hayvan kalmaması gerekirdi.

Bunun böyle olması, nâzım-ı hakikî olan Cenâb-ı Hakk'ın **"rahmetinin gazabına gâlip"** bulunmasındandır. Ancak şu keyfiyetin hakkıyla kavranabilmesi, vukuâtın geniş bir zaman ve mekân ufku içinde tahlil ve mütâlaasına bağlıdır. Hâdiselerin tahakkuk şart ve zeminini teşkil eden uçsuz bucaksız zaman ve mekânın yanında, beşerî hayat ve müşâhede sahası son derece mahduddur. Bunun bile asgarî bir parçasını hükümlerine esas alanların hâli, körlerin fili tarifinden ileriye geçemez.

Böyleleri, müşâhedelerini esas aldıkları küçücük zaman ve mekân çerçevesine âid ve münhasır olmak lâzım gelen kıymet hükümlerini, hayat ve hâdiselerin tamamına teşmil ederek yanılmaktan ve hele bu zaman ve mekân çerçevesinde Rabb'in **"celâl tecellîleri"** gâlipse, bedbinliğe sürüklenmekten aslâ kurtulamazlar.

Günümüz Müslümanlarının müşâhedelerine esas aldıkları zaman ve mekân parçası da -sonu yaklaşmış olduğu hissini vermekle beraber- ağır celâl tecellî ve tezâhürlerine sahnedir. Bu sebepledir ki; şu günlerde her kiminle görüşürsek -pek az istisnası ile- onu ya kahredici ve hareketsizliğe mahkûm edici bir bedbinliğe müstağrak (garkolmuş) veyahud da infilâke âmâde bir bomba gibi muzdarip, müteessir ve mütehevvir görmekteyiz. Şu hâl, vukuâtın engin İslâm perspektifinden müşâhade edilememesinden, **"kader"** ve

"mükellefiyet" mefhumlarının hakkıyla kavranamamasından ve nihâyet hikmetleri fark ettiren bir şuur berraklığı ve îmân ferâsetine ulaşılamamış bulunmasından doğmaktadır.

Bütün bu mefhum ve incelikleri şerh ve îzah etmek, mevzuumuz hâricindeyse de **"İslâmcı Gençlik"**i, insanları atâlete mahkûm eden bedbinliğe sürüklenmekten korumak kadar, onların, ölçüsüz teessür ve taşkınlıklara kapılmalarını da önlemeye yarayacak birkaç hususa kısaca işaret etmek istiyoruz:

Dâvâ, Rabb'in kendisinindir. Bekâ ve galebesi de, O'nun yüce kefâleti altındadır. Hidâyet ise, bizzat Cenâb-ı Hakk'ın takdiriyledir. Âlemi, Âlem-i esbab yani, sebebler Âlemi sûretinde halkeden O yüce varlık, müsebbibü'l-esbab'dır. Yani, sebeplerin sebebi kendisidir. Hiçbir irâde, O'nunkine tevâfuk etmedikçe (uygun düşmedikçe) gerçekleşemez. Her fiilin zâhirî fâili kim olursa olsun, hâlıkı sadece ve sadece O'dur. Kula, belli bir saha içinde hareket serbestîsi vermiştir. Bunun mutlak hududunu, ancak kendisi bilir. Kulunun bu müsâade sahası içindeki fiillerinde de **"el-Hâlık"** sıfatıyla tecellî ederek onları halkeder. Aksi hâlde cüz'î irâdeler, hiçbir hüküm ifâde etmez. Her beşerî fiilde, o fiili halketmek üzere, ilâhî irâdenin de bulunması ferdî mes'ûliyeti ortadan kaldırmaz. Çünkü bu **"müsaadeler sahası"**nda Rabbimiz, kulun bizzat istediğe ve azmettiği fiili halkeder. O'nunla ezelde bir mîsâk akdetmiş ve kendisini bu âleme imtihan için göndermiştir. Kulun istediğini halketmese, mükâfât ve mücâzât mesnedsiz kalırdı.

Beşerî mes'ûliyet, herkes için Rabb'in lütfettiği imkânlar nisbetindedir. Herkes neticeden değil, bu imkânların gerektiği ve emredildiği şekil ve nisbette kullanılıp kullanılmamasından mes'uldür. Meselâ bize, İslâm'ın galebesi için çalışmak emredilmişken bu hususta elden gelen her şeyi,

ama hakikaten elden gelen her şeyi yaparsak matlub netice tahakkuk etmese bile, mes'ûliyetten kurtuluruz. Hatta sadece mes'ûliyetten kurtulmak değil, arzu edilen mes'ud netice gerçekleşmişçesine, mükâfata da nâil oluruz. Zira İslâm'ın galebesinden doğacak saâdet, yalnız O'nu gerçekleştirenlere değil, bütün mevcûdâta şâmil olacaktır. O takdirde hayvanlar bile -hiç olmazsa beşerî plânda- zulüm ve tahakkümden masûn (korunmuş) bir hâle gelirler. Peki, bu saâdet, nasib ve mukadder değilse, ne olacak?.. Pek tabiî, Cenâb-ı Hak araya bir mâni koyarak, o galebeyi lûtfetmeyecek, fakat bunun için çalışan ve muktedir olduğu her şeyi yapmış bulunanları da aynen istenilen netice istihsâl edilmişcesine mükâfatlandıracaktır!..

Demek ki, bize düşen, muktedir olduğumuzu yapmaktır. Bundan sonrası, mutlak kadere kalmış bir husustur. Ancak şu **"muktedir olduğumuzu yapmış bulunmak"** meselesinde şahsî ve indî ölçülere değil, ilâhî emirlere göre bir muhâsebe içinde bulunmamız gerekir. Zira bizi muhâkeme edecek olan Hâlık'ımız, ilm-i küll sahibidir. Yani, gizli ve âşikâr her şeyi bilicidir.

Kaldı ki, irâdemizi emredildiği şekilde kullanırken de, bu irâdenin neticesi olan fiillerin tamamı kontrolümüz altında bulunmadığını, matlûbumuzun gerçekleşmesinde bizim irâdemizle, birlikte nâmütenâhi hâricî sebebin de bir araya geldiğini hatırdan uzak tutmamak gerektir.

Baharda kabuğunu çatlatarak kök salan milyarlarca tohumdan kaçta kaçı çiftçilerin husûsî himmet ve alâkasına mazhardır. Bunun umûmî yekûna nisbet edilerek, belli bir rakamla ifâdesi kaabil midir? Hâl böyleyken, bir çiftçinin bizzat sürdüğü ve ektiği bir tarlada dahî, maksudun-bizzat olmayan pek çok ot, çiçek v.s. tohumu da hılkî (yaradılıştan) gâyesine ulaşır. Hatta bunlar, çiftçinin asıl tohumla-

rından bile kat kat fazladır. Çiftçinin serptiği tohumlar için bile sırf onun kendi irâdesinin mahsûlü olan fiiller kâfî değildir. Yağmura, güneşe ve sevk ve idâreleri çiftçinin irâdesine tâbî olmayan sâir müessirlere âid hisse, çiftçininkinden pek çok fazla değil midir?!

Kâinat'taki hâdiseler de aynen böyledir. Çoğu, beşerî irâde ve hesabın dışında tecellî eder. Beşerî irâde ve hesabın dışında veya bu irâde ve hesaba inzimam eden (eklenen) nâmütenâhî girift ve çeşitli esbâbın taht-ı tesirinde... O derecede ki, bir insan vücudunda bile irâdeli hareketler, gayr-ı irâdî hareketlerin yanında bir yekûn teşkil etmeyecek kadar azdır.

Hayat ve tabiatı şu perspektiften müşâhede ve tahlil eden bir kimsenin sırf kendi irâdesine istinâden iddialı olmasına veyahud da, ifrat ve tefritlere sürüklenmesine imkân var mıdır?

Hayatı ve hâdiselerin akışını, İslâm perspektifinden kavrayan bir kimseye düşen vazife, **"emrolunduğu gibi dosdoğru olmak (Hud Sûresi, 112)"** emr-i ilâhîsine ittibâdan sonra, **"Bir kere de azmettin mi artık Rabbine dayan!.. (Âl-i İmran, 159)"** buyuran Cenâb-ı Hakk'ın rahmetinin gazâbına gâlip bulunduğunu düşünerek sükûnet ve **"îtidâl üzre"** bulunmaktadır. Görüş bu olunca, artık şu tutum vicdânî ve aklî bir mecbûriyet hâline gelir.

İslâmcı Gençlik, bu kemâle ulaşmadıkça, onun dâvasını tâkip edişi de nefsânîlikten kurtulamaz!..

DEDİKODU GAYYASINA DÜŞMEMEK

Mü'minler de insan olmak itibariyle, hatadan sâlim değildirler. Hataların pek büyük bir kısmı ise, **"küfür"** değil; **"mekrûh"**, **"haram"** gibi muhtelif derecelerde ağırlık taşıyan **"günah"**lardır. Eğer günahlar herhangi bir kimseyi bizden olmaktan, yani Müslümanlık'tan çıkarsaydı, hiç şüphesiz zamanla, ortada hiç bir müslüman kalmazdı. Binâenaleyh müslümanlara mutlaka amel ve hareketlerinde belli bir hata payı tanımak lâzımdır.

Hâl böyle iken bizler -ihtimâl mü'min insanları hatadan sâlim görmek hususunda aslî meylimiz dolayısıyla- onları kusursuz görmek arzusu içinde bulunmakta ve herhangi bir hatalarının üzerimizde sürpriz tesiri husûle getirmesine mâni olamamaktayız. Düşmanlarımızı da her türlü meziyetten mutlak bir sûrette mahrum sandığımız için olacaktır ki, onların göze çarpan çat pat meziyetlerini de -aynı tesirle- mübalâğalı bir sûrette telâkkî ve ifâde eylemekteyiz. Bunun neticesi ise, kendimizden olanların bir kusurunu bin meziyeti, düşmanın bir meziyetini de bin ayıbı örtecek bir sûrette telâkki etmek gibi bir yanlışa varmaktadır. Bu ise, Cenâb-ı Hakk'ın mü'minleri birbirine karşı yumuşak ve şefkatli, hasımlarına karşı ise, şiddetli olarak tavsif edişine mugâyeret teşkil eylemektedir.

Üstelik her hizmet ehlinde belli bir **"hata payı"** bulunabileceği gerçeği yanında, kudret ve kaabiliyetlerin de hilkaten (yaradılıştan) muhtelif olduğu gerçeği gözden uzak tutulmamalıdır. Buna göre bir hizmet ve faaliyetin, dâima daha iyisinin yapılabileceği muhakkaktır. Ancak bir şeyin en mükemmelini gerçekleştirmek, onu düşünmek ve arzu etmek kadar kolay değildir. Bu, her şeyden önce imkânlara

bağlıdır.

Âdil-i mutlak olan Cenâb-ı Hakk'ın kullarına lütfettiği imkânlar nispetinde hesap sorulacağını beyân buyurmuş olmasına rağmen, bizim muhataplarımızdan, onların kudret ve kabiliyetlerinden fazlasını istememiz, bunu göremeyince de tenkid ve hatta -çoğu kere- tahkirlere yönelmemiz, elbette ki, hak ve insaf ölçülerine sığmaz.

Bugün İslâmcı cephede dönüp dolaşan tenkid ve târizlerin ekseriyetle üzerine parmak bastığımız şu inceliklere dikkat etmemekten doğduğu ve gitgide derinleşen bir **"dedikodu gayyası"** hâlinde amellerin feyz ve bereketleriyle hizmet ehlinin şevkini azaltıp hatta tükettiği muhakkaktır. Müessir bir iş görmek ve görenlere zarar vermekten korunmak için bu gayyaya düşmemek lâzımdır.

Gerçekten İslâm'da, **"gıybet"** mahsus tabiriyle yasaklanmış bulunan dedikodu, bir toplulukta huzur ve sükûnu selb ederek çalışma şevkini kıran en menfî müessirlerden biridir. Mâlûm olduğu üzere gıybet, vâki' olmuş bir kusuru gıyabda söylemektir. Yoksa vâki' olmamışı söylemek İslâm'da **"iftira"** nâmıyla daha da şedîd bir cürüm sayılmıştır. Bu sebepledir ki, söylenenin gerçek olması bile, gıybet edeni dînen mes'ûliyetten kurtarmamaktadır. İslâm'da husûsî bir ağırlıkla men edilmiş bulunan gıybet **"ölü eti yemek"**le bir tutulmuştur.

Müslümanlar'ın temiz ahlâklarında gıybete asla yer olmamak lâzım geldiği hâlde, bugün îmanlı zümre içinde bu illetten -hatta tiryakiliğinden- kendini kurtarabilmiş pek az kimse mevcuddur. Hele son günlerde -hiç şüphesiz sinsi bir düşman telkin ve faaliyetinin eseri olarak- cephemizde dedikodunun açmış bulunduğu yaraları kapatmak âdeta imkânsız gibidir.

İslâm dâvâsının mevziîlik ve mahallîlikten kurtula-

rak iktidar olma yolunda her gün biraz daha ilerleme kaydetmesi karşısında dehşete kapılan düşmanın mü'min gönüllere ilkah eylediği dedikodu, bugün pek çok mücâhidi, mecruh (yaralı), münkesir (kırılmış) ve isteksiz bir hâle getirmiş bulunmaktadır. Bu sebeple dâvâmızın hızını kesmek yönünden, bize dedikodu kadar pahalıya mâl olan bir başka mâni ve müessir mevcud değildir. Çünkü bununla meşgul bulunanların zaman ve enerjileri boşa harcandığı gibi kalbleri de mânen günahkârlıkla sislenmektedir. Böylelerinin kalb gözleri gerçekleri berrak bir sûrette artık göremez olmaktadır.

Müslüman'ın Cenâb-ı Hak tarafından hadîs-i kudsî ile tahsîn edilmiş bulunan ferâseti, **"helâl rızık"** ve **"takva"**nın bereket ve eseridir. Bu iki müessire bağlı olarak, ferâsetler de zaafa uğramakta, görüş hataları çoğalmaktadır. Görüş hataları çoğaldıkça da, gıybete daha fazla meyledilmektedir.

İslâm'da gıybete müteallik hükümler dolayısıyla hataların ele alınıp ifâde edilmesine imkân olmadığı sanılmamalıdır. Elbette bunun mübah sayıldığı çeşitli hâller de vardır ki, bunları fıkıh kitapları tafsilâtıyla beyân ederler. Meselâ zararı umûma âid olan hataların söylenmesi gıybet sayılmak şöyle dursun, her mü'mine farz olan **"emr-i bi'l-ma'ruf"** ve **"nehy-i ani'l-münker"**dir.

Üstelik hataların melhuz menfî neticelerini önlemek ve hizmetlerin daha mükemmele yönelmesini sağlamak için -aslında dînî bir vazife olan- îkaz ve irşadlarda bulunmaya mâni bir esas ve kâide de mevcud değildir. Ancak bunun için mes'eleleri **"şahs-ı muayyen"**den tecrid ederek ele almak veyahud da işaret edilen hatalarda şahsî iştirakimizi de göstermek üzere **"biz"** veya **"bizler"** tarzında cemî' sîgası kullanmak gerekir.

Hiç olmazsa, hataları teşhis ve îkaz **için "bazıları, bir kısım kimseler"** ilh... gibi müphem ve şahs-i muayyene tevcih edilmemiş zamirler kullanmaya ve mes'eleleri bunlara mâtufen ortaya koymaya dikkat ve îtina edilmelidir.

Bizlere bir **"numûne-i imtisâl"** olarak gönderilmiş bulunan O Yüce Varlık, etrafındaki bazı kimseleri ihtilâf içinde görünce aynen şöyle buyurmuşlardır:

"-Bana ne oldu ki sizi bölük bölük, parça parça olmuş ve birbirinize düşmüş görüyorum?"

Dikkat buyrula ki, şu hadîs-i şerif, **"Size ne oldu ki?!"** sûretinde değil de hatadan nâmütenâhî müberrâ ve münezzeh olan kendi şahsiyetine izâfe edilerek **"Bana ne oldu ki?!"** şeklinde vârid olmuştur. İşte O yegâne rehberimizin müstakar üslûb ve tutumu budur.

Ne yazık ki, bizdeki dedikodu hastalığı hataların zikir ve ilânının mubah sayılmasına müteallik şer'î usûl ve esaslarla alâkasızdır. Bunların -aşağı yukarı- hepsi de nefsânî bir sâikin eseridir.

Gerçekten her dedikodunun altında bir çekememezlik veyahud da tenkid edilenden daha ilerisi ve doğrusunun görülebildiği iddiası yatmaktadır. İşte dedikodunun, insanların çoğuna zevk ve nefsânî tatminkârlık sağlayan ciheti burasıdır.

Her yaş, belli bir hâlet-i rûhiyeyi gerektirir. Bilhassa gençlik, -nâdir fıtratlar dışında- iddiâ, ihtiras ve hududsuz emellerin tuğyan hâlinde bulunduğu bir çağdır. Bu bakımdan gıybet gibi altına nefsin iddiacılığı saklanan bir günahı işlemeye meyil, bu çağda oldukça fazladır.

Ancak bizim yaşlılarımız da, gençlerimiz kadar bu hastalığa tutulmuş gözükmektedirler. Onlar da şan, şöhret ve îtibar bakımından kendilerinden geri kaldıkları kimseleri çekiştirmekten -güyâ- onların anlayışsızlık ve becerik-

sizliklerini ifâde eylemekten -maalesef- büyük bir haz ve nefsânî tatminkârlık duymaktadırlar!..

Biz bu eserimizde daha ziyade İslâmcı gençlerimizi îkaz gâyesi güttüğümüzden, bu keyfiyetin teferruatına inmeye lüzum görmüyoruz.

Dikkat edilmelidir ki, dedikodu, şeytânî ve nefsânî bir fiildir. İnsanın ihlâs ve istikametini bozar. Ancak bizim için asıl ağır olan cihet, onun ferde değil, câmiamıza ve dâvâmızın yürüyüşüne verdiği zarardır. Zira mücâdele için taazzuv etmiş hiyerarşinin âhenk ve tesânüdünü bozmaktadır. Bakıyorsunuz, yirmi yaşında bir delikanlı, dâvâmızın hizmet yarışında en önde giden insanlarına -hatta edeb dışı bir üslûbla- hücum cür'etini gösterebilmektedir. Kendisinin aynı mücâdelede, yarın daha müsâid şartlarla yürümesini sağlayacak olan büyüklerine karşı kullandığı insafsız ölçülerle kendisi hesâba çekilse, belki de elle tutulur hiç bir yanı kalmayacaktır. Böyle olduğu hâlde akşam-sabah dâvâsının hizmetkârlarına sell-i seyf etmekte (kılıç sallamakta)dir.

Bizim müşâhedemize göre, saflarımız arasındaki her dedikodunun menşei ya hâriçteki veyahud da içimize her nasılsa sızmış olan düşmanlarımızdır. Onlar, kendi muvaffakiyetlerini, bizim ittihad ve âhengimizin bozulmasında gördükleri için vazifelerini yapmaktadırlar. Peki, ya biz ne yapıyoruz? Peygamberimizin:

"el-Muhlisûne alâ hatarin azîm." yani **"Hâlis insanlar, büyük bir tehlike üzerindedirler."** buyurmak sûretiyle ifade eylediği zarardan kendimizi koruyamayarak düşmanın ekmeğine yağ sürmekteyiz.

Hâlbuki **"Benden olsun da isterse çamurdan olsun."** zihniyetiyle hareket ederek bir mü'mini, trilyon kusuru olsa da bir münâfıka tercih etmeli değil miyiz?!.. Hatta o münâfığın trilyon meziyeti olsa bile!..

Zira insanlık için dâvâlarm dâvâsı îmandır. Ondan mahrum olanların meziyetleri bir hiçtir. Ona sahip olanların kusurları da buna göre mizan edilmelidir.

Şu durumda **"İslâmcı Gençlik"**in göstermesi, gereken dirâyet ve liyâkatlerden biri ve belki de en ehemmiyetlisi, **"dedikodu gayyasına düşmemek"**sizin **"dâvâ adamlığı"** yolundaki çalışmalarına azim, sebat ve nihâî bir gayretle devam etmesidir!..

İSLÂMÎ MÜCÂDELENİN ÂHENKLEŞTİRİLMESİ

Her mücâdelenin muvaffakiyeti, evveliyetle birtakım temel esaslara riâyetle mümkündür. Bunların başında, aynı gâyeye yönelmiş muhtelif grup ve parçaların faaliyetlerinin âhenkleştirilmesi gelir. Bunun içinse, bir hiyerarşik nizamın (silsile-i merâtibin) te'sisi şarttır. Aksi hâlde, birbirlerini ikmâl ve itmâma (tamamlamaya) me'mur kuvvetlerin -çoğu kere- kendilerinden beklenilenin tersine hareketlere yönelmeleri önlenemez. Böylece biri, diğerinin mesâisinin neticeye müessiriyetini izâle ederken, aynı zamanda kendisinin de felâket ve muvaffakiyetsizliğe uğraşmasına çalışmış olur.

Üstelik bir mücâdelede **"iç bünye"**ye âid olmak üzere ortaya çıkabilecek olan şu zaafın doğurabileceği menfî neticeler, hâriçten ve düşman sıfatıyla o mücâdeleye verilecek zararlarla kıyas bile edilemez. Gerçi her mücâdelede netice, cidâle girişen kuvvetler arasındaki izâfiyete tâbîdir. Yani gâlip gelen bir ordu karşısındaki hasım kuvvet değiştirilir de, onun yerine daha büyüğü ikame edilirse, bu defa mağlûb olabilir. Ancak kuvvetler arasındaki izâfiyetin tahakkukunda mîzân edilecek unsurların başında, iç bünye zaafları gelir. Bu zaaflar küçük bile olsalar, kolay kolay telâfî edilemeyecek derecede menfî neticeler doğurmaları hemen ekseriyâ önlenemez.

Hak bir dâvânın fârik (belirleyici) sıfatlarından biri de o dâvâya gönül verenlerin seleflerini, yani aynı yolda daha önce hizmeti sebkat etmiş olanları te'yid ve tahsin (öğme-methetme) etmeleridir. Bunun en güzel bir sûrette müşâhade edildiği saha, **"enbiyâ tarihi"**dir.

Gerçekten her peygamber, kendinden evvel gelmiş olan enbiyâyı takdir, tahsin ve te'yid eylemiş, ancak onların tahrîfâta uğrayan dâvâlarını yeniden doğrultmaya ve aslına ircâ eylemeye me'mur bulunduğunu söylemiştir. Şu keyfiyetin sebeplerinden biri, enbiyânın temsil eylediği dâvânın menşeinin hep aynı olması, bir diğeri de, peygamberlere âid **"mâsumiyet"** sıfatı dolayısıyla araya **"benlik"** ve **"nefsâniyet"**'in girememesidir.

Bunun aksine filozoflarsa, dâima kendinden evvelkileri mutlak bir **"butlan"** ile itham etmiş, onları red ve cerh sûretiyle kendilerine bir varlık sebebi te'sis etmeye çalışmışlardır. Kararlarını peşînen verip **"en doğru ve en güzel"**'in kendilerinin söyleyeceği olduğu iddiasıyla yola çıkarlar. Bir kere hareket noktası bu olunca da, seleflerini mahkûm edişlerinin sebeplerini ortaya koymaya mecbur kalırlar. Eğer bu hususta kâfî delil ve mantıkî karîne mevcud değilse, hareket noktaları olan şu peşin hüküm dolayısıyla, bunu îcad etmek ıztırarında kalırlar. Çünkü dâvâları aklî olduğu kadar, enâniyetin bir eseri olmaktan ileriye gitmez.

Mü'minlerin temel vazifelerinden biri de **"Allâh'ın ahlâkı ile ahlâklanmak"**'tır. Kâinatın Fahr-i Ebedîsi:

"-Tehallakû bi-ahlâkillâhi Teâlâ." yani *"Allâh'ın ahlâkıyla ahlâklanınız."* buyurmuşlardır. Bu lâzımeyi en mükemmel bir sûrette yerine getiren de, bizzat kendileridir.

Diğer taraftan her mü'min için mâ-bihi'l-iktidâ, yani uyulması mecbûrî olan Kur'ân-ı Kerîm, Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm-'ın bizim için **"en mükemmel bir örnek"** olduğunu beyân buyurmakta ve gücümüz nisbetinde O'nun taklidine yönelmemizi istemektedir. O'nunsa, dâvâsının eski kahramanları olan bütün enbiyâyı nasıl tekrîm eylediği ve onlara inanmayı da, bir îman umdesi hâlinde takip etmemizi emreden nasları şerh ve îzahta nasıl bir has-

sasiyet gösterdiği meydandadır.

Bir dâvânın hak ve binnetice nefsâniyetten uzak bulunduğunu tefrîke medar olan şu ölçünün evveliyetle **"İslâmcı Gençlik"** tarafından dikkatle korunması şarttır. O kadar ki, Rasûlullâh -sallâllâhu aleyhi ve sellem-'in kendilerine nübüvvet gelmeden evvel, haksızlığa karşı mücâdele için kurulmuş bulunan **"Hılfu'l-Fudûl"** isimli mukavemet teşkilâtından her bahsedildiğinde:

"-Yine olsa böyle bir teşkilâta girerim!.." buyurarak, hakkı bütün parça ve tezâhürleriyle tutmak ve benimsemekteki hassasiyetini sergileyen peygamberâne ölçüyü, biz de gözden kaçırmamak ve aynen tatbike yönelmek mecburiyetindeyiz.

Hâl böyleyken; ülkemizde islâmî mücadeleye yönelmiş her grup, ayrı bir hava çalmakta ve sırf şu hâlin doğurduğu âhenksizlik yetmiyormuş gibi, bir de **"müşterek hasım"**ı kenara bırakarak, birbirleriyle uğraşmaktadırlar. Üzerinden bir nevî ölüm rüzgârı gibi, dehşetli bir kasırga geçmiş bulunan mü'minlerin toparlanma çağında daha dün, elinden hakkın galebesi istikametinde herhangi bir iş gelebilecek olan herkes, te'sir altına alabildiği kimselerin kurtuluşuna çalışmış, kendi takdiri ve mücâdele için zaman ve mekânın îcaplarına göre bir yol tutturmuştu. Bunların hepsi de -zamanında- birbirlerini te'yid etmişken, arkalarından gidenler -ne yazık ki- dehşetli bir ihtilâfa sürüklenmişlerdir. Herkesin bizzat istifâde gördüğü yer ve şahsı büyütmesini tabiî saymakla beraber, şu hissi kendi grupundan veya cemaatinden olmayanların aleyhine bir tavır alabilecek şekilde mübalâğalandırmanın sebep olduğu felâketler, işte ortadadır.

İnsanların tabiî olarak mîzaç ve istifâde imkânlarının farklılıklarından doğan gruplaşmaları, aynı gâyeye yönel-

miş bir ordunun muhtelif taburları gibi telâkki etmedikçe, dâvâ için zararlı olmaktan kurtulmak mümkün değilken, bir de bu grupların kendi aralarında bölünmeleri ne hazîndir. Bu durum, hiç şüphesiz esâsında hak olan dâvâların, sonraki tâkipçileri tarafından nefsâniyete bulaştırılmasından doğmaktadır. Böyle yapılmayıp da aradaki cüz'î farklar mübalâğalandırılmayarak ihtilâfa düşülmese, İslâm'ın ne muazzam bir güce ulaşacağı, dost-düşman herkesin teslîminde tereddüd etmeyeceği bir gerçektir.

İslâmî mücâdelenin bütün şekli ve sûretlerine şâmil olmak üzere, aynı dâvâya bağlı olanlarca gerçekleştirilecek bir âhenkleştirmenin ilk safhası -hiç şüphesiz- bu gruplar arasında akdedilecek bir mütâreke, yani silâh bırakışmasıdır. Velev muvakkat bir müddetle de olsa, İslâm için çalışanlar, kavlen ve fiilen birbirleriyle uğraşmaktan vazgeçseler, ihtilâfların kısa zamanda körelip söneceği muhakkaktır.

Bu bakımdan, bir İslâmcı Genç, mü'min olarak tanıdığı en kusurlu bir insanın bile, aleyhinde konuşmamayı temel bir şiar ittihaz etmeli ve bu ölçünün câmiamızda yayılıp yerleşmesine çalışmalıdır. Unutmamalıdır ki, düşman müşterektir. Aradaki metod ve anlayış farklarına aldırış etmeksizin, hepimizin de kanına susamıştır. Birbirimize vereceğimiz zarar, onun kazanç hânesine kaydolmaktadır. Yakînen münâsebette bulunduğu için, kusurlarından haberdâr olduğu kardeşlerini afv etmeyenler, İslâm dışı güçlerle de sıkı bir temasta bulunsunlar, onlarda görecekleri kusurların korkunçluğu karşısında şaşırıp kalır ve belki de o zaman kendi kardeşlerini kolayca hoş görebilirler.

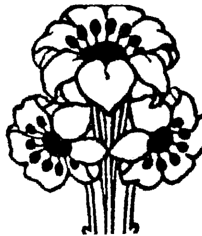
Bizden olmayanları, uzaktan birçok meziyetlerle müzeyyen sanmaktan ve bizden olanlara da çok yakından bakmaktan doğan şu hatanın, cephemize neye mâl olduğunu hesap edip tavır değiştirmekte gecikmemeliyiz. Kardeşleri-

ne dürbünün tersiyle bakanlar, unutmamalıdırlar ki, en kusurlu bir mü'min bile trilyon meziyeti olan kâfirden milyon kere şereflidir.

Çoğu kere sû-i zan mahsûlü olan hatalar, birbirlerine karşı mübalâğalandırılarak kin ve husûmette keçeleşmiş bulunanları yumuşatmayı, biz şahsen evveliyetle **"İslâmcı Gençlik"**ten bekliyoruz. Çünkü gençler, kendilerinden eski nesillere nazaran islâmî ölçülere vukûf kesbetmek ve riâyet eylemek itibariyle daha iyi şartlara sahiptirler.

İslâmcı gruplara âid faaliyetlerin hepsi de İslâm'ın gerçekleşmesi karşısındaki fiilî ve hukûkî mânîlerin her gün biraz daha gevşeyip çözülmesine imkân vermektedir. Bunların hepsi de umûmî yekûne dâhil hizmetlerdir. Bütün bu çalışmalar sayesindedir ki, Müslümanlar her gün bir evvelkisinden daha fazla aydınlığa kavuşmaktadır. Zira **"küsûf"** hâlindeki **"İslâm Güneşi"** düzenden koparılan her tâvizle daha çok ışık saçmak durumuna gelmektedir.

Bu sayededir ki, bugün her **"İslâmcı Genç"** dâvâ ile biraz daha önce ünsiyet peydâ edenden daha berrak bir şuura sahip olabilmektedir. İşte bu sebepledir ki, şu büyük ve şerefli târihî vazifeyi onlardan, yani safları her gün kalabalıklaşan **"İslâmcı Gençlik"**ten bekliyoruz!..

DÜŞMANI TEŞHİS EDEBİLMEK

Milletimizi târihî şahsiyetinin kâbına varılmaz zirve noktasına yükselten İslâm'la şereflenmek, O'nu hasımlarına karşı mütevâlî muvaffakiyetlere muktedir kılan ciddî bir âmil olmuştur. Bu âmilin sağladığı, bertaraf edilmesi imkânsız kudret ve iktidar, İslâm'ın düşmanları için üst üste asırları dolduran mağlûbiyetleri doğurmuş; bu da bizi, tarihî bir husûmete mâruz ve muhatap kılmıştır.

Bu mütevâlî (devamlı) mağlûbiyetlerin nihayet îkaz eylediği düşman, hâricî ve maddî hücumlarının hiç bir netice vermeyeceğini fark edince, taktik değiştirerek, kaleyi içten fethetme yoluna gitmiştir. Bu maksatla icrâ edilen düşman telkinleri, milletimizin kudret ve kabiliyetlerini bertaraf edip O'nu, binbir manevî ve içtimâî buhranın girdaplarına sürükleyen bâtıl bir yolun açılmasına sebep olmuştur... Sathî, şekilci, mantık ve muhâkeme ölçülerinden uzak bir inkılâbçılık!..

Dost kılıklı düşmanların telkinleriyle açılan bu yolda ortaya çıkan menfî icraatın âmilleri Hıristiyanlık, Emperyalizm ve Siyonistlik gibi çeşitlidir. Bunların müşterek tesirleriyle icrâ edilen inkılâb hareketleri, bugüne kadar, -ne yazık ki- sağlam bir sûrette muhâkeme edilememiştir. Ayrıca bunların menfî telkinleri, milletin mukadderatına hâkim olan eşhas arasındaki dost görünüşlü ve kahraman (!) ünvanlı hâinlerin de gerçek çehreleriyle teşhislerini imkânsız kılmıştır.

Ülkemizi bir **"Cihan İmparatorluğu"**ndan bugünkü küçük Türkiye hâline getiren Garplılaşma hareketlerinin çeşitli sebep ve âmilleri hakkında doğru bir teşhise muktedir olmayan yarı münevverlerimiz, *"Milleti kurtaracak ve tekrar eski kudret ve kuvvetine ulaştıracak hamleler olduk-*

ları" iddiasıyla, mevcûdu bile muhafazaya kifâyet etmeyen ve üstelik daha büyük zararlara sebep olan hatalı, muhâtaralı hareketlere devam edegelmişlerdir. Ne bu hareketlerin ve ne de bunları ortaya çıkaran gerçek âmillerin vâzıh bir teşhisinin yapılamamış olması, idâreyi salim ve sağlam istikametlere tevcih imkânını selbetmiştir. Milletimizin iki asırlık tarihinin vekâyii hakkında, umûmî ve mutlak mânâsıyla doğru olan bu hükmün kitap hacimli bir esbâb-ı mûcibesi varsa da onu burada ele almaya ve tafsîle imkân olmadığı meydandadır.

Bu itibarla biz bu âmillerden sadece birisi -en belli başlısı olduğu için- hakkında gayet kısa bir beyânla iktifâ edeceğiz.

Milletimizi yanıltarak nev'i şahsına münhasır Dünya görüşü, örf, âdet ve kudretinden mahrum eden bâtıl hamlelerin çeşitli sebep ve sâiklerinin menşeinde bütün Dünya'yı madden dehşetli bir istismara mevzû kılıp, hükmü altına almak isteyen beynelmilel **"Siyonizm"**in bulunduğu muhakkaktır. Gerçekten 1869 yılında Prag'da Hahambaşı **Ben Yehuda**'nın mezarı başında bir nutuk söyleyen **Haham Reichhorn** şöyle diyordu:

"-Biz, İsrail âlimleri, Allâh'ın bize vaad ettiği Dünya hâkimiyetine doğru kaydettiğimiz terakkiyi ve bütün insanlara karşı kazandığımız zaferleri gözden geçirmek üzere her yüz senede bir şûrâ hâlinde toplanmayı îtiyad edinmişizdir..."

"Altın her zaman mukavemet edilemeyen bir kudrettir. Hep de böyle kalacaktır. Mütehassıs ellerin kullandığı altın, ona sahip olanlar için en faydalı bir manivela olacak ve ondan mahrum kalanları imrendirecektir. Altınla en müstakil vicdanlar bile satın alınabilir. Kıymetlerin bedelleri, bütün mahsullerin râyiçleri onunla tesbit olunur. Ak-

dedecekleri istikrazlar temin edilmek sûretiyle devletlere tahakküm edilir!.."

"... Başlıca bankalar, bütün Dünya'nın borsaları, bütün hükûmetlerin kredileri elimizde bulunuyor. Büyük kuvvetlerden biri de matbuâttır. Matbuât, verilen herhangi bir fikri tekrar ede ede nihâyet doğru imiş gibi kabul ettirebilir. Tiyatrolar da buna benzer hizmetler yapar. Her tarafta matbuât ve tiyatrolar, bizim emirlerimize itaat ederler!.."

"Demokratik rejimi devamlı sûrette medhetmek ve bundan istifade eyleyerek milletlerin millî birliklerini yok ederek aralarına nifak sokacağız. Onlar, nihayet âciz kalacaklar ve dâima dâvâmıza sâdık olan bankalarımıza hepsini boyun eğdireceğiz!.."

"... Bütün ehemmiyetli sahalara adamlarımızı yerleştirmiş bulunuyoruz. Mûsevî olmayanlara avukat ve doktor temin etmeye çalışalım. Avukatlar, bütün alâkalara (sırlara) vâkıftırlar. Doktorlar ise, bir eve girdiler mi, artık onlar o evin sırdaşları ve ev halkının vicdanlarının güdücüleri olabilirler. Fakat bilhassa tedrisâtı istismar edelim!.. Böylelikle bize faydalı olan fikirleri neşretmiş ve dimağları istediğimiz kalıba dökmüş oluruz!.."

"... Tahkir edilmiş ve mazlûm İsrailoğulları, asırlardan beri iktidara doğru bir yol açmaya çalıştılar. Artık hedefe ermek üzeredirler. Şimdi onlar, mel'unların (Yahudi olmayanların) iktisâdî hayatlarını kontrolleri altına almış, siyâset ve örf üzerinde büyük tesirler gösterecek hâle gelmişlerdir."

"Önceden, muayyen ve matlup bir ânda insanlığın bütün sınıflarını yıkıp ihtilâl koparacağız. Çünkü Allâh'ın bizlere vaadi böylelikle yerine getirilmiş olacaktır!.."

Bugün 1869 yılında îrad edilen bu nutukta ileri sürülen iddiaların pek çoğu, maâlesef gerçekleşmiş bulunmak-

tadır. Bâhusus Osmanlı Devleti'nin dâhil ve hâriçteki düşmanlarının Filistin'de bir **"Yahudi Devleti"** kurulmasını temin maksadıyla elbirliği ile çalışmaları, biz Müslümanlar için telâfisi güç felâketlere sebep olmuştur.

Bu faâliyet, cihanşümul bir imparatorluktan bugünkü küçük Türkiye hâline gelmemizi temin etmiştir. Bu harekette kullanılanların bir kısmı muhakkak ki; hahambaşının yukarıdaki ifâde edilen metodla, yani altınla vicdanları satın alınmış kimselerdi. Bir kısmı ise, bu gibi kimselerin gâfil ve câhil suç ortaklarıydılar.

Hâinler ve gâfillerin teşhis ve tesbiti hususunda, yalnız isimlerinin sayılması bile ciltler teşkil edebilecek kadar, bir kemmiyet ifâde eder. Bu cihetle bunların tesbit ve teşhisini miyar olarak îman şuurunu kullanmak iktidarında bulunan **"İslâmcı Gençlik"**in artık araştırmalara yönelmiş olan değerli mensuplarına bırakıyoruz. Ancak bu vesîle ile kurtuluşun ilk zarurî adımının **"Düşmanı teşhis edebilmek"** olduğunu da ehemmiyetle belirtmek isteriz.

O derecede ki, muvaffakiyet için, mümkün olan bütün tedbirler alınsa ve gerekli her üstün vasıf kazanılsa bile, düşmanın hakkıyla teşhis ve tesbiti yapılmadıkça, netice hüsran olacaktır!.. Bugün **"İslâm'ın galebesi"** istikametinde takdire şâyân büyük bir gelişme arz eden **"İslâmcı Gençlik"**in en ehemmiyetli vazifelerinden biri de hiç şüphesiz budur. Zira **"Asr-ı Saâdet"**teki **Ebû Cehil**'ler ve reîsü'l-münâfıkîn **İbn-i Selûl**'lerin nesli ortadan kalkmış değildir. Bu hükmümüzün ilk akla gelen delillerinden biri de yakın tarihimizin çeşitli ihânetlerine zemin hazırlayan **"Lawrence"**dir.

"İslâmcı Gençlik", bu istikametteki târihî ibret levhalarını gözden uzak tutmamaya ve düşmanını hakkıyla teşhis edebilmeye mecburdur!..

MÜCÂHEDE İLE DONKİŞOTLUK ARASINDAKİ FARK

Beşerî hayatı topyekün tezâhürleriyle ihata eden (kuşatan) ve nizamlayan İslâm'da câri olan kazüistik (mes'eleci) metod, hükümlerin mücerred kaideler hâlinde kalmayıp müşahhaslaşmasını sağlamıştır.

Gerçekten islâmî hükümler, bugünkü hukuk sistemlerinde olduğu gibi umûmî kaideler hâlinde bırakılmayıp, ortaya çıkabilecek muhtemel hâdiseler, ihtimaller üzerine ayrı ayrı tâdâd olunarak (sayılıp dökülerek) bunlara terettüb eden neticeler bir bir gösterilmiştir.

Diğer taraftan İslâm'da hukuk (fıkıh) fevkalâde makbul tutulmuş ve bunun inkişâfı için ictihad teşvik olunmuş bulunduğundan, fıkhî mes'eleler eskilerin tabiriyle **"bahr-i bî-pâyân"** (uçsuz bucaksız bir deniz) hâline gelmiştir. Hakikaten şartlarını hâiz bulunan bir kimsenin ictihadında isabet var ise iki, yoksa bir sevaba nâil olması yolundaki islâmî kaide, fıkhın alabildiğine gelişip genişlemesini ve hayatın bütün muhtemel tezâhürlerini içine almasını intaç eylemiştir (neticelendirmiştir). O derecede ki, fıkıh kitaplarımızda, hayatta nâdiren rastlanabilecek olan birçok hâl ve keyfiyetler için de, kılı kırk yaran sayısız hükme rastlamak mümkündür.

Şu durum, tatbikatçının müdekkik bir âlim olmasını gerektirdiğinden, böyle kimselerin azalmaya başladığı son devirlere kadar, İslâm Âlemi'nin hiçbir tarafında yazılı bir kanun metni mevcud değildi. Hükümler, -işâret eylediğimiz gibi- ictihadlar hâlinde ve mes'ele mes'ele tahlil olunmuş bir sûrette muhalledât-ı İslâmiye (İslâm klâsikleri) olan mûteber fıkıh kitaplarında bulunurdu. Bunlardan halletmekle mükellef bulunduğu ihtilâfa en uygun ictihadı

bulup çıkararak, kararına mesned ittihaz etmek mevkiinde bulunan tatbikatçıların işini kolaylaştırmak maksadıyladır ki; Hanefî fıkhı esas alınmak üzere meşhur **"Mecelle"** tedvin olunmuştur.

Nass'a bağlılık, İslâm'da aklı, peşînen ve kayıtsız şartsız olarak kabul edilmiş bulunan hüküm ve esasların hikmetleri (sebepleri) ve muhtemel neticelerini araştırmaya memur kılmıştır. Bu yolla hayatın bütünü nizamlanmış, üstelik müstakbelde ortaya çıkabilecek îcab ve ihtiyaçlar için de **"ictîhad kapısı"**, ehline, kıyamete kadar açık tutulmuştur.

Şu hâle nazaran, başı îman eylediği sisteme bağlı bulunan Müslüman, kendi şahsî rey ve kanaatine göre, hareket etmek serbestîsine mâlik değildir. Hareketlerini, Cenâb-ı Hak tarafından emredilmiş ve müctehidler tarafından da teferruâtına kadar tâ'mik olunmuş (derinleştirilmiş) islâmî kaidelere terfik (uydurma) mecburiyetindedir. Meşrûiyeti sağlayan âmil, işte budur.

İslâm'da hayâtî bütün faaliyetler, kaidelere rabtolunduğuna ve bu kaideler içinde kalmak mecbûrî olduğuna göre, İslâmcı Gençlik, bütün ef'âl (fiiller) ve harekâtını meşrû yani şer'î kılmak için evvelemirde bunları öğrenmeye ve bir kontrol keyfiyetini gerçekleştirmeye mecburdur. Hâl böyleyken, zamanımızda bazı cüretkârlar, ecdâdın asırlarca evvel bütün incelikleriyle tâyin ve tesbit eylediği hayâtî faaliyetlere âid islâmî gerçeklerden habersiz olarak, bazı mes'eleleri, kulaktan dolma, kısır bilgi, eksik tecrübe ve nefse tâbî yanıltıcı akıllarıyla halletmeye kalkışarak, ortaya -çoğu kere- maslahatla çatışan birtakım yanlış görüşler koymaktadırlar. Bunlar, âdeta Amerika'yı yeniden keşfe çıkan bir nevî **"Donkişot"**lardır.

Bu gibilerin son günlerde üzerinde sık sık îmâl-i fikr

ederek pek çok gencimizin yanılmasına sebep oldukları mes'elelerin başında **"Dârü'l-Harb"** ve **"Dârü'l-İslâm"** bahisleri gelmektedir. Bunlara bir de **"isyan"** demek olan **"Huruç ale's-sulta"**yı ekleyebilirsiniz. Böylelerine göre, Türkiyemiz -münâkaşasız- bir **"Dârü'l-Harb"**dir. Bunun doğru olup olmadığı mes'elesini şu an için bir kenara bırakıyoruz. Ancak, ülkemizin bunlarca **"Dârü'l-Harb"** kabul edilmesinden doğan tabiî bir netice olarak **"Huruç ale's-sulta"** yani memleketi, islâmî esaslara mugâyir olarak idâre eden güçlere karşı bir başkaldırmanın farz olduğu, hem de bunda ziyadesiyle geç kalınmış bulunulduğu, bi'n-netice derhal silâha sarılarak ölmek ve öldürmeye kadar her şeyi yapmanın gerektiği yolundaki iddiaların İslâm önünde muhâkemesini zarûrî addediyoruz.

Bu yapılmadığı takdirde, usûl ve erkânı hassas bir sûrette tesbit edilmiş bulunan **"mücâhede"** ile mantık ve muhâkemesiz bir sûrette sağa sola saldırmak ve nefsânî bir tatminkârlık peşinden koşmak demek olan **"Donkişotluk"** arasındaki fark, lâyıkı ile anlaşılmaz. Böylece de İslâm adına kıyam edenlerin, daha ilk hareketleriyle islâmî prensipleri ihlâl etmeleri önlenemez.

İslâm'da bir mü'minin **"Dârü'l-Harb"** olan bir ülkede ihtiyârî ikâmetine cevaz yoktur. Yani bir Müslüman, bilfarz İsviçre'deki Cenevre şehrini beğenip de, burada oturmak istese, muazzez şeriatımız bunu tecviz etmez.

Böyle bir ülkede, mecbûrî ikâmete gelince, bunun da çeşitli sebeplerden doğacağı muhakkaktır. Fakat hangi sebepten doğmuş olursa olsun, İslâm dışı bir nizâm ile sevk ve idâre edilen bir ülkede yaşayan Müslümanlar için fıkhın tâyin eylediği birtakım esaslar vardır ki, onları şu sûretle hülâsâ edebiliriz:

1- Gayr-i şer'î bir idâre altında yaşayan mü'minler

üzerinde, o idâreye tâbî olmak hususunda bir cebir mevcûd ise, zâhirî mutâvaatları, yani hâricen gayr-i islâmî kaidelere uymaları -içlerinden buğz etmeleri şartıyla- onların imân dâiresinden çıkmış sayılmalarını gerektirmez. Gerçi mü'minlerin vazifesi, her ahvâl ve şeraitte (hâl ve şartlarda), şer'î hükümlere mugâyir olan kaide ve tatbikatı, şer'î mukabilleriyle tebdildir. Ancak buna muktedir değillerse, üzerlerinde cârî şu cebir ve imkânsızlık sebebiyle, zâhirî mutâvaatlarma rağmen, kâfir olmazlar. Şu şartla ki; içlerinden kendilerine tatbik olunan usûl ve kaideye karşı tam bir buğz sahibi bulunsunlar. Aksi hâlde mutâvaat etmeseler bile kâfir olurlar. Bu kaide, o kadar şümûllüdür ki, muazzez şeriatımızda cebir unsurunu hâiz olan hayat tehlikesi karşısında -kalbi muhafaza etmek kaydıyla- zâhirde Cenâb-ı Hakk'ı inkâr etmeye bile cevaz verilmiş ve bu mevkiide kalan şahsın, sırf şu fiili sebebiyle kâfir sayılmayacağı kabul edilmiştir.

2- İslâm'a muhâlif bir idâreye tâbî olanlar, vâki cebre rağmen, müstakbelde bu durumu değiştirerek şer'î hükümlerin tatbik ve galebesini sağlamak için -imkân nisbetinde- çalışmakla mükelleftirler. Çalışmamakla kâfir değil, sadece günahkâr olurlar!..

3- Bu çalışmalar neticesinde, mü'minler üzerlerinde câri olan gayr-i İslâmî usûl ve esasları islâmî olanlarıyla tebdil etmek imkân ve iktidarına vâsıl olmadıkça **"Huruç ale's-sulta"** yani, üzerlerindeki otoriteye karşı isyanla mükellef değildirler. Bilâkis o noktaya vâsıl olmadıkça isyan etmemekle, hatta istikbâlde isyan edeceklerini dahî belli etmemekle mükelleftirler. Aksi hâlde muârızlarının gayz ve husûmetini vaktinden evvel dâvet etmiş olmak ve bu sûretle Müslümanları zarara sokmak gibi bir vebal altında kalırlar.

4- Devam eden hazırlıklar sonunda, güçleri kendileri-

ne tatbik edilen gayr-i islâmî usûl ve esasları tebdîle kifâyet edecek dereceye geldiği takdirde ise, **"Huruç ale's-sulta"** kendilerine vâcib olur. Ancak o noktaya gelindiğine dâir karar, ümmetin **"ehl-i hall ve'l-akd"** olanlarına âiddir. Genç, tecrübesiz, heyecanları gâlib ve sabırsız birtakım taşkın nefisliler, re'sen ve şahsen bu yolda bir karar vererek islâmî hareketi bir mâcera mantığı ile çıkmaza sokamazlar!..

Bu husustaki islâmî kaaide o kadar sarihtir ki; fıkıh kitaplarımız idârecilerin zulüm yoluna sapmaları hâlinde dahî, mü'minlerin kuvveti bu zulümleri bertarafa kâfî gelse bile, zulüm şer'an **"az"** sayılabilecek haddi aşmadıkça, kıyama cevaz yoktur. Çünkü kendini müdâfaa edeceği melhuz ve muhakkak bulunan zâlim idârecinin, bu az olan zulmünü bertaraf için girişilecek isyan, o zulmü gölgede bırakacak yeni zulüm ve kayıplara sebep teşkil edebilir.

Şu hâle nazaran, bugün gerilmiş bir yaydan fırlamak üzere bulunan oklar gibi, harekâta müheyyâ (hazır) olan İslâmcı Gençler, muazzez şeriatımızın **"kıyam"** için asırlarca evvel tâyin ve tesbit eylediği şu ölçüleri gözden uzak tutmamaya mecburdurlar.

Müstakbel bir zafer için şimdiden **"daha fazla çalışmakla mükellef"** bulunan gençlerimiz, kendilerini böyle bir karara ehil telâkki etmeyerek, hamdolsun, az da olsa mevcud bulunan ilim ve mâneviyât ehlinin hissiyât ve telkinlerine teslim olmalıdırlar. Bu mânevî mürşid ve mürebbîlerden uzak kalanların, kabarık nefisleri emrinde yazıp söylediklerine kulaklarını tıkamadıkça hareketleri bir nevî **"Donkişotluk"**tan ileri geçemez.

Şu hâle nazaran İslâmcı Gençliğin evveliyetle kavraması gereken en mühim mes'elelerden biri de **"mücâhede"** ile **"Donkişotluk"** arasındaki farktır.

BİR İSLÂM SAVAŞÇISININ KÜTÜPHANESİ

Kütüphânesiz münevver olmaz. Kitaplar, insan hayatını seviyelendiren en ehemmiyetli müessirlerdir. Ancak bu seviyelendiriş, müsbet de, menfî de olabilir. Zira kitap, iki ağızlı bir bıçak gibidir.

Bir İslâm savaşçısının ilk ihtiyacı kendisini mücâdelesinin îcabınca müsbet bilgilerle teçhiz edecek bir kütüphânedir. Biz böyle bir kütüphânenin asgarî kadrosunu çizmeye çalışacağız. Son derece tahdid ettiğimiz bir kadro için, tam bir liste yapmak şüphesiz oldukça zordur. Binâenaleyh listemizin yapılabilecek olanların en mükemmeli bulunduğunu iddiâ etmiyoruz. Zira son zamanda çok bol bir neşriyat mevcuddur. Bunların hepsini lâyıkı veçhile tedkik imkânından mahrumuz. Böyle olmakla beraber, görüp tedkik edebildiklerimiz içinden İslâmcı gençlerin evveliyetle okumaları lâzım gelen yüz kitaplık, bir liste takdim ediyoruz. Bu liste hakkında kısaca bir izahat vermek istiyoruz.

1- İslâmcı gençliğin evveliyetle okuması lâzım gelen yüz kitaplık bir listeye girecek kitapların çoğunun İslâm harfleri kullanıldığı devirde neşredilenlerden olması tabiî iken biz, bulunmalarındaki güçlük dolayısı ile bu gibi kitapları asgarîye indirdik. Maalesef İslâmcı Gençler'in pek çoğunun yazı ve hatta lisân itibariyle bu gibi kitapları lâyıkı veçhile sökemedikleri acı bir gerçektir. Böyle olmasına rağmen bir kaç istisnadan vazgeçemedik.

2- İslâmcı gençler için didaktik, yani bilgi verici mâhiyetteki tefsir, tarih ve ilmihâl kitaplarını kaydetmedik. Daha ziyâde mücâdele şevki veren dînî, târihî ve içtimâî eserleri tercih ettiğimiz hâlde **"Fî-Zılâli'l-Kur'ân"** gibi bazı istisnâları, sırf bu mücâdele şuuru vermesi yönünden listemize idhâl ettik.

3- Din, tarih ve edebiyat mevzûlarında İslâmcı bir genci mücâdeleye yarayacak fikirler ve bilgilerle teçhiz edebilecek vasıftaki kitapları evveliyetle seçtikse de, bunların hepsinin de bütünüyle müspet olduğunu söylemeye imkân yoktur. Meşhur **"Safahat"**ta bile, geçen asrın en büyük siyâsî dehâsı ve dâvâmızın üstün liderlerinden olan **Sultan İkinci Abdülhamid Han** Hazretleri'ne sayısız taarruzlar bulunduğu hesaba katılırsa, bu gibi kitapları, niçin büsbütün liste hârici bırakamadığımız daha iyi anlaşılır. **Adnan Adıvar**'ın **"İlim ve Din"** ile **İ. Hami Danişmend**'in **"Osmanlı Tarihi Kronolojisi"** isimli eserleri de böyledir. Bu gibilerde faydanın, zarara son derecede gâlib olması noktasına ehemmiyet atfederek, bunlardaki yanlışları, az-çok okumuş yazmış olan İslâmcı Gençliğin kolayca fark edebileceği ümidinde bulunduk.

4- Müteaddid cildden teşekkül eden bazı kitapları da bir kalemde zikretmeyi uygun gördük.

5- Bazı yazarların hayatında bir kaç devre vardır. Böyleleri yazdıkları bir kitabı, bilâhare ağızlarına bile almak istemezler. Zira değişiklik menfîden müsbete olduğu gibi, müsbetten menfîye de olabilir. Bu bakımdan listemizin tanziminde eserleri, onların yazarlarının şahsiyetlerinden ayrı mütalâa ettik. Buna en iyi misâl, **Şemseddin Günaltay**'dır. Vaktiyle **Mehmed Akif Bey**'in bile takdirini celb ederek bir takriz yazdığı **"Zulmetten Nura"** isimli eseri, O'nun daha sonraki şahsiyeti ile kaabil-i izah değildir. Bu bakımdan onu listemize almakta bir beis görmedik.

Bu duruma bir diğer misal de **Hilmi Ziya Ülken**'dir. O'nun da **"Tarihî Maddeciliğe Reddiye"** isimli son derece faydalı bir eseri vardır. Hayatında birçok hüviyete bürünmüş olan **Hilmi Ziya** Bey, bunu hak üzere olduğu bir devrede yazmıştır.

Şu hâle nazaran burada eserleri tezkiye etmiş oluyoruz, yazarları değil!..

Sıraladığımız bu beş esâsın ışığı altında değerlendirilmesi ricâsıyla listemizi takdim ediyoruz:

1- Hak Dini, Kurân Dili- **A. H. Elmalılı** veya **Seyyid Kutub** (Tefsir)
2- Riyazüssâlihin (Hadis)
3- Risâle-i Nûr Külliyatı - **Said Nursî**
4- Muvazzah İlm-i Kelâm - **Ö. N. Bilmen**
5- Asr-ı Saâdet - **Mevlânâ Şiblî**
6- Hayatü's-sahâbe - **M. Yusuf Kandehlevî**
7- Nimetü'l-İslâm - **Hacı Zihni Efendi**
8- İslâm Fıtrî Tabiî Umûmî bir dindir - **A. Hamdi Akseki**
9- İhyâu Ulûmi'd-din - **İmâm Gazalî**
10- Safahât - **Mehmed Âkif Ersoy**
11- Maddiyyun Mezhebinin İzmihlâli-**İ.Fenni Ertuğrul** (Latin harfleriyle basımı: Materyalizmin İflâsı ve İslâm, I-II)
12- Hakikat Nurları - **İ. Fenni Ertuğrul**
13- Lügatçe-i Felsefe - **İ. Fenni Ertuğrul**, (İslâm Harfleriyle)
14- Mesnevî Şerhi - **Tahirü'l-Mevlevî**
15- Kısas-ı Enbiya - **Ahmed Cevded Paşa**
16- İslâm'ın Etrafındaki Şüpheler - **Muhammed Kutub**
17- Yirminci Asrın Cahiliyeti - **Muhammed Kutub**
18- Kur'ân Hiç Tükenmeyen Hazine - Heyet
19- Bir Uydurma Kelimeyi Boykot - **Kadir Mısıroğlu**
20- Hayat Felsefesi Yahut Yaşamak Sanatı - **Kadir Mısıroğlu**
21- Lozan, Zafer mi, Hezimet mi?! - **Kadir Mısıroğlu**

22- Bir Mazlum Padişah: **Sultan Abdülaziz Han - Kadir Mısıroğlu**
23- Bir Mazlum Padişah: **Sultan II. Abdülhamid Han - Kadir Mısıroğlu**
24- Bir Mazlum Padişah: **Sultan Vahidettin Han - Kadir Mısıroğlu**
25- Geçmişi ve Geleceği İle Hilâfet - **Kadir Mısıroğlu**
26- Sarıklı Mücâhidler - **Kadir Mısıroğlu**
27- İslâm'da Devlet İdaresi - **Muhammed Hamidullah**
28- İzhâru'l-Hak - **Rahmetullahi Hindî**
29- İslâmiyet ve Milletler Hukuku - **Prof. A. Refik Turnagil**
30- Osmanlı Tarihi - **Ziya Nur Aksun**
31- Muhtasar Osmanlı Tarihi - Heyet (İskit Yayınları)
32- Osmanlı Tarihi - **İ. Hakkı Uzunçarşılı** (Tanzimat'a kadar olan kısım)
33- İslâm Meydan Okuyor - **Vahidüddin Han**
34- Yahya Kemal Beyatlı'nın şiir ve nesir bütün külliyatı
35- Türkiye'de Ruhçu ve Maddeci Görüşün Mücâde lesi - **S. Hayri Bolay**
36- Siyonizm ve Türkiye - **Yaşar Kutluay**
37- Yahudi - **Lui Marşelko**
38- Cihan Hâkimiyeti Mefkûresi - **Osman Turan**
39- Osmanlı Hukuku, Prof. Dr. **Ekrem Buğra Ekinci**
40- Yazı Güzeli - **Bedreddin Yazır**
41- İslâm Harflerinin Müdafaası - **Osman Şerifoğlu**
42- A'mâk-ı Hayal - **Filibeli Ahmed Hilmi**
43- Âbide Şahsiyetleri ve Müesseseleriyle Osmanlı - **Osman Nûri Topbaş**
44- Hüdâyî'nin Ziyafet Sofrasından - **Osman Nûri Topbaş**
45- Îmandan İhsana Tasavvuf - **Osman Nûri Topbaş**

46- İslâm Yazısına Dâir - **Cüneyd Emiroğlu**
47- Tarihî Maddeciliğe Reddiye - **H. Ziya Ülken**
48- İlim, Ahlâk, İman - **Mustafa Balaban**
49- Garb'ın Üzerine Doğan İslâm Güneşi - **Sigrid Hunke**
50- İdeolocya Örgüsü - **N. Fâzıl Kısakürek**
51- İslâm Prensipleri - **A. Kemâl Belviranlı**
52- Mesihpaşa İmamı - **Samiha Ayverdi**
53- Zulmetten Nura - **Şemseddin Günaltay** (İslâm harfleriyle)
54- Boğaziçi Mehtapları - **Abdülhak Şinasi Hisar**
55- Batılılaşma İhâneti - **Mehmed Doğan**
56- Bir Türk Vatanına Döndü - **Nejat Muallimoğlu**
57- Sağlık Sırları - **Dr. Senâi Demirci**
58- İslâm ve Bilim - **Prof. Dr. Seyyid Hüseyin Nasr**
59- Allah Dostu Der ki - **Dr. Münir Derman**
60- İslâm Tasavvufu (el-Lüma') - **Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz**
61- Ehl-i Sünnet'in Müdafaası - **Ebû Hamid bin Merzuk**
62- Osmanlıca-Türkçe Sözlük - **Mustafa Nihad Özön**
63- **Ebû Hanîfe - Muhammed Ebû Zehrâ**
64- Görüp İşittiklerim - **Ali Fuad Türkgeldi**
65- Kelâm İlmi (Giriş) - **Prof. Dr. Bekir Topaloğlu**
66- Cumhuriyet Tarihi - **Ahmed Cemil Ertunç**
67- Türkçe'nin Müdafaası - Kırk Münevver
68- Medenî Hukuk Cephesinden **Ahmed Cevdet Paşa - Ebululâ Mardin**
69- Mektubât-ı Rabbânî - **İmam Rabbânî**
70- Dinlerarası Diyalog Tuzağı - **Mehmet Oruç**
71- Ana Hatlarıyla İslâm Tarihi - **Nuri Ünlü**
72- Dağıstan Arslanı Şeyh Şâmil - **Tarık Mümtaz**

Göztepe

73- Tevrat, İnciller, Kur'ân-ı Kerîm ve Bilim - **Maurice Bucaille**

74- İslâm Hukuku'nda Değişmenin Sınırları - **Prof. Dr. Ekrem Buğra Ekinci**

75- İslâm Mezhepleri Tarihi - **Dr. Hasan Gümüşoğlu**

76- Dört İncil, Farklılıkları ve Çelişkileri - **Prof. Dr. Şaban Kuzgun**

77- Osmanlıca İmlâ Rehberi - **Osman Şerifoğlu**

78- İlmî Gerçekler - **Dr. Halûk Nurbaki**

79- İslâm Ahlâkının Esasları - **Babanzâde Ahmed Naim**

80- Rasûlullah'ın Tebliğ Metodu - **Ahmed Önkal**

81- Şahsiyet Terbiyesi ve Gazâlî - **Hasan Mahmud Çamdibi**

82- Zübdetü'l-Buhârî- **Ömer Ziyâeddin Dağistânî**

83- **Kadirbeyoğlu Zeki Bey**'in Hâtıraları

84- Yengeç- **Dr. Salzmann**

85- İlimler ve Yorumlar- **Hekimoğlu İsmail**

86- Peygamber Efendimizden Hayat Ölçüleri - **Murad Kaya**

87- Üsve-i Hasene (1-2)- **Ömer Çelik, Murad Kaya, Mustafa Öztürk**

88- İslâm'ın Vaadettikleri- **Roger Garaudy**

89- Bostan- **Şeyh Sâdî Şirâzî**

90- Gülistan - **Şeyh Sâdî Şirâzî**

91- İslâm İnançları- **Dr. Ali Arslan**

92- Kimyâ-yı Saâdet- **İmam-ı Gazâlî**

93- Telfik-i Mezâhibe Reddiyye- **M. Esad Dilâveroğlu**

94- Anglikan Kilisesine Cevap - **Şeyh Abdülaziz Çâviş**

95- Maturidiyye Akaidi- **Nureddin es-Sabûnî**

96- Şifâ-i Şerîf- **Kadı Iyâz**

97- Osmanlı Türklerinde İlim- **Dr. Adnan Adıvar**
98- İlim ve Din- **Dr. Adnan Adıvar**
99- İlmiyye Sınıfı- **İ. Hakkı Uzunçarşılı**
100- Osmanlı Tarihi Kronolojisi- **İ. Hâmi Dânişmend**

ÜÇÜNCÜ KISIM

BİRKAÇ YAZI
BİRKAÇ MES'ELE

BİR TEMCİD PİLÂVI

Bin dört yüz yıllık İslâm tarihinin en az bin yılı, bizim aynı zamanda **"millî"** tarihimizdir. Zira fâtih ecdadımız bu bin yılı, şan ve şereflerle dolu İslâm temsilciliği ile geçirmiştir. Bilâhare, mûsır ve müttehid hareket etmelerinden dolayı **"Cihan-ı Husûmet"** olarak adlandırılacak olan küfür dünyasına karşı büyük bir dirâyet ve liyakatle tam on asır yürütülen bu temsilcilik, bugün milletçe göğüslerimizi iftihar hisleri ile dolduran sayısız medenî ve insânî vekâyiin vücûduna âmil olmuştur ki; bunların başında gayr-i müslim teb'aya bahşedilen hürriyet gelir.

Gerçekten, ülke büyüyüp genişledikçe başta Hristiyanlar olmak üzere, her dinden sayısız insan idâremiz altına girmiş ve bunlar tâ **Hazret-i Ömer**'in Kudüs'ü fethedişi esnasında konulan kaidelerin aynına tâbî kılınmışlardır. Kendi dindaş ve ırkdaşlarından bile görmedikleri derecede bir hürriyet ve müsâmahayı ifâde eden bu kaideler ve onların tatbikatı, bu gibi ekalliyetleri uzun asırlar boyunca bir **"teb'a-yı sâdıka"** hâline getirmişti.

Bilâhare sun'î ve hâricî müdâhalelerle tahrik edilinceye kadar devlet ve milletimize sadâkatten ayrılmayarak zirâî, sınâî, ticârî ve kültürel (harsî) hayatımızda takdire şâyân hizmetler gören gayr-i müslim unsurların başında **"Ermeniler"** gelir. Fakat -ne yazık ki- bugün bize karşı beynelmilel siyâset arenasında bir iftira kampanyası açarak kendilerini mağdur ve mazlum göstermeye çalışan Ermeniler, asırlar süren sadâkatlerinden ayrılarak ihânet etmiş olmanın en mâsumâne ve haklı mukabelesinden başka bir şeyle karşılaşmış değillerdir.

Bununla beraber şimdi selâhiyetli bir ermeni tarihçisi olan **Levon Panos Dabağyan** yakın tarihteki Türk-Ermeni mukatelesinin âmili olarak **"Pakradûnî"** olarak bilinen ermenileşşmiş bir kısım **"Yahudiler"**i göstermektedir.

O, *"Ermeni ihtilâl ve isyanlarının bu topluluk arasında -aynen bizdeki sabataistler gibi- 2.700 yıldan beri varlığını sürdüren "Ermenileşmiş Yahudiler" (Pakradüniler) tarafından gerçekleştirilmiş olduğunu iddia etmektedir. O'na göre, Ermeniler'in bilinen isyan hareketlerini saf Ermeniler değil, bu zikri geçen "Ermenileşmiş Yahudiler" çıkarmış ve idâre etmişlerdir."* demektedir.[8]

Bu Ermenileşmiş Yahudiler'in, yani Pakraduniler'in varlığını ve Ermeni isyam ve ihtilâllerinde oynadıkları meş'ûm rolü, bazı Yahudi tarihçiler de kabul etmektedir:

*"«**Kripto Yahudilik**» konusunda uzman olan Türkiyeli Yahudi **Prof. Abraham Galante**, «Les Pacradounis ou Une Secte Armeno-Juive/Pakradunîler veya bir Ermeni-Yahudi Tarikatı», (1933, Fransızca) adlı eserinde bu konuda hayli enteresan bilgiler veriyor: «Pakraduniler, varlıklarını Juda İmparatorluğu'nun sonlarından (MÖ. 7. yy), yirminci yüzyıla kadar sürdürmüş olan Ermeni-Yahudi karışımı bir kavimdir. Eğin'de, Erzurum-Sivas arasında, Marmara Denizi'nin Avrupa yakasında ve İstanbul Hasköy'de yaşamış oldukları bilinen Pakradunîler, 26 yüzyıldır Yahudi yönlerini sürdürmekte gösterdikleri kararlılık nedeniyle Portekizli Marano'lar, Selânikli Dönmeler ve İranlı Meşhedîler gibi Yahudi kökenli topluluklar arasında sayılabilirler.»"*[9]

Ermeni tarihçisi **Levon Panos Dabağyan** ise, Osmanlı ülkesinde ilk Ermeni isyanı olan **"Birinci Zey-**

---

8 Bkz: **Levon Panos Dabağyan**- Osmanlılar'da Şer Hareketleri ve **Abdülhamid Han**, İstanbul, 2006, sh: 460 vd.

9 **Mustafa Aydın**- Ermenileri Yöneten Yahudiler, Aksiyon Dergisi, s: 5913, (Nisan 2006)

tun İsyanı"ndan (1862) bahsederken, bunun, Vatikan ile Fransa'nın müştereken tertiplemiş olduklarını izah ettikten sonra:

*"Ani Beldesi'nin Bizanslılar'a geçmesinden ve Bizanslılar'ın Ermeni katliâmından sonra, Anadolu'nun muhtelif bölgelerine dağılan **"Pakraduni Hânedânı"** mensupları (Haçin ve Zeytun) havâlisine yerleşmişlerdi. Dolayısıyla mâcerâcı **Leon**, Ermeniler'i isyana teşvik etmek için gerçekten en münâsip bölgeleri seçmiş demekti. Zira **"Pakradunî Hânedânı"**, zaten birtakım entrikalara müsâit ve **"gayr-ı ermeni"** bir unsur idi..."* demektedir.[10]

Şimdi millî düşmanlarımızla teşrîk-i mesâî ederek her yılın **"24 Nisan"**ını **"Dünya Ermenilerinin mâtem günü"** ilân eden bu Yahudi güdümlü Ermenilere hatırlatacak bazı acı gerçekler vardır. Şöyle ki:

Deli Petro'dan beri sıcak denizlere inmeyi, millî bir mefkûre hâlinde benimseyen Rusya, bu maksatla **"Boğazlar"**ı ele geçirmek için asırlar süren bir gayret ve faaliyet göstermiştir. Ancak O'nun, İstanbul ve Çanakkale Boğazları gibi iki stratejik ehemmiyeti hâiz bir mevkii ele geçirmesi, Şark Dünyası üzerinde -her birinin kendine göre- hesapları bulunan sâir Hıristiyan devletlerin işine gelmiyordu. Zira bu sûretle sarsılacak olan **"devletlerarası muvâzene"**, Rusya'yı artık baş edilemez bir hâle getirecekti.

Üstelik Rusya, Avrupa Hıristiyanlarınca ayrı bir din kabul edilen **"Ortodoksluk"**un lideri durumunda idi. Bu sebeple aralarında sadece **"iktisâdî"** ve **"siyâsî"** değil, aynı zamanda **"dînî"** de olan bir münâferet de vardı. Bu yüzdendir ki, Osmanlılar'a karşı asırlarca süren Haçlı ittifaklarında, yer alan sâir Hıristiyan devletler meyânında, Rusya'ya pek de rastlanılmamış, O'nunla ekseriyâ teke tek hesaplaşılmıştır.

10 **Levon Panos Dabağyan**- a.g.e., sh. 470.

Osmanlı'ya diş bileyen Batılılar'ın teşviki ile hareket eden Mısır vâlisi **Kavalalı Mehmed Ali Paşa**, bir inkılâb darbesi ile Yeniçeriliğin ilgâsından (1826) hâsıl olan boşluktan istifade ile Kütahya'ya kadar gelince, Rusya'dan yardım talep etmek mecburiyetinde kalınmış ve bu gâile, ancak bu sûretle bertaraf edilebilmişti.

Fakat Ruslar bu yardım karşılığında 1832 **"Hünkâr İskelesi"** anlaşması ile Boğazlar'ın idâresine ortak olmuştu ki, Kırım Harbi'nde, İngiltere ve Fransa'nın yanımızda yer alması, bundan doğan rahatsızlık sebebiyle vâkî olmuştu. İşte bu yüzden Ruslar, Akdeniz'e inmek için başka bir çâre aramaya koyulmuş ve netice olarak Ermenileri devlet yapıp (!) yutarak İskenderun'dan Akdeniz'e çıkmak emelini benimsemişlerdi.

Diğer taraftan Yahudiler ise, Osmanlı yıkılmadıkça Filistin'e dönemeyeceklerini anlamış bulunduklarından, hem içte ve hem de dışta bu maksadla var güçleri ile çalışmakta idiler. Bu maksadla devlet veya topluluk kime müessir olabilirlerse onu kullanmaktan geri kalmıyorlardı.

Bütün bu sebepler, Rusya'nın Boğazlar üzerindeki emeline yaklaştığı anda, hemen dâima Hıristiyan Avrupa devletlerini karşısında ve Osmanlılar'ın yanında bulmasını intaç eylemiştir. Bu durumun en tipik misali, **"Kırım Harbi"**dir.

Boğazlar üzerindeki arzularının gerçekleşmesine, Osmanlılar'dan çok, Batı Hıristiyan devletlerinin mânî olduğunu görmekte gecikmeyen Rusya, matlubu olan **"Akdeniz'e çıkmak"** için değişik bir yol aramak mecbûriyetinde kalmıştır. Uzun tedkik ve araştırmalardan sonra zaten Kafkas Dağları'nda hem hudud bulunduğumuz bu ülkenin, Akdeniz'e Doğu Anadolu üzerinden inebileceği görüşü doğmuş ve bu görüş, kısa zamanda **"Boğazlar**

Mes'elesi"nden ziyâde benimsenmiştir.

Ancak bunu gerçekleştirerek İskenderun Limanı'ndan Akdeniz'e çıkabilmek için, Doğu Anadolu'da meskûn gayr-i müslimleri tahrik ve teşvik ederek onlara önce bir muhtariyet koparmak, sonra da himâye (!) altına alarak Kafkas Dağları'ndan Mersin'e çekilecek bir çizginin doğusundaki bölgeyi Rus ülkesi hâline getirebilmek gerekiyordu.

Bu hususta geçmiş bir tecrübe de vardı. Gerçekten **"Yunan İstiklâli"**ne müncer olan tahrikler, aynen tekrarlanacaktı. Bu sebeple, Doğu Anadolu'nun asırlardan beri aralarında en küçük bir huzursuzluk çıkmadan birlikte yaşayagelmiş bulunan sâkinleri arasından -Hıristiyan olmaları sebebiyle- tahrike en müsaid gözüken Ermeniler seçilmiş ve silâhlandırılmıştı.

Sonradan dînî ve siyâsî sebeplerle Fransa'dan Amerika'ya kadar sâir birçok devlet de bu mes'eleye karışmış olmakla beraber başlangıçtan nihâyete kadar asıl rolü -arz ettiğimiz sebeplerle- Rusya oynamıştır. Tarihimizde **"Ermeni Mes'elesi"** denilen ve bu tâlihsiz kavmin, Moskof iğvâlarma kapılarak efendilerini arkadan hançerlemeye teşebbüs etmeleriyle ortaya çıkan hâdise, işte bu sûretle başlamıştı. Tabiî, bunda Ermeni tarihçisi **Dabağyan**'ın işaret ettiği Yahudilerin rolünü de hesaba katmak gerekir.

Netice malûm!.. Milletimiz, en ölü zamanında bile, tarihte hiç bir büyük başarı gösterememiş bulunan Ermeniler'e, gürültüye pabuç bırakacak bir topluluk olmadığını göstererek Moskof plânlarının kuvveden fiile çıkmasına imkân vermemiştir.

Rus emelleriyle birlikte **"Ermenistan"** dâvâsı da bu sûretle suya düşünce, Ermeniler kaçabildikleri çeşitli ülkelere dağılmışlardı. Kısa bir tevakkuf ve dinlenmeden sonra bir kısım Ermeniler arasında yine çeşitli tahriklerle eski kin-

ler uyanmış ve Türkiye aleyhtarı bir cereyan başlamıştır.

Başta Yahudiler olmak üzere, Rusya'dan Yunanistan'a kadar Türkiye'nin başına bir gâile çıkmasında menfaati olan her devlet de -hiç şüphesiz- onları alabildiğine tahrik etmektedir. Ermeniler bu sûretle ikinci defa olarak başkalarının hesaplarına, kendilerine hiç bir fayda sağlamayacak olan bir cereyana kapılmış oluyorlar. Üstelik dün Rusya gibi bir süper devletin desteğinde bile plânlarını gerçekleştiremeyen Ermenilerin, bu defa Türk-Yunan anlaşmazlıklarından istifâde ümidiyle şu küçücük Yunanistan'ın dümen suyuna girmeleri hazindir. Veyl, tarihten ders ve ibret almayanlara!..

Bu husustaki gafletin en aldatmaz delili olan bir haber, gazetelerimizde şöyle yer almıştır:

*"Türkiye'nin bölüştürülmesi için **«hayalî de olsa»** en çetin tartışmaların sürdürüldüğü günlerde, Atina'da **«resmî müsaadeli»** bir Ermeni anıtı açıldı. Atina'nın Nea Simirna (Yeni İzmir) bölgesinde, dün şehir bandosunun çaldığı Yunan ve Ermeni millî marşları ile açılan anıtta 1915'lerde Türkiye'de öldürüldükleri iddiâ edilen Ermenilerin **«hâtırası sembolize»** ediliyor. Atina Ermeni Anıtı'nın açılış töreninde bütün Yunan siyâsî parti temsilcileri Nea Simirna Belediye Başkanı ve şehir bandosu hazır bulundu. İki bin kadar Ermeni ve Yunanlı'nın katıldığı törende ayrıca Ermeni ve Yunan okullarının izcileri ellerinde Yunan ve Ermeni bayraklarıyla yer aldılar. Yapılan konuşmada, asrın ilk katliâmı olarak nitelendirilen olay lânetlendi ve:*

***«-Zito (Yaşasın) Ermenistan, Zito Ermeni-Yunan dostluğu!..»** diye bağrıldı."*

Tabiî, Türk Hâriciyesi'nin bu işin gerçek yüzünü ortaya koyan tek bir broşür bile yayınlamamış olduğunu tahmin güç değildir. Zehî gaflet!.. Ama önce kim için?!

MUKADDES EMÂNETLER

Osmanoğulları, Cihan tarihinde oynayageldikleri muazzam rolü, iki büyük ve âlemşümul müessire borçludurlar: **"Saltanat"** ve **"Hilâfet".** Bunlardan, İslâm'ın en temel ve yüksek mevkiini teşkil eden **"Hilâfet"**, tarihte ilk defa Osmanlı tatbikatı ile gerektiği ölçüde beynelmilel bir tesir ve nüfuz vasıtası hâline gelebilmiştir.

Gerçekten Hilâfet'in Osmanoğulları'ndan evvelki tarihi, birkaç kere **"fetret"** denilen inkıtaa uğraması veyahud da birden fazla Halife'nin mevcud olması gibi garâbetlere mâruz kalınmış ve bazan da Abbâsîlerin son devirlerinde olduğu gibi Halîfe'nin emir ve irâdesi, oturduğu şehrin hududları dışında geçmez olmuştur. Bu durum, Hilâfet'in Osmanoğulları'na intikali ile değişmiş ve bu yüce müessese, gereken şümûl ve istikrara kavuşmuştur. O derecede ki, fiilen Osmanlı hâkimiyeti altına girmemiş bulunan İslâm ülkelerinde bile Osmanlı Halifeleri'nin adı Cuma Hutbelerinde müstakar bir sûrette okunagelmiştir. Bu durumun tek istisnâsı, Fas'tır.

Osmanlı Devleti ve dolayısıyla İslâm Dünyası'nın Batı Âlemi karşısında zaaf alâmetleri göstermeye başladığı **"1774 Kaynarca Muâhedesi"**nden itibaren Hilâfet'in nüfûz ve şümûlü, Müslüman toplulukları aşarak gayr-i müslim devletler için de hesaba katılır olmuştur. Zira bu tarihten itibaren bazı bölgelerin Müslümanlar'ı, Hıristiyanlar'ın idâreleri altına düşmüş bulunduğundan, bunların hukukunu korumak maksadıyla **"halîfe sıfatı"**nın doğurduğu birtakım hak ve vecibelerin bu gibi topluluklar üzerinde devamı, onları idâre eden gayr-i müslim devletlerce kabul edilmiş ve

bu durum, ahdî esaslara bağlanmıştır.

Şu gelişmenin büyük bir siyâset pîri olan **Sultan II. Abdülhamid Han** zamanında çok ehemmiyetli bir dereceye vardığı malûmdur. O kadar ki; İngilizler, idâreleri altına geçmiş bulunan Hindistan'da karşılaştıkları birtakım müşkilleri halledebilmek için **Sultan Abdülhamid Han**'dan zaman zaman **"sükûnet fermanları"** taleb etmek mevkî ve mecbûriyetinde kalmışlardır. Hatta 1900 yılında Çin'de Avrupalı diplomatlara karşı meşhur **"Boxer Ayaklanması"** başlayınca, Almanlar da benzer bir taleple **Sultan Abdülhamid Han**'a ricâda bulunmak mecbûriyetini hissetmişlerdir.

Osmanlı Devleti'nin yıkılış tarihine kadar beynelmilel siyâset arenasında Hilâfet, İslâm düşmanlarının daima korkup çekindikleri bir müessir silâh olmuştur. Bilhassa İngilizler'in bu en büyük islâmî müesseseyi bertaraf ederek tahakkümleri altına aldıkları Müslüman toplulukları rahatça idâre edebilmek için ne ölçüde canhıraş bir faaliyet gösterdikleri bilinen bir keyfiyettir.

"Cihan Siyonizmi"nin telkin ve tesirlerine bağlı olarak yürütülen bu İngiliz siyâsetinin, Millî Mücâdele nihayetlerine kadar âmil olduğu gâileler ve bunların perde arkası sebeplerine, bugüne kadar neşrettiğimiz eserlerde -kanunî güçlüklere rağmen- nisbeten ışık tutmaya çalışmış olduğumuz için, bu noktayı tafsil etmek lüzûmunu hissetmiyoruz. Ancak şu kadarını söyleyelim ki; Osmanoğulları elinde İslâm düşmanları için korkulu bir rüyâ hâline gelmiş bulunan İslâm Hilâfeti'nin iki mesnedi vardı: **"Haremeynü'ş-Şerîfeyn"** yani "iki şerefli Harem" mânâsına Mekke ve Medine ile **"Mukaddes Emânetler"**...

Bunlardan Mekke ve Medine, **Lawrens**ler'in tezgâhladığı bir ihânet hareketi sonunda elimizde çıkmış, fakat

"Hilâfetin ilgâsı"na rağmen **"Mukaddes Emânetler"** hâlâ Topkapı Saray-ı Hümâyunu'nda muhâfaza edilebilmiştir. Gerçi her biri cihandeğer bir mânevî kıymeti hâiz olan bu mübârek tarihî hâtıralar arasına aslı-faslı olmayan bazıları da karıştırılmıştır. Güyâ Peygamber -sallâllâhu aleyhi ve sellem- Hazretlerinin bir sert taş içinde husûle gelmiş bulunan ayak izi gibi... Fakat büyük ekseriyeti, sağlam tarihî delillere istinad ettirilmiş bulunan bu eserler, ülkemiz için en büyük şeref ve iftihar kaynağıdır.

Yavuz Sultan Selim Han, 1517 yılında Mısır'ı fethettiği zaman o tarihe kadar, Mısır'da oturan halîfelere tâbî bulunan Mekke ve Medine Emîrlerinin bağlılığı, Osmanlı Halifeleri'ne intikâl etmiştir. Hakîkaten **Yavuz Sultan Selim** tarafından esir edilen **Halife Mütevekkil Alellah** İstanbul'a getirilmiş ve yapılan büyük bir dinî merâsimle üzerindeki **"Hilâfet sıfatı"**nı, buna en lâyık bir kimse olduğunu bildirerek **Yavuz Sultan Selim'**e devretmişti, Fakat **Yavuz** daha Mısır'da iken Mekke ve Medine'nin Emîri **Ebû Numeyy**, oğlunu Kahire'ye göndererek kendisi adına **Yavuz**'a biat ettirmiş ve bugün milletimiz için büyük bir şeref ve iftihar vesilesi olan **"Mukaddes Emânetler"**i, bu ilk Osmanlı Halifesi'ne takdim ettirmişti. Bu din ve tarih yadigârı eserlerle İstanbul'a dönen **Yavuz Sultan Selim Han**, bunları Topkapı Sarayı'nda husûsî bir yere yerleştirerek biri de kendisi olmak üzere kırk hâfız celbedip orada kesiksiz bir sûrette Kur'ân-ı Kerîm okunması an'anesini başlatmıştı.

Hilâfetin 1924 yılında ilgâ edilmiş olmasına rağmen, şu mübârek an'ane Topkapı Sarayı'nı ziyaret eden Birinci Reisicumhur'un oraya ayak attığı güne kadar bir dakika bile ara verilmeden devam ettirilmiştir. 1517 yılından 1926'da vâkî olan şu inkıtaa (kesilmeye) kadar harb, darb, isyan, kı-

tal ve çeşitli karışıklıklara rağmen, bir ân bile durdurulmayarak devam ettirilen Kur'ân-ı Kerîm tilâveti, milletimizin bu Mukaddes Emânetler'e atfedegeldiği ehemmiyetin en büyük delîlidir. Millî tarihimizi coşkun mısraları ile terennüm eden Şâir **Yahya Kemal Beyatlı**, bu durumu, aynen şöyle ifâde etmektedir.

*"Revan Köşkü'nde gezerken kulağıma derinden bir Kur'ân sesi geldi. Birdenbire İslâm mîmarîsini tam mânâsıyla gördüm. Çünkü İslâm mimarîsinin içine bir ruh gibi muhakkak rahle başında bir Kur'ân sesi lâzım. O ses olmadığı zaman bu mimarî, kuru bir şekilde görünüyor. Bu fikrimi rehberim **Lütfi Bey**'e söyledim. Ve bu Kur'ân sesinin nereden geldiğini sordum.*

«-Hırka-i Saâdet Dâiresi'nden!» dedi.

Yavaş yavaş sesin geldiği pencereye yaklaştım, baktım; yeşil, yemyeşil rûhânî yeşil bir dâire, pencereye arkasını çevirmiş bir hâfız, öteki âleme dalmış bir rûhun istirahatiyle okuyor, diğer bir hâfız da gözlerini yummuş bir köşede tesbihini çekerek bekliyor.

*Rehberim **Lütfi Bey**'e sordum:*

«-Hırka-i Sâadet'te ne zamanlar bu hatim indirilir?»

***Lütfi Bey** gülümseyerek, kulağıma dedi ki:*

«-Her gün! Her saat! Dörtyüz seneden beri geceli gündüzlü bilâ-fâsıla!..»

*Hayretten gözlerim kapanmış dinliyordum. **Lütfi Bey** biraz malûmat verdi:*

*«-**Yavuz Sultan Selim**, hilâfetin alâmâtı olan Hırka-i Şerif, Sened-i Şerif ve diğer Emânat-ı Mübâreke'yi Mısır'dan İstanbul'a hatimler indirterek getirmiş; İstanbul'a vardığı gece, Saray'da yüksek bir mevkie yerleştirmiş; mîmarbaşı ve ustalar, asıl tevdî olunacak makamı harıl harıl inşâ ederlerken sefer yorgunluğuna bakmaksızın sabaha kadar*

ayakta beklemiş. O gece, geceli gündüzlü Kur'ân okunması için bir vazife tertip ederek kırkıncısı bizzat kendi olmak üzere kırk hâfız tâyin eylemiş. İşte o günden bu âna kadar bu dâirede bir saniye tevakkuf etmeksizin Kur'ân okunuyor. Bu hâfızlar, el'an kırk kişidir. Dâima ikişeri nöbetleşe vazifelerini îfâ ederler. Bugün de bu iki hâfızın nöbeti!..» dedi.

Bu gece, bu saat, ben burada bu satırları yazarken Hırka-i Saâdet Dâiresi'nde Kur'ân okunuyor! Siz, bu saat benim bu satırlarımı okurken Hırka-i Saâdet Dâiresi'nde Kur'ân okunuyor! Tam dört yüz seneden beri de böyle fâsılasız okunmuş.

O günden beri, bu düşünce bir saat rakkası gibi hâfızamda sallanıyor. O günden beri Hilâfet'in Türk kalbinde ne kadar derin bir temeli olduğunu duydum. Hilâfet Makamı olan İstanbul'da böyle bir makamın yanında dört asırdır durmamış bir Kur'ân sesi olduğunu bilmezdim. Nice Türkler, hatta nice İstanbullular da bilmezler. Bu sarayın içinde dört yüz seneden beri olmuş ihtilâller, kıtaller bu Kur'ân sesini bir ân susturamamış. Bu hâdiseyi idrak ettikten sonra İstanbul'dan niçin çıkarılamıyoruz? Bu şüpheyi halleder gibi oldum."[11]

Hilâfet'in Türkiye'de ilgâ edilmiş olmasına rağmen aradan geçen 55 senelik zaman zarfında bu şerefli mevkii yeniden doldurmak cesâretiyle ortaya çıkan olmamıştır. Gerçi **Şerif Hüseyin** bir zamanlar böyle bir teşebbüste bulunmuş, fakat O'nun, **"Şerif"** ve binâenaleyh **"Arab"** olmasına rağmen, ilk muârızları yine kendi kavminin ileri gelenleri olmuş ve bu teşebbüs akîm kalmıştır. Daha sonra Suudî Arabistan Kralı **Faysal**'ın böyle bir niyet beslediği ve bu maksadla Türkiye'deki **"Mukaddes Emânetler"**i

11 **Yahya Kemal**, *Aziz İstanbul*, İstanbul, 1995, s. 120-121.

petrol mukabilinde taleb etmek niyetinde bulunduğu gazetelerimize kadar intikâl etmişse de bilâhare bu haberin de aslı-faslı çıkmamıştır.

Bu demektir ki, o makam hâlâ boştur!.. Cenâb-ı Hak, birine ruhsat veya fırsat lütfedip de o makamı doldurtmamıştır!.. Bu, şu demektir:

Bir memur hastalanırsa, onun yerine bir başkası tâyin edilmez!.. Çünkü onun geri gelmesi kuvvetle muhtemeldir. Ama bir memur ölse, yerine derhal bir tâyin yapılır. Çünkü onun geriye gelmek ihtimali kalmamıştır.

Aynen bunun gibi, biz de kader plânında hastalanmış bir vazifeli gibiyiz!.. Aslî hüviyetimize ve eski makamımıza döneceğiz demektir. O makam, hiç şüphesiz, İslâm Âlemi'nin liderliğidir!..

Bu görüşü âmme-i müslimînin hissiyâtına tercüman olan bir vak'a ile te'yid edelim:

Büyük mimar **Hilmi Şenalp**, inşâ edilmekte olan Osmanlı tipi bir câmi için Aşkabat'ta bulunuyordu. Yardımcıları ile yolda giderken önlerine bir şâb-ı emred (henüz sakalları çıkmamış) bir genç çıktı ve bunlara bir suâl tevcih etti:

"-Ağabekler!.. Siz, Türkiye'den mi geldiniz?"

Bu suâl, "Evet!.." diye cevaplanınca:

"-Size bir suâl sorabilirem mi?" dedi.

Yine, "Evet, buyur!.." denilince de:

"-Türkiye'de hatun kişiler başlarını örtirler mi?"

Cevap:

"-Evet, tabiî!.." oldu.

Genç devamla:

"-Bacaklarını örtirler mi?" diye sordu.

Cevap yine müspet olunca, o genç dedi ki:

"-Vallâhî ağabekler!.. Kusura bakman, ama siz doğru

söylemirsiğiz!.. Men telefizyon seyredirem. Siz ruslaşmışssığız!.. Hâlinize bakırem, sizden hiç ümitvar olamıyrem!.. Lâkin düşünürem ki, **"Mukaddes Emânetler"** hâlâ sizin elinizde!.. Cenâb-ı Hak, birilerine ruhsat, fırsat verip de onları elinizden aldrımadı. Hem de İstanbul, bir keresinde düşman işgâli altına düşmüş olduğu hâlde!.. Demek, siz, yine bir gün ecdâd gibi adamlar olacağsınız ki, onlar sizde kaldı. O günü boynumu egmiş beklirem!.."

BATI ROMA'NIN FETHİ MÜJDESİ

Fahr-i Kâinât'ın müstesnâ bir medhine mazhar olan **Fâtih Sultan Mehmed Han** Hazretleri bir bahar sabahı, köhne Bizans'ı çevreleyen ihtiyar surların Topkapı civarında yarılmasıyla açılan gedikten içeri girmiş, **"Gülbang-i Muhammedî"** ile **"Tekbir"**in ulvî ve heybetli bestelerine karışan bir alkış tufanı içinde yavaş yavaş şehre doğru ilerliyordu.

Yirmi iki yaşın terâveti ve bir gelincik çiçeği kadar zarif endamı ile kır atının üstünde kendisini, çiçek yağmuruna tutan rum kızlarına devrinin mânevî Sultanı **Akşemseddin Hazretleri**'ni gösteriyor ve müyesser olan **"Feth-i Mübîn"**i, O'nun himmetine atfediyordu.

Bu sûretle, mazhar olduğu şerefe liyakatinin ifâdesi olan vekar, tevâzû ve şükrân hisleri içinde Ayasofya'ya doğru ilerleyen genç Türk Hükümdarı, bütün Hıristiyanlık Âlemi için dâima **"Engizisyon Mezâlimi"** ile hatırlanacak olan uzun ve karanlık bir çağı kapayarak **"Doğu Roma"**yı ebediyyen Hilâle ram etmiş oluyordu. Fakat Müslüman Türk Milleti'nin **"fetih aşkı"** ve **"i'lâ-yı kelimetullâh"** dâvâsı, Hıristiyanlığın bu en mühim merkezinin **"İslâmbol"** hâline gelişiyle işbâ noktasına varmış bulunmuyor veya bir duraklama devrine girmiyordu. Zira bu gibi muvaffakiyetler, susuzluğunu gidermek için tuzlu su içen kimseler de olduğu gibi iştihânın daha ziyâde kabarmasını intaç eder.

Bu sebepledir ki, **"Doğu Roma"**nın fethinden sonra Müslüman Türk Milleti'nin hedefi **"Batı Roma"** olmuştur. Zira aradan geçen bin dört yüz yıla rağmen, beyân ve ifâdeleri eskimek ve -hâşâ- tekzib edilmek yerine vukuât ve

keşiflerle her ân -daha fazla- te'yid edilmiş bulunan Kâinatın Fahr-i Ebedîsi, **"Her iki Roma'nın da fethedileceğini"** buyurmuşlar ve *"Hangisinin daha evvel gerçekleşeceği"* yolundaki bir suâli **"Doğu Roma!.."** olarak cevaplandırmışlardır.

Bu te'yid ve ihbâr-ı Peygamberî sebebiyledir ki, İstanbul'dan sonra fetih hedefi, **"Batı Roma"** olmuştur. Hatta o derecede ki, her yeni Padişahın tahta çıkışında tekrarlanan **"Kılıç Kuşanma Merâsimi"**nden sonra Yeniçeri kışlasına gelen padişaha, burada bir tas şerbet ikram edilir. Yeniçeri ağası, boş şerbet kâsesini alarak geri geri çekilirken:

"-Pâdişah-ı nevcah hazretlerinden (yeni padişahtan) asker kullarının niyâzı odur ki, ilk seferimiz Garbî Roma üzerine ola!.." der, pâdişâh da:

"-İnşâallâh!.." diye mukabele edince, askerin:

"-İnşâallâh!" sadâları ve heyecanı had safhaya ulaşırdı.

Yeniçeriler, -malûm olduğu üzere- aslen Hıristiyan çocukları idiler. Böyle olduğu hâlde Pâdişâhın bir nevî **"Hâssa Ordusu"** durumundaydılar. Bu bakımdan O'nun bir nevî mahrem-i esrârı idiler. Bu yüzdendir ki, Batı Roma üzerine yürümek hususundaki bu ahid onlarla yapılırdı. Yeniçeriliğin 1826 yılındaki ilgâsına kadar her yeni padişahın tahta geçişinde tekrarlanan bu ahdin, büyük tarihî değeri ve mânâsı vardır.

Zira her oluş, bir hayalle başlar. Fiilî harekete ise, tasavvur ve tahayyülden sonra sıra gelir. Bütün bedîî ve sınâî eserlerin menşei ve başlangıcı, basit bir hayaldir.

Mutlak gerçek olan Allâh'a kadar bütün tecessüs mevzûları, -her şeyden önce- hayâl gücüyle kurcalanır. Bu yüzdendir ki, muhayyile, zihnin Hakk'ı bulmaya vesile

olan zarûrî ve değerli bir fakültesidir. Üstelik insanı, katı gerçeklerin sıkıcılığından tül tül tehassüslerin seyyâl iklimine çekip ferahlatır.

Aklın irâdeye tutukluk îras eden hesâbiliği yerine gönül ve muhayyilenin sürükleyip götüren akıcılığına istinad etmek, kitle psikolojisi bakımından son derece ehemmiyetlidir. Bu yüzden milletleri idâre edenler, onları belli bir gâyeye yöneltmek için muhayyilenin bu hârikulade sihirleyici kudretini asla ihmâl etmezler.

İnsan idâresinde henüz rekoru kırılmamış bir kemâl ve dirâyet göstermiş olan fâtih cedlerimiz, bu gerçeği hakkıyla görmüş ve bir **"kızıl elma"** mefkûresinin efsânevî tesirinden alabildiğine istifade etmişlerdir. Peki ama bu **"kızıl elma"** acaba neresiydi?! Doğrusu onu hakkıyla bilen, belki bir kişi bile yoktu. Rivâyete nazaran O, güyâ Ayasofya ve İstanbul'muş!.. Fakat -bunlara sahip olunduktan sonra- bu dâvâ tükenip sönmemiştir ki!..

Bazılarına göre **"kızıl elma"**, **"Viyana"** veya **"Garbî Roma"** idi... Fakat o, aslında ulaşılması imkânsız mevhum bir hedefti!.. Osmanlı ordularını ileri, daima ileri koşturan bu mevhum mefkûre idi ki, bunda **"Batı Roma"**nın Peygamberimizce müjdelenmiş olan fethi arzusu, mühim bir ağırlık teşkil ediyordu.

Rûhları, yaklaştıkça kendilerinden uzaklaşan mevhum bir **"Kızıl elma"**ya ulaşmak iştiyakıyla sarhoş ordular koşuyor, koşuyor, dâima daha ileri koşuyorlardı. Padişahından yeniçeri neferine kadar bütün efrâd-ı milleti büyüleyen bu gâye, fetihlerin tükenmez ve zaafa uğramaz ebedî bir sermâyesi gibiydi.

O kadar ki; Osmanlılığı, derin bir vukûfla kavramış ve terennüm etmiş bulunan büyük şâir **Yahya Kemal Bey**, İstanbul'un düşman işgal-i askerîsi altına düştüğü o meş'um

"Mütâreke" yıllarında, rûhen son derecede sıkılmış. Bir tesellî bulmak ümidiyle kendisini bir mezarlığa atmış. Ecdâdın bir cennet bahçesi kadar huzurlu kabirleri arasında dolaşıyormuş. Birden gözüne bir yeniçeriye âid bir mezar taşı ilişmiş. Taş, zamanla mezarın çökmesi yüzünden yanlamış bir durumdaymış. Üstadın, şâir gönlünde öyle bir his teşekkül etmiş ki, kendi tabiriyle;

"Yeniçeri kavuğunu yana yıkmış... Sanki bir fetih rüyası görüyormuş..."

Yahya Kemal Bey' in kalbine, şâirâne bir teşhis ve tahayyülle toprak altındaki bir yeniçerinin, o ümitsiz mütâreke günlerinde bile bir fetih rüyası görmeye devam ettiğinin sünûh etmesi, pek de yersiz değildir. Zira bir parça tarih bilen herkes, kolayca takdir eder ki, ecdadımız gazâ ve fetih zevkine hakkıyla doyamamıştır. Bu sebeple toprak altındaki şehidler ve gâzilerin kıyâmete kadar fetih rüyası görmeye devam edecekleri muhakkaktır. Ancak...

Ancak bu rüyayı zamanımızda toprak üstündeki torunları da görmeye başlamışlardır. Hem de asra varan bir ayrılıştan sonra...

Evet, bu azîz millet **"Doğu Roma"**dan sonra, elbet bir gün **"Batı Roma"**yı da Hilâl'e râm edecektir. Zira bu müjdeyi veren, Kâinât'ın Fahr-i Ebedîsi'dir.

Buna göre, İslâm'ın en müterakkî ve parlak devri önümüzde demektir. Biz, o parlak devrin bugün medhalinde bulunuyoruz. Manzara, iç açıcı gözükmese de, te'yid-i peygamberîye mazhar olan gerçek, işte budur!

Unutmamak gerektir ki, fertlerin maksad ve gâyesi kadere tevâfuk etmedikçe gerçekleşemez!.. Kaderse, Hakk'ın tâyin ettiği bir mecrâdan akıp gider. Kalpler, Rabb'ın elindedir. O, **"mukallibü'l-kulûb"** yani, kalpleri istediği ânda, istediği tarafa tevcih eden yegâne kuvvettir.

Hazret-i Ömer'i, Peygamber aleyhisselâtu vesselâm'ı öldürmek azm-i kavîsi ile meşbû olarak yola çıkmış iken hidâyetin zirvesine çıkaran, O değil midir?..

Mahzûn, mü'min gönülleri artık şâd olmalıdır! Fakat bu keyfiyetin, mes'ûliyetlerimizi bertaraf etmeyeceği de muhakkaktır. Ferdî kurtuluşlarımız, Hakk'ın galebesi için emredileni, îfâda -Dünya işlerimizde olduğu gibi- şartlarımızı zorlayacak derecede bir gayret ve fedakârlık göstermemize bağlıdır. Ne mutlu o insana ki, ferâizin sıralanmasında salâttan sonra gelen cihâda vakf-ı nefs ederek, o mes'ud günün tahakkukunu çabuklaştıranlardan olur!..

GÜNEŞ BATIDAN DOĞARKEN

İnsanların içinde doğup yaşadıkları fizikî ve coğrafî şartlar, onların yalnız uzviyetleri (organik yapıları) değil, aynı zamanda duygu ve düşünceleriyle karakterleri üzerinde de son derece ehemmiyetli bir te'sir icra eder. İlk defa büyük İslâm mütefekkiri **İbn-i Haldun** tarafından ortaya konulmuş olan bu gerçek üzerinde bilâhare pek çok imâl-i fikr edilmiş ve bu müessir, bugünkü ilim âleminde artık çeşitli beşerî davranışların temel sebeplerinden biri sayılır olmuştur. O derecede ki, fizikî ve coğrafî şartların yalnız insanlara değil, hayvanlar, hatta bitkilere bile şâmil olduğu kabul edilmektedir. Sıcak güney memleketlerinden kuzeye doğru çıkıldıkça, bülûğ yaşının yükselmesi, bu te'sirin uzvî gelişme üzerindeki -ilk akla gelen- neticesidir. İngiltere gibi semâsı daima kapalı ve sisli ülkelerde intihar nispetinin yüksekliği de, fizikî ve coğrafî şartların rûhî hayat üzerindeki müessiriyetinin herkesçe bilinen bir misâlidir.

Harcıâlem (herkesçe kullanılan) tavsifiyle bir şiir, hikmet, efsâne ve diğergâmlıklar âlemi olarak bilinen **"Doğu Dünyası"**nın, asırlar boyunca arz ettiği husûsiyetlerin onun iklim ve tabiat şartları ile de alâkalı bulunduğu inkâr edilemez. Çin'den Arab Âlemi'ne kadar bütün Doğu ülkeleri insanının hayal ve tecrîde istîdâdı onların dînî tefekkür ve edebî mahsullerinde âşikâr bir sûrette görülür. Uçsuz bucaksız bir çölde, açık, berrak, dipsiz ve sayısız yıldızla bezenmiş bir Gökyüzü'nün, beşerî tahassüs merkezi olarak gönlü, Rabbi remzeden (sembolize eden) sonsuza âid meyil ve alâka ile doldurmasından daha tabiî ne olabilir?!.. Bunun içindir ki, Arab edebiyatında -frenklerin lâyıtmotif dedik-

leri- sık sık tekerrür eden bir kelime ve tâbir olarak **"Yâ leyi!.."** (Ey gece!..) hitâbına rastlanır. O derecede ki; bu tâbirin bir Şark ülkesi olan memleketimizde bile Arablar'ın gerçekçilikten uzaklıklarına îmâ ve târiz makamında kullanılması yaygındır.

Batı ve Doğu Dünyaları ve bu iki ayrı âleme mensup insanlar arasındaki zıtlıkların temel sebeplerinden biri de, -temas eylediğimiz- şu tabiat şartlarıdır. Bu sebepledir ki, Güneş'e, açık yıldızlı Gökyüzü'ne hasret olan Batı insanı, içine dönük, egoist ve aşırı akılcıdır. Şu keyfiyet, Batılı insan için, temel iskeleti mücerred hakikatlerden (metafizik gerçeklerden) teşekkül eden semâvî dinlere ve hâssaten bunların en son ve en mütekâmili olan İslâm'a karşı bir istidadsızlık ifâde eder. Bu yüzdendir ki, Batılılar, aslı semâvî ve binâenaleyh mücerred gerçeklerle dolu bir dîni (Hıristiyanlık) bile, bu zâtî meyillerinin rengine bürüyerek tahrif etmişlerdir.

Yüce dinimizde **"Kıyamet alâmetleri"** arasında **"Güneşin Batı'dan Doğması"** keyfiyetinin de beyân ve ifâde buyurulmuş olduğu mâlûmdur. Biz, bunun Güneş'in fiilen ve maddeten Batı'dan doğması gibi **"âdetullah"**ı tebdil eden ve ona mugâyir görünen bir sûrette anlaşılması imkân ve ihtimalini de reddetmeyerek, diğer bir istikâmette değerlendirmesinden yanayız. Esâsen şimdiye kadar **"Güneş'in Batı'dan Doğması"** keyfiyeti, hep maddî ve fizikî olarak anlaşılmış ve İslâm Âlemi'nde böyle bir kanaat yerleşmiştir. Buna rağmen şu dînî kanaatin muhtevâsındaki **"Güneş"** kelimesinden asıl maksadın **"İslâm"** olması düşünülemez mi?! Bizi bu kanaate sevk eden bazı sebepler mevcuddur:

Güneşin batıdan doğmasının, kıyamet alâmeti olarak bildirilmesi, onun pek geç tahakkuk edeceği gerçeğini de birlikte ifâde eder. Hatta bu keyfiyetin **"Kıyametin büyük**

alâmetleri" arasında zikredilmiş bulunması, bu geç tahakkuk edişi daha da takviye eylemektedir.

Diğer taraftan Batı insanının materyalist ve egoist, akılcı ve menfaatperest oluşu da, onu ulviyyet ve tecrîde istîdatsız kıldığından, İslâm'ın kabulünün en geç onun için mevzuubahs olacağı gerçeğini ortaya koymaktadır. Şu durumda Güneş'in batıdan doğması ile Batılıların İslâm'ı kabulleri arasındaki müterâdif **"geçlik"** ve **"güçlük"** bu hüküm ve inanıştaki **"Güneş"**in İslâm'dan ibâret olması gerçeğini daha da kavîleştirmektedir.

Ayrıca zikrettiğimiz güçleştirici şartlara rağmen bugünkü Batı Âlemi böyle bir doğuşun ürpertili belirtilerine sahne olmaya başlamış bulunmaktadır. Hakikaten islâmî neşir ve propaganda imkân ve faaliyetlerinin son derece kifâyetsiz olmasına rağmen, Avrupa ve Amerika'da yüzbinlerce insan **"Hak Yol"**u tutmuştur. Bu noktada **"Zenci Müslümanlar"** da hesaba katıldığında, bu yeni Müslümanların adetlerinin milyonlara vardığı malûmdur. Bilhassa Avrupa'da **"İslâm'ı Seçenler"**in yüksek tahsilli, müdekkik ve münevver insanlar arasından çıkması dikkati çekmektedir. İnternetin de bu gelişmeyi hızlandıracağından aslâ şüphe edilemez!..

Bu gibi kimseleri hidâyet yoluna sevk eden sebep ve âmiller tahlil ve tetkik edildiğinde, bunların aklen ve zâhiren şu büyük neticeyi husûle getirmeye kifâyetsizlikleri dehşetle müşâhede olunmakta ve buradaki **"tasarruf-i ilâhî"** ibretli bir sûrette tezâhür eylemektedir. Birçok kereler dolaşmış bulunduğumuz Avrupa şehir ve kasabalarında karşılaştığımız mühtedîleri hidâyete götüren esbâba muttalî oldukça, hep bu, kıyâmete yakın Güneş'in batıdan doğması husûsundaki dînî esâsı hatırlamış ve hayatımızın müstesnâ heyecanlarını yaşamışızdır!. Bu durum da, şu dinî inanışta-

ki **"Güneş"**in **"İslâm"** olduğu hususunda bizde yakınî bir kanaat husûle getirmiş bulunmaktadır.

Gitgide dehhâmeleşerek (hududsuz büyüyerek) materyalist Batı insanını daha da maddîleştirip onun mânevî duygularını dumûra uğratan, gönül pınarlarını kurutan sanâyî çarkları, arasına aldıklarını dehşetli bir iflâsın girdabına sürüklemiştir. Avrupa'da şu hengâmede başlayan **"islâmlaşma"** hareketi, ruhunda bir zerrecik olsun îmân istidadı kalabilenlerin hazin bir gidişe isyanlarından doğmuş bulunmaktadır. Bugün şu isyanı şahsî ve âilevî çevre ve çerçevesinde gerçekleştirebilen mahdud insanlar, gelecekteki **"Müslüman Batı"**nın ilk mübeşşirleridir. Onların hareketi ile Batı'nın asırlardan beri kara bulutlarla kuşatılmış olan âfâkı aydınlanmaya ve tulûun gönüllere sürûr veren sıcak renk cünbüşü ile donanmaya başlamıştır.

Bu gelişme ve tecellînin beş milyondan ziyâde kardeşimizin, velev iş ve ekmek temini sâikiyle de olsa Avrupa'da bulunduğu bir zamana rastlaması, fevkalâde dikkat çekicidir. Onların çoğu da ülkemizde İslâm'ı lâyıkıyla öğrenemeden, bulundukları çevreden ayrılıp, tamamen yabancısı oldukları yâd ellere gönderilmişlerdir. Bu sebeple bir kısmı ayakta kalamamış olsa bile, pek çoğu Avrupa'da -âdeta- yeniden ve hakikaten müslüman olmuşlardır. Böylelerinin de inzimamıyla bugün Batı öylesine bir ihtidâ hareketine sahne olmaktadır ki, bunun gelişmesi, yalnız Batı insanının değil, kendi ülkemizin de yeniden fethine müncer olacaktır!..

Böylece de sevk-i kaderle bir Peygamber mesleği olan **"Hicret"**i ihtiyar etmek mevkiinde bırakılanların üzerinde başlangıçta tahmin ve tasavvur edilemeyen bir **"kahırdan lütuf"** tecellî etmiş olmaktadır. Bu tecellînin mü'min gönüllere saâdet bahşeden mânâ ve mâhiyeti üzerinde ne

söylense azdır. Avrupa'da küfrün karşısında ayakta kalabilmenin imtihanına me'mur bulunan bu kardeşlerimizin îmân ve cihad aşkı itibariyle bilenişi **"yarınlar"**a islâmî bir renk katacak, en ehemmiyetli bir müessir olacaktır.

Bütün bu gelişmeler, yüzyıla yakın bir zamandan beri îman vâdilerini Batı menşeli sislerin doldurduğu ülkemizde de İslâm Güneşi'nin Batı'dan tulû' etmeye (doğmaya) başladığını gösteren mes'ud alâmetlerdendir. Rabb'in insanlığa ebedî bir hidâyet meşalesi olarak gönderdiği yüce Peygamberimizin müjdelediği **"Batı Roma'nın Fethi"**nin de bu gelişmede bir ara safhası olarak pek yakın bulunduğundan şüphe edilmemelidir.

Asr-ı Saâdet'te yaşayıp da İslâm'ın ilk doğuşundaki cehd ve gayretlere katılamamış olmanın üzüntüsü ve hasretini çekme, ey Müslüman!.. Senin yaşadığın zaman da pek yakında öyle bir **"ikinci doğuş"** ve **"diriliş"**e sahne olacaktır!.. Böylece rûhunun susadığı büyük fetih ve cihad iştiyâkı, hayâl bile edemeyeceğin ölçüde te'min ve tatmin olunacaktır! İşte nice zamandan beri küsûf hâlindeki **"İslâm Güneşi"**, karanlıkları yırta yırta ufukta yükselmeye başlamıştır!.. Hem de beklenmedik bir sûrette Batı'dan!..

Veyl (yazıklar olsun), kendini Müslüman bildiği hâlde **"Güneş Batıdan Doğarken"** bu büyük oluşun heyecanını duymayan ve gayrete gelmeyenlere!..

ATEŞLE OYNAMAK!..

Elli seneyi mütecâviz bir zamandan beri islâmî mevzûlarda yazı yazmakta olan bir kimse sıfatıyla şunu söylemeliyim ki, bugün çare aranan veya bertaraf edilmesi istenen **"İslâm'ın özüne karşı suikasd"**ler, tarihte müşahede edilegelen benzer fitnelerin en büyüğüdür. Bu görüşü haklı kılan sebepleri şöylece sıralayabiliriz:

a-Asr-ı Sadet'teki fitnelere karşı, Müslümanlar arasında "Te'yîd-i İlâhî"ye mazhar bir Nebiyy-i Zîşân vardı. O'ndan sonraki fitnelerin karşısında ise İmâm-ı Gazâlî emsali büyük âlimler vardı. Şimdi ise, müslümanların medreseleri kapatılmış, âlimleri asılıp kesilmiş, ulemâ an'anesi inkitaa uğramış bulunduğu cihetle bir **"kaht-ı ricâl"** mevsimidir!

b-Tarih boyunca, bu gibi fitnelere karşı Müslümanlar'ın devletleri fiilen mücâdele etmişlerdir. Selçukluların **Hasan Sabbah** ve **"Haşhaşiler"**e, Osmanlılar'ın ise önce **Şeyh Bedreddin-i Simâvî** ve avânesine, sonra da Safevîler'in bayraklaştırdıkları **"Kızılbaşlık"**a karşı mücâdeleleri meşhurdur. Şimdiki ifsâd hareketlerine çare bulacak bir devlet mevcud olmadığı gibi, aksine bu defaki sûikasd ise, ekseriyetle devlet eliyle veya onun gölgesinde gerçekleştirilmektedir.

İşte bugünkü fitnelere karşı koymaktaki güçlükler kısaca bunlardır. Bu sebeple bu güç şartlara rağmen bir mücadeleye girişen herkesi tebrik etmek lâzımdır.

Bana gelince, öteden beri bu gibi mevzûlarda pek çok şey yazıp söylemiş olduğumu, beni ve hissiyatımı tâkip etmiş olanlar, çok iyi bilirler. Bilhassa 1980 öncesi yayımla-

makta olduğumuz haftalık **"Sebil Dergisi"**nde bunlar bol bol mevcuddur. Sırf kendi tarihimize âid umûmî bir değerlendirme mâhiyetindeki o yazıların birinden kısaca bir nakli dikkatinize sunmak isterim:

*"Beşerin saâdetini, iki cihan ufku içinde gerçekleştirmek gâyesini güden ve bunu te'mine medâr olacak istidat cihetinden hiçbir Dünya Görüşü ile kıyas-ı kabil olmayan İslâm'a cephe alan mürtedlerin ilk hareketleri, bir nevi kamuflajla ortaya çıkmıştı. Bu yüce dînin o gün için karşı çıkılmaz itibarına açıkça cephe alınamadığı için zâhirî bir taraftarlığın arkasına saklanarak, bâtınında dehşetli bir haçlı kinini tezgâhlayan bir kadronun su yüzüne çıkan ilk hareketleri **"Tanzimat"**dır. İslâm'a sahte bir bağlılık îlânı ile başlayarak O'nun muhalled (ölümsüz) prensiplerini alttan alta zaafa uğratıp mer'iyetden kaldırma çığrını açanlar bunlardır.*

*Kendilerini istihlâf edenler de uzun zaman aynı usûlü kullanmışlardır. Devletimizin ölüm fermanını imzalayan **İttihat ve Terakkî Komiteleri** bile, zâhirde İslâm'a ve hatta devrin Padişahına bağlılık ifâde eden çeşitli beyânların arkasına saklanmışlardır. Bu devirler, küfrün kendi muhtevasını ortaya koyarak onu resmen ve alenen iddia ve ifâde için gerekli nefs îtimadına mâlik olamadığı devirlerdir. Bu yüzden **Cemil Meriç** Bey'in yerinde bir tâbirle **"müstağripler"** veya **"garbın yeniçerileri"** dediği, kalbi, İslâm'dan inhiraf etmiş ve muharref hıristiyanlığın bâtıl telâkkîleriyle işbâ hâline gelmiş bulunanlar, Türk garplılaşma hareketleri tarihinde -tâbir câizse- küfrün birinci kekemelik devrine vücud vermişlerdir.*

Gerçekten eski müstağripler, İslâm aleyhtarı fikirlerini ekseriyâ kekeme bir üslûpla ortaya koyuyor ve düşüncelerini -kendilerince tâviz sayılmak lâzım gelen- birtakım

aldatıcı islâmî elfâz ile süslüyorlardı. Bunun tek misâli, Tanzimat Fermânı'nın ***Besmele-i Şerife*** *ile başlatılmış olması değildir.*

Müteveccih bulunduğu istikamete dikkat edilmediği takdirde, bir şeyin başı ile sonu birbirine pek benzer. Hatta denilebilir ki, her şey, dönüş noktasından sonra, çıkışta çizdiği hattı tersinden bir kere daha tekrarlar. Bu yüzden aynı vasıf ve noktada iki kere görünür.

Zihinleri, İslâm'a karşı tatmin olmaz bir husûmet ile doldurulmuş ve kalplerini ilhad murdarından koruyamamış olan bedbahtlar kadrosunun, Türk Milleti'ni nev-i şahsına münhasır İslâm Dünya Görüşü'nden uzaklaştırmak için giriştikleri hareketin bugün arz ettiği seyir, O'nun yükseliş ve ilerleme devrini ikmal ederek başlangıçtaki çizgiyi tersinden tekrara yöneldiğini göstermektedir. Hakîkaten üslûb itibarıyla küfür, yine ilk teessüs devrindeki gibi ikinci bir defa kekemelik vasfını kazanmış bulunmaktadır. Yine, hücumlarında İslâm'a alenen cephe almak yerine, O'na karşı zâhirî ve aldatıcı bir taraftarlığın arkasına saklanarak birtakım -ancak ehlince anlaşılabilen- kelimelerin delâletlerinden istifade sûretiyle maksadlarını ifade etmeye çalışmaktadırlar. Zira, müslümanlar siyâsetten ticârete kadar hemen her sahada budanmış bir fidanlık gibi gür bir gelişme içindedirler. Bu gelişmeden ürküldüğü ve sözde de olsa yürümekte bulunan demokrasi sebebiyle halkın elindeki reyi kullanışına tesir edeceği hesâbıyla husûmetlerini yeniden kamufle etmek ihtiyacını duymaktadırlar. Bu kamuflajın hâl-i hazır vasıtaları arasında ***"çağdışılık"***, ***"teokratik"*** *ve* ***"demokratik nizam"*** *kelimeleri en çok istimal olunanlarıdır."*[12]

Bu yazı, takrîben 35 sene evvelki ahvâlin tahlîli sûre-

---

12 Bkz. **Kadir Mısıroğlu**, "Küfrün İkinci Kekemelik Devri", 30 Ekim 1976 ve 44. sayılı Sebil Gazetesi.

tinde, bu minval üzere devam etmektedir. Bugün buna bir de "Diyalog" kamuflajı ilâve olunmuş ve bu bâtıl yoluna yoldaşlarının bazıları kekemeliği oldukça terk ederek daha sarih bir sûrette zehir kusmaya başlamış bulunmaktadır.

Buyurun, size onlardan da iki örnek:

Ankara İlahiyat Fakültesi'nde zümreleşerek mülhid **Fazlurrahman**'ın[13] ardından yürüyen ve Kur'an'da **"Tarihsellik"** diye bir bâtıl görüşün tezgâhtarlığını yapan gürûhun, sarhoş kusmuğundan farksız birkaç cümlesi...

"Buraya kadar verdiğim misâllerin dışında Kur'ân-ı Kerîm'de toplumun hukûkî yapısıyla ilgili daha pek çok hüküm yer almakta ve devrimizin gelişmiş toplumlarında bunların bazen harfiyen kabulleri hemen hemen imkânsız hâle gelmiş bulunmaktadır.

Meselâ günümüzün aydın, yüksek tahsilli hanımından, Kur'ân'da var diye, kendi câhil birâderinin yarısı değerinde şâhid sayılmasını bekleyemezsiniz.

Mesela, kızlara erkek kardeşlerinin yarısı kadar hisse tavsiye eden âyete, müslüman toplumun doktor, mühendis, şirket patronu... olmuş kadınını râzı etmeniz mümkün değildir. «Onların adâlet adına yapılmış bu isyânları, acaba Kur'ân'a mı yöneliktir?» denecek olursa, biz bu kanaatte olmadığımızı söylemek durumundayız. Kur'ân-ı Kerîm'in 14 asır önceki mahallî değerlerini birer târihî gerçek olarak asıl âlemşümûl prensiplerini geçerli hâle getirebilmeliyiz."[14]

13 **Fazlurrahman** nam mülhidin mahiyetini merak edenler şu esere bakabilirler: İslam ve Modernizm-**Fazlurrahman** Tecrübesi, İstanbul, 1997

14 Bkz. Kur'ân'da tarihsellik iddiasının kadrolaştırdığı profesör ünvanlı bâtıl yolcularının çıkardığı **"İslâmiyât"** isimli derginin Ocak-Mart 2004 tarihli nüshasında yayınlanan **"Kur'ân-ı Kerîm'de Mahallî Hükümler Meselesi"** isimli **Prof. Dr. Mehmed Said Hatipoğlu** imzalı makale (sh.12)

Bir başka sayın (!) profesör de Bakara Sûresi'nin 62. âyet-i kerimesinin meâlini naklettikten sonra aynen şöyle demektedir:

"Bu âyet-i kerime, çok kimsenin peşînen vehmettiklerinin ve ideolojilerini dîne dayandırmayı yeğleyen ve bu sebepten ötürü de dinci denilen, saldırgan bazı aşırı grupların da yaymağa çalıştıklarının aksine, Cennet'in yalnızca müslümanlara tanınmış bir imtiyaz olmadığını ve yahudiler, hıristiyanlar ile sâbiîlerde Allâh'a ve âhiret gününe inananların ve iyi işlerde bulunanların da Cennet'e dâhil olup korku ve hüzünden âzâde olacaklarını açıkça beyân etmekte ve müjdelemektedir."[15]

Aynı yazar, zikri geçen eserinin (!) bir başka sahifesinde de:

*"Burada ermişten maksad ise, Allâh'a ermiş, yani O'nun huzuruna dâvet ve kabul edilmiş, bir başka deyişle tıpkı **Hazret-i Muhammed** (s.a) Efendimiz gibi Mî'rac olayını yaşamış kimsedir. Mi'rac olayını yaşayan kimse ise, «Ruhânîler Zümresi» mensubu olur."*[16]

"...Mi'rac nasib olur da, tekrarlanırsa kulun da ünsiyeti artar; ve bu olay, ona artık olağan gelmeğe başlar. Hatta bazı evliyânın «istediği ân Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna Mî'rac edebilmesi» ruhsatı dahî vardır."[17]

İslâm Tarihi'nin ilk devirlerinde zuhûr eden **«Bâtınîler ve Karmatîler»**[18] den bile baskın bir tahrif ve yanıltmanın zamanımızdaki ikinci tezâhürü **«Dinlerarası Diyalog»** tur. Bunun şampiyonu da -herkesin bildiği üzere- **Fethul-**

---

15 **Prof.Dr. Ahmed Yüksel Özemre** –İslâm'da Aklın Önem ve Sınırları, İstanbul, 1998, sh. 172 ve sh. 342.

16 a.g.e. sh.114

17 a.g.e. sh 115

18 Tafsilat için bkz. **Muhammed Hammadî**- Bâtınîler ve Karmatîlerin İç yüzü, İstanbul 2004.

lah Gülen nâm şahıstır. Âh böyle daracık bir makale dolayısıyla bu mes'eleyi ele almak mecbûriyetinde bulunmasaydık da bu ihânetin mâhiyetini kâfî bir vuzuh ve delâil ile anlatabilseydik ne iyi olurdu.[19]

Bir internet sitesinde[20] ermeni asıllı olduğu iddia edilen, kulağı delik bir yazarın[21]da **"gizli bir kardinal"** olduğunu îmâ ettiği **Fethullah Gülen**'in teşhis ve teşhiri -burada- mümkün olmadığından **"anlayana sivri sinek saz!"** diyerek sadece bir-iki cümlesini dikkatlerinize arz edelim. Hem de şâkitlerinden **Harun Tokakak'ın**:

*"Kendisine «Siz nesiniz?» diye sorduğunuzda «Ben Hristiyanım» diyecektir. Şimdi siz **Maroviç**'e, «Hıristiyanım» dediği sürece, «Hayır, müslüman değilsin!» diyebilir misiniz? Şahsen bunu diyemeyeceğimizi düşünüyorum."*[22] *dediği Papa'nın İstanbul'daki mümessili **Marovitch**'in ağzından:*

*"(...)**Marovitch**, ifâdesinde **Gülen**'in yazdığı «**Fasıldan Fasıla**» isimli kitaptan alıntılar yaparak:*

«O Katolik cemaatimizi çok etkiledi. Sevgi ve hoşgörü esaslarına dayalı gerçek İslâmiyet'i, O'nun sâyesinde tanıdık.» dedi.

Fethullah Gülen**'in söylemlerinden, hem kendisinin, hem de cemaatinin etkilendiğini vurgulayan **Marovitch

---

19 Kâfi olmamakla beraber **"Gurbet İçinde Gurbet"** (İstanbul, 2005) İsimli eserimizde bu hususta oldukça bilgi bulunduğuna işâret edelim. Ayrıca **"Dinlerarası Diyalog"**un Müslümanları, İsevî 3. binyılda hıristiyanlaştırma hareketinin bir maskesi olduğunu anlayabilmek ve bu husustaki tafsilâtı öğrenmek için şu eserlere bakılabilir: **Aytunç Altındal**-Vatikan ve Tapmak Şövalyeleri, Ankara, 2002; **Mehmed Oruç**-Dinlerarası Diyalog Tuzağı, İstanbul, 2003.

20 http://www.platformturk.com/read.aspx?rid=119 (10-05-2007).

21 **Aytunç Altundal**, Papa'nın gizli Kardinalleri, Yeni Şafak Gazetesi, 23.3.1998 .

22 Vakit Gazetesi 6.11.2006.

şunları söyledi:

*"**Gülen**'in kitabında yer alan «Herkes Kelime-i Şehâdet'i esas alarak, etrâfındaki insanlara bakış açısını yeniden ayarlamalı. Çünkü hadislerde anlatıldığına göre Allâh'ın engin rahmeti Âhiret'te öyle tecellî edecektir ki; şeytan bile "Acaba ben de istifade edebilir miyim?" diye ümide kapılacaktır. Şimdi böyle rahmet enginliği karşısında cimrilik yapmak ve o cimriliği temsil etmek bize yakışmaz. Hem bize ne, mülk O'nun, hazîne O'nun, kul O'nun... Öyleyse herkes haddini bilmeli» ifadeleri cemaatimizi çok etkilemiştir."*[23]

Hayfâ ki, burada ne O'ndan, ne de O'nun **"Ehl-i Kitapla Âmentü'de İttifakımız Var!"**[24] başlıklı yazılar yazan **Ahmed Şâhin** gibi şâkirtlerinden gereği gibi bahsetmek şansımız yok. Hatta aynı ihânet zincirinin halkalarından olup kendi web sitesinde sapık Mooncuların çıkardığı World Scripture Dergisi'nde editörlük yaptığını bizzat bildiren **Yaşar Nûri Öztürk**'ten[25] , Tevrat ve İncil'in tahrif olunmadığı iddiasının ilk sahibi sapıkların ağababası **Ömer Fevzi Mardin**'in[26] muâkıbı ve bâtıl Darvinizm'i İslâm'la bağdaştırmaya uğraşan[27] **Süleyman Ateş** ve **Mehmed Aydın, Yümni Sezen**... ilh... gibi saymakla bitmeyecek kadar

23 Zaman Gazetesi, jun 4.10.2001.

24 Zaman Gazetesi, 17.4.2000.

25 O'nu anlamak için "iki **Mustafa**'yı dışlamak"la (**M. Kemal** ve Peygamber -aleyhissalâtu vesselâm- itham ederek hükûmete târizde bulunmuş olması ve şu iki cümle kafi gelse gerektir:

"-Pratik hayat bakımından bizim için Allah, tabiat kuvvetlerinden ibârettir. Allâh'ın emrini dinlemenin bir mânâsı da zaten tabiat kuvvetlerini dikkate almaktır." (**Hulûsî Turgut**, Sabah Gazetesi, 16.3.1998)

26 **Ömer Fevzi Mardin**- Müslüman Olmayanların Din Durumları,İstanbul 1952

27 Tafsilat için **Süleyman Ateş**'in Ankara İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin 20.sayısında yayınlanan "Kur'an-ı Kerim'e göre Evrim Teorisi" isimli makaleye bakılabilir.

çok olan fırka-i dâlle mensupları hakkında birer cümlecik olsun söyleyememek ıztırarında kalınca, acaba bu işi ileride yazılacak mufassal bir esere mi bırakmakla teselli olmalıyım!..

Gerçi en son çıkan **"İslâm Dünya Görüşü"** adlı eserimde de çeşitli sapıklıklara temasla bir çok cevaplar verdim. Fakat asıl gerekli olan cevaplar **"Geçmişten Günümüze Tahrif Hareketleri"** adıyla yazacağım diğer bir eserde yer alacaktır. Ancak biraz evvel bu ihânetin devlet eliyle veya onun gölgesinde tezgâhlandığı yolundaki iddiamı biraz açıklamak isterim.

Bunu yıllar önce yazdığım **"Geçmiş Günü Elerken"** isimli eserde bir vesile ile uzunca bir dipnotta şöyle hülâsâ etmiştim:

"İslamiyet'le Kemalizm'i veya -daha emin bir tabirle söylemek gerekirse- Batıcılığı te'lif etmeye çalışmak, muazzez "İslam Dâvâsı"na yapılabilecek kötülüklerin en büyüğüdür!. Bu ihânet veya sapıklığın geçmişine âid tafsilât pek uzun ise de burada özün özü bir hülâsâ ile iktifâ etmek istiyorum.

Millî Mücâdele'nin başlangıcında ***M. Kemal Paşa,*** *tamamen dînî heyecânı kullanmış ve din adamlarını yanında göstermişti. Bilâhere zafer müyesser olup da* ***"İnkılâplar Devri"*** *başlayınca, tamamı İslâm'ın özüne aykırı olan içtimâî değişiklikler için önceleri bunların, nisbî bir te'vil yolu ile dinle te'lifi çareleri aranmış (Hilâfet'in ilgâsında olduğu gibi) fakat, sonraları bundan vazgeçilmiştir.*[28] *Bu sebepledir ki, başlangıçta* ***Ömer Fevzi Mardin*** *gibi sapık ve dalkavuk şahsiyetlerin başlattığı İslâm ile Kemalist inkılapları te'lif cereyânı akim kalmış, gelişememiştir.*

Bunun sebebi, Türk-Yunan Harbi'nin ölçüsüz bir

28 Tafsilat için **"Sarıklı Mücâhidler"** isimli eserimize bakılabilir.

*sûrette mübâlağalandırılması idi. Bu sûretle **M. Kemal'**e münakaşa edilemez bir otorite kazandırılmış. O da giriştiği inkılâpları İslâm'la te'lif etmek ve dolayısıyla halkın desteğini almak ihtiyacından nefsini berî hissetmiştir. Eğer böyle yapılmasaydı gulat-ı şiâ (aşırı şiâ) gibi sapık bir islâmî (!.) anlayış vücud bulur ve bunun bertaraf edilmesi imkânsız olurdu.*

Demokrasiye geçişle, bastırılmış olan islâmî temâyüller nisbî bir neşv-ü nemâ şansına kavuşmuş, bu gelişmeyi önlemek maksadıyla gerçekleştirilmiş olan 27 Mayıs İhtilâli de kısa zaman da fiyasko ile neticelenmiş ve İslâm Dâvâsı'nın tabiî gelişmesi karşısında boyun eğilmiştir.

Gerçekten, 27 Mayıs İhtilâli'nde ilk icraat olarak İmam Hatip Liseleri'nin orta kısmı kapatılmış, Ezân ve Kamet yeniden türkçeleştirilmek istenmiş, fakat kısa bir zaman sonra bu mevzûlarda geriye adım atmak mecbûriyeti hâsıl olmuştur.

*O günlerde Demokrat Parti'nin kalkınmayı plânsız programsız bir sûrette gerçekleştirdiği yolundaki tenkidlerden Devlet Plânlama Teşkilâtı doğmuştu. Bir kısım plânlamacı ile bazı askerî şahısların teşkil eyledikleri koordinasyon hey'eti, günün birinde bu mes'eleye el atmış ve tehlikede olan kemalist rejimi koruyup ayakta tutabilmek çareleri aranmıştır. Mâhud rejim için iki-üç; aşırı sağ ve aşırı sol **"tehlikeli iki hasım"** olarak tespit edilmiştir. Bunların husûmetlerini bertaraf için kemalistleştirilmeleri düşünülmüş ve faaliyete geçilmiştir.*

*Aşırı sol cephede, hem kemalist, hem de komünist veya solcu tipler îcâd olunmuştur. **Uğur Mumcu, İlhan Selçuk** ve bir zamanların **Bülent Ecevit'**i gibi şahsiyetlerle **"târihî yanılgı"** ve **"devrim devam ediyor"** gibi iddialarla başlatılan bu harekete mukâbil, islâmî cephede Diyanet İş-*

leri Teşkilâtı'nın kullanılması düşünülmüştür. Bunun baş mimarlığını da ihtilalcılardan ***Mehmed Özgüneş*** *üzerine almış ve emekli generallerden mason* ***Saadeddin Evrin****'i Diyânet İşleri Reisi yapmıştı.*

Diyânet'te O'nunla başlayıp ***Tayyar Altıkulaç****'la devam ettirilen bu cereyan esnasında araya bazen* ***İbrahim Elmalı*** *gibi istenmeyen şahsiyetlerin karışması, bu plânı nispeten aksatmışsa da düşe kalka hep o istikamette yürünmüştür. Hele* ***Dr. Lütfi Doğan****, bu gâyeye gönülden hizmet etmiştir. Arada bu makam için hazırlanan* ***Ahmed Gürtaş****,* ***Tayyar Altıkulaç****'ın bir komplosu ile bertaraf edilmiştir. Bu zât, bahsi geçen heyetin* ***M. Kemal****'i koyu bir müslüman (!.) göstermek gâyesi ile uydurulmuş bir vesikayı*[29] *kendi kemalistliğine bayrak ve melce' ittihaz etmişse de mezkûr talihsiz komplo ile O'nun yolu kesilmiştir.*

Diyânet'in lâik dîni rejimle te'lıf etmeye âlet edilişinin, bir de Avrupa cephesi vukuâtı vardır ki, tafsilâtı böyle bir dipnota sığmaz.

Netice olarak batıcı Kemalist rejimi kurtarmak için, onu dinle bağdaştırmak yolunda yürüyen ve şapla şekeri karıştırarak müslümanları aldatmak gayesi güdenlerin kafilesine son zamanlarda renkli bir sîmâ daha katılmıştır: ***Fethullah Gülen****!..*"[30] demiş ve buradan sonra **Fethullah Gülen**'in teşhis ve değerlendirilmesine geçmiştik.

Şimdi bu gerçeğin, nispeten yeni olan bir-iki delilini daha burada dikkatlerine arz edeyim:

29 bkz: **Ahmed Gürtaş- Atatürk** ve Din Eğitimi, Ankara 1982. sh.70 vd.

Bu kitap baştanbaşa **M. Kemal**'in fikirleri ile İslâm'ı te'lif etme gayretine mâkes zırvalara ilâveten 70. sahifesinde **"Atatürk'ün Son Mesajı"** serlevhası ile kargaları bile güldüren uydurma bir vesikaya (!..) yer vermektedir.

30 **Kadir Mısıroğlu** – Geçmiş Günü Elerken, c.II. İstanbul 1994 sh.94 vd.

Hîkmet Çetinkaya diyor ki:

"Türkiye'de devletin hâkim sistemi iki şeyi aradı durdu. Mümkünse İslâm'ı değiştirmek, ona gücü yetmezse müslümanların din anlayışını değiştirmek. Kemalizm'in en önemli özelliklerinden biri, dinde reformu amaçlaması idi."[31]

Bunda muvaffak olunamadı. Çünkü İslâm'ın temel kaynakları, muharref Tevrat ve İncil misâlinde olduğu gibi deforme olmuş (bozulmuş) değildi ki, reforme olunmak ihtiyacı duyulsun!.

Buna rağmen sakîm bir **"Laiklîk"** anlayışını, İslâm'ın yerine ikame ederek -Dünya'da emsâli görülmemiş bir sûrette desteğine nâil olduğu ve hatta bir kısım nurcularla gayr-i resmî olan alâkasından dolayı **İsmet Paşa** tarafından nurcu olmakla (!.) itham edilmiş bulunan **Süleyman Demirel**'in Cumhurbaşkam olduğu sırada gazetelerde şöyle bir haber çıktı:

"YÖK'ün İslâm Atağı."

Ve haber şöyle devam ediyordu:

"Türk toplumunun müslüman kimliğinde «Hoşgörüyü» esas kılmayı amaçlayan târihî proje kapsamında, (Cumhurbaşkanı) ***Demirel****'in tâlimatı üzerine, altı bilim adamı, yalnız Kur'ân'ı esas alan «****İslam Gerçeği****» adlı bir kitap hazırladı. Toplumun her kesiminin anlayabileceği bir dille kaleme alınan kitap, din eğitiminin yeniden şekillendirilmesi için kullanılacak."*[32]

Maalesef burada tahlîline girişemediğimiz bu kitapçık, müslümanlarm İslâm'ı telakkî tarzlarını değiştirmeye mâtuf bir ihânet vesîkasından ibârettir.

Fakat günümüzde bu ihânet tezgâhı, millî hududları-

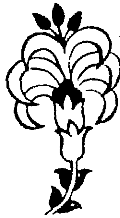
---

31 www.angelfire.com/ms/siyaset/index.html

32 Hürriyet Gazetesi, 13 Haziran 1995.

mızı aşmış ve beynelmilel bir hüviyet kazanmıştır. Bunların biri **"Tevhid-i Edyan"** yani semâvî dinlerin birleştirilmesi, diğeri ise **"Dinlerarası Diyalog"** ihânetidir.

Amerika'da Başkan **Bush**'un tâlimatıyla teşekkül eden bir ilmî heyet, 12 cildde tamamlanması plânlanan **"el-Furkan'ul-Hak"** isimli bir eser üzerinde çalışmaktadır. Daha önce **Enis Soros** adındaki bir soytarı, aynı adla bir dalâletnâme yayınlayarak bu heyete İslâm'ı tahrif husûsunda -âdeta- yol göstericilik yapmıştır. Hazırlanmakta olan eserde, Yüce Kur'ân'ımız Tevrat'ın imbiğinden geçirilmek istenmektedir. Böylece Kur'ân-ı Kerim, tarih boyunca -hâşâ- mâruz kalmış olduğu tahriften kurtarılacakmış! İşte, günümüzde bir kısım "ulema-yı sû"nun **"Ateşle Oynamak"** mâhiyetindeki tutumları, gerçek niyetleri ve güdümlü oldukları hakkındaki delillerin pek az kısmını arz etmiş bulunuyoruz. Bir de bunlara, şahıs be şahıs, mes'ele be mes'ele cevap vermiş olsaydık, siz o takdirde söylenebilecek sözlerin çokluğunu düşünün! Bunu da Allah ruhsat verirse, inşallah **"Geçmişten Geleceğe Tahrif Hareketleri"** isimli eserimizde gerçekleştireceğiz.

DİN TAHRİPKÂRLIĞININ LİSÂN VECHESİ

İnsan fıtratındaki en köklü husûsiyetlerden biri de **"taklid meyli"**dir. Çocuklukta konuşma ve yürüme gibi birçok meleke, taklid sâyesinde öğrenilir ve bu temâyül, ömrün sonuna kadar devam eder. Ancak bir şahsiyet kazanmak ve bunun neticesi olarak birtakım prensipler edinmek sâyesindedir ki, insan, içinde yaşadığı cemiyetin tesirleri karşısında rüzgâr önündeki bir kuru yaprak gibi gayr-i irâdî bir sûrette sağa sola sürüklenmekten kurtulabilir. O takdirde tercihe medâr olan kabullendiği prensiplere göre bazı telkinlere karşı mukavemet sahibi olabilir ve birçok hareket ve düşünceyi şahsî irâdesinin hâkimiyeti ile gerçekleştirebilir.

Lâkin büyük kitleler, umûmî tesire açık olmak yönünden daima bir zaaf ile mâlul olagelmiştir. Bu da şahsiyetli olmanın güçlüğünden doğan tabiî bir neticedir. İnsanlar bedenen belli bir yaşta kendiliğinden bülûğa ererlerse de, onların nevi şahsına münhasır (orijinal) bir şahsiyet ve karakter sahibi olmaları demek olan rûhî bülûğları ya hiç gerçekleşmez veyahud da geç ve zayıf bir sûrette gerçekleşebilir.

Bence Dünya'nın en açıkgöz insanları modacılardır. Zira bu beşerî zaafı keşfetmiş olmanın semeresi ile kolayca zengin olurlar. Bir şeyi moda hâline getirip onun patentini aldılar mı, altın mâdeni keşfetmişcesine beleşten zenginleşirler. Bunun en tipik misâli kot pantolon giyme salgın hastalığıdır. Son zamanlarda giydikleri tişörtlerde herhangi bir ecnebî firmanın İngilizce reklâmlarını göğüslerinde taşıyan gençlerin çoğalması da sıhhata mugâyir ve görünüşü çirkin

kot pantolon modasına bir yenisinin daha eklenmekte olduğunu göstermektedir.

Bu modacı açıkgözlüğünün yanına reklâmcıları da ilâve etmek lâzımdır. Onların ise, bir yönü açıkgözlük, diğer bir yönü ise, dâsitânî aptallık olarak tezâhür etmektedir. Açıkgözlülükleri, insanların aldatıcı reklâmlara, onların tekerrürü sâyesinde kapılmaları dolayısıyla tezâhür etmektedir. Aptallıkları ise, muhâtaplarını geri zekâlı veya bebek seviyesinde telâkkî edişlerinde tezâhür etmektedir. Bunda seviyeyi düşürerek daha geniş bir kitleye hitap etmek şansı peşinde koştukları söylenebilirse de, ancak çocuk masallarında görülebilecek gerçek dışı beyân ve şekillerle bu hareket tarzının yine de aptallıkla alâkası inkâr edilemez. Bir deterjan reklâmında uçuşan yaban arıları gibi gerçek dışı canlılarla reklâm yapılması, bunun o deterjanı kullanacak yetişkin kadınlardan ziyâde bebekleri eğlendirecek bir vasıfta olduğunu görememeleri ile bu hükmümüzü doğrulamaktadırlar.

Bununla beraber bir espri veya zekâ parıltısı ihtivâ etmeyerek akılda kalması, ancak aşırı tekerrür sâyesinde sağlanabilen reklâmların, bir de terbiyevî (pedagojik) zaaf ile mâlul bulunduğunu belirtmek gerekir. Şehvet pazarı hâlinde bulunan bu gibi reklâmların son günlerdeki en tipik misâli şudur:

Çamurlarda yuvarlanan bir çocuk gösterildikten sonra:

"-Kirlenmek güzeldir!.." denilmekte ve ardından "Omo" reklâmı yapılmaktadır. Bu reklâmı yapanlar:

"-Kirlenmek mühim değil, çünkü Omo var!.." diyemeyecek kadar geri zekâlıdırlar.

Yukarıdaki hükümleri doğrulamak üzere, bir hâtıra nakletmek isterim:

Bugüne kadar milyonla reklâm seyretmişimdir. Bunlardan aklımda sadece iki reklâm kalmış ve bunlar zihnimde bir iz bırakabilmiştir. 1948 yılında bir kimyâger olarak hayata atılan **Necib Akar** adında bir işadamı, ilk defa Türkiye'de **"puro"** adıyla bir sabun imal etmiştir. O güne kadar ülkemizde üç çeşit sabun vardı: Çamaşır için beyaz sabun, soğuk su ile el-yüz yıkamak için yeşil sabun, yerleri silmek için de arapsabunu...

Necib Akar, puro sabununun bütün Türkiye'de reklâmını şöyle yapmıştı: Bir ipe asılı bir çok çamaşırın üzerine kırmızı bir çarpı işâreti çekmiş ve altına da:

"Yüzünüz çamaşır değildir!.. Puro sabunu kullanın!.." ibâresini yazmıştı.

Hatırımda izi kalan ikinci reklâm ise, üniversite talebeliğimde bir reklâm firmasının kendisi için yaptığı bir reklâmdı. Bunda da deniliyordu ki:

"Reklâmlarımız sâyesinde günahlarınıza bile müşteri bulabilirsiniz!.."

Bugün yetmiş beş yaşındayım. Bu müddet zarfında zihnimde seyrettiğim milyonla reklâmdan sadece şu ikisinin iz bırakabilmiş olması, yukarıda reklâmcı ve modacılar hakkında serdettiğim fikirlerin doğruluğunu isbata kâfîdir, sanırım.

Bu girizgâhı şunun için yaptım:

1980 İhtilâli'nden sonra yurt dışına çıkmak ıstırârında kalmadan önce bu ülkede güzel Türkçemiz üzerindeki tahrîbât karşısında bütün mü'minler, müttefikun aleyh olarak bir mukâvemet sahibi idiler. Dilimizdeki tahrîbâtın münevverlerle avam arasındaki yakınlaşmayı sağlamak şeklinde gösterilen esbâb-ı mûcibesine hiç kimse katılmıyor ve uydurma kelimelere itibar ve iltifat etmiyordu. Bunların bir kısmı hiç şüphesiz bu hareketin İslâm'a karşı girişilmiş

olan sûikasdın bir cüz'ü olduğunu düşünecek fikrî sermayeden mahrumdu. Onlar nisyana terk edilen kelimelerin söylenmeyen kabahatlerinin (!) menşe'lerinin yüce Kitabımız Kur'ân-ı Kerim olduğunu bile fark edecek durumda değildiler. Bunu fark edenler ise, her islâmî temâyül sahibi gazete ve dergide uydurma lisân aleyhine yazılar yazıyorlardı. Biz de 1976 yılı başlarından itibâren yayınlamaya başladığımız **"Sebil Dergisi"**nde hemen her sayı bir çok yazı yazmıştık ki, bunların umûmî serlevhası: **"Türkçe'ye Sûikasd, İslâm'a Sûikasdın Bir Cüz'üdür!.."** şeklindeydi.

O zamanlar **"Mâverâcılar"** denilen bir grup edebiyatçı gençten başka islâmî şuur sahibi hiçbir insan, uydurma kelime kullanmaz ve bu kelimeleri kullanarak yayın yapan kitap ve dergilere aslâ iltifat etmezdi.

Lâkin 1991 yılında -Allâh'ın bir lutuf ve keremi neticesinde- vatana döndükten sonra, daha önce sadece mutaassıb kemalist ve komünistlerin iltifat edegeldikleri birtakım asâletsiz kelimelerin kullanılmasının bir sârî hastalık gibi dindar zümreye de sirâyet ettiğini görmekle dilhûn olduğumu söylemeliyim. Kimi ilerici geçinen İslâm'a düşman veya en azından soğuk insanlara hoş görünmek, kimi de tekerrür eden propagandaların taklid meyli sebebiyle tesirinde kalarak bu idrâk için ölümcül bir hastalık olan zaaf ve illete musâb olduklarını gördüm. Artık hutbede bile **"hayat"** yerine **"yaşam"**, **"mesûliyet"** yerine **"sorumluluk"**, **"imkân ve ihtimal"** yerine **"olanak ve olasılık"**, **"cevap"** yerine **"yanıt"** gibi sayısız asâletsiz kelime kullanılmaktadır. Biz bunların adedini, **"Bin Uydurma Kelimeyi Boykot"** isimli eserimizde şimdilik "bin" olarak tesbit etmiş bulunmaktayız.

Sağcı temâyülleri ile bilinen gazete ve televizyonlar-

da da bu hastalığın en şiddetli bir safhaya ulaşmış bulunduğunu söylemek mübâlağa olmasa gerektir.

Bunun yanında -ihtimal kültürlü gözükmek zaaf ve temâyülü sebebiyle- frenkçe kelimelerin istîlâsı da bu fâicaya tuz biber ekmiştir. Daha şimdiden **"sempati, empati, kuaför, viraj, tiraj, etik"** gibi sayısız kelimeler, mukabilleri olan İslâm kültürünün malı kelimeleri bir nisyan çukuruna doğru itmektedir. Her nedense dilimizde en az bin yıldan beri kullanılarak millî hâfızanın malı olmuş arapça ve farsça kelimelerin -ırkçı bir telâkkî sebebiyle- yadırganmasına mukâbil bu ithal malı kelimeler, birçoklarına şirin görünmektedir.

Bu bahiste söylenecek söz çoktur. Fakat bunların en ehemmiyetlisi, lisândaki bu tahrîbâtın islâmî düşünme imkânını selbetme maksadına bağlı olan varlık sebebi üzerinde söylenecek sözlerdir. Aslında kitap hacimli bir mesele olan bu noktayı, birer bahis başlığı sayılabilecek şekilde birkaç cümle ile özetlemek gerekirse denilebilir ki, lisândaki bu tahrîbât, aslında İslâm'a karşı girişilmiş olan sistemli tahrif hareketinin lisâna in'ikâsından ibârettir. Çünkü millî hâfızadan silinmek istenilen kelimelerin onlarca gerçek kabahati (!) menşe'lerinin yüce kitabımız Kur'ân-ı Kerim olmasından başka bir şey değildir. Maksad, halk lisânına yaklaşmak olsaydı, dağdaki çobanların bile bildiği **"hayat, hâkim, cevab... ilh."** gibi kelimeler yerine hâlâ halkın pek çoğunun kullanmadığı birtakım zıpçıktı kelimeler tervic edilmezdi. Üstelik böyle kelimelere her gün bir yenisi daha eklenmektedir. Bugün **"bina"** yerine **"yerleşke"** piçi icad edilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır.

Bizce İslâm'ın müdâfaasında bu ülkedeki en zayıf nokta, lisândaki tahrîbâta karşı çıkmaktaki kifâyetsizliğimizdir. Hatta denilebilir ki, bu zaafımızı idrâk edebilenler

bile bir elin parmakları kadar azdır. Bilinmeyen hastalığa devâ aranmayacağı gibi, bu dâvâ için de ortalıkta ciddî bir mukavemet görünmemektedir.

Bu zaafın vahâmetini anlayabilmek için şu bir tek misâl bile kâfîdir. Herhangi bir câmide, çoğu az kültürlü bir cemaate karşı takriben on âyetlik bir metin demek olan bir aşr-ı şerif okunsa, onu dinleyenlerde içinde tanıdıkları kelimeler dolayısıyla bir tefekkür ve tahassüs uyanacağı muhakkaktır. Zira Profesör **Hamidullah**'ın isabetli bir teşhisle söylediği gibi Fâtiha Sûresi, âdeta Türkçe'dir. Zira içinde geçen kelimeler, hayatta cârî olmaları dolayısıyla en câhil bir insanımız tarafından bile -el'ân- bilinmektedir.

Aynı şekilde beş yüz sene evvel yazılmış bulunan **Süleyman Çelebi**'nin **"Mevlid"**i hâlâ geniş kitleleri, dînî vecd ve heyecan nâmına besleyip doyurmaya devam etmektedir. Bu gidişle yakın bir gelecekte o da anlaşılmaz olacaktır. Bırakın **Mevlid**'i, halk şâirleri bile anlaşılmaz olacaklardır. Zira onların lisânında bile bugün din karşıtı güçler tarafından düşman ilân edilen kelimelerimiz ziyâdesiyle mevcuddur. Bu muhtemel gördüğümüz tehlikenin bugün başlamış bulunduğunu bile söylemek kâbildir. En sâde bir dil kullandığı bilinen **Yûnus Emre**:

"Teferrüç eyleyû geldüm" demektedir. Bugün onun kullandığı bu **"teferrüç"** kelimesini, -hatta yüksek tahsilliler arasında- kaç kişi bilebilir.

Uydurma kelimelerin Türkçemizde müstekarr olan mantıkla tezad teşkil eden sakatlıkları üzerinde söylenecek söz ise sonsuzdur. Bir fiilin muayyen bir vasıfla anlaşılmasını temin eden birçok kelimenin yerine ne mânâya geldiği çok kere siyâk ve sibâktan bile anlaşılmayan bir uydurma kelime ikâme edilmektedir. Meselâ **"öneri"** kelimesi, **"teklif"** midir, **"tavsiye"** midir?

"-Yerine göre her ikisi de" diyeceklerdir.

"Merhum, mağfur, mevtâ, müteveffâ, maktul ve maslub" gibi birçok kelimenin yerine zavallı bir **"ölü"** kelimesi ikame edilmektedir. Böyle kelimelerden biri de "devrim"dir. Bu, **"inkılap"** mıdır, **"ihtilâl"** midir, **"tebeddülât"** mıdır, **"tahavvülât"** mıdır... ilh. Bir bilen varsa beri gelsin!..

Bununla beraber lisândaki bu tahrîbâtın asıl ehemmiyetli noktası, İslâm karşıtı güçlerin, açıkça izhar ve ifâde etmekten çekindikleri maksad ve niyet meselesidir. İslâmî bir meseleyi, **"Ecevit Türkçesi"** diyebileceğimiz bugünkü birkaç yüz kelime ile anlatmaya çalışmak, bir pehlivanın ihtişamlı vücudunu bir çocuk cepkeni içine sığdırmaya çalışmaktan farksız bir abesle iştigâldir.

Bu niyetin anlaşılması için, vaktiyle Cumhuriyet Gazetesi'nde okuduğum bir hâtırayı hatırlatmak isterim. Vasiyetinde, öldüğü zaman cesedinin câmiye getirilmemesi ve islâmî usûllere göre defnedilmemesi yolunda bir ibâre de bulunan **Nurullah Ataç**'ın vefât günlerinden birinde tanıyanların O'na dâir hâtıraları arasında şunu görmüştüm. Orada hâtırayı nakleden diyordu ki:

"-Türkiye'ye Moğolca mütehassısı bir şarkiyatçı gelmişti. **Ataç**'la birlikte O'nu ziyarete gittik. Kendisiyle görüşürken, ben dedim ki:

"-Biz **"meb'us"** (milletvekili) yerine Moğolcadan **"Saylav"** kelimesini alıp kullanmaya başladık. Bu doğru mu?"

Hâtırayı nakledenin böyle söylemesinin sebebi şuydu: O zaman bugün batı dillerinden alındığı gibi, Moğolca'dan kelime alarak Kur'ânî bir kelime yerine ikâme etmek yaygın bir moda idi. Bugün hâlâ kullanılmakta olan Danıştay, Sayıştay, Kamutay gibi kelimeler o günkü modadan kalma

bir hâtıradır. Moğolcanın tercihi ise, Moğolların 1200'lü yıllarda İslâm medeniyetinin -tâbiri câizse omurgasını kırmak sûretiyle- icrâ ettikleri mezâlime duyulan bir hayranlıktı. Bugün, bir çok insanın taşıdığı **Cengiz** ve **Hülâgu** gibi kelimeler de aslında, İslâm düşmanı Moğol büyüklerinden dolayı tercih edilip yaygınlaştırılmıştır.

Moğolca mütehassısı müsteşrik, cevâben demiş ki:

"-Ooo, çok yanlış yaptınız!.. Bu kelime, Moğolca'da **"komisyoncu"** demektir."

Bunun üzerine adam diyor ki:

"**Ataç**'a dönüp:

"-Üstad!.. Desenize bu işte çuvalladık!.." dedim. Fakat gariptir, **Ataç** şu cevabı vermiş:

"-Zararı yok, göreve devam!.."

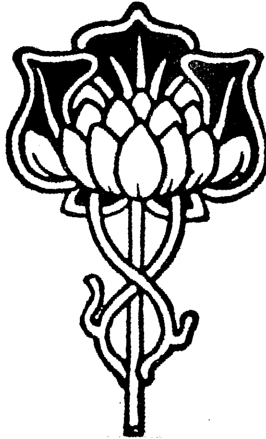
Bu görev kelimesi de **"vazife"** yerine uydurulmuştur. Peki, öyleyse, **"ödev"** ne oluyor?

Ataç'ın cevabı, **"Yeter ki, bir Arapça kelime unutulsun, yapılan yanlışlık mühim değil!"** demek olduğunu herhâlde anlamayan yoktur!..

Dil tahripçilerinin, din tahripçileri istikametinde bir rol oynadıklarının delilleri ve bunlar arasındaki gâye birliğine dâir beyânlar saymakla bitmez. Onlar vazifelerini yapıyorlar, peki bizimkiler?!.. Taklid meyli, moda hastalığı sebebiyle veya kültürlü gözükmek ihtiyacım ifade eden dehşetli bir aşağılık duygusunun zebûnu olarak İslâm düşmanlarının paralelinde bir icraat sahibi olmakta değiller mi?

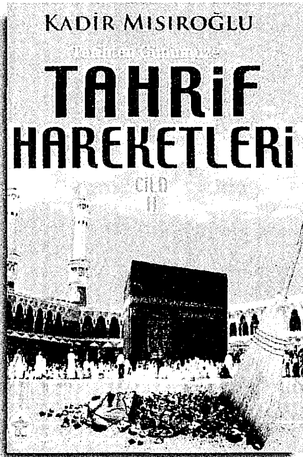
Moda hastalığı, milyonla insanın futbol seyri, maç münâkaşası gibi boş şeylerle en değerli bir varlık olan **"zaman"**ı heder etmesine sebep olması yetmiyormuş gibi bir de lisân sahasında rolünü oynamakta ve Müslümanları, İslâm'ı doğru anlamak ve anlatmak imkânını selbeden **"uy-**

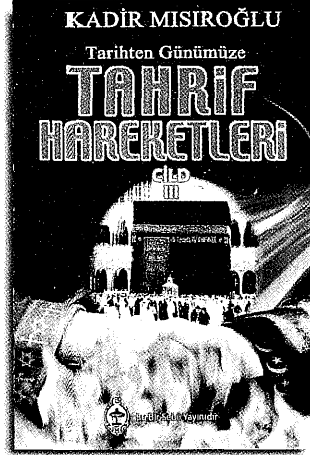
durma dil" batağına sürüklemiş bulunmaktadır. Herhâlde menşe'i Kur'ân olan kelimeleri, dilimizde muhâfaza edemedikçe kimseden berrak bir islâmî şuur dirâyeti beklenemez. Bu, bir fâciadır. Ehemmiyeti lâyıkıyla anlaşılmamış bir fâcia olduğu için de tedâvî ve telâfî yollarına başvurulmadığı için daha da mühlik bir hâle gelen dehşetengiz bir fâcia!.. Buna sadece seyirci kalmanın vebâli altından bile kalkabilecek bir insan tasavvur edemiyorum!.. Ayak uydurup tervic edenlerin ise, mesûliyetlerini ifade edecek kelime bile bulmaktan âciz olduğumu söylemeliyim. Böyleleri, göğüslerinde Lâtin harfleriyle reklâm dercedilmiş tişörtler olduğu hâlde câmilere giren gençlerden bile gâfildirler!..

TAHRİF - SERİSİ

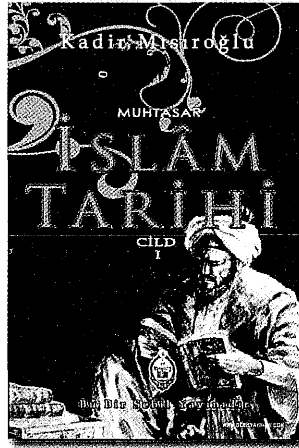

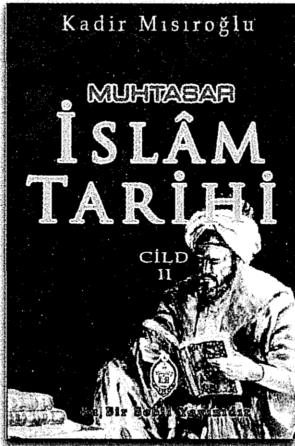

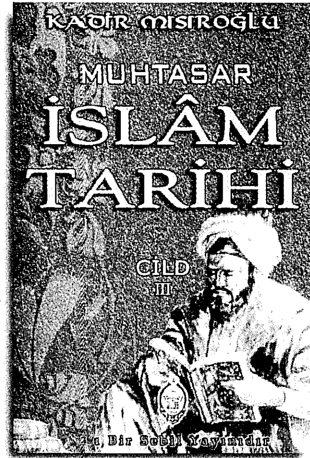
TAHRİF HARETLERİ

Kâinata hâkim olan ebedî ve ilâhî bir kanunun îcâbı olarak daima müşahede edilegelmiş olan **'Hak-Bâtıl Mücadelesi'** nin en kesîf bir sûrette cereyan ettiği saha-hiç şüphesiz -bizim millî ve dînî tarihimizdir. Bununsa, biri **'siyasî'** ve **'askerî'** olmak üzere hâriçten; diğeri ise **'fitne'** ve **'fesat'** çıkarmak şeklinde dâhilden icra edilmiş olduğu çok bilinen bir gerçektir. Ancak unutmamak gerekir ki, islâm'ın vahdetini bozarak O'nun kuvvet ve kudretini zaafa uğratmak yönünden iç bünyede zuhur eden bir takım dahilî fitne veya tahrif hareketleri, askerî ve siyasî karşı koymalar ve bunun îcabı olan harp ve darplerden daha müessir olmuştur. **'Tarihten Günümüze TAHRİF HAREKETLERİ'** adıyla kaleme alınmış olan işbu eser, zikredilen şu ehemmiyetine binâen, tarih boyunca islâm'ın safiyetine karşı gerçek bir ihanet hareketi olan dâhilî fitnelerin teşhiri maksadıyla yazılmış adeta bir **"çığlık"**tır!

İSLÂM TARİHİ - SERİSİ

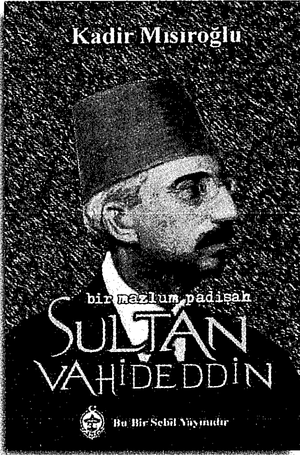

MUHTASAR İSLAM TARİHİ

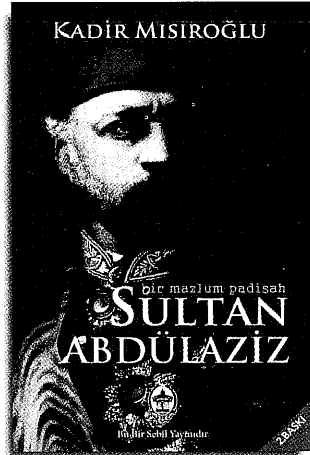
Bu gün milletler şapla şekeri birleştirmek kabilinden bloklaşmalarla üstün bir güce ulaşma gayreti peşinde koşmakta iken, islam ümmetinin tabii vasfı olması lazım gelen birlik ve beraberlikten mahrum bulunması hazin bir tecellidir. İşte bu eser böyle bir faide temini maksadıyla yazılmıştır. **"Muhtasar İslâm Tarihi"** ünvânı ile te'lifine teşebbüs ettiğim eserin işbu ikinci cildi, beş yüz seneyi mütecâviz bir devrenin vukuâtını nakletmektedir. Bu kadar geniş bir zaman parçasının sayısız hâdiselerini -sıkıştırılmış bir pamuk balyası gibi- özün özü bir sûrette nakletmesine rağmen her içtimâî faaliyet sahibinin önünü aytınlatacak ibret sahnelerinin hiç birinin ihmal edilmemesine çalışılmadığı görülecektir.

ÜÇ MAZLUM PADİŞAH - SERİSİ

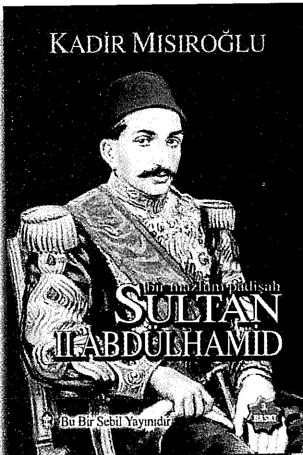
SULTAN VAHİDEDDİN

Kaderin, Osmanlı'nın dış düşmanlar ve içteki hâinler mârifetiyle gerçekleşen çöküş vetîresinin son noktasında vazîfelendirdiği **Sultan Vahideddin** merhûm, millî târihimizin en tâlihsiz şahsiyetlerinden biridir. Cumhûriyet rejiminin **"Batılı Çehresi"**'yle yerleşebilmesi için kasten ve en çirkin bir sûrette kötülenen merhûmun, kendisini içinde bulunduğu dramatik hâdiseler karşısında, vatanın kurtuluşu için elinden gelen herşeyi yapmıştır.

SULTAN ABDÜLAZİZ

Tanzîmâtla başlayan millî şahsiyet ve mefkûreyi imhâ hareketine dirâyetle karşı çıkmış olan ve devrinin ecnebî güdümlü ricâli tarafından önce tahtından indirilen ve takrîben bir hafta sonra da hâilevî (dramatik) bir sûretle şehîd edilen **Sultan Abdülaziz** merhûm vesîlesi ile bozulma ve yıkılışın temel saiklerinin başlangıç safhasını anlatan bu eseri yayınlamaktan bahtiyarlık duymaktayız.

BİR MAZLUM PADİŞAH SULTAN II. ABDÜLHAMİD

Tarihle az çok uğraşanlar çok iyi takdir ederler ki, bu ülkede iki şahıs hakkında gerçekleri söyletmek, tasavvurun fevkinde bir derece güçtür. Bunlar **Sultan II. Abdülhamid** ve **M. Kemal Paşa**'dır. Zira her ikisi hakkında da yazılmış olanların kaahir ekseriyeti yalandır. Bu yalanlar, bunlardan birincisinin aleyhinde, ikincisinin ise, lehinde vakî olmuştur.

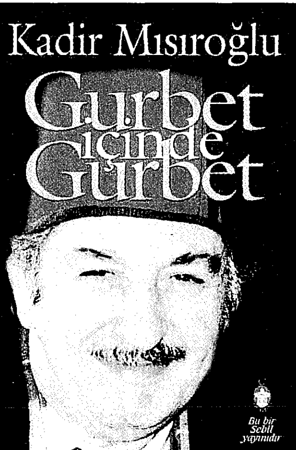
HATIRAT - SERİSİ

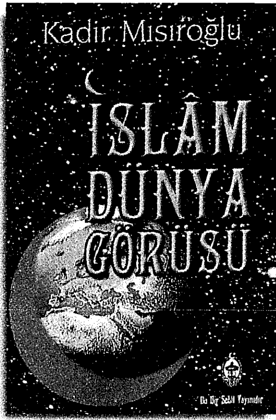
GEÇMİŞ GÜNÜ ELERKEN I
"Yüce rabbime ve beni tâkib etmiş olanlara malum olduğu üzere hayatım "**korku**" ve "**menfaat**"in üstünde yaşadım. Bununla beraber bu eserde yazılanların çıplak gerçekler olduğu sanılmamalıdır!... Ben bu eserle size 1933-1960 arasında, hayat romanımdan takribi onbin (27 yıl) yaprağın soluk muhtevası üzerinde bir seyahate çıkarmak istedim." ***Kadir Mısıroğlu***

GEÇMİŞ GÜNÜ ELERKEN II
"Yüce Rabbime ve beni takib etmiş olanlara malum olduğu üzere hayatımı 'korku' ve 'menfaat'in üstünde yaşadım. Bununla beraber bu eserde yazılanların çıplak gerçekler olduğu sanılmamalıdır!.. Ben bu eserle sizi 1933-1960 arasında, hayat romanımdan takribi onbin (27 yıl) yaprağın soluk muhtevası üzerinde bir seyahata çıkarmak istedim." Sunulan eserin II. cildini zevkle okuyacaksınız. ***Kadir Mısıroğlu***

GURBET İÇİNDE GURBET
Üstad **Kadir Mısıroğlu** bu eserin takdiminde: "Ben resmî bir hizmet olarak **"köy muhtarlığı"** bile yapmış değilim. Fakat hayatımın en az elli yılı, muazzez **"İslâm Dâvâsı"** yolunda, cephedeki bir er mantık ve şartları içinde geçmiştir. Bu sebeple hâtıralarım şahsîliklerinden ziyâde Türk fikir hayatını aksettiren mücellâ bir ayna mesâbesindedir. Bu yüzden gönlüm, onları nisyana terketmeye râzı olmadı." demektedir. Onbir yıllık vatan cüda ve macerası...

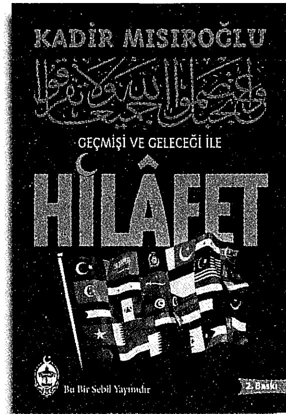

İSLAM DÜNYA GÖRÜŞÜ

İslâm Dünya Görüşü, ilim ve ihâtası sonsuz olan Cenâb-ı Hak tarafından vaz'edilmiş (ortaya konulmuş) olduğundan insan fıtratı ve kâinat gerçekleriyle tam ve mutlak bir mutabakat halindedir. Fakat O'nun zengin muhtevâsını, umûmi umdeleri (prensipleri) itibâriyle kavyarak kendi tefekkür ve tahassüsünü O'nun ruhu ile aynileştiremeyenler çeşitli tezadlara sürüklenmekten kurtulamazlar.

GEÇMİŞ VE GELECEĞİ İLE HİLÂFET

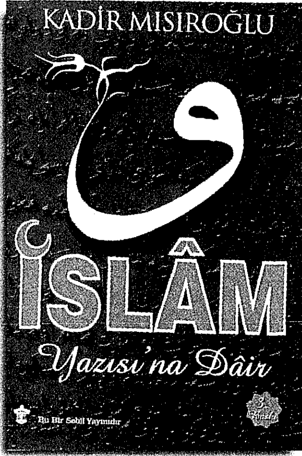
İslâmî idarenin en esaslı rüknü olan Hilâfet'in ilgası üzerinden seksen yıldan fazla bir zaman geçmiş bulunmasına rağmen o'nun gerek yıkılışı ve gerekse geleceğine dâir münâkaşaların kapanmamış olduğu bir dönemde Hilâfet'in geçmişi ile birlikte geleceğinin de hak ve maslahat önünde muhakeme eden bir eser!...

KURTULUŞ SAVAŞINDA SARIKLI MÜCAHİDLER

Takriben elli yıldır her isâmcı gencin kitaplığına girmiş olan muazzam bir eser!.. **Sultan Vahideddin, M. Kemal** ve hilâfet meselesi hakkında müthiş vesikalar... Ulemanın vatan yolundaki muazzam fedakârlıkları... Zafer ve sonrasındaki hüsran gibi alâkanızı çekecek pek çok mes'ele ihtivâ etmektedir.

İSLÂM YAZISI'NA DÂİR

İslâm harfleri bütün müslümanların müşterek malıdır!... Din ve tarihin engin iklimine açılmak, büyük bir devletin vârisi olduğunu hissetmek, dünya mes'elelerine dar bir çerçeveden değil "**Nizâm'ul-Âlem**" endişesiyle bakmak gibi bir dirayete sahip olmak şansı için, İslâm harflerini bilmek, şarttır!...

FİLİSTİN DRAMI'NIN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

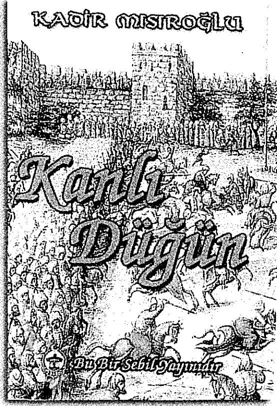
Kadîm ve mübârek bir İslâm beldesi olan "Filistin"in elli yıldan beri mâruz bulunduğu itisaf, (jenosit) menhus Yahudi emellerini anlamak ve doğru teşhis etmek için en zengin bir müşâhede yekûnu teşkil etmektedir!.. Bu vesile ile Türkiye ve İslâm Âlemi'nin geleceğini anlatan bu eseri zevkle okuyacaksınız.

BOYKOT

Aziz genç!.. İslâm Yazısı'nın ilgâsı ve güzel Türkçe'mizdeki tahribat, büyük ve azametli imparatorluğumuzun mübârek ecdad kanlarıyla yoğrulmuş, yirmi milyon kilometrekareden ziyâde olan topraklarımızı kaybetmemizden daha büyük bir felâkettir! Lisan inkılâbı, harf inkılâbının mantıkî bir devamı olup her ikisi de "**İslâm'a Sûikasd**"in bir parçasıdır!..

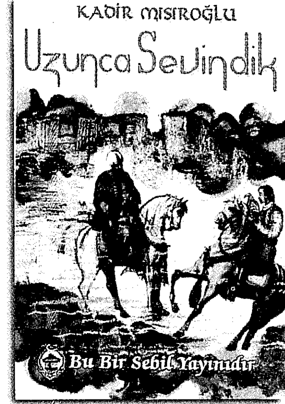
OSMANLI TARİHİ ROMANLARI - SERİSİ

-1-

KANLI DÜĞÜN
(Tarihi Roman)

Bir zaman çerçevesinde Osmanlı Devleti'nin kurtuluş yıllarını yaşatan, soluk soluğa okunacak bir eser -Bir hapishâne mahsûlü- (Eskişehir askerî cezaevinde yazılmıştır.)

-2-

UZUNCA SEVİNDİK
(Tarihi Roman)

Bizi biz yapan yüce dinimiz, sağlam ahlâkımız ve ananelerimiz tarihî bir hava içerisinde okuyacağınız -Bir hapishâne mahsûlü eser- (Eskişehir askerî cezaevinde yazılmıştır.)

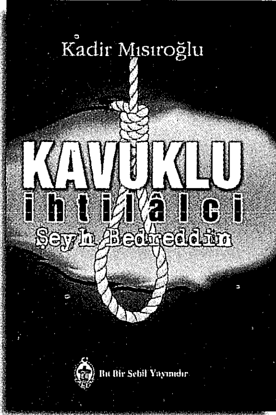

-3-

KIRIK KILIÇ
(Tarihi Roman)

Yıldırım Beyazıt devrini, anlatan tarihî roman. -Bir hapishane mahshulü bir diğer eser- (Eskişehir askerî cezaevinde yazılmıştır.)

OSMANLI TARİHİ ROMANLARI - SERİSİ

-4-

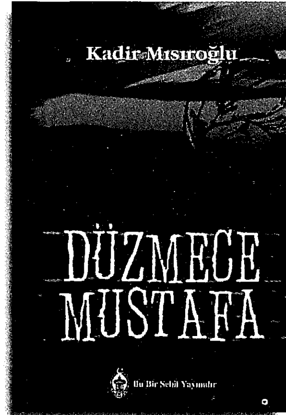
KAVUKLU İHTİLALCİ

Daha Önce **"Kanlı Düğün"**, **"Uzunca Sevindik"** ve **"Kırık Kılıç"** isimli romanlarla Osmanlı tarihini kronolojik bir tertib ile **Yıldırım Beyazıd Devri** nihayetine kadar nakletmiştik. Elinizde tuttuğunuz **"Kavuklu İhtilâlci Şeyh Bedreddin"** isimli bu eserle de fetret devri vukuatına ışık tutulmuş bulunulmaktadır.

-5-

DÜZMECE MUSTAFA

"Düzmece Mustafa" ile de **"Fetret Devri"** vukuatı tamamlanmış olmaktadır. Bundan sonra bu seriye devam edilecektir. İnşaallah bütün bir Osmanlı Tarihi romanlaştırılarak imanlı ve tarih sever gençlerimizin istifadesine sunulacaktır.

-6-

CEM SULTAN'IN PAPAĞANI

Fâtih'in bedbaht oğlu **Cem Sultan**'ın hazin mâcerâsı dolayisiyle **Sultan II. Bâyezid** devrinin gerçekleriyle birlikte "evlâd kardeş katli" kaidesinin isâbetine vukuf sağlayacak bu sürükleyici romanı yayınlamaktan şeref ve bahtiyarlık duymaktayız.

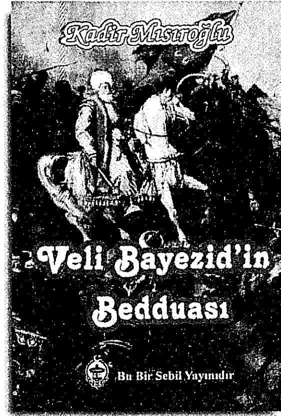
OSMANLI TARİHİ ROMANLARI - SERİSİ

-7-

ZAĞNOS PAŞA

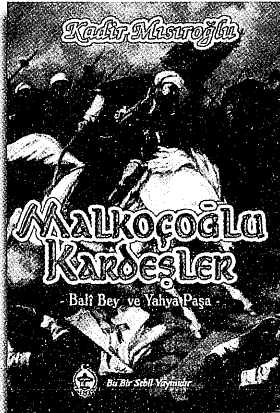
Tarihî romanlar serîmizin altıncı eseri olan "Zağanos Paşa" ile Osmanlı tarihinin II. Murad devrinin sonlarıyla Fatih Sultan Mehmed Han devrinin tamamına ışık tutulmaktadır. Bu seriye devam edilecek ve bundan sonra takdim edilecek olan "Cem Sultan" isimli eser ile de Sultan Bayezıd-ı Velî devrinin vak'alarının kavranmasına çalışılacaktır.

-8-

VELİ BEYAZİT'İN BEDDUASI

Türk ve İslâm Tarihi'nin en büyük şahsiyetlerinden biri olan birinci **Sultan Selim**'in sekiz senelik kısacık saltanat süresine sığdırdığı muazzam zaferlerin sürükleyici bir roman uslûbuyla ibret dolu hikâyesi...

-9-

MALKOÇOĞLU KARDEŞLER

Rumeli fütûhâtında öncülük eden serdengeçti akıncıların cihâd gayretiyle gerçekleştirdikleri müteselsil kahramanlıklarının hikâyesi...

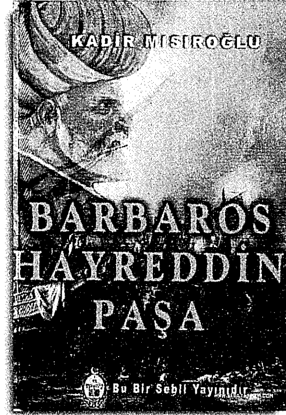
OSMANLI TARİHİ ROMANLARI - SERİSİ

-10-

MAKBUL VE MAKTÜL İBRAHİM PAŞA

Önce Makbul sonra Maktul vezîr-î âzam İbrahim Paşa'nın Kanuni Sultan Süleyman devrindeki 13 yıllık sadrazamlık devresine âid tarihî vak'aların ışığında bir dönme sadrazam ibret dolu hayatı...

-11-

BARBOROS HAYRETTİN PAŞA

Vatan çocuklarının saf dimağ ve gönüllerine, onların ufuklarını aydınlatacak büyük ve ulvi düşüncelerin ilk tohumlarını ekebilmek herşeyden ziyade tarih şuurunun beslenmesiyle mümkündür. Bu maksatladır ki derin bir islami şuurla yoğrulmuş olan Osmanlı tarihini baştan başa bir seri roman halinde ortaya koymak ihtiyacını hissettik.

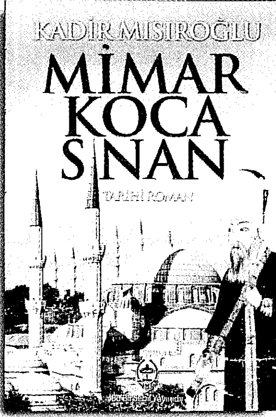

-12-

SOKOLLU MEHMET PAŞA

Bir takım tarihi kahramanlar vesile edinilerek genç dimağların İslâmi esaslarını fili örnekleriyle kavrayabilmeleri için yazılmıştır.

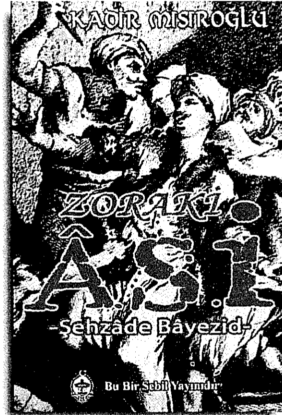
OSMANLI TARİHİ ROMANLARI - SERİSİ

-13-

MİMAR KOCA SİNAN

Vatan çocuklarının saf dimağ ve gönüllerine, onların ufuklarını aydınlatacak büyük ve ulvi düşüncelerin ilk tohumlarını ekebilmek herşeyden ziyade tarih şuurunun beslenmesiyle mümkündür.

-14-

ZORAKİ ASİ

Bir seri teşkil eden bu eserler, bir takım tarihi kahramanlar vesile edinilerek genç dimağların islami esasların fiili örnekleriyle kavrayabilmeleri için yazılmıştır.

-15-

PİRİ REİS

Fikrî ve fiilî muhtevâları kasden sakatlatılmış gençlerimizin, hakka ve hayra yönlendirilmelerinde en müessir bir vasıta olabilecek bu eser...